

**Національна академія
Служби безпеки України**

**БАЗОВІ ПОНЯТТЯ
СТРАТЕГІЧНИХ
КОМУНІКАЦІЙ:
СТАНДАРТИ НА ОСНОВІ
ДОКУМЕНТІВ НАТО**

**(англійсько-український
та українсько-англійський словник)**

Київ-2019

РЕЦЕНЗЕНТИ:

доктор фізико-математичних наук, Надзвичайний і Повноважний Посол С. В. Корсунський – Директор Дипломатичної академії України імені Геннадія Удовенка

доктор політичних наук, старший науковий співробітник Д. В. Дубов – завідувач відділу інформаційної безпеки та розвитку інформаційного суспільства, Національний інститут стратегічних досліджень

доктор філологічних наук, професор О. С. Снитко – завідувач кафедри російської філології, Київський національний університет імені Тараса Шевченка

доктор філологічних наук, професор Л. Л. Славова – завідувач кафедри теорії та практики перекладу з англійської мови, Київський національний університет імені Тараса Шевченка

консультант – Ю. А. Лапутіна, кандидат психологічних наук, заступник начальника Департаменту контррозвідувального захисту інтересів держави в інформаційній сфері Служби безпеки України

Базові поняття стратегічних комунікацій: стандарти на основі документів НАТО

(англійсько-український та українсько-англійський словник) / Л. Компанцева, О. Акульшин, Н. Акульшина, Т. Дедушкіна, О. Заруба, О. Зубченко, І. Хома, Н. Чернігівська. – Київ : Нац. акад. СБУ, 2019. – ??? с.

Словник продовжує міждисциплінарний напрям досліджень комунікативних процесів сучасності, започаткований в Національній академії Служби безпеки України у межах міжвідомчої науково-дослідної роботи “Інтернет-лінгвістика: теоретичні та прикладні аспекти” (номер державної реєстрації 0112U007122). У словнику узагальнюються певні результати теоретико-концептуального осмислення країнами НАТО стратегічних комунікацій – скоординованого використання комунікативних можливостей держави – публічної дипломатії, зв’язків із громадськістю, військових зв’язків, інформаційних і психологічних заходів. Словник може бути адаптований до українських реалій, використовуватися як у загальнокомунікативному, так і нормотворчому вимірах, оскільки пропонує системне розуміння стратегічних комунікацій.

Цим виданням можуть користуватися представники сектору безпеки і оборони, державні службовці, здобувачі вищої освіти та наукових ступенів, а також усі фахівці, що працюють у сфері інформації та комунікації.

ПЕРЕДМОВА

Сучасні гібридні загрози світовій безпеці стали своєрідним катализатором розроблення новітніх комплексних державних механізмів захисту та активної протидії, зокрема із урахуванням актуального досвіду, набутого у боротьбі із агресією Росії на Сході України. Спроможності сектору безпеки і оборони України виявились недостатніми для надання повноцінної відсічі зазіханням на територіальну цілісність нашої країни, насамперед, через застосування застарілих підходів при веденні бойових дій та наданні відповіді виключно військовими засобами, без урахування багатовекторності гібридної війни з її надважливою інформаційною компонентою.

За таких умов перед наукової спільнотою постало питання обґрунтування та розроблення системної стратегії асиметричного захисту державної безпеки у єдиній парадигмі науки, практики та державного ресурсу. Але це не є простим завданням, адже потребуватиме інтеграції потужностей усіх галузей країни, мобілізації доступних наступальних й оборонних засобів військового та невійськового характеру, а також створення єдиного загальнодержавного координаційного центру, наділеного достатніми повноваженнями, механізмами та інструментами, що дозволитимуть здійснювати впровадження та управління антигібридними компонентами на рівні країни.

Одним із ключових інструментів комплексного захисту цивілізаційних цінностей нашої країни від гібридних посягань агресора поступово стають стратегічні комунікації, які за нормативним визначенням є скоординованим використанням комунікативних можливостей держави – публічної дипломатії, зв'язків із громадськістю, військових зв'язків із громадськістю, інформаційних та психологічних операцій, заходів, спрямованих на просування цілей держави¹.

Перші кроки із впровадження та застосування в нашій країні стратегічних комунікацій як засобу координації загальнодержавних зусиль із протидії глобальним гібридним загрозам вже зроблено як на законодавчому рівні, так й в практичній площині. Разом з тим, для розроблення ґрунтового нормативно-правового забезпечення зі стратегічних комунікацій, що дозволить здійснити їх впровадження на усіх рівнях державного управління із подальшим розгортанням загальнодержавної системи захисту від гібридних загроз, вбачається за доцільне створити відповідне термінологічне підґрунтя, яке

¹ Воснна доктрина України, затверджена Указом Президента України від 24.09.2015 р. № 555/2015; Доктрина інформаційної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 25.02.2017 р. № 47/2017.

акумулюватиме наявний світовий лексикографічний досвід із подальшим розробленням власного суто українського понятійного апарату. Стратегічний курс України на вступ до Північноатлантичного Альянсу² актуалізував необхідність приведення усіх наявних сил та засобів нашої країни до єдиних стандартів НАТО, зокрема у сфері стратегічних комунікацій.

Крім того, як відомо, НАТО є однією з перших організацій, яка вжила системних кроків щодо пропагування та впровадження інновацій у сфері стратегічних комунікацій. Один з перших кроків у цьому напрямі – створення у системі НАТО окремих, самостійних інституцій (*NATO StratCom Centre of Excellence, м. Пуґа, Латвія, Cooperative Cyber Defense Centre of Excellence, м. Таллін, Естонія, CIMIC Centre of Excellence, м. Гаага, Нідерланди*), які довели свою ефективність у науковому супроводженні та практичній протидії глобальній гібридній агресії.

Тому цілком логічним є рішення авторського колективу щодо узагальнення передового досвіду НАТО та розроблення двомовного словника базових понять стратегічних комунікацій. Таке видання є ініціальним кроком на шляху до взаємної стандартизації новітніх понять, створення уніфікованого понятійно-категоріального апарату та міжнародного нормативно-правового забезпечення у сфері стратегічних комунікацій, а також побудови єдиної міжнародної системи із координації протидії гібридним загрозам.

Адаптація понятійного апарату стратегічних комунікацій в інформаційному просторі України передбачає “збо-градусний погляд” на цю сферу, що передбачає стратегічне мислення і філософію, розуміння і оцінювання синергії гібридних загроз, вивчення суб’єктів впливу і цільових аудиторій, інтеграцію політики, дій, слів тощо. Такий підхід до розуміння стратегічних комунікацій спрямовано на формування національної стійкості – стану соціальної системи, при якому здійснюється її сталий розвиток, забезпечується ефективний захист національних інтересів та формується парадигма національних цінностей. Тобто “національна стійкість характеризує можливість соціальної системи адаптуватися до зовнішніх впливів та проявляти стійкість до нових викликів та загроз ... Сутність концепції національної стійкості полягає у тому, що суспільство здатне прийняти виклик, вирішити проблему, ліквідувати загрозу та швидко відновити своє функціонування”³.

² Закон України про “Про внесення змін до Конституції України (щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору)” від 07.02.2019 №26800-VIII.

³ Марутян Р. Національна стійкість як основний інструмент протистояння у гібридній війні / Р. Марутян, 2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://matrix-info.com/2018/03/06/natsionalna-stijkist-yak-osnovnyj-instrument-protystoyannya-u-gibrydnyj-vijni>.

Оскільки першим кроком у процесі стратегічних комунікацій є розуміння інформаційного середовища, постає питання вироблення спільних філософських підходів, дій, образів і мови міжнародної спільноти та громадянського суспільства, державних і безпекових інституцій, основним завданням словника “Базових понять стратегічних комунікацій: стандарти на основі документів НАТО (англійсько-українській та українсько-англійській)” є формування єдиного когнітивно-комунікативного простору для усіх акторів.

Згідно із даними останнього Звіту NATO StratCom COE⁴ одним із основних завдань імплементації стратегічних комунікацій на національному рівні є стандартизоване розуміння гібридних загроз, яке ґрунтується на науковій базі, єдиному комунікативному просторі, а також спільному понятійному апараті.

Саме тому створення базового словника є одним із основних кроків на шляху до побудови єдиної державної системи запобігання асиметричним загрозам національній та світовій безпеці, зокрема вироблення спільних механізмів протидії новітнім гібридним викликам.

Результати роботи авторського колективу, викладені у запропонованому виданні, можуть бути використані фахівцями органів державної влади, інститутів сектору безпеки і оборони, експертами, науковцями, здобувачами освіти, представниками волонтерських та громадських організацій, що опікуються питаннями стратегічних комунікацій та протидії сучасним гібридним загрозам.

*Ректор Національної академії
Служби безпеки України
С. Кудінов*

⁴ Hybrid Threats: A Strategic Communications Perspective / NATO StratCom COE, 2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.stratcomcoe.org/hybrid-threats-strategic-communications-perspective>.

ВСТУП

Сучасний етап формування понятійного апарату сектору безпеки і оборони світу у сфері стратегічних комунікацій відзначений глобальним корегуванням загальних змістів і розбудовою метамови.

В Україні цей процес розпочався після підписання у 2015 році Дорожньої карти Програми партнерства зі стратегічних комунікацій між Україною і НАТО. Після цього поняття є *стратегічні комунікації* було закріплено у Воєнній доктрині України⁵ та Доктрині інформаційної безпеки України⁶.

Водночас дискусії стосовно змісту, функцій і принципів стратегічних комунікацій ще продовжуються. До сих пір не унормована низка питань щодо понятійного апарату, певні відповіді на які будуть запропоновані в цьому виданні.

Який зміст і обсяг поняття “стратегічні комунікації”? Походження цього словосполучення пов’язують з різними особистостями та інституціями. За однією з версій поняття *стратегічні комунікації* було запропоноване у 2001 році Вінсентом Вітто. Під його керівництвом у 2008 році була проведена і опублікована загальна оцінка стратегічних комунікацій⁷. За іншою версією, поняття *стратегічні комунікації* з’явилося у звіті Оперативної групи з питань “управління інформаційним розповсюдженням” (англ. *Managed Information Dissemination*)⁸, яке мало б *“зменшити напруження, яка може вести до війни, допомогти стримувати конфлікти та зменшувати нетрадиційні загрози американським інтересам”*⁹. У звіті вживалося й поняття *“стратегічне інформаційне розповсюдження”*, яке має формувати *“порядок денний, створювати контекст, що сприятиме досягненню політичних, економічних та воєнних цілей”*.

Але ключове визначення стратегічних комунікацій було запропоноване у 2010 році у Воєнній концепції НАТО зі стратегічних комунікацій: *“Стратегічні комунікації – скоординоване та належне використання комунікативних дій і можливостей НАТО –*

5 Воєнна доктрина України, затверджена Указом Президента України від 24.09.2015 р. № 555/2015.

6 Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року “Про Доктрину інформаційної безпеки України”» від 25.02.2017 р. № 47/2017

7 Task Force on Strategic Communication, January, 2008 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/a476331.pdf>.

8 Report of the Defense Science Board Task Force on Managed Information Dissemination [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.acq.osd.mil/dsb/reports/ADA396312.pdf>.

9 Там само.

публічної дипломатії (PD), зв'язків з громадськістю (PA), військових зв'язків з громадськістю PA, інформаційних операцій (INFOOPS) та психологічних операцій (PSYOPS), у відповідних випадках – на підтримання політики, операцій та діяльності Альянсу, а також для досягнення цілей НАТО. (...) У рамках військової структури Альянсу ефективний “НАТО STRATCOM” буде досягнутий переважно завдяки існуючим професійним можливостям військової комунікації (PA, PSYOPS та INFOOPS)”¹⁰.

Під час різних заходів НАТО з питань стратегічних комунікацій представники Альянсу наголошували на таких основних положеннях:

1) стратегічні комунікації (STRATCOM) не повинні розглядатися як:

- догма, що має сприйматися і виконуватися слово в слово;
- технологія, що приховує або затуманює правду;
- метод деструктивного впливу на людей;

2) незмінними принципами стратегічних комунікацій є: кероване лідерство; відповідальність; діалогічність; єдність зусиль; відповідальність; досвідченість; всебічність; результативність; безперервність; проактивність; достовірність; делегування повноважень; креативність;

3) формулу стратегічних комунікацій можна викласти таким чином:

*Що ми можемо говорити і чого не можемо
STRATCOM = Що ми можемо робити і чого не можемо
Місце і час*

Які заходи належать до сфери “публічної дипломатії”?

Ідея вироблення механізму впливу на установки і думки інших народів й урядів виникла в США у 70-х роках минулого століття і вперше була озвучена Е. Галліоном, деканом Вищої школи дипломатії імені О. Флетчера. На його думку, публічна дипломатія сприяла: здійсненню відкритих звернень громадських організацій і діячів до аудиторій інших країн із метою роз'яснення цілей зовнішньої політики; розвитку міжкультурних комунікацій через систему обмінів, освітніх і культурних проектів; активній роботі серед журналістів щодо формування актуального інформаційного порядку денного у світових ЗМІ та ін.

¹⁰ NATO Military Concept for Strategic Communications MCM-0085-2010 STRATCOM, 11 August, 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://info.publicintelligence.net/NATO-STRATCOM-Concept.pdf>.

Ідеї публічної дипломатії передувала теорія Дж. Найя щодо “м’якої” сили (англ. *Soft Power*), інструментами якої визначено політичні цінності, культуру, принципи зовнішньої політики, а ресурсами – все те, що “надихає і приваблює” до джерела відповідного впливу, дозволяючи тому, хто його контролює, домагатися бажаного результату.

Основи публічної дипломатії були сформульовані після терактів 11 вересня 2001 року К. Россом, колишнім послом США в Сирії та Алжирі, старшим радником Держдепартаменту з питань громадської дипломатії, який виокремив сім принципів публічної дипломатії.

1. Забезпечення розуміння іноземною аудиторією політики в тому вигляді, яка вона є, а не як про неї говорять чи думають інші.
2. Необхідність роз’яснювати політику, показуючи її раціональність і обґрунтовуючи її фундаментальними цінностями. До основних цінностей належать питання безпеки, мирного розв’язання конфліктів, а також формування спільних цінностей.
3. Необхідність актуалізації таких принципів звернення до міжнародної громадськості як послідовність, правдивість, переконливість.
4. Уміння адаптувати звернення до конкретних цільових аудиторій, для чого їхні цільові сегменти постійно вивчаються.
5. Робота не лише з вузькими цільовими сегментами, а й через друковані та електронні ЗМІ – з широкими масами.
6. Взаємодія з різними партнерами для охоплення нових представників цільової аудиторії. Програми публічної дипломатії передбачають активне залучення до співпраці жителів тих країн, на які націлені ці програми.
7. Активне міжнародне спілкування та програми обміну.

В інституційних документах США поняття *публічної дипломатії* так визначається: “діяльність уряду Сполучених Штатів, що спрямована на досягнення цілей зовнішньої політики Сполучених Штатів, шляхом зрозуміння, інформування і вчинення впливу на зовнішню аудиторію і окремих осіб, що формують громадську думку. Також розширення діалогу між американськими громадянами, інститутами та їхніми колегами за кордоном”¹¹.

Із поняттям публічної дипломатії тісно пов’язані такі поняття: *військова дипломатія* (англ. *Military Diplomacy*) – можливість підтримувати дії та заходи, які вживають військові лідери США, з

11 JP 3-53 Doctrine for Joint Psychological Operations, 5 September, 2003 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://nsarchive2.gwu.edu//NSAEBB/NSAEBB177/02_psyop-jp-3-53.pdf.

метою залучення офіційних представників військового, оборонного та державного секторів іноземних держав задля розповсюдження політики уряду США та встановлення зв'язків у оборонній та коаліційній сферах¹²; *захист публічної дипломатії* (англ. *Defense Support to Public Diplomacy, DSPD*) – діяльність та заходи, які застосовують складові підрозділи Міністерства оборони для підтримання та сприяння зусиллям уряду США щодо публічної дипломатії¹³.

В Україні поняття *публічної дипломатії* не інституціолізоване, але включене в понятійний апарат урядових комунікацій і розуміється як “діяльність офіційних урядових установ, спрямована на формування міжнародного комунікативного середовища з метою позитивного сприйняття і розуміння зовнішньої політики держави і протидії негативному позиціонуванню. Основними інструментами публічної дипломатії є засоби масової комунікації, міжнародні і національні неурядові організації, міжнародні неформальні контакти і обміни”¹⁴.

У чому полягає відмінність понять “публічна дипломатія” та “зв'язки з громадськістю” (англ. *Public Relations, Public Affairs, Military Public Affairs*)? Незважаючи на те, що прийоми піару використовувалися протягом кількох століть, до визначення цього терміна вчені звернулися лише у ХХ столітті. Так, у 1975 році американський фонд “Foundation Public Relations Research and Education” почав глибоке дослідження цього питання і виявив близько 500 визначень піару. У документах НАТО була зроблена градація різних типів піар-діяльності державних органів і безпекових інституцій.

Зв'язки з громадськістю (англ. *Civil Affairs*) – зв'язки з представниками адміністрації та цивільним населенням, дії, що стосуються представників адміністрації та цивільного населення і проводяться організованими силами регулярних військ та резервних формувань, підготовлених та оснащених відповідно для взаємодії з цивільними представниками та з метою підтримання цивільно-військових операцій¹⁵.

Зв'язки з громадськістю (англ. *Public Affairs*) – відкрита інформація, командна інформація, активізація населення для покращання свого життя, спрямована на громадськість як ззовні, так і всередині країни, що є предметом зацікавленості Міністерства оборони; публічна інформація,

12 Commander's Handbook for Strategic Communication and Communication Strategy. Version 3.0 / US Joint Forces Command Joint War fighting Center, 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2.

13 Там само.

14 Українська дипломатична енциклопедія : [в 2-х т.] / [редкол. : Л. В. Губерський (голова) та ін.]. – К. : Знання України, 2004. – Т. 1. – С. 384.

15 FM 3-13 (FM 100-6) Information Operations: Doctrine, Tactics, Techniques, and Procedures, November 2003 / Headquarters, Department of the Army, <https://fas.org/irp/doddir/army/fm3-13-2003.pdf>.

інформація військового командування та дії, пов'язані з громадськістю, спрямовані на внутрішні та зовнішні зв'язки в інтересах Міністерства оборони¹⁶.

У Доктрині інформаційної безпеки України зв'язки з громадськістю визначено як *урядові комунікації – комплекс заходів, що передбачають діалог уповноважених представників Кабінету Міністрів України з цільовою аудиторією з метою роз'яснення урядової позиції та/або політики з певних проблемних питань*.

За яких умов актуально вживати поняття “військові (цивільно-військові) зв'язки”? Сучасним викликам і загрозам не можна запобігти тільки воєнними засобами. Із цих причин НАТО було запропоновано концепцію комплексного підходу (англ. *Comprehensive Approach*), однією зі складових якого є налагодження взаємодії з цивільним сектором через систему цивільно-військового співробітництва¹⁷. Комплексний підхід передбачає діяльність за такими напрямками: *планування та проведення операцій; актуалізація досвіду навчання та освіти; зміцнення співпраці з зовнішніми суб'єктами; повідомлення для громадськості; стабілізація та реконструкція*. Залучення громадськості передбачено на всіх рівнях процесу.

Цивільно-військові заходи можуть проводитися перед, під час або після проведення воєнних операцій. Опікується цим напрямом діяльності СМОС (англ. *Civil-Military Operations Center*) – *Центр цивільно-військових операцій*¹⁸, який також забезпечує операції зі встановлення зв'язку з цивільною адміністрацією і населенням, проведення спільних цивільно-військових заходів (англ. *Civil Affairs Operations, CAO*) та виконання програм використання військ для надання допомоги місцевому населенню (англ. *Civic Action Program, CAP*)¹⁹.

Інформаційно-психологічні операції чи інформаційні та психологічні операції? У стратегічних документах НАТО інформаційні операції розглядаються як окремий вид діяльності, спрямований на підтримання загальнодержавного курсу і національних цілей.

Поняття *інформаційні операції* було інституціалізовано в концепції “*Command & Control Warfare*”²⁰, розробленій у США після війни в Перській затоці, і вдосконалювалося в процесі набуття США досвіду протидії

¹⁶ Там само.

¹⁷ NATO-CIMIC-Doctrine Allied Joint Publication 3.4.9.

¹⁸ Там само.

¹⁹ FM 3-05.301 (FM 33-1-1) Psychological Operations Tactics, Techniques, and Procedures / Headquarters, Department of the Army, 2003 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://fas.org/irp/doddir/army/fm3-05-301.pdf>.

²⁰ Hutcherson N. B. Research Report № AU-ARI-94-1 Command and Control Warfare Putting Another Tool / N. B. Hutcherson // War-Fighter's Data Base. – Lt Col, USAF6 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/a286005.pdf.

негативним інформаційним впливам на фоні розвитку комп'ютерних технологій. У директиві Об'єднаного комітету начальників штабів США № 30-93 та в Польовому статуті ФМ 100-6 як *ключові чинники інформаційної боротьби* визначено такі: *боротьба із системами управління, комплексне проведення психологічних операцій, заходи щодо радіоелектронної боротьби, фізичне знищення пунктів управління та систем зв'язку з метою позбавлення противника інформації, виведення з ладу або знищення систем управління*²¹. У доктрині ФМ 3-13 *інформаційні операції* визначені як технологія використання інформації проти людського інтелекту та виділено такі категорії: *операції проти волі нації; операції проти командування противника; операції проти ворожих військ; операції проти національних культур*.

Основними суб'єктами проведення інформаційних операцій є: *керівництво іноземної держави; спецслужби іноземних держав та їхня агентура; ЗМІ; неурядові організації; інтернет-ресурси*²².

Система *психологічних операцій* найґрунтовніше розроблена в інституційних документах Збройних Сил США²³, зокрема в Доктрині Армії США "FM 3-05.301 (FM 33-1-1) Psychological Operations Tactics, Techniques, and Procedures"²⁴.

Психологічні операції проводяться в мирний і воєнний час, оскільки сприяють забезпеченню міжнародної безпеки та вчасному реагуванню. У Доктрині FM 3-05.301²⁵ пропонується градація психологічних операцій.

21 JP 3-13 Information Operations, 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://fas.org/irp/doddir/dod/jp3_13.pdf.

22 FM 3-13 (FM 100-6) Information Operations: Doctrine, Tactics, Techniques, and Procedures, November, 2003 / Headquarters, Department of the Army [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://fas.org/irp/doddir/army/fm3-13-2003.pdf>.

23 FM 3-05.301 (FM 33-1-1) Psychological Operations Tactics, Techniques, and Procedures / Headquarters, Department of the Army, 2003 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://fas.org/irp/doddir/army/fm3-05-301.pdf>;

FM 3-05.301 Psychological Operations Process Tactics, Techniques, and Procedures, August 2007 / Headquarters, Department of the Army [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://info.publicintelligence.net/USArmy-PsyOpsTactics.pdf>; FM 33-1 Psychological Operations [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://fas.org/irp/doddir/army/fm33-1.pdf>; JP 3-05 Doctrine for Joint Special Operations, 17 April, 1998 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://nsarchive2.gwu.edu/NSAEBB/NSAEBB63/doc3.pdf>; JP 3-05.1 Joint Tactics, Techniques, and Procedures for Joint Special Operations Task Force Operations, 18 April, 2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://fas.org/irp/doddir/dod/jp3-05.pdf>; JP 3-13. Joint Doctrine for Information Operations, 2006 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.globalsecurity.org/intell/library/policy/dod/joint/jp3132006.pdf>.

24 FM 3-05.301 Psychological Operations Process Tactics, Techniques, and Procedures, August, 2007 / Headquarters, Department of the Army [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://info.publicintelligence.net/USArmy-PsyOpsTactics.pdf>.

25 FM 3-05.301 (FM 33-1-1) Psychological Operations Tactics, Techniques, and Procedures / Headquarters, Department of the Army, 2003 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://fas.org/irp/doddir/army/fm3-05-301.pdf>.

**Таблиця 1. Градація психологічних операцій,
за FM 3-05.301
(FM 33-1-1)**

ВОЄННІ ОПЕРАЦІЇ	ЗАГАЛЬНІ ЦІЛІ	ЗАСОБИ
Воєнні дії – війна	Боротьба та переможна війна	Застосування гучномовців; розповсюдження брошур, агітаційних листівок; передача радіограм; особисте спілкування
Невоєнні дії, воєнні операції у невоєнний час	Стримування війни і розв’язання конфліктів; сприяння миру	Підготовка військових сил на території країн, де проводяться операції; інформаційні видання; ЗМІ, телебачення

Визначаються такі завдання психологічних операцій:

- формування позитивного іміджу армії певної країни та країн-союзниць;
- зосередження уваги на етнічних, культурних, релігійних та економічних розбіжностях цільових аудиторій;
- вплив на ставлення і поведінку населення іноземних країн шляхом суб’єктивного відтворення інформації для отримання підтримки країни, що здійснює психологічні операції;
- поширення серед населення іноземних країн інформації з метою підтримання суспільної діяльності, відновлення та укріплення легітимності, полегшення страждань, підтримання та відновлення громадського порядку;
- підтримання дій командування щодо населення іноземних держав із метою зміцнення довіри;

- протидія ворожій пропаганді, поширенню дезінформації та інформації сумнівного змісту з метою позбавлення інших можливості поширювати погляди, що шкодять політиці країни та союзників.

Відмінність інформаційних і психологічних операцій визначається у сфері впливу. Згідно з Доктриною США FM 3-05.301 (FM 33-1-1)²⁶ інформаційні операції проводяться на усіх етапах війни, інших операцій або конфліктів. Психологічні операції слугують своєрідним важелем у процесі здійснення інформаційних операцій для посилення їхнього потенціалу.

Із погляду системного забезпечення стратегічних комунікацій важливим є використання чітко визначених понять, зокрема:

- наратив – а) “короткий опис історії, яка використовується для візуалізації ефекту, якого командир хоче досягти в інформаційному просторі для підтримання та формування оперативного простору”; б) “продовження стратегічних комунікацій, що включає контекст, причину/мотив та мету/умови завершення операції”²⁷;

- битва наративів – “розвинута боротьба у пізнавальному/ когнітивному напрямку/сфері інформаційного простору, так як традиційна війна відбувається у фізичному просторі ... Ключовий компонент “битви наративів” – добитися успіху у створенні перспектив у конфлікті в умовах, відповідних вашим зусиллям”²⁸;

- комунікативна стратегія – стратегія з координування та синхронізації тем, процесів комунікації, повідомлень, зображень і дій, спрямованих на підтримання цілей вищого командування та забезпечення цілісності та послідовності тем і повідомлень для тактичних підрозділів нижчого рівня²⁹;

- повідомлення (англ. *Message*) – повідомлення, що містить інформацію обмеженого спрямування, спрямовану на певну аудиторію для створення специфічного ефекту для підтримання теми³⁰;

26 FM 3-05.301 (FM 33-1-1) Psychological Operations Tactics, Techniques, and Procedures / Headquarters, Department of the Army, 2003 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://fas.org/irp/doddir/army/fm3-05-301.pdf>.

27 Commander’s Handbook for Strategic Communication and Communication Strategy. Version 3.0 / US Joint Forces Command Joint War fighting Center, 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/a525371.pdf.

28 Там само.

29 Commander’s Handbook for Strategic Communication and Communication Strategy. Version 3.0 / US Joint Forces Command Joint War fighting Center, 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/a525371.pdf.

30 Там само.

– *тема* (англ. *Theme*) – всеосяжний концепт або намір, призначений для широкого застосування з метою досягнення певних цілей³¹, нагальний предмет, тема дискусії, ідея³².

Також слід виокремити групу понять, пов'язаних з аналізом цільової аудиторії: *перелік потенціальної цільової аудиторії* (англ. *Potential Target Audience List, PTAL*), *підрозділ аналізу цільової аудиторії* (англ. *Target Audience Analysis Detachment, TAAD*), *процес аналізу цільової аудиторії* (англ. *Target Audience Analysis Process, TAAP*), *група аналізу цільової аудиторії* (англ. *Target Audience Analysis Team, TAAT*), *лист обліку аналізу цільової аудиторії* (англ. *Target Audience Analysis Work Sheet, TAAW*)³³.

Отже, для подальшої розбудови системи стратегічних комунікацій в Україні пріоритетним є вироблення спільної метамови українських і західних фахівців. Для вирішення цього завдання і створювався словник “Базові поняття стратегічних комунікацій: стандарти на основі документів НАТО”.

*Л. Компанцева,
завідувач кафедри теорії та практики перекладу
Національної академії Служби безпеки України,
доктор філологічних наук, професор*

³¹ Там само.

³² FM 3-05.301 (FM 33-1-1) Psychological Operations Tactics, Techniques, and Procedures / Headquarters, Department of the Army, 2003 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://fas.org/irp/doddir/army/fm3-05-301.pdf>.

³³ FM 3-05.301 (FM 33-1-1) Psychological Operations Tactics, Techniques, and Procedures / Headquarters, Department of the Army, 2003 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://fas.org/irp/doddir/army/fm3-05-301.pdf>;

FM 3-05.301 Psychological Operations Process Tactics, Techniques, and Procedures, August 2007 / Headquarters, Department of the Army [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://info.publicintelligence.net/USArmy-PsyOpsTactics.pdf>.

СТРУКТУРА СЛОВНИКА

Словник містить найсучасніші поняття у сфері стратегічних комунікацій, визначені в доктринах країн НАТО, пропонує їх тлумачення та переклад. Англійська мова є вихідною, переклад англомовних реалій адаптовано певною мірою до понятійної системи українського сектору безпеки і оборони. Переклад і тлумачення деяких понять (майже 37%) пропонуються авторами вперше, що робить словник унікальним у своєму роді. Автори не ставили за мету соціально диференціювати лексичні одиниці – це питання потребує додаткового розроблення, оскільки межі між понятійним апаратом та професійним жаргоном у дискурсах сектору безпеки і оборони розмиті, спостерігається регулярно проникнення жаргонних одиниць у термінологічну сферу.

Словникова стаття

Словникова стаття – основна одиниця словника. Статті мають таку структуру:

- поняття та його тлумачення вихідною (англійською) мовою (1);
- переклад цього поняття та його тлумачення українською мовою (2).

Приклад словникової статті

(1) **adaptive approach**

The adaptive approach requires a flexible and more open system, where agencies work together in a way that ‘resembles jazz musicians improvising on a theme’ to focus their efforts at a point of need. (*JDN 2/13*)

(2) **адаптивний підхід**

Адаптивний підхід вимагає гнучкої та відкритої системи, в якій агенції працюють разом так, що це нагадує “імпровізації джазових музикантів на одну тему”, із метою сфокусувати зусилля на необхідному.

Заголовок словникової статті складається з поняття, визначення якого розкривається в тлумаченні. Поняття виділяється жирним шрифтом. Якщо заголовок складається з кількох слів, він розташовується в алфавітному покажчику відповідно до літери, з якої починається перше слово. Тлумачення поняття вихідною мовою розташовується відразу під заголовком словникової статті. Після кожної англомовної дефініції визначається джерело походження поняття.

Українські відповідники також виділяються жирним шрифтом. Тлумачення подаються під перекладом.

Якщо поняття має кілька визначень, пропонуються відповідники для кожного з них.

У разі існування загальноприйнятого в англійській мові відповідника-аббревіатури він наводиться в дужках відразу ж після заголовка статті; якщо в українській мові є відповідник англійської аббревіатури, він також наводиться в дужках після перекладу поняття.

Джерела словника

Для створення цього словника використовувалися англomовні доктрини, звіти й аналітичні видання країн НАТО, які розкривають різні аспекти стратегічних комунікацій – публічної дипломатії, зв'язків із громадськістю, цивільно-військових відносин, інформаційних і психологічних операцій.

Слід зауважити, що не існує єдиного словника країн НАТО, який пропонував би загальне бачення стратегічних комунікацій. Отже, це видання не лише надає переклад українською базових понять стратегічних комунікацій країн НАТО, але й певним чином узагальнює їхній досвід.

Список використаних джерел

1. AAP-06. NATO Glossary of Terms and Definitions (English and French) / North Atlantic Treaty Organization NATO Standardization Office (NSO), 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : wcnjk.wp.mil.pl/plik/file/N_20130808_AAP6EN.pdf. (*AAP-06, 2014*)
2. AAP-06. NATO Glossary of Terms and Definitions (English and French) North Atlantic Treaty Organization NATO Standardization Office (NSO), 2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://standard.di.mod.bg/.../MSTD.blob_upload_download_routines.download_blob. (*AAP-06, 2018*)
3. AAP-31. NATO Glossary of Communication and Information Systems Terms and Definitions, 2001 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : . (*AAP-31*)
4. ADATP-02. NATO Information Technology Glossary, 2005[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://standards.globalspec.com/std/1681265/ADATP-02>. (*ADATP-02*)
5. AJP -3.10.1 Allied Joint Doctrine for Psychological Operations Outlines NATO Psychological Operations, 2015 (PSYOPS) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.gov.uk/.../ajp-3101-allied-joint-doctrine-for-psychological-operations>. (*AJP-3.10.1*)

6. DoD Instruction 5040.02, Visual Information, 2018 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.hsdl.org/?abstract&did=794356>. (*DODI 5040.02*)

7. DOD Dictionary of Military and Associated Terms, 2017 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.jcs.mil/Portals/36/Documents/Doctrine/pubs/dictionary.pdf>. (*DOD Dict. 2017*)

8. Joint Publication 1-02 Department of Defense Dictionary of Military and Associated Terms, 2017 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.jcs.mil/Portals/36/Documents/Doctrine/pubs/dictionary.pdf>. (*JP 1-02*)

9. Field Manual 3-0 Operations, 2017 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.army.mil/standto/2017-10-10>. (*FM 3-0*)

10. Field Manual 3-13 Information Operations: Doctrine, Tactics, Techniques, and Procedures, 2016 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : https://www.globalsecurity.org/military/library/policy/army/fm/3-13/fm_3-13_2016.pdf. (*FM 3-13 IO:DTTP*)

11. GAO-10-1036R Hybrid Warfare / United States Government Accountability Office Washington, 2010 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.gao.gov/assets/100/97053.pdf>. (*GAO-10-1036R Hybrid Warfare*)

12. IEC 50-191 International Electrotechnical Vocabulary, 2013 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : [http://std.iec.ch/iev/iev.nsf/f6b429cc7cda9e5cc1257bea0056fcsc/37b6bfea6fe338dac1257b2d0047ba03/\\$FILE/IEC%2060050%20-%20901%20evaluation.pdf](http://std.iec.ch/iev/iev.nsf/f6b429cc7cda9e5cc1257bea0056fcsc/37b6bfea6fe338dac1257b2d0047ba03/$FILE/IEC%2060050%20-%20901%20evaluation.pdf). (*IEC 50-191*)

13. ITU-T Recommendation Q.9 Vocabulary of Switching and Signalling Terms, 2016 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : https://www.itu.int/rec/dologin_pub.asp?lang. (*ITU-T Rec. I.112, Q.9*)

14. Joint Civil Information Management. Tactical Handbook, 2011 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://info.publicintelligence.net/USSOCOM-CIM-Handboo>. (*JCIM TH 2011*)

15. Joint Concept Note 1/17 Future Force Concept, 2017 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.gov.uk/.../future-force-concept-jcn-117>. (*JCN 1/17*)

16. Joint Concept Note 2/17 Future of Command and Control, 2017 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.gov.uk/government/publications/future-of-command-and-control-jcn-217>. (*JCN 2/17*)

17. Joint Doctrine Note 2/13 Information Superiority, 2013 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : . (*JDN 2/13*)

18. Joint Doctrine Note 4/13 Culture and Human Terrain, 2013

[Электронный ресурс]. – Режим доступа : . (*JDN 4/13*)

19. Joint Doctrine Publication 0-01.1, UK Terminology Supplement to NATO Term, 2011, 2019 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.gov.uk/government/publications/jdp-0-01-1-united-kingdom-supplement-to-the-nato-terminology-database>. (*JDP 0-01.1*)

20. Joint Doctrine Publication 04 Understanding and Decision-Making, 2016 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : . (*JDP 04*)

21. Joint Doctrine Publication 2-00 Understanding and Intelligence Support to Joint Operations, 2011 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : . (*JDP 2-00*)

22. Joint Publication 1 Doctrine for the Armed Forces of the United States, 2017 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : . (*JP 1*)

23. Joint Publication 1-02 Department of Defense Dictionary of Military and Associated Terms, 2017 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : . (*JP 1-02*)

24. Joint Publication 2-03, Geospatial Intelligence in Joint Operations, 2017 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : https://www.jcs.mil/Portals/36/Documents/Doctrine/pubs/jp2_03_20170507.pdf. (*JP 2-03*)

25. Joint Publication 3-0 Joint Operations, 2017 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : https://www.jcs.mil/Portals/36/Documents/Doctrine/pubs/jp3_och1.pdf?ver=2018-11-27-160457-910. (*JP 3-0*)

26. Joint Publication 3-07.3, Peace Operations, 2017 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://pksoi.armywarcollege.edu/default/assets/File/jp3_07_3%20Peace%20Operations%20Mar18.pdf. (*JP 3-07.3*)

27. Joint Publication 3-13.2 Psychological Operations, 2010 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://fas.org/irp/doddir/dod/jp3-13-2.pdf> (*JP 3-13.2*)

28. Joint Publication 3-53 Doctrine for Joint Psychological Operations, 2010 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : [https://www.bits.de/NRANEU/others/jp-doctrine/JP3-13.2C1\(11\).pdf](https://www.bits.de/NRANEU/others/jp-doctrine/JP3-13.2C1(11).pdf). (*JP 3-53*)

29. Joint Publication 3-68. Noncombatant Evacuation Operation, 2017 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : https://www.jcs.mil/Portals/36/Documents/Doctrine/pubs/jp3_68pa.pdf. (*JP 3-68*)

30. Joint Publication JP 4-09 Distribution Operations, 2010 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : https://fas.org/irp/doddir/dod/jp4_09.pdf. (*JP 4-09*)

31. Oxford English Dictionary [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.oed.com>. (*OED*)

32. Public Affairs and Information Operations : [Public Affairs

Qualification Course] / The Defense Information School, Fort George G. Meade, Maryland, 2010 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : . (ПАИО)

33. STANAG 2287 Task Verbs for Use in Planning and the Dissemination of Orders, 2006, 2017 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://standards.globalspec.com/std/1680163/stanag-2287>. (STANAG 2287)

34. Release of Psychological Operations and Information Operations Policies to Ukraine / International Military Staff; Etat-Major Militaire Inaternaional [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://archives.nato.int/downloads/reports/military-committee-itemList.html>. (IMSM-0129-2018)

35. U.S. Joint Forces Command, Commander's Handbook for Strategic Communication and Communication Strategy, Version 3.0 (Suffolk, VA: Joint Warfighting Center, 24 June 2010), III-1, accessed 18 June 2015, 2017 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.dtic.mil/doctrine/doctrine/jwfc/sc_hbk10.pdf. (CH for SCCS)

ЧАСТИНА І

Базові поняття стратегічних комунікацій: стандарти на основі документів НАТО (англійсько-український словник)

А

accessioning

The acts and procedures by which records are taken into the physical custody of a record holdings activity, archival agency, or other record repository. (*DODI 5040.02*)

інвентаризація

Дії та процедури передачі записів на зберігання в реєстр, архіви чи інші сховища для зберігання документів.

active public information policy

A policy which dictates that attempts will be made to stimulate media/public interest about an issue or activity for the purpose of informing the public. Interest may be stimulated by press advisories, news releases, personal contacts, press conferences or other forms of public presentation.

(*AAP-06, 2014*)

політика активного інформування громадськості

Політика, спрямована на стимулювання зацікавленості громадськості та ЗМІ до події, або діяльність, що має на меті інформування громадськості. Цей інтерес може стимулюватися за допомогою прес-релізів, інформаційних бюлетенів, випусків новин, особистих контактів, прес-конференцій та інших видів публічної презентації.

acoustic intelligence

Intelligence derived from the collection and processing of acoustic phenomena. Also called ACINT. (*DOD Dict. 2017*)

акустична розвідка

Розвідка, що проводиться шляхом збирання та оброблення даних акустичного спостереження.

acoustic warfare

Action involving the use of underwater acoustic energy to determine, exploit, reduce, or prevent hostile use of the underwater acoustic spectrum and actions which retain friendly use of the underwater acoustic spectrum.

(*GAO-10-1036R Hybrid Warfare*)

акустична підводна війна

Дії, що включають використання підводних джерел акустичної енергії для визначення, застосування, зменшення та запобігання використанню ворогом підводного акустичного спектру, а також дії, що сприяють використанню підводного акустичного спектру своїми та союзними силами.

acquisition

In visual information, the process of recording VI in a camera; creating it by hand, mechanically, or on a computer; or obtaining it by purchase, donation, or seizure. (*DODI 5040.02*)

здобування (збирання, отримання)

Процес запису візуальної інформації за допомогою камери, створення її за допомогою підручних засобів, механічно або на комп'ютері або її отримання шляхом купівлі, дарування або захоплення.

activity-based intelligence

An analytic method applied to structured data from multiple sources, to discover objects, relationships, or behaviours by resolving significant activity. (*DOD Dict. 2017*)

розвідувальний метод на основі аналізу дій

Аналітичний метод, який застосовується для оброблення структурованих даних, отриманих із різноманітних джерел, із метою виявлення об'єктів, зв'язків, способів поведінки в процесі проведення важливої діяльності.

adaptive approach

The adaptive approach requires a flexible and more open system, where agencies work together in a way that 'resembles jazz musicians improvising on a theme' to focus their efforts at a point of need. (*JDN 2/13*)

адаптивний підхід

Адаптивний підхід вимагає гнучкої та відкритої системи, в якій агенції працюють разом подібно до "імпровізації джазових музикантів на одну тему" з метою зосередити зусилля на необхідному.

adaptive planning and execution

A Department of Defense enterprise of joint policies, processes, procedures, and reporting structures, supported by communications and information technology, that is used by the joint planning and execution community to monitor, plan, and execute mobilization, deployment, employment, sustainment, redeployment, and demobilization activities associated with joint operations. (*DOD Dict. 2017*)

процес безперервного планування та виконання завдань

МО відповідає за процес втілення спільної політики, процесів, процедур та підзвітних структур, функціонування яких підтримується системами зв'язку та інформаційними технологіями, а його діяльність загалом охоплює фактори, які використовуються для моніторингу, планування та здійснення мобілізації, розгортання, використання, підтримання, перерозподілу, а також демобілізаційних заходів, пов'язаних із веденням об'єднаних воєнних операцій.

adequacy

The plan review criterion for assessing whether the scope and concept of planned operations can accomplish the assigned mission and comply with the planning guidance provided. (*DOD Dict. 2017*)

відповідність/адекватність

Критерій оцінювання в процесі планування, метою якого є визначити, чи відповідають масштаб та концепція запланованих операцій поставленим завданням та керівним настановам.

administration

The provision and implementation of regulations and procedures related to the management of an organization in support of the accomplishment of its mission. (AAP-06, 2014)

адміністрування, керування

Установлення та застосування настанов і процедур, пов'язаних з управлінням організацією, що спрямовані на виконання її місії.

administrative control

Direction or exercise of authority over subordinate or other organizations in respect to administrative matters such as personnel management, supply, services, and other matters not included in the operational missions of the subordinate or other organizations. (AAP-06, 2014)

адміністративний контроль

Керування або здійснення повноважень стосовно підлеглих або інших організацій, що пов'язані з адміністративними питаннями, такими як управління персоналом, постачання, послуги, та іншими питаннями, що не входять до оперативних завдань підлеглих або інших організацій.

adversary

A party acknowledged as potentially hostile to a friendly party and against which the use of force may be envisaged. (AAP-06, 2014)

противник, ворог

Сторона, що визнана потенційно ворожою щодо дружньої сторони та проти якої може бути застосовано силу.

adversary template

A model based on an adversary's known or postulated preferred methods of operation illustrating the disposition and activity of adversary forces and assets conducting a particular operation unconstrained by the impact of the operational environment. (DOD Dict. 2017)

схема дій ворога

Модель, що заснована на відомих методах або тих, яким, як вважають, ворог надає перевагу, або методах, які характеризують місце дислокації та діяльність ворога, а також засоби, які він застосовує в процесі операцій, не обмежені впливом оперативного середовища.

agency

In intelligence usage, an organization or individual engaged in collecting and/or processing information. (AAP-06, 2014)

агентство, агенція

У сфері розвідки – організація або особа, що займаються збиранням та опрацюванням інформації.

agent

1. In intelligence usage, one who is recruited, trained, controlled and employed to obtain and report information. (AAP-06, 2014)

2. In intelligence usage, one who is authorized or instructed to obtain or to assist in obtaining information for intelligence or counterintelligence purposes. (DOD Dict. 2017)

агент

1. У сфері розвідки – завербована, підготовлена особа, діяльність якої контролюють і яку залучають до отримання та повідомлення інформації.
2. У сфері розвідки – завербована, підготовлена особа, діяльність якої контролюється та яку залучають до отримання інформації в процесі проведення розвідувальних і контррозвідувальних дій.

agreement/accord

A negotiated arrangement that is made between two or more parties and that is typically legally binding. *(AAP-06, 2018)*

договір/угода

Угода, досягнута в результаті переговорів, яка укладається між двома або більше сторонами і, як правило, є юридично обов'язковою для усіх сторін.

air reconnaissance (AR)

The collection of information of intelligence interest either by visual observation from the air or through the use of airborne sensors. *(DOD Dict. 2017)*

повітряна розвідка

Збирання розвідувальної інформації, що здійснюється шляхом повітряного візуального спостереження або використання авіаційних бортових приладів.

air surveillance

The systematic observation of air space by electronic, visual or other means, primarily for the purpose of identifying and determining the movements of aircraft and missiles, friendly and enemy, in the air space under observation. *(DOD Dict. 2017)*

повітряне спостереження

Систематичне спостереження за повітряним простором за допомогою електронних, візуальних та інших засобів із метою виявлення літаків і ракет, дружніх та ворожих, у повітряній зоні спостереження.

allied press information centre

A facility established by the public information staff of an Allied military headquarters to provide the media with timely and accurate information on allied issues, events and operations occurring within the command and to provide other support, advice and assistance. *(AAP-06, 2014)*

прес-центр НАТО

Підрозділ, створений штабом зв'язків із громадськістю у підпорядкуванні військової штаб-квартири НАТО з метою забезпечення засобів масової інформації точними даними про діяльність НАТО, події та операції під егідою організації, а також надання іншої підтримки, консультацій та допомоги.

allied system for geospatial intelligence

A partnership between five nations (United States and allied partners Australia, Canada, New Zealand, and the United Kingdom) to advance the geospatial intelligence mission with a common analytic environment to provide a common geospatial intelligence picture. Also called ASG. *(DOD Dict. 2017)*

об'єднана (коаліційна) система аерогеодезичної розвідки

Партнерство між п'ятьма країнами (Сполученими Штатами Америки та союзниками: Австралією, Канадою, Новою Зеландією та Великою Британією) для просування місії геопросторової розвідки в межах загальноаналітичного середовища для створення загальної картини геопросторової розвідки.

all-source intelligence

Intelligence produced using all available sources and agencies. (AAP-06, 2014)

analysis

1. The study of a whole by examining its parts and their interactions. In the context of military forces, the hierarchical relationship in logical sequence is: assessment, analysis, evaluation, validation and certification. (AAP-06, 2014)

2. In intelligence usage, a step in the processing phase of the intelligence cycle in which information is subjected to review in order to identify significant facts for subsequent interpretation. (AAP-06, 2014)

3. The study of a whole by examining its parts and their interactions.

Note: In the context of military forces, the hierarchical relationship in logical sequences: assessment, analysis, evaluation, validation and certification. (AAP-06, 2018)

analysis and production

In intelligence usage, the conversion of processed information into intelligence through the integration, evaluation, analysis, and interpretation of all source data and the preparation of intelligence products in support of known or anticipated user requirements. (DOD Dict. 2017)

anti-access area denial (A2AD)

By 2035, many of our potential adversaries will have capabilities designed to prevent our access to the maritime, air, land, space and cyber/electromagnetic domains.

сукупні розвідувальні дані; розвідувальні дані з усіх джерел

Розвідувальні дані, отримані з усіх можливих джерел інформації та агенцій.

аналіз

1. Вивчення цілого шляхом дослідження його компонентів та зв'язків між ними. У контексті військових сил – ієрархія взаємозв'язків у логічній послідовності, що являє собою підрахунок, аналіз, оцінювання, обґрунтування та затвердження.

2. У сфері розвідки – окремий етап процесу оброблення інформації в розвідувальному циклі, на якому інформація підлягає перегляду з метою ідентифікації важливих фактів для подальшої інтерпретації.

3. Вивчення цілого шляхом дослідження його частин та взаємодії між ними.

Примітка: у контексті військових сил ієрархічні зв'язки у логічних послідовностях: розрахунок, аналіз, оцінювання, валідація і сертифікація.

аналіз та вироблення

У сфері розвідки – перехід обробленої інформації в розвідувальну шляхом інтеграції, оцінювання, аналізу та інтерпретації даних з усіх джерел та підготовка розвідувальних документів із метою надання підтримки відомим або ймовірним замовникам.

обмеження та заборона доступу та маневру

До 2035 року багато наших потенційних противників буде мати можливість заборонити нам доступ до морського, повітряного, наземного, космічного та комп'ютерного/ електромагнітного простору.

Defense will need to overcome the challenges of anti-access area denial, potentially fighting through to deliver the required effect. The range, resilience and survivability of our capabilities in every environment will become critical factors in maintaining access and our freedom of manoeuvre. (*JCN 1/17*)

У сфері оборони необхідно буде вирішувати проблему обмеження та заборони доступу й маневрів, проводячи бойові дії з метою досягнення необхідного результату. Дальність, стійкість і здатність до виживання наших сил у кожному з цих середовищ стане важливим фактором підтримки доступу та свободи маневрів.

antiterrorism

All defensive and preventive measures taken to reduce the vulnerability of forces, individuals and property to terrorism.

Note: Such measures include protective and deterrent measures aimed at preventing an attack or reducing its effect(s). (*AAP-06, 2014*)

антитерористичні заходи

Усі оборонні та запобіжні заходи, які проводяться з метою зменшення уразливості військових сил, окремих осіб та власності від проявів тероризму.

Примітка: такі заходи включають заходи захисту та стримування, метою яких є запобігання атакам або зменшення їхнього впливу.

approval/approbation

In NATO, the formal and final agreement by a competent authority without reference to another authority. (*AAP-06, 2018*)

схвалення/апробація

У сфері НАТО – формальна та остаточна домовленість/угода, схвалена певним компетентним органом влади без посилання на будь-який інший орган.

area of influence

A geographical area wherein a commander is directly capable of influencing operations, by manoeuvre or fire support systems normally under his command or control. (*AAP-06, 2018*)

область/зона впливу

Географічна територія, на якій командир безпосередньо здатний впливати на проведення операцій, застосовуючи маневри, або систему вогневої підтримки, які, зазвичай, перебувають під його контролем.

area of intelligence responsibility

The area for which a commander has the responsibility to provide intelligence with the means available. (*AAP-06, 2018*)

зона відповідальності служби розвідки

Сфера/область/територія, за яку командир несе відповідальність у питаннях надання розвідувальних даних з використанням існуючих засобів.

area of interest

1. The area of concern to a commander relative to the objectives of current or planned operations, including his areas of influence, operations and/or responsibility, and areas adjacent there to. (*AAP-06, 2014*)

2. For a given level of command, the area of concern to a commander relative to the objectives of current or planned operations, and which includes the commander's areas of influence, operations or responsibility, and areas adjacent thereto. (*AAP-06, 2018*)

зона інтересів

1. Зона особливої уваги для командування, що пов'язана з поточними або запланованими операціями та включає зони впливу, зони проведення бойових дій, відповідальності та інші прилеглі території.

2. Для певного рівня командування – зона, яка спричиняє його занепокоєння щодо цілей поточних або запланованих операцій і пов'язана із сферами впливу, проведення операцій або відповідальності командира та іншими суміжними зонами.

area of operations (AOO)

A geographical area defined by the JFC commander within his area of responsibility in which a commander designated by him is delegated authority to conduct operations. (*AJP-3.10.1*)

зона проведення операцій

Географічна територія, визначена Командуванням Об'єднаних сил у межах його повноважень, на яку делегується його представник із метою проведення операцій.

assembly area

An area in which a command is assembled preparatory to further action. (*AAP-06, 2018*)

зона створення угруповання сил для проведення операції

Зона (територія), у (на) якій командування готується до проведення воєнних дій.

area of responsibility

The geographical area associated with a combatant command within which a geographic combatant commander has authority to plan and conduct operations. (*CH for SCCS*)

зона відповідальності

Географічна зона, пов'язана з бойовим командуванням, у межах якої командувач цією географічною зоною має повноваження планувати та проводити операції.

artificial intelligence

The performance by computer systems of tasks normally requiring human intelligence, such as translation between languages. (*JCN 1/17*)

штучний розум

Виконання комп'ютерними системами завдань, які зазвичай потребують людського розуму, наприклад, перекладу на інші мови.

assess

To evaluate or estimate the nature, value, or quality of something. (*OED*)

оцінювати

Визначати чи робити висновки стосовно властивостей, цінності чи якості чогось.

assessment

The process of estimating the capabilities and performance of organizations, individuals, materiel or systems.

Note: In the context of military forces, the hierarchical relationship in logical sequence is: assessment, analysis, evaluation, validation and certification. (*AAP-06, 2014*)

оцінювання

Процес оцінювання спроможностей та діяльності організацій, окремих осіб, матеріально-технічного забезпечення та суміжних систем.

Примітка: у контексті військових сил – ієрархія взаємозв'язків у логічній послідовності, що являє собою підрахування, аналіз, оцінювання, обґрунтування та затвердження.

asymmetric

In military operations the application of dissimilar strategies, tactics, capabilities, and methods to circumvent or negate an opponent's strengths while exploiting his weaknesses. (*DOD Dict. 2017*)

асиметричний

У воєнних операціях – застосування різноманітних стратегій, тактик, можливостей та способів, щоб обійти чи знехтувати сильними сторонами опонента (ворога), використовуючи його слабкі сторони.

asymmetric threat

A threat emanating from the potential use of dissimilar means or methods to circumvent or negate an opponent's strengths while exploiting his weaknesses to obtain a disproportionate result. (*AAP-06, 2014*)

асиметрична загроза

Загроза, що походить від потенційного використання різноманітних засобів та методів введення в оману або нейтралізації сил противника з метою використання його слабких місць для отримання диспропорційного результату.

atomic warfare

See *nuclear warfare*. (*GAO-10-1036R Hybrid Warfare*)

атомна війна

Див. *nuclear warfare* (ядерна війна).

attack the network operations

Lethal and nonlethal actions and operations against networks conducted continuously and simultaneously at multiple levels (tactical, operational, and strategic) that capitalize on or create key vulnerabilities and disrupt activities to eliminate the enemy's ability to function in order to enable success of the operation or campaign. (*DOD Dict. 2017*)

підрив мережевих операцій

Смертоносні й нелетальні дії та операції, спрямовані на підрив діяльності мережі, що проводяться безперервно й одночасно на кількох рівнях (тактичному, оперативному та стратегічному) і призводять до уразливості ворога, підривають його діяльність, позбавляють його здатності діяти, а також забезпечують успіх своєї операції чи кампанії.

attribute

A named property of an entity.
(DOD Dict. 2017)

характерна риса; властивість; символ, атрибут

Властивість, властива риса певного об'єкта.

audience

An individual or group that witnesses an event or information conveyed through social audiovisual or printed media. In communication terms these can be divided as follows:

- a) **ultimate.** Those targeted, directly, or indirectly, by a product or activity. Those who the JFC wants to reach;
- b) **intermediate.** Those reached but not directly addressed nor presumably targeted. Clearly used as conduit for the Ultimate target audience;

аудиторія

Особа або група осіб, що стали свідками події або передачі інформації із застосуванням відкритих для громадськості аудіовізуальних або друкованих медіаджерел:

- a) **основна.** Така, що безпосередньо або опосередковано пов'язана з певним продуктом або діяльністю та вплинути на яку є метою Командування Об'єднаних сил;
- б) **проміжна.** Аудиторія, яка не є цільовою і до якої не зверталися безпосередньо, але вона залучена до проведення операцій. Виконує роль посередника для основної аудиторії;

c) **unintended audience.** Those reached, but not addressed nor targeted by a product or activity. Such audiences (which could already be NAC approved) will not be apparent until after the action and subsequent MOE. If it is a non-approved audience NAC approval must be sought for any future actions or the JFC must modify his actions to avoid targeting it in the future.
(AJP-3.10.1)

в) **непередбачувана (незапланована).** Аудиторія, яку можна задіяти, однак до якої не звертаються безпосередньо; ця аудиторія не пов'язана з результатом діяльності чи власне діяльністю. Вона (може бути визначена Північноатлантичною радою) буде відсутньою в полі зору до моменту завершення операцій або необхідних заходів. Якщо така аудиторія не визначена, Північноатлантична рада має це зробити з метою проведення подальших заходів. Командування Об'єднаних сил повинно узгодити свої дії стосовно такої аудиторії аби запобігти виникненню проблемних питань у майбутньому.

authentic document

A document bearing a signature or seal attesting that it is genuine and official. If it is an enemy document, it may have been prepared for purposes of deception and the accuracy of such document, even though authenticated, must be confirmed by other information, such as conditions of capture. (AAP-06, 2014)

автентичний документ

Документ, на якому є підпис або печатка, що підтверджують його автентичність та законність. Якщо цей документ належить противнику, він може бути створений із метою навмисного введення в оману. Достовірність такого документа, навіть у разі встановлення його справжності, має підтверджуватися іншою інформацією, зокрема обставинами його перехоплення.

availability

The ability of an item to be in a state to perform a required function under given conditions at a given instant of time or over a given time interval, assuming that the required external resources are provided. (AAP-06, 2014)

придатність; відповідність вимогам

Здатність певного об'єкта бути у стані, придатному для виконання необхідної функції, за відповідних обставин, у певний час або впродовж певного проміжку часу, припускаючи, що його забезпечено всіма необхідними допоміжними зовнішніми ресурсами.

В

basic intelligence

Intelligence, on any subject, which may be used as reference material for planning and as a basis for processing subsequent information or intelligence. (AJP-3.10.1)

основні розвідувальні дані

Матеріали розвідки в будь-якій сфері, що можуть бути використані як довідковий матеріал для планування та основа для підготовки відповідної інформації або інших розвідданих.

basic service

The fundamental type of service, or the most commonly provided service in a telecommunications network. It forms the basis upon which supplementary services may be added. (ITU-T Rec. I.112, Q.9)

основна служба (основний сервіс)

Основна служба або сервіс, що найчастіше використовується в мережі телекомунікацій, створює основу для допоміжних служб (сервісів).

battle of the narrative

The battle of the narrative is a full-blown battle in the cognitive dimension of the information environment to succeed in establishing the reasons for and potential outcomes of the conflict, on terms favourable to your efforts. *(CH for SCCS)*

битва наративів

Битва наративів – повномасштабна битва в когнітивному вимірі інформаційного середовища з метою успішного встановлення причин та потенційних наслідків конфлікту згідно з вашими зусиллями.

battlefield psychological activities (BPA)

Planned psychological activities conducted as an integral part of combat operations and designed to bring psychological pressure to bear on enemy forces and civilians under enemy control in the battle area, to assist in achievement of operational and tactical objectives. *(AAP-06, 2014)*

військово-психологічні заходи

Заплановані психологічні заходи, які є інтегральною складовою бойових операцій та призначені для здійснення психологічного тиску на сили противника й цивільне населення в зоні бойових дій, підконтрольній противнику. Ці заходи проводяться з метою сприяння досягненню оперативно-тактичних цілей.

bearer service

A type of telecommunication service that provides the capability for the transmission of signals between user-network interfaces. *(ITU-T Rec. I.112, Q.9)*

служба (сервіс)-носії

Тип телекомунікаційної служби, що створює можливість для обміну сигналами між інтерфейсами мереж користувачів.

belief system

The way in which a culture collectively constructs a model or framework for how it thinks about something. A religion is a particular kind of belief system. Other examples of general forms of belief systems are ideologies, paradigms. *(AAP-06, 2014)*

система вірувань

Колективна модель чи система способів сприймання та тлумачення чогось у певній культурі. Релігія є окремим видом системи вірувань. Інші приклади загальних форм систем вірування – ідеології, парадигми.

buffer zone

1. A defined area controlled by a peace operations force from which disputing or belligerent forces have been excluded. Also called *area of separation* in some United Nations operations. *(JP 3-07.3)*

буферна/проміжна зона

1. Територія, що перебуває під контролем мирно налаштованих військових сил, зі складу яких було виключено вороже налаштовані сили, які перебувають у стані конфліктів або війни. Також називається *зоною розмежування конфліктуючих сторін* у процесі проведення деяких операцій ООН.

2. A designated area used for safety in military operations. *(DOD Dict. 2017)*

2. Визначена територія, яка використовується для забезпечення безпеки проведення воєнних операцій.

biological warfare

Employment of biological agents to produce casualties in personnel or animals, or damage to plants or materiel; or defense against such employment.
(*GAO-10-1036R Hybrid Warfare*)

біологічна війна

Застосування біологічних засобів із метою призвести до втрат особового складу чи загибелі тварин, або завдати шкоди рослинам чи матеріально-технічним ресурсам; також захист від такого застосування біологічних засобів.

brevity word

A single word or short phrase of not more than three individual words that has the sole purpose of abbreviating and removing ambiguity from messages.

Note: Brevity words give a predefined specific meaning to a phonetically distinct word or acronym.
(*AAP-06, 2018*)

лаконічний, стислий вислів/ кодове слово/військовий код

Слово або коротке словосполучення, яке складається не більше ніж з трьох окремих компонентів та має на меті скоротити або усунути двозначність повідомлень.

Примітка: так звані кодові слова чи вислови надають особливого значення певному фонетично відмінному слову або акроніму.

С

campaign

A set of military operations planned and conducted to achieve a strategic objective.
(*AAP-06, 2014*)

кампанія, воєнна операція

Сукупність запланованих воєнних операцій, які ведуться для досягнення стратегічної мети.

capability

The ability of an item to meet a service demand of given quantitative characteristics under given internal conditions.

Notes:

1. Internal conditions refer for example to any combination of faulty or not-faulty sub-items.
2. For telecommunication services this is called traffic ability performance.
(*IEC 50-191*)

спроможність, потужність, технічна можливість; максимальна продуктивність

Здатність об'єкта відповідати вимогам певної служби щодо певних кількісних характеристик та за відповідних умов.

Примітки:

1. Внутрішні чинники стосуються, наприклад, будь-якої комбінації несправних чи функціонуючих частин об'єкта.
2. У галузі телекомунікацій це явище називається здатністю до підтримання інформаційного обміну.

capability package

A combination of national and NATO-funded assets and support facilities which, together, will enable a Major NATO Command to fulfil a specific military function or requirement.

(AAP-06, 2014)

комплекс сил та засобів

Сукупність національних і тих, що підтримує НАТО, активів та засобів технічного обслуговування, які в подальшому створять можливості для Командування НАТО виконувати особливі військові функції або забезпечувати певні потреби.

capacity

A capability expressed in quantitative terms.

(AAP-06, 2014)

обсяг, (інформаційна) ємність; розрядність; пропускна здатність

Здатність/спроможність (відповідність, потужність, технічна можливість), що виражена в кількісних показниках.

caption

Short explanatory or descriptive data accompanying imagery. A caption should answer who, what, when, where, how, how many, and why questions relative to the imagery. Captions are embedded as metadata in digital imagery. (DODI 5040.02)

титр, підпис під зображенням

Короткий пояснювальний або описовий напис, що супроводжує зображення. Титр повинен дати відповіді на запитання стосовно зображення: “хто?”, “що?”, “коли?”, “де?”, “як?”, “скільки?” та “чому?”. Титри включаються як метадані в цифрову інформацію.

catastrophic event

Any natural or man-made incident, including terrorism, which results in extraordinary levels of mass casualties, damage, or disruption severely affecting the population, infrastructure, environment, economy, national morale, and/or government functions.

(DOD Dict. 2017)

катастрофічна подія/катастрофа

Будь-яка природна або антропогенна катастрофа, зокрема й тероризм, яка призводить до високого рівня людських жертв, ушкоджень, підриву діяльності, що негативно впливає на населення, інфраструктуру, навколишнє середовище, економіку, моральні цінності нації та/або функціонування уряду.

centre of gravity

Characteristics, capabilities or localities from which a nation, an alliance, a military force or other grouping derives its freedom of action, physical strength or will to fight.

(CH for SCCS)

центр ваги, основа бойового потенціалу

Сукупність характеристик, можливостей або ділянок місцевості, виходячи з яких держава, альянс, військовий підрозділ чи інше угруповання отримує свободу дій, фізичну спроможність або бажання розпочинати боротьбу.

channel

Direct towards a particular end.

(AAP-06, 2014)

розповсюдження, поширення

Спрямовувати в певному напрямі/до конкретної цілі.

civil administration (CA)

An administration established by a foreign government in (1) friendly territory, under an agreement with the government of the area concerned, to exercise certain authority normally the function of the local government; or (2) hostile territory, occupied by United States forces, where a foreign government exercises executive, legislative, and judicial authority until an indigenous civil government can be established. (*DOD Dict. 2017*)

цивільна адміністрація

Адміністрація, створена урядом іноземної держави на (1) дружній/мирній території за домовленістю з урядом відповідної території, з метою виконання певних повноважень, зокрема, функції місцевого самоврядування; або (2) на ворожій території, окупованій військами Сполучених Штатів Америки, на якій іноземний уряд здійснює виконавчі, законодавчі та судові повноваження до моменту створення уряду з власних цивільних представників.

civil affairs

Designated Active and Reserve component forces and units organized, trained, and equipped specifically to conduct civil affairs activities and to support civil-military operations.
(*CH for SCCS*)

служба зв'язків військових із цивільними адміністраціями та населенням

Створені діючі та резервні військові формування, організовані, треновані та оснащені спеціально для того, щоби вести діяльність по встановленню зв'язків військових з цивільними адміністраціями та населенням, й на підтримку цивільно-військових операцій.

civil affairs activities

Activities performed or supported by civil affairs that

1) enhance the relationship between military forces and civil authorities in areas where military forces are present; and
2) involve application of civil affairs functional specialty skills, in areas normally the responsibility of civil government, to enhance conduct of civil-military operations.
(*JP 1-02*)

заходи із встановлення зв'язків між військовими та цивільними адміністраціями й населенням

Заходи, які здійснюються або забезпечуються службою зв'язків військових із цивільними адміністраціями та населенням, що мають на меті
1) посилення зв'язків між військовими силами та цивільними органами влади в регіонах, де присутні військові сили, і
2) застосування спеціальних професійних навичок фахівців служби зв'язків військових із цивільними адміністраціями та населенням у сферах, які, зазвичай, перебувають у відповідальності цивільного уряду, із метою покращання проведення цивільно-військових операцій.

civil affairs operations (CAO)

Actions planned, executed, and assessed by civil affairs forces that enhance awareness of and manage the interaction with the civil component of the operational environment; identify and mitigate underlying causes of instability within civil society; or involve the application of functional specialty skills normally the responsibility of civil government. (*DOD Dict. 2017*)

операції, спрямовані на встановлення зв'язків із цивільною адміністрацією та населенням

Заходи, які плануються, виконуються та оцінюються представниками служб зв'язків військових із цивільними адміністраціями та населенням і сприяють підвищенню обізнаності й управлінню взаємодією з цивільним компонентом оперативного середовища; виявляють та послабляють основні причини нестабільності в межах громадянського суспільства; або пов'язані із застосуванням функціональних спеціальних умінь у сфері відповідальності державного управління.

civil disturbance

Group acts of violence and disorder prejudicial to public law and order. (*AAP-06, 2014*)

громадські заворушення; громадський неспокій

Групові акти насилля та заворушення, які є порушенням громадського порядку та вимог чинного законодавства.

civil engagement

Direct interaction between the collecting unit and the indigenous populations and institutions in the operating area relating to SWEATMSO, ASCOPE and PMESII and DSF. (*AAP-06, 2014*)

залучення цивільних (цивільного населення)

Безпосередня взаємодія між підрозділом із збирання інформації, місцевим населенням та закладами в районі бойових дій, пов'язаних із програмами SWEATMSO (*Sewage, Water, Electricity, Academics, Trash, Medical, Safety and Other Considerations – оцінювання каналізаційних систем, систем водопостачання, електропостачання, освітніх закладів, служб переробки сміття, санітарних умов, вимог безпеки та інших аспектів*), ASCOPE (*Areas, Structures, Capabilities, Organization, People, Events – оцінювання території, структури, можливостей, організації, людей, події*) та PMESII (*фактори, що впливають на проведення оперативної діяльності: політичний, економічний, соціальний, інформаційний та фактор розвитку інфраструктури*).

civil function

The civil activities or operations performed in the execution of a NATO mission.

Note:

1. A civil function can be employed either in support of, complementary to, or independent of a military function.
2. A civil function can be: government preparedness, civil preparedness, civil military cooperation, vital resources, transportation, humanitarian assistance, communications, medical.

(AAP-06, 2014)

діяльність/функція в інтересах цивільного населення

Діяльність або операції в інтересах цивільного населення з метою виконання завдань НАТО.

Примітки:

1. Діяльність/функція в інтересах цивільного населення може бути використана як підтримка, додатково до, або незалежно від проведення воєнних дій.
2. Діяльність в інтересах цивільного населення передбачає готовність уряду, готовність цивільних осіб, військово-цивільне співробітництво, життєво необхідні ресурси, транспортування, гуманітарну допомогу, засоби зв'язку та надання медичної допомоги.

civil protection

Activities undertaken by emergency services to protect populations, properties, infrastructure and the environment from the consequences of natural and technological disasters and other emergencies. *(AAP-06, 2014)*

захист цивільного населення

Заходи, які проводяться аварійно-рятувальними службами з метою захисту населення, власності, інфраструктури та навколишнього середовища від наслідків природних лих і техногенних аварій та інших надзвичайних ситуацій.

civil reconnaissance (CR)

1. Direct observation and collection of data on the physical environment relating to SWEATMSO, ASCOPE and PMESII. *(JCIM TH 2011)*

цивільна розвідка

1. Безпосереднє спостереження та збирання даних щодо фізичного оточення, пов'язаного з програмами та заходами SWEATMSO (*Sewage, Water, Electricity, Academics, Trash, Medical, Safety and Other Considerations – оцінювання каналізаційних систем, систем водопостачання, електропостачання, освітніх закладів, служб переробки сміття, санітарних умов, вимог безпеки та інших аспектів*), ASCOPE (*Areas, Structures, Capabilities, Organization, People, Events – оцінювання території, структури, можливостей, організації, людей, події*) та PMESII (*фактори, що впливають на проведення оперативної діяльності: політичний, економічний, соціальний, інформаційний та фактор розвитку інфраструктури*).

2. A targeted, planned, and coordinated observation and evaluation of specific civil aspects of the environment such as areas, structures, capabilities, organizations, people, or events. (DOD Dict. 2017)

2. Цілеспрямоване, сплановане та узгоджене спостереження та оцінювання певних аспектів середовища, що пов'язані з цивільним населенням, зокрема, окремих територій, структур, потенціалу, організацій, населення чи явищ.

civil requirements

The necessary production and distribution of all types of services, supplies, and equipment during periods of armed conflict or occupation to ensure the productive efficiency of the civilian economy and to provide civilians the treatment and protection to which they are entitled under customary and conventional international law. (JP 1-02)

цивільні потреби (вимоги)

Необхідне виробництво та розподіл усіх типів послуг, припасів і обладнання протягом періоду збройного конфлікту чи окупації з метою гарантування виробничої ефективності економіки та забезпечення цивільного населення лікуванням і захистом, на яке воно має право згідно з нормами звичаєвого та конвенційного міжнародного права.

civil search and rescue (civil SAR)

Search and/or rescue operations and associated civilian services provided to assist persons in potential or actual distress and protect property in a nonhostile environment. (DOD Dict. 2017)

цивільні пошуково-рятувальні операції (за умови відсутності воєнних дій)

Пошукові та/або рятувальні операції та діяльність відповідних громадських служб, пов'язаних із ними, метою яких є надання допомоги населенню в умовах потенційного чи існуючого неспокою та захист його майна в неворожому середовищі.

civilian preparedness for war

All measures and means taken in peacetime, by national and Allied agencies, to enable a nation to survive an enemy attack and to contribute more effectively to the common war effort. (AAP-06, 2014)

готовність цивільного населення до війни

Комплекс заходів, що здійснюється в мирний час державними органами та підрозділами союзників, спрямований на надання допомоги державі для протидії атакам противника й ефективнішого подолання наслідків воєнних дій.

civilianization/civilisation

The transfer of responsibilities, functions or posts from military personnel to civilian staff. (AAP-06, 2018)

залучення державних службовців до діяльності у збройних силах/ заміна військовослужбовців представниками цивільної служби

Передача відповідальності, функцій або посад військовослужбовців цивільному персоналу.

civil-military cooperation (CIMIC)

1. The coordination and cooperation, in support of the mission, between the NATO Commander and civil actors, including the national population and local authorities, as well as international, national and nongovernmental organizations and agencies. *(AAP-06, 2014)*

2. A joint function comprising a set of capabilities integral to supporting the achievement of mission objectives and enabling NATO commands to participate effectively in a broad spectrum of civil-military interaction with diverse non-military actors.

(AAP-06, 2018)

3. A joint function comprising a set of capabilities integral to supporting the achievement of mission objectives and enabling NATO commands to participate effectively in a broad spectrum of CMI with diverse nonmilitary actors. *(IMSM-0129-2018)*

цивільно-військове співробітництво (ЦВС)

1. Узгодженість дій та співпраця Командування НАТО з цивільним сектором під час операції, включаючи населення держави та місцеві органи влади, а також міжнародні, урядові/неурядові організації та органи.

2. Спільна діяльність, яка передбачає використання різноманітних можливостей, спрямованих на створення підтримки у досягненні цілей місії НАТО, і дає змогу командуванню НАТО брати активну участь у різноплановій цивільно-військовій взаємодії із залученням невійськових представників.

3. Спільна функція, що передбачає сукупність необхідних дій, спрямованих на досягнення основних цілей і таких, що надають можливість Командуванню НАТО ефективно залучатися до широкого спектру діяльності в межах цивільно-військової взаємодії за участю цивільних представників.

civil-military interaction (CMI)

A group of activities, founded on communication, planning and coordination, that all NATO military bodies share and conduct with international and local non-military actors, both during NATO operations and in preparation for them, which mutually increases the effectiveness and efficiency of their respective actions in response to crisis. *(IMSM-0129-2018)*

цивільно-військова взаємодія

Комплекс дій, що базується на комунікаціях, плануванні та координуванні діяльності всіх підрозділів НАТО як під час проведення операцій, так і в процесі підготовки до них, що підвищує ефективність реагування в кризових ситуаціях.

civil-military medicine

A discipline within operational medicine comprising public health and medical issues that involve a civil-military interface

цивільно-військова медицина

Дисципліна в рамках військово-оперативної медицини, яка охоплює охорону здоров'я та медичні питання, а саме: координування взаємозв'язку між цивільними та військовими

(foreign or domestic), including military medical support to civil authorities (domestic), medical elements of cooperation activities, and medical civil-military operations. (DOD Dict. 2017)

(на національному та міжнародному рівнях), включаючи надання військової медичної допомоги представникам цивільної влади (на державному рівні), а також певні елементи медичної співпраці та проведення цивільно-військових операцій у галузі медицини.

civil-military operations (CMO)

The activities of a commander that establish, maintain, influence, or exploit relations between military forces, governmental and nongovernmental civilian organizations and authorities, and the civilian populace in a friendly, neutral, or hostile operational area in order to facilitate military operations, to consolidate and achieve operational US objectives. Civil-military operations may include performance by military forces of activities and functions normally the responsibility of the local, regional, or national government. These activities may occur prior to, during, or subsequent to other military actions. They may also occur, if directed, in the absence of other military operations. Civil-military operations may be performed by designated civil affairs, by other military forces, or by a combination of civil affairs and other forces. (JP 1-02)

цивільно-військові операції (ЦВО)

Дії командира, спрямовані на встановлення, підтримання та використання зв'язків, а також вплив на зв'язки між військовими силами, урядовими та неурядовими цивільними організаціями й органами влади, цивільним населенням у дружньому, нейтральному або ворожому районі проведення воєнних дій із метою сприяння воєнним операціям, консолідації та досягнення оперативних цілей США. Цивільно-військові операції можуть включати виконання військовими силами заходів та функцій, які, зазвичай, перебувають у відповідальності місцевого, регіонального або національного урядів. Ці заходи можуть відбуватися до, під час, а також після певних воєнних дій. Цивільно-військові операції можуть виконуватися спеціально призначеною службою зв'язків військових із цивільними адміністраціями та населенням, іншими військовими силами або об'єднанням служби зв'язків військових із цивільними адміністраціями та населенням з іншими силами.

civil-military operations center (CMOC)

An organization normally comprised of civil affairs, established to plan and facilitate coordination of activities of the Armed Forces of the United States

цивільно-військовий оперативний центр (ЦВОЦ)

Організація, яка, зазвичай, складається зі служби зв'язків військових із цивільними адміністраціями та населенням, створена з метою планування та посилення координації заходів Збройних Сил США

with indigenous populations and institutions, the private sector, intergovernmental organizations, nongovernmental organizations, multinational forces, and other governmental agencies in support of the joint force commander. (*JP 1-02*)

з місцевим населенням та закладами, приватним сектором, міжурядовими організаціями, неурядовими організаціями, багатонаціональними силами та іншими урядовими агенціями для підтримання командира об'єднаних сил.

civil-military team

A temporary organization of civilian and military personnel task organized to provide an optimal mix of capabilities and expertise to accomplish specific operational and planning tasks. (*DOD Dict. 2017*)

цивільно-військова команда/група

Тимчасова організація з представників цивільного населення та військових, створена для забезпечення оптимального поєднання можливостей та досвіду для виконання конкретних оперативних завдань і завдань із планування.

clandestine

Any activity or operation sponsored or conducted by governmental departments or agencies with the intent to assure secrecy and concealment. (*DOD Dict. 2017*)

таємний/секретний/нелегальний

Будь-яка діяльність або операція, що фінансують та здійснюють державні департаменти чи установи з наміром забезпечити таємність і засекретити певну інформацію.

clandestine operation/discreet operation/covert operation

1. An operation planned or conducted in such a way as to assure its secrecy or concealment. (*AAP-06, 2014*)
2. An operation sponsored or conducted by governmental departments or agencies in such a way as to assure secrecy or concealment. See also. (*DOD Dict. 2017*)

таємна операція

1. Операція, яка планується та проводиться за умов обов'язкового дотримання таємності й прихованості.
2. Будь-яка операція, що фінансують та проводять державні департаменти чи установи з наміром забезпечити таємність і засекретити певну інформацію.

classified information

Official information that has been determined to require, in the interests of national security, protection against unauthorized disclosure and which has been so designated. (*DOD Dict. 2017*)

таємна інформація

Офіційна інформація, яка за своїм призначенням потребує захисту від несанкціонованого розкриття в інтересах національної безпеки.

clearance

The procedures used to determine release authority for visual information products or information proposed for public dissemination. This involves determination the product or information has no classification, policy, legal, or copyright restrictions that would preclude public access. *(DOD Dict. 2017)*

допуск

Процедури, які застосовуються з метою визначення повноважень щодо випуску візуальних інформаційних продуктів або інформації, призначених для публічного розповсюдження. Це передбачає визначення наявності в продукті чи інформації класифікаційних, стратегічних, правових або авторських обмежень, які могли б унеможливити публічний доступ.

clearing operation

An operation designed to clear or neutralize all mines and obstacles from a route or area. *(DOD Dict. 2017)*

операція з розмінування

Операція, метою якої є знешкодження та нейтралізація мін та інших перешкод на маршруті чи відповідній території.

coerce

Persuade (an unwilling person) to do something by using force or threats. *(OED)*

примушувати

Змушувати (особу, яка не має бажання чи наміру) до певних дій, використовуючи фізичну силу чи погрози.

cognitive dimension

This dimension encompasses the mind of the decision maker and the target audiences where people think, perceive, visualize and decide. *(PA&IO)*

когнітивний вимір

Цей вимір охоплює ментальну сферу особи, яка приймає рішення, та цільової аудиторії, у межах якої люди думають, сприймають, уявляють та вирішують.

collateral damage

Unintentional or incidental injury or damage to persons or objects that would not be lawful military targets in the circumstances ruling at the time. *(DOD Dict. 2017)*

супутній ризик/супутні ушкодження/супутні втрати

Ненавмисне чи випадкове завдання пошкоджень чи збитків особам або об'єктам, які не є військовими цілями в умовах існуючих обставин.

collect

1. Systematically seek and acquire (items of a particular kind).
2. In Info Ops this refers to the collection of information. (*OED*)

збирати

1. Систематично шукати та виявляти (певні об'єкти).
2. В інформаційних операціях – збирання інформації.

collection

In intelligence usage, the acquisition of information and the provision of this information to processing elements. (*DOD Dict. 2017*)

збирання/отримання (інформації)

У сфері розвідки – отримання інформації та надання її до центрів обробки даних.

combat and operational stress

The expected and predictable emotional, intellectual, physical, and/or behavioral reactions of an individual who has been exposed to stressful events in war or stability operations. (*DOD Dict. 2017*)

рівень стресу особового складу на оперативному та тактичному рівнях

Очікувані та передбачувані емоційні, інтелектуальні, фізичні та/або поведінкові реакції особи, яка зазнала стресових ситуацій під час воєнних операцій або операцій зі стабілізації ситуації.

combat and operational stress control

Programs developed and actions taken by military leadership to prevent, identify, and manage adverse combat and operational stress reactions in units; optimize mission performance; conserve fighting strength; prevent or minimize adverse effects of combat and operational stress on members' physical, psychological, intellectual and social health; and to return the unit or Service member to duty expeditiously. (*DOD Dict. 2017*)

контроль за станом стресу особового складу на оперативному та тактичному рівнях

Розроблені програми та заходи, вжиті військовим керівництвом, що мають на меті: запобігання, виявлення та керування несприятливими бойовими та оперативними стресовими реакціями в підрозділах; оптимізацію діяльності місії, збереження бойового потенціалу; запобігання або мінімізацію несприятливих наслідків стресу, якому піддалися представники підрозділу під час військових та оперативних дій, його впливу на їхній фізичний, психологічний, інтелектуальний і соціальний стан; оперативне відновлення діяльності підрозділу або служби.

combat camera (COMCAM, Documenters)

1. The acquisition and utilization of still and motion imagery in support of combat, information, humanitarian, special forces, intelligence, reconnaissance, engineering, legal, public affairs, and other operations involving the Military Services.

(CH for SCCS)

2. The acquisition and utilization of still and motion imagery in support of operational and planning requirements across the range of military operations and during joint exercises. *(JP 1-02. Source: JP 3-61)*

3. Specially-trained expeditionary forces from Service-designated units capable of providing high-quality directed visual information during military operations. *(DOD Dict. 2017)*

бойова камера; зйомки бойових епізодів безпосередніми учасниками

1. Збирання або використання знімків або рухомих кадрів для підтримки бойових, інформаційних, гуманітарних, спеціальних, розвідувальних, технічних, судових, громадських та інших операцій із залученням збройних сил.

2. Збирання або використання знімків або рухомих кадрів для підтримання оперативно-технічних вимог та вимог планування в межах воєнних операцій та під час спільних навчань.

3. Спеціально підготовлені експедиційні сили відповідних військових підрозділів, здатні забезпечити надання високоякісних візуальних даних під час воєнних операцій.

combat identification (CID)

The process of attaining an accurate characterization of detected objects in the operational environment sufficient to support an engagement decision. *(DOD Dict. 2017)*

розпізнавання (ідентифікація) у бойових умовах

Процес отримання точної характеристики виявлених об'єктів в оперативному середовищі, достатній для підтвердження рішення щодо початку військової взаємодії.

combat information

Unevaluated data, gathered by or provided directly to the tactical commander which, due to its highly perishable nature or the criticality of the situation, cannot be processed into tactical intelligence in time to satisfy the user's tactical intelligence requirements. *(DOD Dict. 2017)*

бойова інформація

Безпосередня інформація, зібрана та передана тактичному командуванню, яка із-за свого швидкоплинного характеру або критичності ситуації не може бути оброблена та перетворена в тактичні розвіддані для задоволення тактико-розвідувальних потреб командування.

combat information center (CIC)

The agency in a ship or aircraft manned and equipped to collect, display, evaluate, and disseminate tactical information for the use of the embarked flag officer, commanding officer, and certain control agencies. (*DOD Dict. 2017*)

бойовий інформаційний пост

Пост на кораблі або літаку, забезпечений людьми та обладнанням, для збирання, оцінювання та поширення тактичної інформації, необхідної командувачу або певним органам контролю.

combat search and rescue (CSAR)

The tactics, techniques, and procedures performed by forces to effect the recovery of isolated personnel during combat. (*DOD Dict. 2017*)

пошуково-рятувальне забезпечення в умовах ведення бойових дій

Тактичні прийоми, методи та засоби, які використовують війська для рятування ізольованого особового складу під час ведення бойових дій.

combatant command chaplain

The senior chaplain assigned to the staff of, or designated by, the combatant commander to provide advice on religion, ethical, and moral issues, and morale of assigned personnel and to coordinate religious ministries within the combatant commander's area of responsibility. (*DOD Dict. 2017*)

капелан військового командування

Старший капелан, призначений у певний підрозділ військовим командуванням із метою надання консультацій з питань релігії, морально-етичних норм, психологічного клімату представникам особового складу, а також із метою координування діяльності релігійних підрозділів у зоні відповідальності командування.

combined

A term identifying two or more forces or agencies of two or more allies operating together. (*DOD Dict. 2017*)

об'єднаний, багатонаціональний

Термін, що позначає два або більше військових формувань чи органів управління двох або більше союзників, що діють разом.

COMCAM imagery

Still and motion images of military operations, equipment, and people acquired by COMCAM forces, regardless of the medium in which the images are acquired, transmitted, or displayed. (*DODI 5040.02*)

візуальна інформація, надана підрозділами фото-, відеозйомки

Фото- та відеозображення воєнних операцій, обладнання та людей, отримані підрозділами фото-/відеозйомки, незалежно від середовища, в якому ці зображення були отримані, передані та показані.

command

1. The authority that a commander in the armed forces lawfully exercises over subordinates by virtue of rank or assignment.
2. An order given by a commander; that is, the will of the commander expressed for the purpose of bringing about a particular action.
3. A unit or units, an organization, or an area under the command of one individual. (*DOD Dict. 2017*)

командування; команда

1. Законні повноваження командира збройних сил по відношенню до підлеглих, надані йому званням чи посадою.
2. Наказ командира – воля командира задля виконання певної дії.
3. Підрозділ або підрозділи, організація чи територія під командуванням однієї особи.

command and control (C2)

The authority, responsibilities and activities of military commanders in the direction and co-ordination of military forces and in the implementation of orders related to the execution of operations. (*DOD Dict. 2017*)

командування та управління

Функції з управління, відповідальність та діяльність військових командирів, спрямовані на координування дій військових сил та поширення наказів, пов'язаних із виконанням завдань.

command and control protection (C2-P)

The measures taken to maintain friendly command and control capabilities by negating or exploiting the adversary's actions aimed at denying the effective use of these capabilities as well as influencing, degrading or destroying them. (*DOD Dict. 2017*)

захист систем командування та управління

Заходи, вжиті на підтримку дружнього командування та спроможностей контролю шляхом нейтралізації або використання дій противника у власних цілях, спрямовані на зниження ефективності противника, а також на створення відповідного впливу на нього або його знешкодження.

command chaplain

The senior chaplain assigned to or designated by a commander of a staff, command, or unit. (*DOD Dict. 2017*)

головний капелан

Старший капелан, призначений командиром штабу, командування чи підрозділу.

command information

Communication by a military organization directed to the internal audience that creates an awareness of the organization's goals, informs them of significant developments affecting them and the organization, increases their effectiveness as ambassadors of the organization, and keeps them informed about what is going on in the organization. (*DOD Dict. 2017*)

командна інформація, інформація для особового складу

Комунікація військової організації, спрямована на внутрішню аудиторію (особовий склад), яка забезпечує усвідомлення цілей організації, інформує про події, важливі для організації, підвищує ефективність особового складу як представників організації та тримає їх у курсі того, що відбувається в організації.

command structure

The organizational hierarchy through which administrative leadership or operational authority is exercised. (*DOD Dict. 2017*)

командна структура, система керування

Організаційна ієрархія, через яку забезпечується адміністративне керування чи оперативні повноваження.

commander's communication synchronization (CCS)

A process to coordinate and synchronize narratives, themes, messages, images, operations, and actions to ensure their integrity and consistency to the lowest tactical level across all relevant communication activities. (*DOD Dict. 2017*)

синхронізація командирської комунікації

Процес координації та синхронізації текстів, тем, повідомлень, зображень, операцій і дій для забезпечення їхньої цілісності та послідовності передання до найнижчого тактичного рівня через усі відповідні засоби зв'язку.

commander's critical information requirement (CCIR)

An information requirement identified by the commander as being critical to facilitating timely decision making. (*AAP-06, 2014*)

вимоги командира щодо надання критично важливої інформації (розвіданих)

Інформація, визначена командуванням як ключова для своєчасного прийняття важливих рішень.

commander's estimate

The commander's initial assessment in which options are provided in a concise statement that defines who, what, when, where, why, and how the course of action will be implemented. (*DOD Dict. 2017*)

оцінка командира

Первинна командирська оцінка, яка пропонує варіанти з точними формулюваннями, що визначають: ким, чим, коли, де, чому та як буде виконуватися певний порядок дій.

commander's intent

A clear and concise expression of the purpose of the operation and the desired military end state that supports mission command, provides focus to the staff, and helps subordinate and supporting commanders act to achieve the commander's desired results without further orders, even when the operation does not unfold as planned. (*DOD Dict. 2017*)

намір командира

Ясне та чітке формулювання мети операції та бажаних воєнних умов завершення операції, яке підтримує управління виконанням завдання, надає орієнтири штабу, допомагає підлеглим та підтримує дії командирів щодо досягнення бажаних результатів без подальших наказів, навіть якщо операція не розгортається, як заплановано.

common operational picture (COP)

1. A single display of relevant information within a commander's area of interest.

A common operational picture is an operational picture tailored to the user's requirements, based on common data and information shared by more than one command. (*FM 3-0*)

2. A single identical display of relevant information shared by more than one command; a common operational picture facilitates collaborative planning and assists all echelons to achieve situational awareness. (*JP 1-02*)

загальна оперативна картина (ситуація)

1. Єдине висвітлення відповідної інформації, яка входить до сфери відповідальності командира. Загальна оперативна картина – це оперативна картина з урахуванням вимог користувача, яка базується на загальних даних та інформації, що розподілені між більш, ніж одним, командуванням.

2. Єдине ідентичне висвітлення відповідної інформації, яка розділена між більш, ніж одним, командуванням; загальна оперативна картина полегшує спільне планування та допомагає всім ешелонам зрозуміти сутність ситуації, що склалася.

common tactical picture (CTP)

An accurate and complete display of relevant tactical data that integrates tactical information from the multi-tactical data link network, ground network, intelligence network, and sensor networks. (*DOD Dict. 2017*)

загальна картина тактичної обстановки

Точна та повна демонстрація відповідних тактичних даних, що об'єднує тактичну інформацію, отриману з різних каналів передачі тактичних даних, із мережі наземних засобів зв'язку, розвідувальної мережі та системи приладів виявлення.

common user service

A set of general purpose functions offered to a large community of users by an organization. (*OED*)

служба загального користування (сервіс/служба для стандартного користувача)

Набір стандартних загальнодоступних функцій, які пропонує певна організація спільноті користувачів.

communication

An information transfer according to agreed conventions. (*OED*)

комунікація, зв'язок

Процес передачі інформації відповідно до погоджених умов.

communication and information systems contingency assets pool

A pre-identified and centrally controlled supply of communication and information systems equipment available for deployment at short notice. (*ITU-T Rec. I.112, Q.9*)

сили та засоби в межах системи зв'язку та інформації

Заздалегідь визначене та централізовано контрольоване обладнання для систем зв'язку та інформації, яке можна використати негайно.

communication and information systems (CIS)

Collective term for communication systems and information systems. (*AAP-06, 2014*)

системи зв'язку та інформації

Загальний термін, який застосовується для комунікаційних та інформаційних систем.

communication centre/signal centre

An organization responsible for handling and controlling communications traffic, normally comprising a message centre, a cryptographic centre, and transmitting and receiving stations. (*AAP-06, 2014*)

центр зв'язку

Організація, відповідальна за управління комунікаційними потоками та їхній контроль, яка зазвичай складається з підрозділу передачі повідомлень, криптографічного підрозділу, а також станцій передачі та прийому.

communication strategy

A joint force commander's strategy for coordinating and synchronizing themes, messages, images, and actions to support SC-related objectives and ensure the integrity and consistency of themes and messages to the lowest tactical level. (*CH for SCCS*)

комунікативна стратегія

Стратегія командувача Об'єднаних збройних сил для координації, синхронізації тем, повідомлень, фото та дій, щоби підтримати цілі, які забезпечують комунікативну стратегію, та відтворити єдність і послідовність тем і повідомлень на найнижчому тактичному рівні.

communication system

An assembly of equipment, methods and procedures and, if necessary, personnel, organized to accomplish information transfer functions. (*ITU-T Rec. I.112, Q.9*)

система комунікацій/зв'язку

Сукупність обладнання, методів, процедур та, у разі необхідності, співробітників або особового складу, сформована з метою здійснення функцій із передачі інформації.

communications

The science and practice of the conveyance of information of any kind from one person or place to another except by direct unassisted conversation or correspondence. (*ITU-T Rec. I.112, Q.9*)

комунікації

Наука про та практика поширення інформації будь-якого виду від однієї особи іншій або з одного місця до іншого засобами, окрім безпосередньої бесіди чи листування.

communications intelligence (COMINT)

Technical information and intelligence derived from foreign communications by other than the intended recipients. (*DOD Dict. 2017*)

розвідка з комунікаційних джерел

Технічна та розвідувальна інформація, отримана від іноземних комунікантів чи інших нецільових аудиторій.

communications network (COMNET)

An organization of stations capable of intercommunications, but not necessarily on the same channel. (*DOD Dict. 2017*)

система зв'язку

Мережа станцій, які можуть забезпечувати багатосторонній зв'язок, але обов'язково на одному каналі.

communications security (COMSEC)

1. The application of security measures to telecommunications in order to deny unauthorized persons information of value which might be derived from the possession and study of such telecommunications or to ensure the authenticity of such telecommunications.

Note: Such measures include crypto, transmission and emission security, and also include procedural, physical, personnel, document and computer security. (*AAP-06, 2014*)

2. The protection resulting from all measures designed to deny unauthorized persons information of value that might be derived from the possession and study of telecommunications, or to mislead unauthorized persons in their interpretation of the results of such possession and study. (*DOD Dict. 2017*)

безпека зв'язку (комунікацій); засоби забезпечення безпеки зв'язку

1. Застосування засобів безпеки в галузі телекомунікацій із метою перешкодження поширенню цінної інформації з неправомірних джерел, що може виникнути в результаті заволодіння чи вивчення засобів зв'язку, або з метою забезпечення автентичності таких телекомунікацій.

Примітка: заходи безпеки включають у себе захист криптологічних даних, безпеку передачі та поширення інформації, а також процедурні, фізичні заходи й заходи, пов'язані зі штатом, веденням документації та використанням комп'ютерів.

2. Заходи із захисту інформації, які використовуються для того, щоби відмовити в доступі до інформації, яку можна отримати через засоби зв'язку особам, які не мають на це право, або для того, щоби ввести таких осіб в оману щодо тлумачення такої інформації.

community engagement

Public affairs activities that support the relationship between military and civilian communities. (*DOD Dict. 2017*)

спільне залучення

Діяльність по лінії зв'язків із громадською, що підтримує взаємовідносини між військовими та цивільними організаціями.

compel

Force or oblige to do something. (*OED*)

змушувати, примушувати

Примушувати із залученням фізичної сили чи зобов'язувати когось щось робити.

completeness

The plan review criterion for assessing whether operation plans incorporate major operations and tasks to be accomplished and to what degree they include forces required, deployment concept, employment concept, sustainment concept, time estimates for achieving objectives, description of the end state, mission success criteria, and mission termination criteria. (*DOD Dict. 2017*)

повнота, завершеність

Критерій оцінювання планів для визначення, чи включає план операції, основні операції та завдання, які треба виконати, та чи містить він інформацію про необхідні сили, концепт дислокування, концепт задіяності, концепт бойової стійкості, оцінку часу для досягнення цілей, опис умов завершення операції, критерії успішності місії та критерії завершення місії.

complex catastrophe

Any natural or man-made incident, including cyberspace attack, power grid failure, and terrorism, which results in cascading failures of multiple, interdependent, critical, life-sustaining infrastructure sectors and caused extraordinary levels of mass casualties, damage, or disruption severely affecting the population, environment, economy, public health, national morale, response efforts, and/or government functions. (*DOD Dict. 2017*)

складна катастрофа

Будь-яка природна чи антропогенна катастрофа, зокрема й кібератака, аварія на електромережі та тероризм, що призводить до каскадних відключень складних, взаємозалежних, критично важливих об'єктів інфраструктури, що забезпечують життєдіяльність, а також до надзвичайно великих жертв, пошкоджень або руйнувань, що серйозно впливають на населення, навколишнє середовище, економіку, систему охорони здоров'я, національний моральний дух та/або функціонування уряду.

Component Coordinating Point (CCP)

A central or designated point in the DoD Components for the coordination of imagery for transmission to the DIMOC record holdings. (*DODI 5040.02*)

пункт координації сил та засобів

Центральний або призначений пункт у МО США для координації візуальної інформації, що передається у сховища Центру управління операціями з отримання візуальної інформації.

computer network

A network of data processing nodes that are interconnected for the purpose of data communication. (*ADatP-02*)

комп'ютерна мережа

Мережа вузлів обробки даних, які взаємопов'язані між собою з метою передачі даних.

computer network attack (CAN)

Action taken to disrupt, deny, degrade or destroy information resident in a computer and/or computer network, or the computer and/or computer network itself. (*AAP-06, 2014*)

атака на комп'ютерну мережу (кібератака)

Дія, спрямована на псування, заперечення, пошкодження та знищення інформації, яка міститься в комп'ютері та/чи комп'ютерній мережі, або комп'ютера та/чи мережі в цілому.

computer network defense

Defensive measures to protect and defend information, computers, and networks from disruption, denial, degradation, or destruction. (*AAP-06, 2014*)

захист комп'ютерних мереж

Заходи, спрямовані на захист даних, комп'ютерів, мереж від порушень, відхилення, змін у функціонуванні та знищення.

computer network exploitation

Enabling operations and intelligence collection to gather data from target or adversary automated information systems or networks. (*AAP-06, 2014*)

експлуатація (використання) комп'ютерних мереж

Створення можливостей для проведення операцій та збирання розвідувальних даних із метою отримання інформації з автоматизованих інформаційних систем та мереж об'єкта або противника.

computer network operations

Computer network attack, computer network defense, and related computer network exploitation enabling operations. (*AAP-06, 2014*)

комп'ютерні мережеві операції

Комп'ютерна мережева атака, захист комп'ютерних мереж або шляхи їх використання з метою проведення операцій.

computer science

The branch of science and technology that is concerned with information processing by means of computers. (*ADatP-02*)

комп'ютерна наука

Галузь науки та технологія, пов'язана з обробленням інформації шляхом використання комп'ютерів.

computer security (COMPUSEC)

The application of hardware, firmware and software security features to a computer system in order to protect against, or prevent, the unauthorized disclosure, manipulation, modification or deletion of information or denial of service. (*ADatP-02*)

комп'ютерна безпека; безпека ЕОМ

Застосування засобів безпеки технічного забезпечення, вбудованих програм та програмного забезпечення загалом із метою захисту комп'ютерної системи або запобігання несанкціонованому розкриттю, маніпулюванню, змінам чи знищенню інформації або відмова в обслуговуванні.

concept

A notion or statement of an idea, expressing how something might be done or accomplished, that may lead to an accepted procedure. (*AAP-06, 2014*)

концепт

Думка або ідея стосовно того, як можна виконати певну дію, що може привести до отримання прийнятного результату.

concept of operations (CONOPS)

A verbal or graphic statement that clearly and concisely expresses what the commander intends to accomplish and how it will be done using available resources. (*DOD Dict. 2017*)

концепція операцій

Словесне чи графічне формулювання, яке ясно та чітко виражає, що командир збирається виконати та як це буде зроблено з використанням доступних ресурсів.

condition

1. Those variables of an operational environment or situation in which a unit, system, or individual is expected to operate and may affect performance.

2. A physical or behavioral state of a system that is required for the achievement of an objective.

(*DOD Dict. 2017*)

умова

1. Змінні величини оперативної обстановки чи ситуації, в якій підрозділ, система чи окрема особа повинні діяти та, можливо, впливати на хід виконання операції.

2. Фізичний чи біхевіористський (пов'язаний із поведінкою) стан системи, необхідний для досягнення мети.

conduits

Within military deception, information or intelligence gateways to the deception target, such as foreign intelligence entities, intelligence collection platforms, open source intelligence, and foreign and domestic news media. (*DOD Dict. 2017*)

канали передачі хибної інформації

У системі оперативного маскуванню та введення в оману – інформаційні канали (об'єкти) розвідки фіктивної (удаваної) цілі, такі як суб'єкти зовнішньої розвідки, платформи для збирання розвідувальної інформації, розвідувальна інформація з відкритих джерел та закордонні і внутрішні ЗМІ.

confidential

Security classification that shall be applied to information, the unauthorized disclosure of which reasonably could be expected to cause damage to the national security that the original classification authority is able to identify or describe. (*DOD Dict. 2017*)

conflict prevention

1. A peace support operation employing complementary diplomatic, civil, and – when necessary – military means, to monitor and identify the causes of conflict, and take timely action to prevent the occurrence, escalation, or resumption of hostilities. (*AAP-06, 2014*)

2. A peace operation employing complementary diplomatic, civil, and, when necessary, military means, to monitor and identify the causes of conflict, and take timely action to prevent the occurrence, escalation, or resumption of hostilities. (*DOD Dict. 2017*)

connectivity

The ability of an entity to establish connections to other specified entities. (*ITU-T Rec. I.112, Q.9*)

constraint

In the context of planning, a requirement placed on the command by a higher command that dictates an action, thus restricting freedom of action. (*DOD Dict. 2017*)

consultation

1. The exchange of views and the conduct of deliberations amongst the highest authorities of the Alliance and member nations aiming at harmonizing positions and formulating recommendations on issues of common concern. (*AAP-06, 2014*)

2. The responsibilities and activities of the political, military and civil authorities in political consultation, including crisis management and nuclear consultation, and civil emergency planning. (*DOD Dict. 2017*)

конфіденційний; секретний

Гриф секретності, що застосовується до інформації, несанкціоноване розкриття якої може завдати шкоди національній безпеці, яку може виявити та описати орган, відповідальний за класифікацію інформації.

запобігання конфліктам

1. Операція, спрямована на підтримання миру, яка проводиться із залученням дипломатичних, цивільних та, за необхідності, військових засобів, метою якої є виявлення причин конфлікту, вживання своєчасних заходів для запобігання виникненню, ескалації та поновленню ворожих дій.

2. Миротворча операція з використанням додаткових дипломатичних, цивільних та, за необхідності, військових засобів із метою контролю та виявлення причин конфлікту, вчасного запобігання його початку, ескалації чи відновленню воєнних дій.

здатність до підключення, з'єднання

Здатність об'єкта встановлювати зв'язок з іншими об'єктами.

примус

У контексті планування – вимога до командування від вищого командування, яка диктує певні дії, таким чином, обмежуючи свободу дій.

консультація, консультування

1. Обмін поглядами та проведення обговорень серед високопосадовців Альянсу та країн-учасниць, метою чого є узгодження позицій та вироблення рекомендацій щодо питань, які викликають загальне занепокоєння.

2. Відповідальність та діяльність політичних, військових і цивільних представників влади в межах консультування з питань політики, що включає управління кризовими ситуаціями, консультування в галузі ядерної зброї та планування використання цивільних служб у надзвичайних ситуаціях.

consumer

A person or agency that uses information or intelligence produced by either its own staff or other agencies. (*DOD Dict. 2017*)

contain

1. To control or restrain.
 2. In Info Ops this refers to restraining the spread of information, a message or an effect in a media or audience or on an information system. (*OED*)
-

control

1. Authority that may be less than full command exercised by a commander over part of the activities of subordinate or other organizations. (*JP 1*)
 2. In mapping, charting, and photogrammetry, a collective term for a system of marks or objects on the Earth or on a map or a photograph, whose positions or elevations (or both) have been or will be determined. (*JP 2-03*)
 3. Physical or psychological pressures exerted with the intent to assure that an agent or group will respond as directed. (*JP 3-0*)
 4. In intelligence usage, an indicator governing the distribution and use of documents, information, or material. (*DOD Dict. 2017*)
-

controlled information

1. Information conveyed to an adversary in a deception operation to evoke desired appreciations.
 2. Information and indicators deliberately conveyed or denied to foreign targets to evoke invalid official estimates that result in foreign official actions advantageous to United States interests and objectives. (*DOD Dict. 2017*)
-

споживач

Особа чи установа (агенція), яка використовує інформацію чи розвідувальні дані, надані їй штатом співробітників чи іншими агенціями.

оточувати, призупиняти

1. Контролювати чи стримувати.
 2. В інформаційних операціях – термін, пов'язаний зі стримуванням поширення інформації, повідомлень чи впливу в медійних джерелах, у межах певної аудиторії чи інформаційної системи.
-

контроль

1. Повноваження, що можуть бути меншими, ніж повне командування, які реалізує командир стосовно частини діяльності підлеглих чи інших організацій.
 2. У картографії та фотограмметрії – збиральне поняття, що використовується стосовно системи знаків (орієнтирів) та об'єктів на поверхні Землі чи на карті, чи на фотографії, чиє положення або висота над рівнем моря (або і одне, і друге) були або будуть визначені.
 3. Фізичний чи психологічний тиск задля забезпечення того, що агент або група будуть виконувати накази.
 4. У розвідці – показник розподілу та використання документів, інформації чи матеріалів.
-

контрольована інформація

1. Інформація, що передається противнику під час проведення операції з введення противника в оману, щоби викликати бажану оцінку цієї інформації.
 2. Інформація чи показники, які навмисно передаються іноземним об'єктам із метою викликати неправильні офіційні оцінки цієї інформації, що призводять до офіційних дій іноземних держав, які вигідні для інтересів та цілей США.
-

conventional approach

The conventional approach has fixed lines and boundaries between departments that include rules for interagency cooperation. In effect it is a closed system. (*JDN 2/13*)

традиційний підхід

Традиційний підхід має визначені межі відповідальності між відділами, які включають правила співпраці між агенціями. По своїй суті, це закрита система.

conventional forces (CF)

1. Those forces capable of conducting operations using nonnuclear weapons.
 2. Those forces other than designated special operations forces. (*DOD Dict. 2017*)
-

звичайні збройні сили

1. Сили, які спроможні вести операції із застосуванням неядерної зброї.
 2. Усі сили, крім сил спеціальних операцій.
-

convince

1. Cause to believe firmly in the truth of something. Persuade to do something.
 2. In InfoOps this refers to overcoming by argument, bringing to belief, consent, or a course of action. (*OED*)
-

переконувати

1. Змушувати когось беззаперечно вірити у правдивість певного факту. Примушувати когось вдаватися до певних дій.
 2. В інформаційних операціях – подолання певних перешкод шляхом дискусії, примушування когось повірити в щось, погодження або створеного плану дій.
-

coordinated draft plan

A plan for which a draft plan has been coordinated with the nations involved. It may be used for future planning and exercises and may be implemented during an emergency. (*AAP-06, 2014*)

узгоджений проект плану

План, якому передувало створення узгодженого проекту із залученням інших країн. Може використовуватися для подальшого планування та виконання, а також застосовуватись в разі надзвичайної ситуації.

corrupt

Make unreliable by errors or alterations. (*OED*)

викривлювати (інформацію, повідомлення тощо)

Призводити до недостовірності (документа тощо) через допущення помилок та внесення змін.

corruption

In the context of leadership, abuse of entrusted power for private gain. (*OED*)

корупція

У контексті лідерства – зловживання довіреною владою для отримання особистої вигоди.

counter command and control (C-C2)

The measures taken to deny an adversary the effective use of his command and control capabilities as well as to influence, degrade or destroy them. (*OED*)

знешкодження систем командування та управління ворога

Заходи, спрямовані на унеможливлення здійснювати ефективне командування та управління противником, а також створення впливу для його знешкодження.

counter propaganda

Counter propaganda is a multidiscipline effort lead and coordinated by info Ops function to analyze an adversary's information activities, its source content, intended audience, media selection and effectiveness. *(AJP-3.10.1)*

контрпропаганда

Протидія пропаганди або власне контрпропаганда – сукупність дій у межах проведення інформаційних операцій, спрямованих на аналіз інформаційної діяльності противника, змісту інформації, цільової аудиторії, підбір медіаджерел та ефективне виконання операцій.

counter-aggression (CA)

A stage of the NATO Precautionary System marking the transition from a condition of preparation and development of readiness to one of authorization for the employment of NATO forces against a nation, or nations, and against forces which are conducting or actively supporting aggression against NATO territory and/or forces. *(AAP-06, 2014)*

протидія агресії

Етап у Системі превентивних заходів НАТО, під час якого відбувається перехід від стадії підготовки та готовності до стадії санкціонованого застосування сил НАТО проти країни або кількох країн, а також проти сил, які проводять або активно підтримують агресію проти території та/або сил НАТО.

counterdeception

Efforts to negate, neutralize, diminish the effects of, or gain advantage from a foreign deception operation. *(DOD Dict. 2017)*

контрdezорієнтація

Дії, спрямовані на те, щоби нейтралізувати, зменшити вплив або отримати перевагу від операції з введення в оману, що проводиться іноземними спецслужбами (військами).

counterdrug (CD)

Those active measures taken to detect, monitor, and counter the production, trafficking, and use of illegal drugs. *(DOD Dict. 2017)*

боротьба з наркобізнесом

Активні заходи з метою виявити, контролювати та протидіяти виробництву, контрабанді та використанню заборонених наркотиків.

counterdrug operations

Civil or military actions taken to reduce or eliminate illicit drug trafficking. *(DOD Dict. 2017)*

операція по боротьбі з наркобізнесом

Цивільні або військові дії, що проводяться з метою зменшити або ліквідувати незаконний наркотрафік.

counterespionage

1. That aspect of counterintelligence designed to detect, destroy, neutralize, exploit, or prevent espionage activities through identification, penetration, manipulation, deception, and repression of individuals, groups, or organizations conducting or suspected of conducting espionage activities. *(DOD Dict. 2017)*
2. Action designed to detect and counteract espionage. *(AAP-06, 2014)*

контррозвідка, контршпіонаж

1. Складова контррозвідувальної діяльності, спрямована на виявлення, нейтралізацію, застосування чи запобігання шпигунській діяльності шляхом ідентифікації, проникнення, маніпулювання, введення в оману та стримування окремих осіб, груп чи організацій, які проводять чи підозрюються в проведенні шпигунської діяльності.
2. Дія, спрямована на виявлення та протидію шпигунській діяльності.

counterguerrilla operations

Operations and activities conducted by armed forces, paramilitary forces, or nonmilitary agencies against guerrillas. (*DOD Dict. 2017*)

протипартизанські операції

Операції та дії, що проводяться збройними силами, воєнізованими формуваннями чи невійськовими агенціями проти повстанців.

counterinsurgency (COIN)

1. Comprehensive civilian and military efforts designed to simultaneously defeat and contain insurgency and address its root causes. (*DOD Dict. 2017*)
2. Comprehensive civilian and military efforts made to defeat an insurgency and to address any core grievances. (*AAP-06, 2014*)

боротьба з повстанським рухом, протидія заколотам

1. Комплексні цивільні та військові дії, спрямовані на придушення та стримування повстанського руху та усунення його основних причин.
2. Цивільні та військові заходи, спрямовані на придушення повстання та подолання будь-яких проявів незадоволення.

counterintelligence (CI)

Those activities which are concerned with identifying and counteracting the threat to security posed by hostile intelligence services or organizations or by individuals engaged in espionage, sabotage, subversion or terrorism. (*AAP-06, 2014*)

контррозвідка

Діяльність, спрямована на виявлення та протидію загрозам безпеці зі сторони ворожих розвідувальних служб або організацій чи окремих осіб, які здійснюють шпигунські дії, саботаж, підривну або терористичну діяльність.

countersubversion

Action designed to detect and counteract subversion. (*AAP-06, 2014*)

боротьба з підривною діяльністю

Дії з виявлення та протидії підривній діяльності.

counterterrorism (CT)

1. All offensive measures taken to neutralize terrorism before and after hostile acts are carried out. (*AAP-06, 2014*)
2. All preventive, defensive and offensive measures taken to reduce the vulnerability of forces, individuals and property against terrorist threats and/or acts, and to respond to terrorist acts.

контртероризм, боротьба з тероризмом

1. Усі наступальні заходи, що застосовуються з метою нейтралізувати терористичну діяльність до та після завершення дій противника.
2. Усі профілактичні, оборонні та наступальні заходи, вжиті для зниження уразливості сил, окремих осіб та власності від терористичних загроз і/або дій та реагування на терористичні акти.

Note: In the frame of the NATO Comprehensive Approach, these measures can be combined with or followed by measures enabling recovery after terrorist acts. (*AAP-06, 2018*)

Примітка: у межах комплексного підходу НАТО ці заходи можуть поєднуватися або супроводжуватися іншими заходами, що дає змогу відновлення після терористичних актів.

course of action

In the estimate process, an option that will accomplish or contribute to the accomplishment of a mission or task, and from which a detailed plan is developed. (AAP-06)

курс (план) дій

У процесі оцінювання чи аналізу, фактор, який сприяє завершенню місії чи виконанню завдання та є основою для розроблення деталізованого плану.

crisis management (CM)

The coordinated actions taken to defuse crises prevent their escalation into an armed conflict and contain hostilities if they should result. (AAP-06, 2014)

антикризове управління, кризове врегулювання

Скоординовані дії, що проводяться з метою послаблення кризи, запобігання її ескалації до рівня збройного конфлікту, а також стримування воєнних дій у разі їхнього розгортання.

cross border connection

The physical communication resources which provide interconnection between networks in two countries. (ITU-T Rec. I.112, Q.9)

міждержавне сполучення

Фізичні засоби комунікацій, що забезпечують зв'язок між мережами двох держав.

cultural awareness

An awareness of the current and historic values, norms and beliefs reflected in different social structures and systems and in particular, how they contribute to an actor's motives, intents and behaviours. (JDP 2-00)

культурне усвідомлення

Усвідомлення поточних та історичних цінностей, норм і вірувань, які відображаються в різних соціальних структурах, зокрема в тому, як вони впливають на мотиви, наміри та поведінку суб'єкта дії.

cultural capability

Using military cultural specialists to aid understanding. (JDN 4/13)

культурний потенціал

Використання військових спеціалістів із питань культури, які допомагають сформуванню правильне розуміння чогось.

cultural norms

Behaviour patterns that are typical of specific groups, which have distinct identities, based on culture, language, ethnicity or race separating them from other groups. (JDN 4/13)

культурні норми

Моделі поведінки, які є типовими для певних груп, що мають свої відмінні риси, засновані на культурі, мові, етнічній чи расовій належності, які відокремлюють ці групи від інших.

cultural sensitivity

A necessary component of cultural competence, meaning that we make an effort to be aware of the potential and actual cultural factors that affect our interactions with others. (*JDN 4/13*)

культурна сенситивність (сприйнятливість)

Необхідний компонент культурної компетенції, який означає, що ми робимо зусилля, аби усвідомити потенційні та дійсні культурні фактори, які впливають на наші взаємодії з іншими.

culture

The customs, ideas and social behaviour of a particular people or group. (*OED*)

культура

Звичай, ідеї та соціальна поведінка певних людей чи групи.

current intelligence

Intelligence which reflects the current situation at either strategic or tactical level. (*AAP-06, 2014*)

поточні розвідувальні дані

Розвідувальна інформація, яка відображає поточну ситуацію на стратегічному або тактичному рівні.

cyber security

Prevention of damage to, protection of, and restoration of computers, electronic communications systems, electronic communications services, wire communication, and electronic communication, including information contained therein, to ensure its availability, integrity, authentication, confidentiality, and no repudiation. (*AAP-06, 2014*)

кібербезпека

Запобігання шкоді, захист та відновлення комп'ютерів, систем і сервісів електронної комунікації, провідного та безпроводного зв'язку, включаючи інформацію, що передається, із метою забезпечення її доступності, цілісності, автентичності, конфіденційності, запобігання та унеможливлення її анулювання.

cyberspace

An operating environment consisting of the interdependent network of digital technology infrastructures (including platforms, the Internet, telecommunications networks, computer systems, as well as embedded processors and controllers), and the data therein spanning the physical, virtual and cognitive domains. (*JCN 1/17*)

кіберпростір (інтернет-простір)

Операційне середовище, що складається з незалежної мережі інфраструктур цифрових технологій (включаючи платформи, інтернет, телекомунікаційні системи, комп'ютерні системи, а також вбудовані процесори та контролери); інформація, що міститься в цій мережі та охоплює фізичний, віртуальний та когнітивний простори.

D

data fusion

The process of evaluating, correlating and combining data from multiple sources to establish the most conclusive data.

(ADatP-02)

злиття даних, спільна обробка даних

Процес оцінювання, кореляції та комбінування даних із різних джерел для встановлення заключної інформації.

data integrity

The data quality that exists as long as accidental or malicious destruction, alteration, or loss of data does not occur.*(ADatP-02)*

цілісність даних

Якість даних, що існує за умови відсутності випадкового чи навмисного знищення, зміни чи втрати даних.

de jure boundary

An international or administrative boundary whose existence and legality is recognized.

(AAP-06, 2014)

юридичний кордон

Міжнародний або адміністративний кордон, існування та законність якого визнано.

deceive

1. Deliberately cause (someone) to believe something that is not true.

2. In InfoOps, deception seeks to mislead adversary decision-makers by manipulating their perception of reality and persuading them to adopt a particular course of action.
(OED)

вводити в оману

1. Навмисно змушувати когось вірити в неправдивість певного явища, факту тощо.

2. В інформаційних операціях метою обманних маневрів є введення осіб, які приймають рішення, в оману, маніпулюючи їхнім сприйняттям дійсності та переконуючи їх іти певним курсом.

deception

Those measures designed to mislead the enemy by manipulation, distortion, or falsification of evidence to induce him to react in a manner prejudicial to his interests. *(AAP-06, 2014)*

дезорієнтування; введення в оману

Заходи, вжиті для введення ворога в оману шляхом маніпулювання, викривлення або фальсифікування даних, із метою спонукати його до регування у спосіб, що суперечить його інтересам.

D

deception event

A deception means executed at a specific time and location in support of a deception operation. *(FM 3-13 IO:DTTP)*

обманний маневр; маневр із дезорієнтування

Обман, шахрайство, махінація, що застосовуються в певний час та в певному місці для проведення операції, метою якої є введення противника в оману.

deception means

Methods, resources, and techniques that can be used to convey information to the deception target. There are three categories of deception means:

- a) **physical means** – activities and resources used to convey or deny selected information to a foreign power;
- b) **technical means** – military materiel resources and their associated operating techniques used to convey or deny selected information to a foreign power through the deliberate radiation, alteration, absorption, or reflection of energy; the emission or suppression of chemical or biological odors; and the emission or suppression of nuclear particles;
- c) **administrative means** – resources, methods, and techniques to convey or deny oral, pictorial, documentary, or other physical evidence to a foreign power. *(FM 3-13 IO:DTTP)*

засоби дезорієнтування, операції з введення противника в оману

Методи, ресурси й техніки, що застосовуються для передачі інформації з метою введення противника в оману. Існують три категорії таких засобів:

- a) **фізичні засоби** – дії та ресурси, що використовуються для передачі інформації представникам іноземної країни або її викривлення/заперечення;
- б) **технічні засоби** – військові матеріально-технічні ресурси й пов'язані з ними оперативні методи та прийоми, що використовуються для передачі інформації представникам іноземної країни або її викривлення/заперечення, що включають: випромінювання, змінювання, поглинання або відображення енергії; розповсюдження або нівелювання хімічних чи біологічних запахів; поширення або поглинання ядерних частинок;
- в) **адміністративні засоби** – ресурси, методи й техніки, які застосовуються з метою передачі або викривлення усних, документальних, наочних та фізичних доказів представникам іноземної країни.

deception objective

The desired result of a deception operation expressed in terms of what the adversary is to do or not to do at the critical time and/or location. *(FM 3-13 IO:DTTP)*

мета обману, легенди, операції щодо введення противника в оману

Бажаний результат операції з введення противника в оману, що виражається в тому, що противник робить чи не повинен робити в критичний період та/або місці розташування (дислокації).

deception story

A scenario that outlines the friendly actions that will be portrayed to cause the deception target to adopt the desired perception. (FM 3-13 IO:DTTP)

легенда

Сценарій, що описує дії, спрямовані на те, щоби об'єкт воєнної операції, метою якої є введення противника в оману, сприйняв ситуацію передбачено.

deception working group

A group tailored to bring together the special technical skills required to conduct a specific military deception operation. (FM 3-13 IO:DTTP)

робоча група з введення противника в оману

Група, завданням якої є об'єднання технічних умінь та навичок, необхідних для проведення операції, метою якої є введення противника в оману.

defector

A person who repudiates his or her country when beyond its jurisdiction or control. (AAP-06, 2014)

зрадник, перебіжчик

Особа, яка відмовляється від своєї держави, знаходячись за межами її юрисдикції або контролю.

defense engagement

The means by which we use our Defense assets and activities, short of combat operations, to achieve influence. (JDP 04)

залучення оборонних засобів

Шляхи використання оборонних засобів та дій, крім бойових, для досягнення певного впливу.

defense in depth

In information operations, the integration of the capabilities of people, operations, and technology to establish multi-layer, multidimensional protection. (FM 3-13 IO:DTTP)

глибока оборона, ешелонована оборона

В інформаційних операціях – інтегрування людських здібностей, оперативних технік і технологій у процесі ведення операцій із метою забезпечення всебічного масштабного захисту.

defense support to public diplomacy (DSPD)

Those activities and measures taken by the Department of Defense components to support and facilitate public diplomacy efforts of the United States Government. (CH for SCCS)

військова підтримка публічної дипломатії

Діяльність та заходи, які застосовують підрозділи МО для підтримання та сприяння зусиллям уряду США щодо публічної дипломатії.

defensive information operations

The integration and coordination of policies and procedures, operations, personnel and technology to protect and defend friendly information and information systems. (FM 3-13 IO:DTTP)

оборонні інформаційні операції

Інтегрування та координування політичних засобів, процедур, оперативних технік, особового складу й технологій із метою захисту військової інформації та інформаційних систем.

degrade

1. To lower the character or quality of.
2. In Info Ops this refers to adversary command and control or communications systems, and information collection efforts or means. Info Ops also aims to degrade morale, reduce worth, or reduce the quality of adversary decisions and actions. Damage is done to the entity which still continues to operate but at a reduced effectiveness or efficiency. (OED)

погіршувати, послаблювати, знижувати, зменшувати

1. Погіршувати характеристики чи знижувати якість чогось.
2. В інформаційних операціях термін пов'язаний із системами командування, контролю та комунікації ворога, а також діями й засобами, спрямованими на отримання інформації. Метою інформаційних операцій є зниження моральних якостей, боєздатності противника, а також здійснення негативного впливу на його рішення та дії. Негативних наслідків зазнає підрозділ, який функціонує, однак, стає менш ефективним чи боєздатним.

demilitarized zone (DMZ)

A defined area in which the stationing, or concentrating of military forces, or the retention or establishment of military installations of any description, is prohibited. (AAP-06, 2014)

демілітаризована зона

Визначена зона, в якій забороняються розміщення та концентрація військових сил або встановлення та утримання будь-яких військових баз і об'єктів.

demonstrations

A demonstration is a show of force where a decision is not sought and no contact with the adversary is intended. A demonstration's intent is to cause the adversary to select a course of action favorable to U.S. goals. (PA&IO)

демонстрація сили

Демонстрація – показ сили, який не передбачає пошуку рішення та будь-якого контакту з противником. Мета демонстрації – змусити противника обрати курс дій згідно з цілями США.

denial of service

Action or actions that result in the inability of an automated information system or any essential part to perform its designated mission, either by loss or degradation of operational capability. (FM 3-13 IO:DTTP)

відмова в обслуговуванні

Дія або дії, результатом яких є неспроможність автоматизованої інформаційної системи або її частини виконувати необхідну функцію, причиною чого є втрата або зниження функціональних можливостей.

deny

1. Prevent enemy use of a specified thing.
2. In Info Ops this means preventing someone from accessing and using critical information, systems and services. Denial can be permanent or temporary. (*STANAG 2287*)

**забороняти, позбавляти
можливості**

1. Заважати стороні противника вдаватися до особливих дій.
2. В інформаційних операціях – позбавлення когось можливостей використання особливо важливої інформації, систем чи служб. Така заборона може бути тимчасовою чи постійною.

dependability

The collective term used to describe the availability performance and its influencing factors: reliability performance, maintainability performance and maintenance support performance.

Note: Dependability is used only for general descriptions in non-quantitative terms. (*IEC 50-191*)

надійність, достовірність

Збиральний термін, що використовується для описання забезпечення експлуатаційної готовності та її факторів впливу: показників надійності, ремонтпридатності й забезпеченості технічного обслуговування та ремонту.

Примітка: «надійність» використовується тільки для загального опису в термінах, що не виражені кількісно.

designation of days and hours

The following designations have the meaning shown:

D-day – The day on which an operation commences or is due to commence. This may be the commencement of hostilities or any other operation.

E-day – The day on which a NATO exercises commences.

G-day – The day on which an order, normally national, is given to deploy a unit.

M-day – The day on which mobilization commences or is due to commence.

H-hour – The specific time at which an operation or exercise commences, or is due to commence. (*AAP-06, 2014*)

**визначення днів та годин,
пов'язаних із веденням воєнних
операцій**

Існують такі визначення днів та годин:

День «D» – день, коли починається або має початись операція. Це може бути початком воєнних дій або інших операцій.

День «E» – день початку навчань НАТО.

День «G» – день, коли віддається наказ, зазвичай на державному рівні, на розгортання підрозділу.

День «M» – день, коли розпочинається або повинна розпочатись мобілізація.

Година «Ч» – визначений час, в який розпочинається або має розпочатись операція чи навчання.

disinformation

Information disseminated primarily by intelligence organizations or other covert agencies designed to distort information, or deceive or influence United States decision makers, United States forces, coalition allies, key actors, or individuals by indirect or unconventional means.

(FM 3-13 IO:DTTP)

дезінформація

Інформація, що, передусім, поширюється організаціями розвідки чи іншими спеціальними службами, завданнями яких є викривлення інформації, шахрайство або вплив на рішення, що приймаються відповідальними фахівцями США, представниками армії США, коаліційними силами, ключовими об'єктами або окремими особами шляхом використання непрямих або нетрадиційних засобів.

desired perception

In military deception, what the deception target must believe for it to make the decision that will achieve the deception objective. *(FM 3-13 IO:DTTP)*

бажане сприйняття (погляди)

У процесі операцій, метою яких є введення противника в оману, – погляди об'єкта операції, його сприйняття ситуації, результатом яких є досягнення цілей такої операції.

destroy

1. Damage an object or an enemy force so that it is rendered useless to the enemy until reconstituted.

2. In Info Ops this means to undermine an actor's trust, credibility and loyalty by damaging reputation, or physically damaging an enemy system, or entity, so badly that it cannot perform its function to create a psychological effect, or reduce adversary command and control capability. *(STANAG 2287)*

знешкоджувати, винищувати, руйнувати

1. Знешкоджувати об'єкт або сили противника, щоби досягти стану їхньої непридатності для ворога, допоки їхня боєздатність буде відновленою.

2. В інформаційних операціях – підрих довіри та лояльності актора шляхом псування його репутації, заподіяння фізичної шкоди системі противника або окремому підрозділу з метою запобігання їхньому функціонуванню та задля створення психологічного впливу чи зменшення здатності до управління.

detect

1. To discover or identify the presence or existence of.

2. In Info Ops this includes adversary propaganda, entities on social media or intrusions into information systems. *(OED)*

відкривати, викривати, знаходити, виявляти, розслідувати

1. Виявляти чи викривати присутність або існування чогось.

2. В інформаційних операціях термін вживається для позначення ворожого пропагування, суб'єктів соціальних медіа та втручання в інформаційні системи.

deter

Discourage (someone) from doing something by instilling fear of the consequences. (*OED*)

стримувати

Знеохотити (когось) від чогось, викликаючи страх перед наслідками.

deterrence

The convincing of a potential aggressor that the consequences of coercion or armed conflict would outweigh the potential gains. This requires the maintenance of a credible military capability and strategy with the clear political will to act. (*AAP-06, 2014*)

стримування

Намагання запевнити потенційного агресора, що негативні наслідки застосування сили або воєнного конфлікту є більшими за потенційну вигоду. Це потребує підтримання належного військового потенціалу та стратегії з чіткою політичною волею діяти.

diaspora

People who have spread, or been dispersed from their homeland. (*OED*)

діаспора

Люди, які розселились або були вигнані за межі своєї батьківщини.

diminish

1. Make or become less.
 2. In Info Ops this includes the will, understanding, or capability of an actor. (*OED*)
-

зменшувати, послаблювати, знижувати

1. Робити меншим чи слабшим; зменшуватись, слабшати.
 2. В інформаційних операціях термін охоплює поняття волі, розуміння чи боєздатності певного суб'єкта чи сили.
-

diplomatic authorization

Authority for overflight or landing obtained at government-to-government level through diplomatic channels. (*AAP-06, 2014*)

дипломатичний дозвіл

Дозвіл на проліт над територією або посадку, отриманий на міжурядовому рівні та через дипломатичні канали.

directed-energy warfare

Military action involving the use of directed-energy weapons, devices, and countermeasures to either cause direct damage or destruction of enemy equipment, facilities, and personnel, or to determine, exploit, reduce, or prevent hostile use of the electromagnetic spectrum through damage, destruction, and disruption. It also includes actions taken to protect friendly equipment, facilities, and personnel and retain friendly use of the electromagnetic spectrum. (*GAO-10-1036R Hybrid Warfare*)

війна із застосуванням енергетичної зброї

Воєнні дії із застосуванням енергетичної зброї та приладів направленої дії, а також контрзаходи з метою або спричинити безпосередню шкоду чи знищення обладнання ворога, його об'єктів та особового складу, або визначити, застосувати, зменшити чи запобігти використанню ворогом електромагнітного спектру шляхом знищення, руйнування чи перешкоджання. Також включає дії задля захисту свого обладнання, об'єктів та особового складу й створення умов для використання електромагнітного спектру своїми силами.

discredit

1. Harm the good reputation of. Cause (an idea or account) to seem false or unreliable. (OED)

2. In InfoOps this includes the reputation, credibility and/or authority of an actor or argument. (FM 3-13 IO:DTTP)

піддавати сумніву; підривати довіру; дискредитувати, компрометувати

1. Завдавати шкоди репутації. Вселяти думку про те, що щось (ідея, підрахунки) є фальсифікованим чи ненадійним.

2. В інформаційних операціях термін охоплює репутацію, довіру та/чи авторитет суб'єкта чи доказу.

discrimination

The action of discriminating against people. Recognition and understanding of the difference between one thing and another. (OED)

дискримінація

Упереджене ставлення до людей. Визнання та усвідомлення різниці між речами.

display

In military deception, a static portrayal of an activity, force, or equipment intended to deceive the adversary's visual observation. (DOD Dict. 2017)

демонстрація хибних цілей, заходи введення противника в оману

В умовах введення противника в оману у процесі ведення воєнних дій – статичне зображення діяльності, сил та засобів, призначених для хибного візуального спостереження, яке проводить противник.

displays

Displays are the simulation, disguising, and/or portrayal of friendly objects, units, or capabilities in the projection of the MILDEC story. Such capabilities may not exist, but are made to appear so (simulations). (PA&IO)

сукупність заходів із демонстрування (показу) фіктивних споруд та макетів

Сукупність заходів із показу фіктивних споруд та макетів – моделювання, маскування і/або зображення неворожих об'єктів, підрозділів або можливостей у проекті легенди оперативного маскування. Їх може не бути в реальній дійсності, але вони представляються такими, що існують (моделювання).

disrupt

1. Disturb or interrupt.

дезорганізувати, підривати, руйнувати, зривати

1. Порушувати порядок чи рівновагу.

2. In InfoOps this applies to using lethal and non-lethal capabilities to interrupt information flow (denial of service attacks, electronic warfare and destruction of broadcast facilities and/or command and control capability). (*OED*)

2. В інформаційних операціях – використання засобів летальних та не-летальних можливостей із метою призупинення інформаційного потоку (зривання сервісних атак, перешкодження веденню електронної війни та знищення засобів циркулярного зв'язку та/або позбавлення здатностей до управління та контролю).

distribution

1. The arrangement of troops for any purpose, such as a battle, march, or manoeuvre.
2. A planned pattern of projectiles about a point.
3. A planned spread of fire to cover a desired frontage or depth.
4. An official delivery of anything, such as orders or supplies.
5. The operational process of synchronizing all elements of the logistic system to deliver the «right things» to the «right place» at the «right time» to support the geographic combatant commander.
6. The process of assigning military personnel to activities, units, or billets. (*DOD Dict. 2017*)

розподіл

1. Розстановка війська для будь-якої мети, зокрема: проведення бою, маршруту або маневрів.
2. Запланована схема поширення снарядів відносно певної координати.
3. Заплановане поширення вогню з метою охоплення певної території.
4. Офіційне повідомлення (наказів) або розповсюдження (запасів тощо).
5. Оперативний процес синхронізації всіх елементів логістичної системи для доставки «необхідних речей» у «необхідне місце» з метою надання підтримки місцевому командуванню.
6. Процес залучення представників особового складу до заходів, пов'язаних із проведенням діяльності, перебуванням у підрозділах, казармах.

diversion

1. The act of drawing the attention and forces of an enemy from the point of the principal operation; an attack, alarm, or feint that diverts attention.
2. A change made in a prescribed route for operational or tactical reasons that does not constitute a change of destination.
3. A rerouting of cargo or passengers to a new transhipment point or destination or on a different mode of transportation prior to arrival at ultimate destination.

диверсія

1. Акт відволікання сил та уваги противника з метою проведення головної операції, атаки чи маневрів, що відволікають увагу.
2. Зміна визначеного маршруту з оперативних чи тактичних причин, що не впливає на досягнення кінцевого пункту призначення.
3. Переміщення вантажу або пасажирів до нового пункту переправлення чи місця призначення або використання способу транспортування до моменту прибуття в кінцевий пункт призначення.

4. In naval mine warfare, a route or channel bypassing a dangerous area by connecting one channel to another or it may branch from a channel and rejoin it on the other side of the danger. (*DOD Dict. 2017*)

4. У процесі ведення воєнних дій на морі – маршрут/канал, який обходить небезпечно зону шляхом об'єднання з іншим маршрутом (каналом) або в разі, якщо маршрут/канал відходить в іншому напрямі, а потім повертається, уникаючи небезпечної локації.

E

diversity

The understanding that each individual is unique, and recognising individual differences along the dimensions of race, ethnicity, gender, sexual orientation, socio-economic status, age, physical abilities, religious beliefs, political beliefs, or other ideologies.

(*JDN 4/13*)

відмінність, різноманітність

Усвідомлення того, що кожен індивід є унікальним, та визнання індивідуальних розбіжностей у вимірах раси, етнічної належності, статі, сексуальної орієнтації, соціально-економічного статусу, віку, фізичних можливостей, релігійних вірувань, політичних поглядів чи інших ідеологій.

doctrine

Fundamental principles by which the military forces guide their actions in support of objectives. (*AAP-06, 2014*)

доктрина

Фундаментальні принципи, якими керуються військові сили при виконанні відповідних завдань.

domestic emergencies

Civil defense emergencies, civil disturbances, major disasters, or natural disasters affecting the public welfare and occurring within the United States and its territories. See also *natural disaster*. (*DOD Dict. 2017*)

надзвичайні ситуації/ надзвичайний стан

Надзвичайний стан у сфері цивільної оборони, громадські заворушення, глобальні катастрофи чи стихійні лиха, що позначаються на суспільному добробуті, мають місце у Сполучених Штатах Америки та на підпорядкованих територіях. Див. також *стихійне лихо*.

double agent (DA)

Agent in contact with two opposing intelligence services, only one of which is aware of the double contact or quasi-intelligence services. (*DOD Dict. 2017*)

подвійний агент

Агент, який контактує з двома конфронтуючими службами розвідки, з яких лише одна знає про існування такого подвійного контакту чи надання службі розвідки противника псевдоінформації.

drug interdiction

A continuum of events focused on interrupting illegal drugs smuggled by air, sea, or land. (*DOD Dict. 2017*)

**перешкодження
розповсюдженню наркотиків**

Низка заходів, спрямованих на припинення нелегальної контрабанди наркотиків повітряним, водним та наземним шляхами.

DVI Directorate

The DMA directorate responsible for policy development, management, oversight, and proponency of the DoD Visual Information program.
(*DODI 5040.02*)

**директорат візуальної інформації
МО США**

Директорат Управління інформаційної діяльності, відповідальний за розроблення, керування, контроль та підтримання програми візуальної інформації МО США.

E

E**economy of force**

The judicious employment and distribution of forces so as to expend the minimum essential combat power on secondary efforts in order to allocate the maximum possible combat power on primary efforts. (*DOD Dict. 2017*)

економія сил

Розсудливе застосування та розподіл сил таким чином, щоби використовувати мінімально необхідну боєздатність на другорядні дії задля збереження максимального бойового потенціалу з метою виконання першочергових завдань.

effect

1. The physical or behavioural state of a system that results from an action, a set of actions, or another effect.
2. The result, outcome, or consequence of an action.
3. A change to a condition, behaviour, or degree of freedom. (*DOD Dict. 2017*)

ефект/вплив

1. Фізичний чи поведінковий стан системи, що є результатом певної дії, низки дій чи іншого ефекту/впливу.
2. Результат чи наслідок дії.
3. Зміна стану, поведінки чи ступеня свободи.

effectiveness

The ability of an item to meet a service demand of given quantitative characteristics.

Note: This ability depends on the combined aspects of the capability and the availability performance of the item.
(*IEC 50-191*)

ефективність

Здатність виробу задовольняти потребу в обслуговуванні заданих кількісних характеристик.

Примітка: ця здатність залежить від факторів продуктивності та забезпечення експлуатаційної готовності виробу.

effectiveness (of target audience)

The ability of a target audience to effect the desired reaction or behavior in themselves or others in response to a psychological activity or PSYOPS message. (*AJP-3.10.1*)

ефективність (цільової аудиторії)

Можливість цільової аудиторії реалізувати бажану реакцію або поведінку свою чи інших у відповідь на психологічний вплив, на психологічну активність або повідомлення в процесі проведення психологічних операцій.

electromagnetic compatibility (EMC)

The ability of systems, equipment, and devices that user the electromagnetic spectrum to operate in their intended environments without causing or suffering unacceptable or unintentional degradation because of electromagnetic radiation or response. (*DOD Dict. 2017*)

електромагнітна сумісність

Здатність систем, обладнання та пристроїв, які використовують електромагнітний спектр для роботи в передбаченому для них середовищі, функціонувати, не викликаючи або не піддаючись впливу неприйняттого чи ненавмисного зниження ефективності через електромагнітне випромінювання або реакцію.

electromagnetic environment

The totality of electromagnetic phenomena existing at a given location. (*JCN 1/17*)

електромагнітне середовище

Сукупність електромагнітних явищ, що існують у певній місцевості.

electromagnetic spectrum

The entire and orderly distribution of electromagnetic waves according to their frequency or wavelength.

Note: The electromagnetic spectrum includes radio waves, microwaves, heat radiation, visible light, ultraviolet radiation, x-rays, electromagnetic cosmic rays and gamma rays. (*JCN 1/17*)

електромагнітний спектр

Повний та впорядкований розподіл електромагнітних хвиль залежно від їхніх частоти та довжини.

Примітка: електромагнітний спектр включає радіохвилі, мікрохвилі, теплову радіацію, видиме світло, ультрафіолетове випромінювання, рентгенівські промені, електромагнітні космічні промені та гамма-промені.

electromagnetic spectrum control (EMSC)

The coordinated execution of joint electromagnetic spectrum operations with other lethal and nonlethal operations that enable freedom of action in the electromagnetic operational environment. (*ITU-T Rec. I.112, Q.9*)

контроль за електромагнітним спектром

Координоване здійснення спільних з електромагнітним спектром операцій у поєднанні з іншими смертоносними та нелетальними операціями, що забезпечують свободу дії в електромагнітному оперативному середовищі.

electronic attack (EA)

1. Division of electronic warfare involving the use of electromagnetic energy, directed energy, or antiradiation weapons to attack personnel, facilities, or equipment with the intent of degrading, neutralizing, or destroying enemy combat capability and is considered a form of fires.

(DOD Dict. 2017)

2. Use of electromagnetic energy for offensive purposes. *(AAP-06, 2014)*

electronic countermeasures (ECM)

That division of electronic warfare involving actions taken to prevent or reduce an enemy's effective use of the electromagnetic spectrum through the use of electromagnetic energy. There are three subdivisions of electronic countermeasures: electronic jamming, electronic deception and electronic neutralization. *(AAP-06, 2014)*

electronic deception (ED)

In electronic countermeasures, the deliberate radiation, reradiation, alteration, absorption or reflection of electromagnetic energy in a manner intended to confuse, distract or seduce an enemy or his electronic systems. *(AAP-06, 2014)*

electronic defense (ED)

Use of electromagnetic energy to provide protection and to ensure effective friendly use of the electromagnetic spectrum. *(AAP-06, 2014)*

електронна атака

1. Вид радіоелектронної боротьби, який передбачає ведення дій, пов'язаних із використанням електромагнітної енергії, енергії спрямованого руху або протирадіаційної зброї, які завдають шкоди співробітникам та обладнанню з метою погіршити, нейтралізувати чи підірвати ворожу боєздатність; вважається однією із форм зброї.

2. Використання електромагнітної енергії для наступальних цілей.

радіоелектронна боротьба; засоби протидії радіоелектронним атакам

Складова радіоелектронної війни, що включає запобігання або зменшення ефективного використання противником повного спектру електромагнітного випромінювання шляхом застосування електромагнітної енергії. Існує три види засобів радіоелектронної боротьби: створення радіоелектронних перешкод, радіоелектронна дезорієнтація та радіоелектронна нейтралізація.

введення противника в оману засобами радіоелектронної боротьби

У системі засобів радіоелектронної боротьби – навмисне випромінювання, перевипромінювання, змінювання, поглинання або відбиття електромагнітної енергії з метою дезорієнтувати, відволікти або заманити в пастку противника чи його радіоелектронні системи.

радіоелектронна оборона

Використання електромагнітної енергії для забезпечення захисту та безперешкодного використання дружніми силами повного спектру електромагнітного випромінювання.

electronic intelligence (ELINT)

1. Technical and geolocation intelligence derived from foreign non-communications electromagnetic radiations emanating from other than nuclear detonations or radioactive sources. (*DOD Dict. 2017*)

2. Intelligence derived from electromagnetic non-communications transmissions by other than intended recipients or users. (*AAP-06, 2014*)

радіотехнічна/радіоелектронна розвідка; розвідувальні дані, отримані засобами радіотехнічної розвідки

1. Технічні та геолокаційні розвідувальні дані, отримані за умови застосування безпроводного електромагнітного випромінювання (хвиль) іноземних держав, що з'являється в результаті ядерної детонації або використання радіоактивних джерел.

2. Розвідувальні дані, отримані з електромагнітних некомунікаційних передач інших невизначених адресатів або користувачів.

electronic jamming (EJ)

The deliberate radiation, reradiation or reflection of electromagnetic energy with the object of impairing the effectiveness of hostile electronic devices, equipment or systems. (*AAP-06, 2014*)

створення радіоелектронних перешкод

Навмисне випромінювання, переви-промінювання або відбиття електромагнітної енергії з метою зменшити ефективність електронних приладів, оснащення чи систем противника.

electronic masking

The controlled radiation of electromagnetic energy on friendly frequencies in a manner to protect the emissions of friendly communications and electronic systems against enemy electronic warfare support measures/signals intelligence without significantly degrading the operation of friendly systems. (*DOD Dict. 2017*)

радіоелектронне маскування

Контрольоване випромінювання електромагнітної енергії на прийнятних (нешкідливих) частотах, призначене для захисту власних засобів комунікації та електронних систем від ворожих допоміжних засобів радіоелектронної війни у сфері розвідки без суттєвого зниження рівня роботи власних систем.

electronic protection (EP)

Division of electronic warfare involving actions taken to protect personnel, facilities, and equipment from any effects of friendly or enemy use of the electromagnetic spectrum that degrade, neutralize, or destroy friendly combat capability. (*DOD Dict. 2017*)

радіоелектронний захист

Різновид радіоелектронної боротьби, який передбачає дії, спрямовані на захист співробітників, обладнання та оснащення від будь-яких посягань із дружньої та ворожої сторони на використання спектру електромагнітних хвиль, що спричиняє погіршення, нейтралізацію, зниження власної боєздатності.

electronic protective measures (EPM)

That division of electronic warfare involving actions taken to ensure effective friendly use of the electromagnetic spectrum despite the enemy's use of electromagnetic energy. There are two subdivisions of electronic protective measures: active electronic protective measures and passive electronic protective measures. *(AAP-06, 2014)*

заходи радіоелектронного захисту

Елемент радіоелектронної війни, що включає дії із забезпечення ефективного використання дружніми силами повного спектру радіоелектронного випромінювання, незважаючи на використання електромагнітної енергії противником. Існує два види заходів радіоелектронного захисту – активні та пасивні.

electronic reconnaissance

The detection, location, identification, and evaluation of foreign electromagnetic radiations. *(DOD Dict. 2017)*

радіотехнічна/радіоелектронна розвідка

Виявлення місцезнаходження, ідентифікація та оцінювання рівня електромагнітного випромінювання.

electronic surveillance (ES)

Use of electromagnetic energy to provide situational awareness and intelligence. *(AAP-06, 2014)*

радіотехнічна розвідка

Використання енергії електромагнітного випромінювання з метою отримання розвідувальних даних.

electronic warfare (EW)

1. Military action that exploits electromagnetic energy to provide situational awareness and achieve offensive and defensive effects.

(AAP-06, 2014)

2. Military action involving the use of electromagnetic and directed energy to control the electromagnetic spectrum or to attack the enemy. Electronic warfare consists of three divisions: electronic attack, electronic protection, and electronic warfare support.

(GAO-10-1036R Hybrid Warfare)

радіоелектронна війна

1. Воєнні дії із застосуванням енергії електромагнітного випромінювання з метою досягнення ситуаційної інформованості для наступальних і оборонних цілей.

2. Воєнні дії із застосуванням електромагнітної та спрямованої енергії для контролю над електромагнітним спектром чи нападу на ворога. Електронна війна складається з трьох частин: електронний напад, електронний захист та забезпечення засобами радіоелектронної боротьби.

emission control (EMCON)

Selective control of emitted electromagnetic or acoustic energy. The aim may be twofold:

- a) to minimize the enemy's detection of emissions and exploitation of the information so gained;
- b) to reduce electromagnetic interference thereby improving friendly sensor performance. *(AAP-06, 2014)*

контроль за електромагнітним випромінюванням

Вибірковий контроль електромагнітного або акустичного випромінювання. Метою такого контролю може бути:
а) звести до мінімуму виявлення противником викидів та використання отриманої інформації; б) зменшити електромагнітні перешкоди, покращуючи таким чином функціонування вимірювальних приладів.

emission security

The component of communications security that results from all measures taken to deny unauthorized persons information of value that might be derived from intercept and analysis of compromising emanations from crypto-equipment and telecommunications systems. (*DOD Dict. 2017*)

безпека роботи радіоелектронних засобів/безпека випромінювання

Компонент безпеки зв'язку (комунікацій), який виникає внаслідок усіх вжитих заходів, спрямованих на те, щоби позбутись інформації з несанкціонованих джерел, яка може бути отримана шляхом перехоплення та аналізу демаскувального випромінювання з шифрувального обладнання та телекомунікаційних систем.

empower

1. Give authority or power to.
2. In Info Ops this means using information to promote confidence, authority, accountability and responsibility in an actor or group(s). (*OED*)

уповноважувати

1. Наділяти повноваженнями або владою щось робити.
2. В інформаційних операціях – використання інформації з метою посилення довіри, авторитету, підзвітності та відповідальності зі сторони певної сили або груп(и).

end product

VI in the form of a finished deliverable immediately ready for its intended end users. (*DODI 5040.02*)

кінцевий продукт

Візуальна інформація у формі кінцевого пакету даних, яка готова для негайного використання кінцевими споживачами.

end state

1. The political and/or military situation to be attained at the end of an operation, which indicates that the objective has been achieved. (*DOD Dict. 2017*)
2. The set of required conditions that defines achievement of the commander's objectives. (*CH for SCCS*)

кінцевий стан, стан завершення

1. Політична та/чи воєнна ситуація, що склалася наприкінці проведення операції, яка вказує на той факт, що її мети було досягнуто.
2. Набір необхідних умов, що визначає досягнення командувачем мети.

entity

Within the context of targeting, a term used to describe facilities, organizations, individuals, equipment, or virtual (non-tangible) things. (*DOD Dict. 2017*)

об'єкт

У контексті планування воєнних дій (або оцінки ймовірного впливу засобів ураження) – об'єкти, організації, особи, обладнання чи віртуальні (нематеріальні) речі.

estimate (of the situation)

1. An analysis of a foreign situation, development, or trend that identifies its major elements, interprets the significance, and appraises the future possibilities and the prospective results of the various actions that might be taken.

2. An appraisal of the capabilities, vulnerabilities, and potential courses of action of a foreign nation or combination of nations in consequence of a specific national plan, policy, decision, or contemplated course of action.

3. An analysis of an actual or contemplated clandestine operation in relation to the situation in which it is or would be conducted to identify and appraise such factors as available as well as needed assets and potential obstacles, accomplishments, and consequences. (*DOD Dict. 2017*)

4. A logical process of reasoning by which a commander considers all the circumstances affecting the military situation and arrives at a decision as to the course of action to be taken in order to accomplish his mission. (*AAP-06, 2014*)

ethnic

Relating to a group of people having a common national or cultural tradition. (*OED*)

ethnic minority

A subgroup within a community which differs from the main population. (*OED*)

evacuation

1. Removal of a patient by any of a variety of transport means from a theatre of military operation, or between health services capabilities, for the purpose of preventing further illness or injury, providing additional care, or providing disposition of patients from the military health care system. (*JP 4-02*)

аналіз/оцінювання

1. Аналіз іноземної ситуації, розвитку або тенденції, що визначає основні елементи, інтерпретує значення, а також оцінює майбутні можливості та перспективні результати різних дій, які можуть бути здійснені.

2. Оцінювання можливостей, уразливості та потенційного плану/курсу дій іноземної держави або групи держав у межах певного державного проекту, політичної ситуації, рішення або заздалегідь розробленого плану діяльності.

3. Аналіз поточних, таємних операцій або таких, що знаходяться у стані розроблення, з урахуванням обставин, за яких вони проводяться або можуть бути проведеними, щоби визначити та дати оцінку всім існуючим факторам, а також необхідним видаткам, потенційним перешкодам, здобуткам та наслідкам.

4. Процес логічних міркувань, під час якого командир зважає всі обставини, які потенційно мають вплив на військову ситуацію, та приймає рішення щодо подальших дій, яке має безпосередній вплив на результат виконання завдання.

етнічний

Той, що належить до групи людей, які мають спільні національні та культурні традиції.

етнічна меншість

Підгрупа в межах спільноти, яка відрізняється від основного населення.

евакуація

1. Переміщення пацієнта будь-яким видом транспорту з театру ведення бойових дій або між лікувальними закладами з метою запобігання подальшим захворюванням або травмам та забезпечення додаткового догляду або виписки з військового медичного закладу.

2. The clearance of personnel, animals, or materiel from a given locality.

(JP 3-68)

3. The controlled process of collecting, classifying, and shipping unserviceable or abandoned materiel, United States or foreign, to appropriate reclamation, maintenance, technical intelligence, or disposal facilities. *(JP 4-09)*

4. The ordered or authorized departure of non-combatant evacuees from a specific area to another in the same or different countries by Department of State, Department of Defense, or appropriate military commander.

(DOD Dict. 2017)

2. Процес переміщення особового складу, тварин або матеріальних цінностей із певної території.

3. Контрольований процес відбору, класифікації та перевезення непридатних чи непотрібних військових технічних засобів, які належать США чи іншій державі, до відповідних закладів з проведення дезактивації, технічного обслуговування, технічної експертизи чи утилізації.

4. Санкціоноване перевезення цивільних осіб, які підлягають евакуації, з однієї території на іншу в тій самій або іншій країні, що здійснюється підрозділами Державного департаменту, МО або за наказом відповідного командування.

evaluation

1. In intelligence usage, a step in the processing phase of the intelligence cycle constituting appraisal of an item of information in respect of the reliability of the source, and the credibility of the information.

Related term(s): intelligence cycle. (AAP-06, 2014)

2. A detailed examination by an appropriate authority of some or all aspects of a system or system element, using pre-defined criteria. *(DOD Dict. 2017)*

оцінювання

1. У розвідувальному використанні – крок/ступінь в операційній фазі розвідувального циклу, що визначається як одиниця інформації з урахуванням надійності джерела та вірогідності інформації.

Схожий термін: розвідувальний цикл.

2. Детальне вивчення відповідним органом деяких чи всіх аспектів системи або системного елемента з використанням заздалегідь визначених критеріїв.

equipment of a VI nature

Equipment that records, processes, produces, edits, stores, displays, or presents VI, or which is integral to the VI end product production process.

(DODI 5040.02)

обладнання для реєстрації візуальної інформації

Обладнання, яке записує, обробляє, виробляє, редагує, зберігає, показує чи презентує візуальну інформацію, або яке є частиною процесу виробництва кінцевого продукту візуальної інформації.

expatriate

A person who lives outside their native country. (*OED*)

експатріант, емігрант

Людина, яка живе за межами рідної країни.

exploit

1. Make use and derive benefit from (a resource).
2. In InfoOps this means using information to take advantage of, or create a favourable situation for, tactical, operational or strategic purposes. (*OED*)

розвивати

1. Використовувати та отримувати користь від (певного ресурсу).
 2. В інформаційних операціях – використання інформації з метою досягнення успіху або створення сприятливої ситуації з оперативно-тактичною та стратегічною цілями.
-

exploitation

1. Taking full advantage of success in military operations, following up initial gains, and making permanent the temporary effects already created.
2. Taking full advantage of any information that has come to hand for tactical, operational, or strategic purposes.
3. An offensive operation that usually follows a successful attack and is designed to disorganize the enemy in depth. (*DOD Dict. 2017*)

експлуатація/використання

1. Використання всіх переваг для досягнення успіху у воєнних операціях, беручи до уваги всі початкові та закріплені досягнення.
 2. Отримання всієї користі від будь-якої інформації, що надається для досягнення тактичних, оперативних або стратегічних цілей.
 3. Наступальна операція, яка зазвичай розпочинається після успішного наступу й призначена для повної дезорганізації ворога.
-

exploitation/exploitation processing (admitted)

Taking full advantage of any information that has come to hand for tactical or strategic purposes. (*AAP-06, 2014*)

розвиток успіху після отримання інформації

Здобуття повної переваги з отриманням будь-якої інформації, що потрапила до рук, для тактичних чи стратегічних цілей.

expose

1. Make (something) visible by uncovering it.
2. In InfoOps this means revealing information that offers an advantage to the Alliance (*OED*)

викривати

1. Робити щось видимим (або відомим) шляхом викриття.
 2. В інформаційних операціях – викриття інформації, яка є корисною для Альянсу.
-

F

final plan

A plan for which drafts have been coordinated and approved and which has been signed by or on behalf of a competent authority. (AAP-06, 2014)

кінцевий план

План, чернетки якого були попередньо узгоджені, схвалені та який був підписаний відповідним уповноваженим представником або особою, яка його заміщує.

F

flexibility

The ability of an entity to be easily adapted to changing requirements.

Note: Changing requirements may be foreseen or unforeseen and may affect for example the configuration, application, location, usage or environment of the entity. (AAP-06, 2014)

гнучкість

Здатність об'єкта з легкістю адаптуватися до вимог, що змінюються.

Примітка: вимоги, що змінюються, можуть бути передбачуваними та непередбачуваними й впливати, наприклад, на конфігурацію, застосування, розміщення, використання чи оточення об'єкта.

force

1. An aggregation of military personnel, weapon systems, equipment, and necessary support, or combination thereof.

2. A major subdivision of a fleet.
(DOD Dict. 2017)

об'єднання/підрозділ/ формування/ сили

1. Сукупність представників особового складу, систем озброєння, обладнання та необхідних матеріально-технічних засобів підтримки або їх поєднання.
2. Основний підрозділ ВМС.

force interoperability

The ability of the forces of two or more nations to train, exercise and operate effectively together in the execution of assigned missions and tasks. (AAP-06, 2014)

здатність військ до взаємодії, інтероперабельність

Спроможність збройних сил двох та більше країн проводити тренування, навчання та ефективно діяти разом під час виконання поставлених завдань.

force protection (FP)

All measures and means to minimize the vulnerability of personnel, facilities, equipment and operations to any threat and in all situations, to preserve freedom of action and the operational effectiveness of the force. (AAP-06, 2014)

захист військ

Усі заходи та засоби, що спрямовуються на мінімізацію вразливості особового складу, об'єктів, військової техніки та оперативних дій до будь-яких загроз та в будь-яких ситуаціях із метою забезпечення свободи дій та оперативної ефективності військ.

framework nation

A nation accepting the primary responsibility for completing the tasks assigned to a multi-national headquarters groups and/or units. For PSYOPS, the term 'framework nation' is applicable when describing PSYOPS forces that are part of the crisis establishment (CE) of the CJTF/AOO-level headquarters. In this context, the term «framework nation» is used to describe a nation that takes on responsibility for providing the commander and core staff of the, CJPOTF, or PSE. However, because the PSYOPS activity is part of the CJTF/AOO-level HQ CE, funding for PSYOPS equipment, product production, dissemination, and logistical support is a NATO responsibility. (*AJP-3.10.1*)

full mobilization

Expansion of the active Armed Forces resulting from action by Congress and the President to mobilize for the duration of the emergency plus six months all Reserve Component units and individuals in the existing approved force structure, as well as all retired military personnel, and the resources needed for their support to meet the requirements of a war or other national emergency involving an external threat to the national security. (*DOD Dict. 2017*)

країна-координатор; країна, відповідальна за проведення операцій

Країна, яка бере на себе першочергову відповідальність за завершення завдань, призначених для багатонаціональних штабів та/або підрозділів. У психологічних операціях термін «країна-координатор» застосовується для опису сил психологічних операцій, які є частиною антикризових заходів, штабу Об'єднаних оперативно-тактичних сил у зоні проведення операцій. У цьому контексті, термін «країна-координатор» використовують для опису країни, яка бере на себе відповідальність за підтримання командування і особового складу, які належать до Об'єднаної оперативно-тактичної групи з проведення психологічних операцій та підтримуючого підрозділу у проведенні психологічних операцій. Однак, оскільки дії в межах психологічних операцій підпорядковані штабу Об'єднаних оперативно-тактичних сил у зоні проведення операцій/штабу військового підрозділу реагування на кризові ситуації, фінансування психологічних операцій, розроблення і розповсюдження продукції та логістична підтримка є зобов'язаннями НАТО.

F

загальна мобілізація

Поширення повноважень діючих збройних сил, що виникає в результаті рішення Конгресу або Президента щодо мобілізації на термін надзвичайної ситуації з додаванням піврічного терміну із залученням усіх резервних компонентів та осіб до діяльності в санкціонованих силових структурах, а також усіх військово-службовців пенсійного віку та ресурсів, необхідних для їх підтримання, щоби задовольнити потреби країни, спричинені війною чи іншою надзвичайною ситуацією національного масштабу, що пов'язані із зовнішньою загрозою національній безпеці.

full-spectrum superiority

The cumulative effect of dominance in the air, land, maritime, and space domains, electromagnetic spectrum, and information environment (which includes cyberspace) that permits the conduct of joint operations without effective opposition or prohibitive interference. (*DOD Dict. 2017*)

**абсолютне домінування/
абсолютна перевага**

Кумулятивний ефект домінування в повітряній, наземній, морській та космічній сферах, електромагнітному спектрі та інформаційному середовищі (включаючи кіберпростір), що дає змогу проводити спільні операції, не піддаючись впливу ефективного протистояння або забороненого втручання.

G**function**

The broad, general, and enduring role for which an organization is designed, equipped, and trained. (*DOD Dict. 2017*)

функція

Всеосяжна, загальноприйнята та постійна роль, для виконання якої була створена, обладнана та підготовлена певна організація.

functional area

The area of responsibility within an organization where specific operational, administrative or technical functions are performed.

Note: Examples of a functional area are personnel, intelligence, operations, plans and training, and logistics. (*DOD Dict. 2017*)

функціональна зона

Зона відповідальності в організації, в якій виконуються конкретні оперативні, адміністративні чи технічні функції.
Примітка: приклади функціональних зон: кадрова робота, розвідка, операції, планування та навчання, матеріально-технічне забезпечення.

G**governance**

The state's ability to serve the citizens through the rules, processes, and behaviour by which interests are articulated, resources are managed, and power is exercised in a society, including the representative participatory decision-making processes typically guaranteed under inclusive, constitutional authority. (*DOD Dict. 2017*)

влада/керівництво/управління

Здатність держави задовольняти потреби громадян за допомогою правил, процесів та поведінки, відповідно до яких інтереси артикулюються, ресурси управляються, і влада здійснюється в суспільстві, включаючи процеси представницького прийняття рішень, які, зазвичай, гарантуються за умови дотримання конституційних повноважень.

guerilla warfare

Military and paramilitary operations conducted in enemy held or hostile territory by irregular, predominantly indigenous forces. (*AAP-06, 2014*)

партизанська війна, герилья

Воєнні та диверсійні операції, які проводяться на ворожій території або території, підконтрольній противнику, нерегулярними силами, що переважно складаються з місцевого населення.

guerrilla force

A group of irregular, predominantly indigenous personnel organized along military lines to conduct military and paramilitary operations in enemy-held, hostile, or denied territory. (*DOD Dict. 2017*)

**підрозділ диверсійних військ/
партизанські сили**

Неконтрольована група, створена, переважно, із місцевих осіб за військовими принципами, з метою проведення воєнних та збройних операцій на підконтрольній противнику стороні, ворожій або забороненій території.

guidelines

(*NTMS – NATO Agreed*)

**керівні дані/настанови/
рекомендації**

Н

horizon scanning

In intelligence usage, horizon scanning is the systematic search across the global environment for potential threats, hazards and opportunities. (*JDP 04*)

**«сканування горизонту» (пошук
інформації з різних джерел)**

У розвідці – систематичний пошук у глобальному середовищі потенційних загроз, небезпек і можливостей.

host nation

A nation which by agreement:
a) receives forces and materiel of NATO or other nations operating on/from or transiting through its territory;
b) allows materiel and/or NATO organizations to be located on its territory;
c) provides support for these purposes. (*AAP-06*)

приймаюча країна

Країна, яка за згодою:
а) приймає війська та матеріально-технічне забезпечення НАТО та інших країн на своїй території або дозволяє їх транзитне транспортування через свою територію;
б) дозволяє розмістити на своїй території матеріально-технічні ресурси та/або організації НАТО; та/або
в) забезпечує підтримку за зазначеними напрямками.

hostile environment

Operational environment in which host government forces, whether opposed to or receptive to operations that a unit intends to conduct, do not have control of the territory and population in the intended operational area.

(DOD Dict. 2017)

вороже середовище

Операційне середовище, в якому урядові сили приймаючої сторони, чи то протиставлені або сприйнятливі до операцій, які підрозділ має намір проводити, не мають контролю над територією та населенням у передбачуваному оперативному районі.

hotspot / pointchaud

A specific location in a contaminated area, in which contamination is considerably elevated in comparison to neighbouring regions in the area.

(AAP-06, 2018)

«гаряча» точка, зона підвищеного радіоактивного забруднення чи опромінення

Певне місце у забрудненій зоні, рівень радіації (забруднення) якого є значно вищим у порівнянні з прилеглими територіями у цій же зоні.

human factors

The physical, cultural, psychological, and behavioural attributes of an individual or group that influence perceptions, understanding, and interactions. *(DOD Dict. 2017)*

людські фактори

Фізичні, культурні, психологічні та поведінкові характеристики окремої особи або групи осіб, які впливають на їхнє сприйняття, розуміння та взаємодію.

human intelligence

Intelligence derived from information collected by human operators and primarily provided by human sources. *(DOD Dict. 2017)*

розвідувальні дані, отримані від агентів

Розвідувальна інформація, отримана безпосередньо від агентів та шляхом безпосереднього контактування з особами – джерелами інформації.

human intelligence (HUMINT)

A category of intelligence derived from information provided by, or collected on, human sources and individuals of intelligence interest, as well as systematic and controlled exploitation, by interaction with, or surveillance of, those sources or individuals. *(JDP O-01.1)*

агентурна розвідка

Категорія розвідки, що працює з інформацією, яку надали або зібрали агенти та особи, які становлять інтерес для розвідки, а також систематичне та контрольоване застосування цих агентів чи осіб через взаємодію з ними або спостереження за ними.

human rights

A right which is believed to belong justifiably to every person. (*OED*)

права людини

Права, які вважаються такими, що законно належать кожній людині.

human terrain

Characterising cultural, anthropological, and ethnographic information about the human population and interactions within the joint operations area.
(*JDN 4/13*)

«людська місцевість»

Характеристика культурної, антропологічної та етнографічної інформації про людську популяцію та взаємодію в межах зони проведення спільних операцій.

human intelligence

The directed and co-ordinated acquisition and analysis of information to assess capabilities, intent and opportunities for exploitation by leaders at all levels.
(*JDP 2-00*)

розвідка

Спрямоване й скоординоване збирання та аналіз інформації про потенціал, наміри та можливості, що використовуються керівниками на всіх рівнях.

humanitarian aid

The resources needed to directly alleviate human suffering.
(*AAP-06, 2014*)

гуманітарна допомога

Ресурси, необхідні для негайного полегшення людських страждань.

humanitarian assistance (HA)

As part of an operation, the use of available military resources to assist or complement the efforts of responsible civil actors in the operational area or specialized civil humanitarian organizations in fulfilling their primary responsibility to alleviate human suffering. (*AAP-06, 2014*)

гуманітарна допомога (підтримка)

Як частина операції, використання наявних військових ресурсів для допомоги чи доповнення зусиль відповідальних цивільних виконавців у зоні проведення операцій або допомоги спеціалізованим цивільним гуманітарним організаціям, першочерговим завданням яких є полегшення людських страждань.

humanitarian demining assistance

The activities related to the furnishing of education, training, and technical assistance with respect to the detection and clearance of land mines and other explosive remnants of war.
(*DOD Dict. 2017*)

допомога з гуманітарного розмінування

Діяльність, пов'язана з наданням освітньої, підготовчої і технічної допомоги у сфері виявлення та ліквідації мін та інших вибухових пристроїв, які залишилися після війни.

humanitarian operation (HUMRO)

An operation specifically mounted to alleviate human suffering in an area where the civil actors normally responsible for so doing are unable or unwilling adequately to support a population. (AAP-06, 2014)

гуманітарна операція

Операція, яка проводиться з метою полегшення людських страждань на території, де цивільні особи, відповідальні за виконання таких завдань, є неспроможними або не мають бажання надавати належну підтримку населенню.

hybrid threat

1. An adversary that simultaneously and adaptively employs some fused combination of

(1) political, military, economic, social and information means and

(2) conventional, irregular, terrorism and disruptive/criminal conflict methods. It may include a combination of state and non-state actors. (GAO-10-1036R Hybrid Warfare)

2. A threat that simultaneously employs regular and irregular forces, including terrorist and criminal elements to achieve their objectives using an ever-changing variety of conventional and unconventional tactics to create multiple dilemmas. (U.S. Army Training and Doctrine Command's Operational Environment, 2009-2025)

3. Threats that incorporate a full range of different modes of warfare including conventional capabilities, irregular tactics and formations, terrorist acts including indiscriminate violence and coercion, and criminal disorder, conducted by both states and a variety of non-state actors. (GAO-10-1036R Hybrid Warfare)

гібридна загроза

1. Противник, який одночасно та адаптивно застосовує поєднання

(1) політичних, військових, економічних, соціальних та інформативних засобів та (2) традиційних, нетрадиційних, терористичних і незаконних/кримінальних методів ведення конфлікту. Може включати в себе поєднання державних та недержавних суб'єктів.

2. Загроза одночасного використання регулярних і нерегулярних формувань, включаючи терористичні та кримінальні елементи, із метою досягнення цілей із застосуванням традиційних і нетрадиційних тактик задля створення численних дилем.

3. Загрози, що включають у себе цілу низку різних способів ведення війни, зокрема, традиційні засоби, нетрадиційні засоби та нерегулярні формування, терористичні акти, включаючи тотальне насильство та примушення, а також незаконне порушення громадського порядку, що проводиться як державами, так і недержавними суб'єктами.

hybrid warfare

Conflict executed by either state and/or non-state threats that employs multiple modes of warfare to include conventional capabilities, irregular tactics, and criminal disorder.

(GAO-10-1036R Hybrid Warfare)

гібридна війна

Конфлікт, розв'язаний державою та/або недержавними суб'єктами з використанням різноманітних засобів ведення війни, включаючи традиційні методи та зброю, тактику дій нерегулярних військових формувань та незаконне порушення громадського порядку.

I

identification (ID)

1. The process of determining the friendly or hostile character of an unknown detected contact.

2. In arms control, the process of determining which nation is responsible for the detected violations of any arms control measure.

3. In ground combat operations, discrimination between recognizable objects as being friendly or enemy, or the name that belongs to the object as a member of a class. *(DOD Dict. 2017)*

розпізнавання/ідентифікація

1. Процес визначення дружнього або ворожого характеру невідомого виявленого контакту.

2. У сфері контролю над озброєнням – процес визначення того факту, яка країна несе відповідальність за виявлені порушення будь-яких заходів із контролю над озброєннями.

3. У процесі проведення бойових дій на суходолі – розпізнавання об'єктів, дружніх чи ворожих, або ідентифікація назви (імені) об'єкта як представника певного класу.

I

imagery

A likeness or presentation of any natural or man-made feature or related object or activity, and the positional data acquired at the same time the likeness or representation was acquired, including: products produced by space-based national intelligence reconnaissance systems; and likeness and presentations produced by satellites, airborne platforms, unmanned aerial vehicles, or other similar means (except that such term does not include handheld or clandestine photography taken by or on behalf of human intelligence collection organizations). *(JP 1-02. Source: JP 2-03)*

візуальна інформація

Фото- або презентація будь-якого природного або штучного зображення чи пов'язаного з ним предмета або діяльності та координати або позиційна інформація, отримана водночас із фото або зображенням, що містить: дані національної космічної системи розвідки; фото та зображення, трансльовані супутником, повітряними платформами, безпілотними літальними апаратами або іншими подібними засобами (за винятком того, що цей термін не включає в себе фотографії, зроблені портативною камерою або таємним шляхом організаціями, що займаються агентурною розвідкою, або від їхнього імені).

imagery A

Visual representation of a person, place, or thing recorded and stored in any format, in electronic or in a physical medium. *(DODI 5040.02)*

зображення А

Візуальна репрезентація людини, місця чи об'єкта, що записана чи зберігається в будь-якому форматі на електронному або фізичному носії.

implementation

In NATO standardization, the performance of an obligation laid down in a NATO standardization agreement. *(AAP-06, 2014)*

імплементация

У процедурі стандартизації НАТО – виконання зобов'язання відповідно до угоди про стандартизацію НАТО.

improvised explosive device (IED)

A weapon that is fabricated or emplaced in an unconventional manner incorporating destructive, lethal, noxious, pyrotechnic, or incendiary chemicals designed to kill, destroy, incapacitate, harass, deny mobility, or distract. *(DOD Dict. 2017)*

саморобний вибуховий пристрій

Зброя, виготовлена нетрадиційним способом із використанням деструктивних, смертельно небезпечних, шкідливих, піротехнічних чи запальних хімічних речовин та призначена для вбивства, знищення, втрати працездатності, переслідування, відволікання або перешкоджання переміщенню.

indicator

In intelligence usage, an item of information which reflects the intention or capability of a potential enemy to adopt or reject a course of action. *(AAP-06)*

індикатор/показник

У розвідці – одиниця інформації про можливі наміри та можливості потенційного противника прийняти або відхилити певний порядок дій.

indigenous populations and institutions (IPI)

The societal framework of an operational environment including citizens, legal and illegal immigrants, dislocated civilians, and governmental, tribal, ethnic, religious, commercial, and private organizations and entities. *(JCIM TH 2011)*

місцеве населення та установи

Соціальна основа оперативного середовища, яка включає громадян, легальних та нелегальних емігрантів, переміщене населення, а також урядові, племенні, етнічні, релігійні, комерційні та приватні організації та формування.

influence

1. The capacity that has an effect on the character or behaviour of someone or something, or the effect upon itself.
2. In InfoOps, influence is an outcome and refers to the behaviour, attitudes and perceptions of an actor following the conduct of information activities. (*OED*)
3. The capacity to have an effect on the character or behaviour of someone or something, or the effect itself. (*JCN 1/17*)

ВПЛИВ

1. Здатність чинити вплив на властивості чи поведінку об'єкта або на власні якості.
2. В інформаційних операціях – вплив є результатом і стосується поведінки, ставлення чи сприйняття суб'єкта, зумовлених здійсненням певної інформаційної діяльності.
3. Здатність впливати на характер чи поведінку когось або чогось, або на сам результат.

information

1. The intelligence or knowledge capable of being represented in forms suitable for communication, storage or processing.

Notes:

1. Information may be represented for example by signs, symbols, pictures or sounds. (*AcomP-1/IEC-701*).
2. Definition «intelligence» should be taken in the broader meaning of the word.
3. Information may exist in the human mind, in document form and in electronic form.

2. (In information processing) The knowledge concerning objects, such as facts, events, things, processes or ideas including concepts, that within a certain context has particular meaning. (*ADatP-02/ISO-01*)
3. Unprocessed data of every description, which may be used in the production of intelligence. (*AAP-06*)

інформація

1. Розвідувальні дані чи знання, що можуть бути представлені у формах, придатних для комунікації, зберігання чи оброблення.

Примітки:

1. Інформація, може бути представлена, наприклад, знаками, символами, картинками чи звуками.
2. Дефініція «розвідка» («розвідувальні дані») повинна вживатися у ширшому значенні.
3. Інформація може існувати в людському мозку, документальній та електронній формі.

2. (В інформаційному процесі) Знання стосовно об'єктів, таких як факти, події, речі, процеси чи ідеї, включаючи концепції, які в певному контексті мають характерне значення.
3. Будь-які неопрацьовані дані, що можуть використовуватись у розвідувальній сфері.

information activities

An action designed to affect information and/or information systems. They can be performed by any actor and include protection measures. (*IMSM-0129-2018*)

інформаційна діяльність

Дії, спрямовані на створення впливу на інформацію та інформаційні системи. Можуть виконуватись однією особою та включати засоби захисту.

information administration

The structuring and handling of information to enable it to be stored, archived, located and retrieved efficiently, whilst ensuring its integrity. *(JDN 2/13)*

керування інформацією

Структуризація та використання інформації таким чином, щоби вона могла ефективно зберігатися, архівуватися, розміщуватися та відновлюватися і при цьому зберігала свою цілісність.

information assurance

The confidence that the information within the Defense community is maintained reliably, accurately, securely and is available when required. *(JDN 2/13)*

інформаційна впевненість

Впевненість у тому, що інформація в межах військової спільноти утримується надійно, точно, безпечно та є доступною в разі необхідності.

information dimension

Within this dimension, information is collected, processed, stored, disseminated, processed, displayed and protected; command and control of modern military forces is communicated and commander's intent is conveyed. *(PA&IO)*

інформаційний вимір (простір)

У межах цього виміру інформація підлягає збиранню, обробленню, збереженню, поширенню, висвітленню та захисту; командування та контроль сучасними збройними силами підтримуються і намір командира реалізується.

information effect

A desired condition created in the information environment as a result of information activities. Information effects should be measurable in order to enable analysis, planning, execution and assessment of related activities and the effects them self. *(This is a new term; the definition will be processed for NATO Agreed status). (IMSM-0129-2018)*

інформаційний вплив, інформаційний ефект

Бажані умови, створені у межах інформаційного середовища в результаті інформаційної діяльності. Інформаційний вплив повинен бути оціненим із метою забезпечення аналізу, планування та виконання суміжних дій і самого впливу відповідно. *(Новий термін; визначення буде доопрацьовуватися до отримання статусу погодженого з НАТО).*

information environment

1. Is comprised of the information itself, the individuals, organizations and systems that receive process and convey the information, and the cognitive, virtual and physical space in which this occurs. *(IMSM-0129-2018)*

інформаційне середовище

1. Середовище, що складається із самої інформації; осіб, організацій та систем, які отримують, обробляють та передають інформацію; а також когнітивного, віртуального та фізичного простору, в якому це все відбувається.

2. The information environment is comprised of the information itself, the individuals, organizations and systems that receive process and convey the information and the cognitive, virtual and physical space in which this occurs. (*AJP-3.10.1*)

2. Інформаційне середовище – власне інформація, особи, організації та системи, що зберігають, обробляють і передають інформацію та отримані знання у віртуальній чи фізичній площині, де інформація виникає.

information exploitation

The use of information to gain advantage and improve situational awareness to enable effective planning, decision-making, and coordination of those activities required to realise effects. (*JDN 2/13*)

застосування інформації

Використання інформації з метою отримати перевагу та покращити усвідомлення ситуації для ефективного планування, прийняття рішень та координації діяльності, що необхідні для досягнення цілей.

information management(IM)

1. Integrated management processes and services that provide exploitable information on time, in the right place and format, to maximise freedom of action. (*JDN 2/13*)

2. The means through which an organization maximizes the efficiency with which it plans, collects, organizes, controls, disseminates, uses and disposes of its information, and through which it ensures that the actual value and the potential value of that information is identified and exploited to the fullest extent. (*DOD Dict. 2017*)

управління інформацією

1. Інтегровані процеси та послуги, які забезпечують необхідною інформацією вчасно в необхідному місці та форматі з метою надати максимальну свободу дій.

2. Засоби, за допомогою яких організація доводить до максимуму ефективність свого планування, збирання, організації, контролю, поширення, використання і знищення інформації та гарантує, що фактична й потенційна цінність цієї інформації визначається та використовується повністю.

information operations (IO, InfoOps)

1. A staff function to analyze, plan, assess and integrate information activities to create desired effects on the will, understanding and capability of adversaries, potential adversaries and North Atlantic Council approved audiences in support of Alliance mission objectives. (*CH for SCCS*)

інформаційні операції

1. Функція особового складу, яка полягає у здійсненні аналізу, планування, оцінювання та інтегрування інформаційної діяльності з метою створення бажаного ефекту на волевиявлення, розуміння та досягнення боездатності противника, потенційного ворога та об'єктів впливу Ради Північноатлантичного Альянсу за для підтримання місії Альянсу.

2. Operations coordinated to influence decision-making of adversaries in support of the Alliance overall objectives by affecting their information, information-based processes and systems while exploiting and protecting one's own. (*NATO term-NATO agreed*)

3. The integrated employment, during military operations, of information-related capabilities in concert with other lines of operation to influence, disrupt, corrupt, or usurp the decision-making of adversaries and potential adversaries while protecting our own. (*JP 1-02. Source: SecDef Memo 12401-10*).

4. InfoOps is a staff function to analyze, plan, assess and integrate information activities to create desired effects on the will, understanding and capability of adversaries, potential adversaries and NAC approved audiences in support of Alliance mission objectives. (*AJP-3.10.1*)

2. Скоординовані операції, метою яких є створення впливу на дії командування зі сторони ворога для підтримання цілей Альянсу шляхом викривлення інформації, завдання шкоди інформаційним процесам і, водночас, безпечного використання та захисту своїх даних та процесів.

3. Інтегроване застосування під час воєнних операцій можливостей, пов'язаних з інформацією, у взаємодії з іншими оперативними лініями для впливу, зірвання, порушення або узурпування процесу прийняття рішень противником чи потенційними противниками для свого захисту.

4. Проведення інформаційних операцій – функція особового складу, що передбачає аналізування, планування, оцінювання та узагальнення продуктів інформаційної діяльності для досягнення бажаного ефекту впливу на волю, розуміння та продуктивність реального чи потенційного противника; Рада Північноатлантичного Альянсу затверджує цільову аудиторію для підтримання цілей місії Альянсу.

information requirements (IR)

In intelligence usage, those items of information regarding the adversary and other relevant aspects of the operational environment which need to be collected and processed in order to meet the intelligence requirements of a commander.

(*DOD Dict. 2017*)

вимоги щодо інформації/ інформаційні вимоги

У сфері розвідки – дані, пов'язані зі стороною ворога та оперативним середовищем загалом, які необхідно зібрати та опрацювати з метою задоволення вимог командування щодо розвідувальної діяльності.

information search

Secondary collection of data from the internet, non-governmental organizations or other civilian and military partners.

(*DOD Dict. 2017*)

пошук інформації

Допоміжне збирання інформації в інтернеті, неурядових організаціях та інших цивільних та військових партнерів.

information security

The protection of information (stored, processed, or transmitted), as well as the host systems, against a loss of confidentiality, integrity and availability through a variety of procedural, technical and administrative controls. (*DOD Dict. 2017*).

інформаційна безпека

Захист інформації (збереженої, опрацьованої та тієї, що перебуває в процесі передачі) та інформаційних систем приймаючої сторони від втрати конфіденційності, об'єктивності та доступності шляхом здійснення процесуального, технічного та адміністративного контролю.

information superiority

Information superiority is the competitive advantage gained through the continuous, directed and adaptive employment of relevant information principles, capabilities and behaviours. (*JDN 2/13*)

інформаційна перевага

Інформаційна перевага – конкурентна перевага, отримана шляхом постійного, спрямованого та гнучкого застосування відповідних інформаційних принципів, можливостей та моделей поведінки.

information system (IS)

An assembly of equipment, methods and procedures and, if necessary, personnel, organized to accomplish information processing functions. (*AAP-06, 2014*)

інформаційна система

Поеднання обладнання, методів, процедур та за необхідності особового складу, які призначені для виконання функцій оброблення інформації.

innovation

Innovation questions the routines and systems that underpin core competencies, which can deteriorate quickly without rigorous training, exercises and experience on operations. Innovation may be viewed as threatening existing capabilities in which militaries have made heavy investment and around which sub-community interests and cultures have developed. However, organisational innovation is crucial if we are to develop the capacity to anticipate and prepare for the future characteristics of conflict. (*JCN 1/17*)

інновація

Інновація піддає сумніву заведений порядок та системи, які стоять за основними компетенціями, що швидко погіршуються без постійного тренування, навчання та досвіду. Інновація може розглядатись як щось таке, що загрожує наявному потенціалу, в який військові зробили великі інвестиції та навколо якого розвинулися субкультури та культури. Однак організаційна інновація є надзвичайно важливою, якщо ми хочемо мати можливість передбачати та бути готовими до майбутніх умов конфлікту.

instruments of national power

All of the means available to the government in its pursuit of national objectives; they are expressed as diplomatic, economic, informational and military. (*CH for SCSS*)

інструментарій влади країни

Усі доступні уряду засоби, необхідні для виконання завдань національного масштабу. До них належать дипломатичні, економічні, інформаційні та військові засоби.

insurgency

Actions of an organized, often ideologically motivated, group or movement that seeks to effect or prevent political change or to overthrow a governing authority within a country or a region, focused on persuading or coercing the population through the use of violence and subversion. *(AAP-06, 2014)*

повстання

Дії організованої, часто ідеологічно вмотивованої, групи або руху з метою впливу або перешкодження політичним змінам або скидання уряду в країні чи регіоні; такі дії полягають у намаганнях впевнити або примусити до цього населення шляхом використання насилля та підривної діяльності.

intelligence (INTEL)

1. The product resulting from the processing of information concerning foreign nations, hostile or potentially hostile forces or elements, or areas of actual or potential operations. The term is also applied to the activity which results in the product and to the organizations engaged in such activity. *(AAP-06, 2014)*

розвідувальні дані

1. Продукт, отриманий у результаті оброблення інформації щодо іноземних країн, ворожих або потенційно ворожих сил чи елементів та територій проведення чи можливого проведення воєнних операцій. Цей термін також стосується діяльності, результатом якої є отримання розвідувальних даних, та організацій, які займаються цією діяльністю.

2. The product resulting from the directed collection and processing of information regarding the environment and the capabilities and intentions of actors, in order to identify threats and offer opportunities for exploitation by decision-makers. *(DOD Dict. 2017)*

2. Продукт, отриманий у результаті збирання та оброблення інформації щодо оточення, боєздатності та намірів ворожих сил, із метою встановлення загроз і створення сприятливих умов та можливостей для використання керівниками.

intelligence community (IC)

All departments or agencies of a government that are concerned with intelligence activity, either in an oversight, managerial, support, or participatory role. *(DOD Dict. 2017)*

розвідувальна спільнота

Усі підрозділи або державні установи, що займаються розвідувальною діяльністю, а також відіграють наглядову, управлінську, підтримуючу роль або беруть участь у цьому процесі.

intelligence cycle

The sequence of activities whereby information is obtained, assembled, converted into intelligence and made available to users. This sequence comprises the following four phases:

розвідувальний цикл

Послідовність дій з отримання, збирання та оброблення інформації, яка перетворюється на розвідувальні дані та передається замовникам. Цей цикл включає такі чотири етапи:

a) *Direction – Determination* of intelligence requirements, planning the collection effort, issuance of orders and requests to collection agencies and maintenance of a continuous check on the productivity of such agencies;

b) *Collection – The exploitation* of sources by collection agencies and the delivery of the information obtained to the appropriate processing unit for use in the production of intelligence;

c) *Processing – The conversion* of information into intelligence through collation, evaluation, analysis, integration and interpretation;

d) *Dissemination – The timely conveyance* of intelligence, in an appropriate form and by any suitable means, to those who need it. (AAP-06, 2014)

а) *управління – визначення* розвідувальних вимог, планування процесу збирання інформації, видання наказів та замовлень агенціям, що здійснюють збирання інформації, а також тривала постійна перевірка продуктивності таких агенцій;

б) *збирання – використання* джерел агенціями, що здійснюють збирання інформації, та доставка отриманої інформації до відповідного підрозділу, що опікується її обробленням, для подальшого використання в розвідувальному процесі;

в) *оброблення – перетворення* інформації в розвідувальні дані шляхом її порівняння, оцінювання, аналізу, інтегрування та інтерпретування;

г) *розповсюдження – вчасне доставляння* розвідувальних даних у відповідній формі та ефективними засобами тим, хто їх потребує.

intelligence discipline

A well-defined area of intelligence planning, collection, processing, exploitation, analysis, and reporting using a specific category of technical or human resources. (DOD Dict. 2017)

розвідувальна справа; розвідка

Визначена сфера планування, збирання, оброблення, аналізу та використання розвідувальної інформації із застосуванням певних технічних або людських засобів.

intelligence estimate

The appraisal, expressed in writing or orally, of available intelligence relating to a specific situation or condition with a view to determining the courses of action open to the enemy or potential enemy and the order of probability of their adoption. (AAP-06, 2014)

оцінювання розвідувальних даних

Письмове або усне оцінювання наявних розвідувальних даних щодо конкретної ситуації або обстановки з метою визначення ймовірного курсу дій, яким може йти противник чи потенційний ворог, та порядку вірогідності його прийняття.

intelligence operations

The variety of intelligence and counterintelligence tasks that are carried out by various intelligence organizations and activities within the intelligence process. *(DOD Dict. 2017)*

розвідувальні операції

Різні розвідувальні та контррозвідувальні завдання, які виконують різні розвідувальні організації, а також діяльність у рамках проведення розвідувального процесу.

intelligence planning (IP)

The intelligence component of the Adaptive Planning and Execution system, which coordinates and integrates all available Defense Intelligence Enterprise capabilities to meet intelligence requirements. *(DOD Dict. 2017)*

планування розвідки

Розвідувальний компонент системи адаптивного планування та виконання завдань, який координує та інтегрує всі можливі засоби військової розвідки для виконання розвідувальних завдань командуючого військами.

intelligence process

The process by which information is converted into intelligence and made available to users, consisting of the six interrelated intelligence operations: planning and direction, collection, processing and exploitation, analysis and production, dissemination and integration, and evaluation and feedback. *(DOD Dict. 2017)*

розвідувальний процес

Процес, у ході якого інформація перетворюється на розвідувальні дані та надається користувачам; складається з шести взаємопов'язаних операцій: планування та керування; збирання; оброблення та застосування; аналізування та вироблення; розповсюдження, інтегрування, оцінювання та зворотного зв'язку.

intelligence requirement

A requirement for assessed information about any aspect of a situation needed to develop a commander's understanding. *(JDP 2-00, 3rd edition)*

запит на розвідувальну інформацію

Запит на отримання обробленої інформації про якийсь аспект ситуації, яка необхідна командирі для розуміння ситуації.

intelligence source

The means or system that can be used to observe and record information relating to the condition, situation, or activities of a targeted location, organization, or individual. *(DOD Dict. 2017)*

джерело розвідувальної інформації

Засоби чи системи, що використовуються для отримання та запису інформації про умови, оточення та діяльність особи чи організації, які є об'єктами зацікавленості розвідки.

intelligence, surveillance and reconnaissance (ISR)

The activities that synchronises and integrates the planning and operation of collection capabilities, including the processing and dissemination of the resulting product. (*JDP 2-00, 3rd edition*)

розвідка, спостереження та рекогносцировка

Узгодження та інтегрування процесів планування та збирання інформації, включаючи її оброблення та доставляння кінцевого продукту.

interagency coordination

Within the context of Department of Defense involvement, the coordination that occurs between elements of Department of Defense, and engaged US Government agencies for the purpose of achieving an objective. (*JP 1-02*)

координування дій між різними представництвами (підрозділами)

У контексті залучення МО – координування дій, що відбувається між підрозділами МО та залученими агенціями уряду США для досягнення поставленої мети.

interdiction

1. An action to divert, disrupt, delay, or destroy the enemy's military surface capability before it can be used effectively against friendly forces, or to achieve enemy objectives.
2. In support of law enforcement, activities conducted to divert, disrupt, delay, intercept, board, detain, or destroy, under lawful authority, vessels, vehicles, aircraft, people, cargo, and money. (*DOD Dict. 2017*)

заборона

1. Дія, спрямована на те, щоби перенаправити, зірвати, відстрочити чи знищити наземні військові засоби противника до того, як він зможе використати їх проти дружніх сил. 2. Діяльність із підтримки правоохоронних органів, що проводиться для того, щоби перенаправити, зірвати, відстрочити, перехопити, затримати чи знищити законним шляхом судна, наземні транспортні засоби, літаки, людей, вантаж чи гроші.

intergovernmental organization (IGO)

An organization created by a formal agreement (e.g., a treaty) between two or more governments.

міжурядова організація

Організація, створена на основі офіційної домовленості (наприклад, угоди) між двома або більше урядами.

It may be established on a global, regional, or functional basis for wide-ranging or narrowly defined purposes. Formed to protect and promote national interests shared by member states. Examples include the United Nations, North Atlantic Treaty Organization, and the African Union. (*CH for SCCS*)

Вона може базуватися на всесвітній, регіональній або функціональній основі для широкомасштабних або вузько визначених цілей. Створена для захисту та розповсюдження національних інтересів, що є спільними для країн-партнерів. Прикладами можуть слугувати Організація Об'єднаних Націй, Організація Північноатлантичного Договору та Африканський союз.

internally displaced person (IDP)

A person who, as part of a mass movement, has been forced to flee his or her home or place of habitual residence suddenly or unexpectedly as a result of armed conflict, internal strife, systematic violation of human rights, fear of such violation, or natural or manmade disasters, and who has not crossed an internationally recognized State border. (*AAP-06, 2014*)

внутрішньо переміщена особа

Особа, яка є учасником масового переміщення та була змушена рятуватися втечею, раптово покинувши місце постійного проживання через військовий конфлікт, міжособну боротьбу, систематичні порушення прав людини, небезпеку таких порушень або через природну чи техногенну катастрофу, і яка не перетнула визнаний на міжнародному рівні державний кордон.

international actual strength

The total number of military and civilian personnel currently filling international posts. (*AAP-06, 2014*)

міжнародна фактична

чисельність Загальна кількість військового та цивільного персоналу, що на даний час обіймає міжнародні посади.

international cooperative logistics

Cooperation and mutual support in the field of logistics through the coordination of policies, plans, procedures, development activities and the common supply and exchange of goods and services arranged on the basis of bilateral and multilateral agreements with appropriate cost reimbursement provisions. (*AAP-06, 2014*)

спільне міжнародне тилове забезпечення

Співробітництво та взаємна підтримка у сфері логістики через координування політики, планів, процедур, розвитку та спільного постачання й обміну товарами та послугами; таке співробітництво проводиться на основі двосторонніх та багатосторонніх угод, в яких передбачені відповідні відшкодування витрат.

international job description

A delineation of the specific duties, responsibilities and qualification pertaining to a specific international post. (AAP-06, 2014)

міжнародні посадові обов'язки

Визначення конкретних обов'язків, відповідальності та кваліфікації, які повинні мати ті, хто обіймає міжнародні посади.

international manpower ceiling

The total number of international posts, military and civilian, which has been authorized for each international organization. (AAP-06, 2014)

гранична чисельність особового складу міжнародної організації

Загальна кількість міжнародних штатних посад – як військових, так і цивільних, затверджених для кожної міжнародної організації.

international military personnel

Military persons assigned or appointed to authorized international military posts. (AAP-06, 2014)

міжнародний військовий персонал

Військові особи, призначені або переведені на затверджені міжнародні військові посади.

international military post

An international post authorized to be filled by a military person whose pay and allowances remain the responsibility of the parent nation. (AAP-06, 2014)

міжнародна військова посада

Посада в міжнародній організації, яку обіймає військова особа, що отримує платню та утримання від своєї країни.

international organization (IO)

An intergovernmental, regional or global organization governed by international law and established by a group of states, with international juridical personality given by international agreement, however characterized, creating enforceable rights and obligations for the purpose of fulfilling a given function and pursuing common aims. (AAP-06, 2014)

міжнародна організація

Міжурядова, регіональна або світова організація, яка керується міжнародним законодавством та започатковується групою держав, має статус міжнародної юридичної особи, наданий міжнародною угодою, та встановлює права й обов'язки з метою виконання визначених функцій та досягнення спільних цілей.

international personnel

Military and civilian persons assigned or appointed to authorized international posts. (AAP-06, 2014)

міжнародний персонал

Військові та цивільні особи, призначені або переведені на затверджені міжнародні посади.

international post

A post, position, job or billet, authorized in a peacetime establishment or emergency establishment which carries a specific international job description, whose incumbent is responsible to international authority. (AAP-06, 2014)

міжнародна посада

Посада, ранг, місце роботи, прописані в організаційно-штатному розкладі мирного часу або на період надзвичайного стану, для яких визначені міжнародні посадові обов'язки; особа, яка обіймає цю посаду, звітує перед міжнародним органом влади.

J

interoperability

1. The ability to act together coherently, effectively, and efficiently to achieve tactical, operational, and strategic objectives. (JP 3-0; AAP-06, 2014)

2. The condition achieved among communications-electronics systems or items of communications electronics equipment when information or services can be exchanged directly and satisfactorily between them and/or their users. (DOD Dict. 2017)

взаємодія, оперативна сумісність

1. Здатність діяти злагоджено, ефективно та досягати тактичних, оперативних і стратегічних цілей.

2. Стан, що досягається серед систем електронно-комунікаційних засобів зв'язку або елементів електронного об'єднання зв'язку, коли інформація або послуги можуть бути обмінені безпосередньо і задовільно між ними та/або їхніми користувачами.

interpretation

A part of the analysis and production phase in the intelligence process in which the significance of information is judged in relation to the current body of knowledge. (DOD Dict. 2017)

інтерпретація

Частина етапу аналізу та виробництва в розвідувальному циклі, під час якого оцінюється важливість інформації по відношенню до наявних знань (даних).

intruder

An individual, unit, weapon system or tactical track in or near an operational or exercise area, which presents a threat of intelligence gathering or disruptive activity. (AAP-06, 2014)

порушник

Людина, підрозділ, система озброєння або бойова машина, що знаходиться в зоні проведення операції чи навчань або навколо цієї зони та створює загрозу збиранню розвідувальної інформації чи може зірвати операцію.

irregular activity

The use or threat of force by irregular forces, groups or individuals, frequently ideologically or criminally motivated, to effect or prevent change as a challenge to governance and authority. *(DOD Dict. 2017)*

дії нерегулярних військових сил

Використання або загроза використання сили нерегулярними військами, групами, особами, зазвичай ідеологічно або кримінально вмотивованими, із метою змінити або запобігти зміні уряду або влади.

irregular warfare

A violent struggle among state and non-state actors for legitimacy and influence over the relevant population(s). Irregular warfare favors indirect and asymmetric approaches, though it may employ the full range of military and other capacities, in order to erode an adversary's power, influence, and will. *(GAO-10-1036R Hybrid Warfare)*

нетрадиційні (ірегулярні) воєнні дії

Жорстока боротьба між державними та недержавними суб'єктами за легітимність і вплив на відповідне населення. Ірегулярні методи ведення війни віддають перевагу непрямим та асиметричним підходам, хоча можуть застосовувати й повну низку військових та інших можливостей, щоби знищити силу, вплив та волю противника.

J

J**ЖИМОС**

During deployed operations a Joint Imagery Management Operations Center stands-up in theater to coordinate VI actions and store imagery for the theater. *(DOD Dict. 2017)*

спільний центр операцій з управління візуальною інформацією

Під час проведення розгорнутих операцій Спільний центр операцій з управління візуальною інформацією знаходиться в театрі воєнних дій із метою координування дій, пов'язаних з отриманням візуальної інформації та її збереженням для театру воєнних дій.

joint civil-military operations task force (JCMOTF)

A joint task force composed of civil-military operations units from more than one Service. *(DOD Dict. 2017)*

об'єднана оперативно-тактична група з проведення цивільно-військових операцій

Об'єднана оперативно-тактична група, що складається з підрозділів проведення цивільно-військових операцій більше, ніж одного виду збройних сил.

joint communications network (JCN)

The aggregation of the joint multichannel trunking and switching system and the joint command and control communications system(s) in a theater. (*DOD Dict. 2017*)

об'єднана система зв'язку

Скупчення об'єднаних багатоканальних систем транкінгу і комутацій та систем зв'язку командування і управління в театрі воєнних дій.

Joint Electromagnetic Spectrum Operations

Those activities consisting of electronic warfare and joint electromagnetic spectrum management operations used to exploit, attack, protect, and manage the electromagnetic operational environment to achieve the commander's objectives. (*PA&IO*)

спільні операції електромагнітного спектру

Заходи, що передбачають проведення електронної війни і спільних операцій з управління електромагнітним спектром та застосовуються для того, щоби використовувати, атакувати, захищати та здійснювати управління електромагнітним оперативним середовищем для досягнення цілей командира.

joint force

A general term applied to a force composed of significant elements, assigned or attached, of two or more Military Departments operating under a single joint force commander. (*CH for SCCS*)

об'єднане угруповання

Загальний термін, який стосується військ, що містять важливі складові, які належать до двох або більше військових відомств, та підпорядковані єдиному командуванню об'єднаними силами.

joint-interest imagery

1. Imagery that depicts subjects of known or probable interest to the Office of the Secretary of Defense, the CJCS, or more than one DoD Component.
2. All COMCAM and VIDOC imagery shot in the joint environment is assumed to be joint-interest imagery.

візуальна інформація спільної зацікавленості

1. Візуальна інформація, що зображує об'єкти відомої чи ймовірної зацікавленості для Офісу міністра оборони, голови Об'єданого комітету начальників штабів або компонентів МО (більше ніж одного).
2. Уся візуальна інформація, знята бойовими підрозділами відео- та фотозйомки та документування візуальної інформації у спільному середовищі, вважається візуальною інформацією спільної зацікавленості.

3. Other imagery, from COMCAM sources and other-than-COMCAM sources, such as Public Affairs and photojournalists, that depicts subjects of known or probable interest to the OSD, the CJCS, or more than one DoD Component, is also joint-interest imagery. (DODI 5040.02)

3. Інша інформація від підрозділів відео- та фотозйомки та з інших джерел, наприклад, від фото-журналістів та відділу зв'язків з громадськістю, яка зображує об'єкти відомої чи ймовірної зацікавленості для Офісу міністра оборони, голови Об'єднаного комітету начальників штабів або компонентів МО (більше ніж одного), також є візуальною інформацією спільної зацікавленості.

joint planning group (JPG)

A planning organization consisting of designated representatives of the joint force HQ principal and special staff sections, joint force components (Service and/or functional), and other supporting organizations or agencies as deemed necessary by the joint force commander. (CH for SCCS)

спільна група планування

Організація з планування, до складу якої входять призначені представники головного штабу та спеціальних штабних підрозділів об'єднаних сил, підрозділів об'єднаних сил (службових та/або функціональних) та інших допоміжних організацій або агенцій, які командувач об'єднаних військ вважає за потрібне.

Joint Public Affairs Support Element (JPASE)

A deployable unit assigned to assist a joint force commander in developing and training public affairs forces in joint, interagency, and multinational environments. (DOD Dict. 2017)

об'єднаний елемент підтримки служби із зв'язків з громадськістю

Підрозділ швидкого розгортання призначений для надання допомоги командирі об'єднаних сил у розробці та підготовці сил зв'язків із громадськістю у спільному, міжвідомчому та багатонаціонально-му середовищі.

joint task force

A joint force that is constituted and so designated by the Secretary of Defense, a combatant commander, a sub unified commander, or an existing joint task force commander. (CH for SCCS)

об'єднана оперативно-тактична група

Об'єднане угруповання, створене за призначенням Міністра оборони, військового командувача, командувача підрозділу або командувача сформованої об'єднаної оперативно-тактичної групи.

К

key symbol

In psychological operations, a simple, suggestive, repetitive element (rhythm, sign, colour, etc.) which has an immediate impact on a target audience and which creates a favourable environment for the acceptance of a psychological theme.

(AAP-06, 2014)

ключовий символ (образ)

Під час проведення психологічних операцій – простий, сугестивний, повторюваний символ (ритм, знак, колір тощо), який має безпосередній вплив на цільову аудиторію та створює сприятливі умови для сприймання певної психологічної теми.

L

land mine warfare

See *mine warfare*.

(GAO-10-1036R Hybrid Warfare)

мінна війна на суші

Див. *mine warfare* (мінна війна).

law of war

That part of international law that regulates the conduct of armed hostilities.

(DOD Dict. 2017)

право війни

Частина міжнародного права, яка регулює ведення збройних конфліктів.

lead nation

A nation accepting the responsibility for planning and controlling the deployment, transportation for sustainment (re-supply) and redeployment as well as for obtaining transportation resources for multi-national headquarters groups and/or units.

For PSYOPS, in any planned or proposed operation in which PSYOPS is part of the statement of requirements (SOR) of the CJTF, the SC should request one nation to act as the PSYOPS Lead Nation for the or CJPOTF.

провідна держава, держава-координатор

Держава, яка бере на себе відповідальність за планування та контроль за дислокацією, переміщенням і забезпеченням та власне передислокуванням так само, як і за отриманням транспортних засобів для багатонаціональних штабних груп і/або підрозділів.

Для психологічних операцій – за умов будь-якої запланованої чи запропонованої операції, за яких психологічні операції є частиною вимог, висунутих Об'єднаною оперативно-тактичною групою, стратегічне командування повинно вимагати від однієї держави взяти на себе зобов'язання стати координатором діяльності Об'єднаних оперативно-тактичних груп із проведення психологічних операцій.

The PSYOPS lead nation takes on the responsibility for providing the bulk of the PSYOPS personnel for the CJTF (with any agreements for other nations to contribute to the PSYOPS element at this level is the responsibility of the lead nation), providing the PSYOPS communications, product development, production and dissemination assets, as well as responsibility for procuring and providing the necessary PSYOPS logistical support. Compensation and/or reimbursement will be subject to agreements between the parties involved. *(AJP-3.10.1)*

Провідна держава бере на себе відповідальність за забезпечення особового складу у процесі психологічних операцій для штабу Об'єднаних оперативних-тактичних груп (за всі погодження інших держав щодо проведення психологічних операцій на цьому рівні відповідальність бере на себе саме провідна держава або держава-координатор), а саме: за засоби комунікації в процесі проведення психологічних операцій, результат цих операцій, створення та розповсюдження активів, а також надання необхідної логістичної підтримки для проведення психологічних операцій. Компенсація і/або відшкодування стають предметом домовленості між сторонами.

liaison

That contact or intercommunication maintained between elements of military forces to ensure mutual understanding and unity of purpose and action. *(AAP-06, 2014)*

зв'язок та взаємодія

Контакти та внутрішні комунікації, що підтримуються між підрозділами збройних сил із метою забезпечення взаєморозуміння та єдності мети і дій.

liberated territory

Any area, domestic, neutral or friendly, which, having been occupied by an enemy, is retaken by friendly forces. *(AAP-06, 2014)*

звільнена територія

Будь-яка територія, внутрішня, нейтральна або союзна, яка була окупована противником, але звільнена дружніми силами.

limitations

Items specified by the commander that limit the scope of planning.
a) Restraints: prohibited activities;
b) Constraints: specific obligations that must be met. *(AJP-3.10.1)*

обмеження

Умови (пункти), визначені командиром, які обмежують сферу планування.
а) обмеження: заборонені дії;
б) умови: конкретні зобов'язання, які підлягають обов'язковому виконанню.

line of communications (LOC)

A route, either land, water, and/or air, that connects an operating military force with a base of operations and along which supplies and military forces move. *(DOD Dict. 2017)*

лінія зв'язку

Маршрут по суходолу, воді або в повітрі, який з'єднує діюче військове формування з основним районом опорних пунктів і лініями постачання та пересування військ.

line of operation

In a campaign or operation, a line linking decisive points in time and space on the path to the centre of gravity. *(DOD Dict. 2017)*

операційна лінія

Лінія, що в процесі оперативного планування сполучає вирішальні точки у часі та просторі на шляху до досягнення центру ваги.

lines of communications

All the land, water, and air routes that connect an operating military force with one or more bases of operations, and along which supplies and reinforcements move. *(DOD Dict. 2017)*

лінії комунікації

Сухопутні, водні та повітряні маршрути, які поєднують діючі військові сили з базами операцій; цими шляхами також транс-портуються боєприпаси, оснащення та сили підкріплення.

M

littoral region

Coastal sea areas and that portion of the land which is susceptible to influence or support from the sea. *(JCN 1/17)*

літоральна зона

Приморські території та частина суходолу, яка доступна з моря.

live exercise (LIVEX)

An exercise using real forces and units. *(AAP-06, 2014)*

військове навчання

Навчання за участю бойових сил та засобів.

M

main effort/priority of effort

A concentration of forces or means in a particular area and at a particular time to enable a commander to bring about a decision. *(AAP-06, 2014)*

основні зусилля/головний удар

Концентрація сил та засобів на певній території в певний час, що дає змогу командирі прийняти рішення.

maintainability

The ability of an item under given conditions of use, to be retained in, or restored to, a state in which it can perform a required function, when maintenance is performed under given conditions and using stated procedures and resources.

Notes:

1. The term *maintainability* is also used as a measure of maintainability performance. (*IEC 50-191*)
2. Maintainability is usually expressed in terms of probability as M (t₁,t₂). (*AAP-06, 2014*)

ремонтпридатність

Здатність об'єкта за визначених умов використання зберігатись чи відновлюватись до стану, в якому він може виконувати певну функцію, коли технічне обслуговування здійснюється за визначених умов та з використанням визначених процедур і ресурсів.

Примітки:

1. Термін "ремонтпридатність" також використовується як міра характеристики ремонтпридатності.
2. Ремонтпридатність зазвичай виражається в термінах вірогідності як М.

major nuclear power

Any nation that possesses a nuclear striking force capable of posing a serious threat to every other nation. (*AAP-06, 2014*)

основна ядерна держава

Країна, яка має ядерний потенціал, що може становити загрозу для інших країн.

major operation

A series of tactical actions (battles, engagements, strikes) conducted by combat forces of a single or several Services, coordinated in time and place, to achieve strategic or operational objectives in an operational area. These actions are conducted simultaneously or sequentially in accordance with a common plan and are controlled by a single commander. For noncombat operations, a reference to the relative size and scope of a military operation. (*CH for SCCS*)

велика (воєнна) операція

Низка бойових дій (боїв, сутичок, ударів), проведених бойовими силами одного чи кількох родів військ, що скоординовані за часом та місцем із метою досягнення стратегічних та оперативних цілей у зоні операції. Ці дії відбуваються одночасно або послідовно згідно із загальним планом та контролюються єдиним командувачем. Для небойових операцій – посилення на відповідний масштаб воєнної операції.

manipulate

1. To handle or control with dexterity.
2. In Info Ops this means managing an actor to create friendly advantage often through persuasion, or deception. (*OED*)

маніпулювати, впливати

1. Вміло керувати чи контролювати.
2. В інформаційних операціях – здійснення впливу на суб'єкт із метою отримання переваги за допомогою переконання чи обманних дій.

M

manoeuvrist approach

Co-ordinated activities necessary to gain advantage within a situation in time and physical or computer-generated space. (*JDN 2/13*)

маневрений підхід

Скоординовані дії, необхідні для отримання вчасної переваги в ситуації, що виникає в часі й у фізичному або комп'ютерному просторі.

manpower management

The means of manpower control to ensure the most efficient and economical use of available manpower. (*AAP-06, 2014*)

управління кадрами (людськими ресурсами)

Діяльність із забезпечення найефективнішого та дбайливого використання людських ресурсів.

mask

1. To conceal from view or disguise. (*OED*)
2. In Info Ops this means protecting information from individuals or groups until an appropriate moment for its release. This applies particularly to operations security and deception. (*AAP-06, 2014*)

маскувати, приховувати, прикривати

1. Приховувати з поля зору або робити невпізнаним.
2. В інформаційних операціях – захист інформації від окремих осіб чи груп осіб до певного моменту, сприятливого для її оприлюднення. Це стосується, насамперед, інформаційної безпеки та введення противника в оману.

mass atrocity response operations (MARO)

Military activities conducted to prevent or halt mass atrocities. (*DOD Dict. 2017*)

операції реагування на масові злочини

Воєнні дії, спрямовані на запобігання чи зупинення масових злочинів.

measure of effectiveness

Assessment of the realisation of specified effects. (*DOD Dict. 2017*)

критерій ефективності

Оцінка рівня застосування певних впливів.

measures of effectiveness (MOE)

Measurements or indicators regarding how a PSYOPS objective is accomplished. These measurements or indicators are normally expressed as an increase or decrease in a specified activity of a target audience. MOEs help in describing and portraying the effectiveness of PSYOPS efforts. (*AJP-3.10.1*)

показники ефективності

Вимірювання або показники щодо досягнення мети психологічної операції. Такі показники, як правило, відображають збільшення або зменшення певної діяльності цільової аудиторії. Показники допомагають у процесі аналізу та демонстрації ефективності психологічних операцій.

media neutral

Record information created, used, maintained, accessed, stored, retained or disposed of, regardless of the medium (paper and/or electronic) in which it is presented. *(DODI 5040.02)*

нейтральний по відношенню до носія

Записана інформація, що була створена, використана, оцінена, передана на зберігання та знищена незалежно від носія (паперового та/або електронного), на якому вона представлена.

media operations center (MOC)

A facility established by the commander to serve as the focal point for the interface between the military and the media during the conduct of military operations. *(DOD Dict. 2017)*

оперативний центр зв'язків зі ЗМІ

Пункт, встановлений командиром як координаційний центр взаємодії між військовими та ЗМІ під час проведення воєнних операцій.

media pool

A limited number of news media who represent a larger number of news media organizations for purposes of news gathering and sharing of material during a specified activity. *(DOD Dict. 2017)*

медіапул

Обмежена кількість інформаційних ЗМІ, які представляють більшу кількість організацій ЗМІ для збирання новин та обмінювання матеріалами під час певної діяльності.

medical civil-military operations (MCMO)

All military health-related activities in support of a joint force commander that establish, enhance, maintain or influence relations between the joint or multinational force and host nation, multinational governmental and nongovernmental civilian organizations and authorities, and the civilian populace in order to facilitate military operations, achieve United States operational objectives, and positively impact the health sector. *(DOD Dict. 2017)*

медичні цивільно-військові операції

Усі військові заходи, пов'язані з охороною здоров'я, на підтримання командувача об'єднаних сил, які встановлюють, зміцнюють, підтримують чи впливають на відносини між об'єднаними чи багатонаціональними силами та країною, що приймає, багатонаціональними урядовими та неурядовими цивільними організаціями та цивільним населенням задля сприяння проведенню воєнних операцій, досягнення оперативних цілей США та позитивного впливу на сектор охорони здоров'я.

medium

In VI, any physical object, such as drawing paper, film, videotape, drive, or disc, that contains or can contain VI. VI media are typically transportable, to facilitate dissemination of the VI they contain. (*DODI 5040.02*)

носії

У візуальній інформації – будь-який фізичний об'єкт, наприклад, папір, плівка, відеоплівка, драйвер або диск, який містить або може містити візуальну інформацію. Носії візуальної інформації зазвичай є транспортабельними, аби зробити можливим розповсюдження візуальної інформації, яка на них міститься.

message

Any thought or idea expressed briefly in plain, coded, or secret language, prepared in a suitable form for transmission by any means of communication. (*IMSM-0129-2018*)

меседж/повідомлення

Будь-яка думка або ідея, виражена зрозумілою мовою або зашифрована, підготовлена в належній формі для передачі з використанням будь-яких засобів комунікації.

messaging

The transfer of any thought or idea from one person or device to another, by using any medium of communication, narrative: a concise but comprehensive written statement of an organization's situation and purpose, which can stand on its own as the principle context to strategic planning directives or be used to support the creation of individual culturally attuned stories that will resonate with particular audiences and foster cohesion within the organization. (*IMSM-0129-2018*)

передача повідомлень

Процес передачі думки або ідеї від однієї особи іншій або з одного пристрою на інший, із використанням засобів комунікації, нарративу: стислого та вичерпного письмового повідомлення щодо діяльності певної організації та її мети, яке можна самостійно використовувати в межах контексту директив стратегічного планування або для створення індивідуальних культурно орієнтованих історій, спрямованих на цільову аудиторію та таких, що сприятимуть цілісності організації.

military adaptation

Military adaptation involves incremental changes to tactics, techniques, procedures, structures and equipment to improve performance. (*JCN 1/17*)

військова адаптація

Військова адаптація включає поступові зміни в тактиці, техніці, процедурах, структурах та обладнанні з метою покращання показників.

military information support operations

Planned operations to convey selected information and indicators to foreign audiences to influence their emotions, motives, objective reasoning, and ultimately the behavior of foreign governments, organizations, groups and individuals in a manner favorable to the originator's objectives. *(PA&IO)*

інформаційні операції з підтримки воєнних дій

Заплановані операції з метою передачі відібраної інформації та показників закордонній аудиторії, щоби вплинути на її емоції, мотиви, об'єктивне міркування і зрештою на поведінку іноземних урядів, організацій, груп та окремих осіб у відповідності до мети ініціатора.

military intervention

The deliberate act of a nation or a group of nations to introduce its military forces into the course of an existing controversy. *(DOD Dict. 2017)*

військове втручання

Свідома дія країни чи групи країн із застосування її військових сил у процесі наявного конфлікту.

military public affairs

1. NATO military public affairs is the function responsible to promote NATO's military aims and objectives to audiences in order to enhance awareness and understanding of military aspects of the Alliance. This includes planning and conducting external and internal communications, and community relations. *(MC 0457/2 NATO Military Policy on Public Affairs)*

2. NATO Military Public Affairs is the function responsible to promote NATO's military aims and objectives to audiences, in order to enhance awareness and understanding of military aspects of the Alliance. This includes planning and conducting external and internal communications, and community relations. Military PA at each level of command directly supports the commander and may not therefore further delegated or subordinated to other staff functions. *(AJP-3.10.1)*

військові зв'язки з громадськістю

1. Налагодження зв'язків НАТО з громадськістю є функцією, що полягає в поширенні інформації щодо військових цілей Альянсу серед громадськості з метою поглиблення обізнаності аудиторії та розуміння нею військових аспектів діяльності Альянсу. Ця функція передбачає планування та здійснення зовнішньої і внутрішньої комунікації та встановлення зв'язків із цивільним населенням.

2. Військові зв'язки з громадськістю НАТО є функцією з підтримання військових цілей і завдань НАТО серед аудиторій із метою підвищення обізнаності громадськості, посилення її свідомості та розуміння військових аспектів діяльності Альянсу. Такі заходи передбачають планування, проведення внутрішніх та зовнішніх комунікацій, співробітництво з представниками цивільного населення. Військові зв'язки з громадськістю на кожному рівні безпосередньо підпорядковуються командуванню, а тому не можуть передавати свої функції чи переходити в інше підпорядкування.

military strategy

That component of national or multinational strategy, presenting the manner in which military power should be developed and applied to achieve national objectives or those of a group of nations. (AAP-06, 2014)

воєнна стратегія

Складова національної чи багатонаціональної стратегії, яка відображає шляхи розвитку та застосування військового потенціалу з метою досягнення національних цілей або цілей групи держав.

mine clearance

The process of removing all mines from a route or area. (AAP-06, 2014)

розмінування

Процес зняття всіх мін на маршруті або в певній зоні.

mine warfare (MW)

1. The strategic and tactical use of mines and their countermeasures. (AAP-06, 2014)

2. The strategic, operational, and tactical use of mines and mine countermeasures. Mine warfare is divided into two basic subdivisions: the laying of mines to degrade the enemy's capabilities to wage land, air, and maritime warfare; and the countering of enemy-laid mines to permit friendly maneuver or use of selected land or sea areas. (GAO-10-1036R Hybrid Warfare)

мінна війна

1. Стратегічне та тактичне використання мін і засобів боротьби з ними.

2. Стратегічне, оперативне й тактичне використання мін та протимінного захисту. Мінна війна поділяється на два етапи: закладка мін задля зменшення здатності ворога вести воєнні дії на суші, у повітрі та на морі; та протидія закладеним ворогом мінам задля забезпечення маневрів своїх військ або використання визначених територій на суші чи на морі.

mined area

An area which is dangerous because of the presence or suspected presence of mines. (AAP-06, 2014)

замінований район

Територія, небезпечна через наявність або підозру на наявність мін.

minefield

1. In land warfare, an area of ground containing mines emplaced with or without a pattern.

2. In naval warfare, an area of water containing mines emplaced with or without a pattern. (AAP-06, 2014)

мінне поле

1. Під час війни на суходолі – територія чи ґрунт, які містять міни, розташовані впорядковано чи хаотично.

2. Під час війни на морі – територія чи води, які містять міни, розташовані впорядковано чи хаотично.

minimum force

Those minimum actions, including the use of armed force, sufficient to bring a situation under control or to defend against hostile act or hostile intent, where the firing of weapons is to be considered as a means of last resort. *(AAP-06, 2014)*

мінімальна сила

Ті мінімальні дії, включаючи застосування збройних сил, які достатні для контролю ситуації або захисту від ворожої дії чи ворожого наміру, коли застосування вогнепальної зброї вважається винятковим заходом.

minimum nuclear warning time

The sum of system reaction time and personnel reaction time. *(AAP-06, 2014)*

мінімальний час оповіщення про ядерну небезпеку

Сума часу реагування системи оповіщення та особового складу.

mislead

Cause to have a wrong impression about someone or something. *(OED)*

вводити в оману

Сприяти отриманню суб'єктом оманливого враження стосовно певного об'єкта тощо.

mission

1. The task, together with the purpose, that clearly indicates the action to be taken and the reason therefore. *(JP 3-0)*
2. In common usage, especially when applied to lower military units, a duty assigned to an individual or unit; a task. *(JP 3-0)*
3. The dispatching of one or more aircraft to accomplish one particular task. *(DOD Dict. 2017)*

місія, завдання

1. Завдання разом із метою, що чітко визначають дію, яку необхідно провести, та з яких причин.
2. Загальновживане (особливо стосовно нижчих військових підрозділів) – завдання, поставлене особі чи підрозділу; завдання.
3. Відправлення одного чи більше літаків на виконання певного завдання.

mission command

A style of command that seeks to convey understanding to subordinates about the intentions of the higher commander and their place within his plan, enabling them to carry out missions with the maximum freedom of action and appropriate resources. *(JCN 1/17)*

управління виконанням завдання

Стиль командування, спрямований на передачу підлеглим намірів вищого командування та інформацію щодо їхнього місця в загальному плані, що дає їм змогу виконувати завдання з максимальною свободою дій та необхідними ресурсами.

mobility

The ability of an entity to be moved by its associated means while retaining its availability during the move.

(DOD Dict. 2017)

мобільність

Здатність об'єкта переміщуватись самостійно, зберігаючи операційну готовність під час руху.

mobilization

1. The act of preparing for war or other emergencies through assembling and organizing national resources. *(AAP-06, 2014)*

2. The process by which the armed forces or part of them are brought to a state of readiness for war or other national emergency. This includes assembling and organizing personnel, supplies, and material for active military service. *(AAP-06, 2014)*

мобілізація

1. Підготовка до війни або інших надзвичайних ситуацій шляхом збирання та організації національних ресурсів.

2. **(призов на військову службу)** Процес приведення збройних сил або їхньої частини до стану готовності до війни чи іншої надзвичайної ситуації в країні. Включає збирання та організацію особового складу, матеріально-технічних засобів та матеріалів для активної військової служби.

monitoring

The act of listening, carrying out surveillance on, and/or recording the emissions of one's own or Allied forces for the purpose of maintaining and improving procedural standards and security, or for reference, as applicable. *(AAP-06, 2014)*

моніторинг

Прослуховування, спостереження та/або запис сигналів дружніх сил або сил Альянсу з метою підтримання та покращання стандартів і безпеки або надання необхідної інформації.

morale, welfare, and recreation (MWR)

The merging of multiple unconnected disciplines into programs that improve unit readiness, promote fitness, build unit morale and cohesion, enhance quality of life, and provide recreational, social, and other support services. *(DOD Dict. 2017)*

бойовий дух, побутове забезпечення та відпочинок

Злиття різноманітних непов'язаних дисциплін у програми покращання бойової готовності, фізичної підготовки, бойового духу та згуртованості підрозділу, якості життя та надання рекреаційних, соціальних та інших допоміжних послуг.

multimedia

The integration of text, audio, still or video imagery, graphics, and/or animation in a non-linear production according to a plan or script for the purpose of conveying information to a user. *(DODI 5040.02)*

мультимедіа

Поєднання текстової, аудіо-, фото- чи відеоінформації, графічних зображень та/або анімації в нелінійній продукції у відповідності до плану чи сценарію задля передачі інформації користувачу.

multimedia service

A service in which the interchanged information consists of more than one type, such as text, graphics, sound, image and video. *(DODI 5040.02)*

мультимедійний ресурс

Ресурс, в якому інформація, якою обмінуються, буває різних типів, таких як текст, графічні зображення, звук, образ та відео.

multinational

Between two or more forces or agencies of two or more nations or coalition partners. *(DOD Dict. 2017)*

багатонаціональний

Між двома та більше силами чи агенціями двох чи більше країн чи партнерів по коаліції.

multinational force (MNF), combined force

1. The force composed of military elements of nations who have formed an alliance or coalition for some specific purpose. *(DOD Dict. 2017)*
2. A force composed of elements of two or more nations. *(AAP-06, 2014)*

багатонаціональні сили

1. Сили, що складаються з військових компонентів країн, які утворили альянс чи коаліцію задля досягнення певної мети.
2. Сили, у складі яких є представники двох і більше країн.

multinational operations

A collective term to describe military actions conducted by forces of two or more nations, usually undertaken within the structure of a coalition or alliance. *(DOD Dict. 2017)*

багатонаціональні операції

Збиральний термін для позначення воєнних дій, що проводяться силами двох чи більше країн, зазвичай у рамках коаліції чи альянсу.

multinational warfare

Warfare conducted by forces of two or more nations, usually undertaken within the structure of a coalition or alliance. *(GAO-10-1036R Hybrid Warfare)*

багатонаціональні воєнні дії

Воєнні дії, що проводяться силами двох чи більше держав, зазвичай у рамках коаліції чи союзу.

mutual aid

Arrangements made at government level between one nation and one or more other nations to assist each other. *(AAP-06, 2014)*

взаємна допомога

Угоди на державному рівні між двома та більше країнами про надання взаємної допомоги.

mutual support

That support which units render each other against an enemy, because of their assigned tasks, their position relative to each other and to the enemy, and their inherent capabilities. (*AAP-06, 2014*)

взаємна підтримка

Підтримка, яку надають один одному підрозділи у боротьбі з противником з урахуванням своїх завдань, розташування по відношенню один до одного та до сил противника, ураховуючи свої можливості.

N

nanotechnology

Technology on an atomic or molecular scale, concerned with dimensions of less than 100 nanometres. (*JCN 1/17*)

нанотехнології

Технології на атомному чи молекулярному рівні, що мають справу з розмірами менше 100 нанометрів.

narrative

1. A spoken or written account of connected events; a story. (*COED*)
2. The translation of an organization's mandate and vision into a fundamental persistent story of who the organization is, what its guiding principles are, and what it aspires to achieve. (*AJP-3.10.1*)

наратив

1. Письмовий або усний виклад певних подій; історія.
2. Виклад думок або поглядів певної організації у формі фундаментальної та змістовної історії стосовно того, що собою являє ця організація, які основні принципи її діяльності та чого вона прагне досягти.

nation

A large body of people united by common descent, culture, or language, inhabiting a particular state or territory. (*OED*)

нація

Велика група людей, які об'єднані спільною історією, культурою, мовою та проживають у певній державі чи на території.

national command

A command that is organized by, and functions under the authority of a specific nation. It may or may not be placed under a NATO commander. (*AAP-06, 2014*)

національне командування

Командування, яке організоване та функціонує під егідою певної країни. Воно може бути підпорядковане або не підпорядковане Командуванню НАТО.

national commander

A national commander, territorial or functional, who is normally not in the Allied chain of command. *(AAP-06, 2014)*

національний командувач

Територіальний або функціональний командувач національними військами, який зазвичай не входить до союзної системи командування.

national component

Any national forces of one or more services under the command of a single national commander, assigned to any NATO commander. *(AAP-06, 2014)*

національний компонент

Національні військові сили, які належать до одного або більше видів збройних сил, що знаходяться під командуванням єдиного командувача національними силами та підпорядковані будь-якому командувачу НАТО.

national culture

Cultural experiences, beliefs, learned behavior patterns, and values relating to, or characteristic of a nation. *(JDN 4/13)*

національна культура

Культурний досвід, вірування, вивчені моделі поведінки та цінності, що належать до певної нації або характерні для неї.

national force commander

Commander of national forces assigned as separate elements of subordinate Allied commands. *(AAP-06, 2014)*

командувач національними силами

Командувач національними збройними силами, які приписані як окремі елементи командувань у складі Збройних Сил НАТО.

national forces for the defense of the NATO area

Non-allocated forces whose mission involves the defense of an area within the NATO area of responsibility. *(AAP-06, 2014)*

національні збройні сили для захисту території НАТО

Сили, не виділені в підпорядкування командування НАТО, чия місія включає захист території в межах зони відповідальності НАТО.

national military authority (NMA)

The government agency empowered to make decisions on military matters on behalf of its country. *(AAP-06, 2014)*

національний орган військового управління

Урядова агенція, уповноважена приймати рішення стосовно військових питань від імені своєї країни.

N

national security

A collective term encompassing both national defense and foreign relations of the United States with the purpose of gaining:

- a) A military or defense advantage over any foreign nation or group of nations;
- b) A favorable foreign relations position; or
- c) A defense posture capable of successfully resisting hostile or destructive action from within or without, overt or covert. (*DOD Dict. 2017*)

національна безпека

Збірний термін, що охоплює національну безпеку та міжнародні відносини США з метою отримання:

- a) військових та оборонних переваг над іншою країною чи групою країн;
- б) сприятливої позиції в міжнародних відносинах; чи
- в) оборонної тактики, спрямованої на успішне протистояння ворожим чи деструктивним діям у країні та за її межами, відкритим чи прихованим.

national territorial commander

A national commander who is responsible for the execution of purely national functions in a specific geographical area. He remains a national territorial commander regardless of any Allied status which may be assigned to him. (*AAP-06, 2014*)

національний територіальний командувач

Командувач національними збройними силами, відповідальний за виконання винятково національних функцій у визначеній географічній зоні. Він залишається національним територіальним командувачем незалежно від будь-якого статусу, наданого йому в Альянсі.

NATO body/organisme OTAN

A civilian or military headquarters, agency or other organizational unit established pursuant to the North Atlantic Treaty and fully financed through international budgets. (*AAP-06, 2018*)

орган/підрозділ/агенція НАТО

Цивільний чи військовий штаб, агенція або інша організаційна одиниця, яка створена відповідно до положень Північноатлантичного договору і повністю фінансується за рахунок міжнародних бюджетів.

NATO command forces

Forces in being which nations have placed under the operational command or operational control of a NATO commander. (*AAP-06, 2014*)

війська під командуванням НАТО

Війська, які країни передали під оперативне командування або оперативний контроль командувача НАТО.

NATO comprehensive approach

NATO's new Strategic Concept, adopted at the Lisbon Summit in November 2010, underlines that lessons learned from NATO operations show that effective crisis management calls for a comprehensive approach involving political, civilian and military instruments. Military means, although essential, are not enough on their own to meet the many complex challenges to Euro-Atlantic and international security. Allied leaders agreed at Lisbon to enhance NATO's contribution to a comprehensive approach to crisis management as part of the international community's effort and to improve NATO's ability to contribute to stabilization and reconstruction.

(GAO-10-1036R Hybrid Warfare)

комплексний підхід НАТО

Нова стратегічна концепція НАТО, прийнята на Лісабонському саміті в листопаді 2010 року; підкреслює, що уроки операцій НАТО показують, що ефективне врегулювання кризи потребує комплексного підходу, який включав би політичні, цивільні та військові інструменти. Військові засоби є важливими, але недостатніми, щоби вирішити багато складних завдань євроатлантичної та міжнародної безпеки. Лідери Альянсу погодились у Лісабоні збільшити внесок НАТО в комплексний підхід до врегулювання криз, що є частиною зусиль міжнародної спільноти, та підвищити спроможність НАТО робити внесок у процеси стабілізації та відбудови.

NATO consultation, command and control systems (NC3S)

Communication and information systems, sensor systems and facilities which enable NATO authorities and commands to carry out consultation, command and control.

(AAP-06, 2014)

система консультацій, командування та управління НАТО

Комунікаційні та інформаційні системи, сенсорні системи та прилади, які дають змогу органам управління та командувачам НАТО здійснювати консультації, командування та контроль.

NATO earmarked forces

Forces and/or headquarters that nations agree to place under the operational command or the operational control of a NATO commander at some future time.

(AAP-06, 2014)

війська під командуванням НАТО

Війська, які країни передали під оперативне командування або оперативний контроль командувача НАТО.

NATO international civilian (NIC)

A civilian from an Alliance member nation, appointed to a NATO international civilian post, whose pay and allowances are established by the North Atlantic Council and provided from an international budget.

(AAP-06, 2014)

міжнародний цивільний посадовець НАТО

Цивільний посадовець із країни-члена НАТО, призначений на міжнародну цивільну посаду, чия заробітна плата та утримання встановлюються Північноатлантичною Радою та надаються з міжнародного бюджету.

NATO international civilian post (NIC post)

A permanent international post on the approved establishment of a NATO body authorized to be filled by a NATO international civilian.

(AAP-06, 2014)

посада для міжнародного цивільного персоналу НАТО

Постійна міжнародна посада в затверженому штатному розкладі органу НАТО, яку обіймає міжнародний цивільний посадовець НАТО.

NATO military authority (NMA)

The Military Committee, the Supreme Allied Commander Europe or the Supreme Allied Commander Transformation.

(AAP-06, 2014)

керівний військовий орган НАТО

Військовий комітет, Верховний головнокомандувач Збройних Сил НАТО в Європі або Командувач ОЗС НАТО з питань трансформації.

NATO standardization agreement (STANAG)

A normative document, recording an agreement among several or all NATO member nations, that has been ratified at the authorized national level, to implement a standard, in whole or in part, with or without reservation.

(AAP-06, 2014)

угода про стандартизацію НАТО

Нормативний документ, що являє собою угоду між кількома або всіма країнами-членами НАТО, який був ратифікований на рівні урядів держав із метою втілення певних стандартів повністю або частково з поправками чи без них.

NATO strategic commander

A commander at the highest level of the NATO military command structure.

|(AAP-06, 2014)

стратегічний командувач НАТО

Командувач на найвищому рівні структури військового командування НАТО.

NATO warning time

The time between recognition by a NATO strategic commander, or higher NATO authority that an attack is impending and the start of the attack. *(AAP-06, 2014)*

час оповіщення НАТО

Період часу між отриманням командувачем НАТО стратегічного рівня або вищим органом влади НАТО інформації про напад, що готується, та початком нападу.

NATO-wide exercise

An exercise involving the NATO strategic commands and the majority of subordinate commands and national defense staffs.

(AAP-06, 2014)

широкомасштабні навчання НАТО

Навчання, в яких беруть участь стратегічні командування НАТО та більшість підпорядкованих командувань і національних штабів оборони.

naval coastal warfare

Coastal sea control, harbor defense, and port security, executed both in coastal areas outside the United States in support of national policy and in the United States as part of this Nation's defense.

(GAO-10-1036R Hybrid Warfare)

бойові дії в прибережних водах

Берегова охорона, захист гаваней та забезпечення безпеки портів, що проводяться як у прибережних водах за межами США з метою проведення державної політики, так і в межах США як частина заходів з оборони країни.

naval expeditionary warfare

Military operations mounted from the sea, usually on short notice, consisting of forward deployed, or rapidly deployable, self-sustaining naval forces tailored to achieve a clearly stated objective. *(GAO-10-1036R Hybrid Warfare)*

воєнно-морські експедиційні бойові дії

Воєнні операції, що проводяться з моря, зазвичай у терміновому порядку, окремими воєнно-морськими силами передового базування або швидкого розгортання, які призначені для досягнення чітко визначеної мети.

naval special warfare

A designated naval warfare specialty that conducts operations in the coastal, riverine, and maritime environments. Naval special warfare emphasizes small, flexible, mobile units operating under, on, and from the sea. These operations are characterized by stealth, speed, and precise, violent application of force. *(GAO-10-1036R Hybrid Warfare)*

спеціальні операції ВМС

Спеціальні сили ВМС, які проводять операції на прибережних, прирічних та морських територіях. Спеціальні операції ВМС проводяться невеликими, гнучкими та мобільними підрозділами, які діють із моря, на морі або під водою. Ці операції секретні, швидкі й точні.

negate

1. Nullify or make ineffective. *(OED)*

2. In InfoOps this means countering the effects of adversary information activities or the information itself. It is particularly applicable to counter propaganda and operational security. *(DOD Dict. 2017)*

заперечувати, спростовувати

1. Заперечувати чи робити щось неефективним.

2. В інформаційних операціях – вжиття відповідних заходів або завдання удару у відповідь на інформаційну діяльність противника чи власне на інформацію. Особливо це стосується протистояння ворожому пропагуванню чи забезпечення секретності операцій.

network

An arrangement of nodes and interconnecting branches. (AAP-31)

мережа

Система вузлів та взаємопов'язаних сегментів.

network control

A function of network management for monitoring the status of the network and directing corrective action. (AAP-31)

управління мережею

Функція управління мережею для моніторингу її стану та спрямування коригувальних дій.

network domain

The communication systems resources which provide services to a number of users and which are under central control. (AAP-31)

Notes:

1. It comprises functions such as signalling, switching, transmission and gateway and services such as teleservices, bearer services and network management and control in the network domain.

2. Network domain and user domain are mutually exclusive terms.

мережевий домен

Ресурси системи зв'язку, які сприяють наданню послуг для великої кількості користувачів і знаходяться під центральним контролем.

Примітки:

1. Він охоплює такі функції, як передача сигналів, комутація, передача даних, шлюзи та послуги, такі як телекомунікаційні послуги, послуги з перенесення інформації, а також адміністрування мережі та управління в межах мережевого домену.

2. Мережевий домен та користувацький домен – взаємовиключні поняття.

network monitoring

Observing and recording selected activities within a system for analysis. (AAP-31)

моніторинг мережі

Встановлення та запис обраних дій у межах системи для аналізу.

neutral

In combat and combat support operations, an identity applied to a track whose characteristics, behavior, origin, or nationality indicate that it is neither supporting nor opposing friendly forces. (DOD Dict. 2017)

нейтральний

При веденні воєнних дій чи операцій із бойового забезпечення – назва, що застосовується по відношенню до когось, чий поведінка, походження чи національність указують на те, що він/вона не підтримує і не протидіє дружнім силам.

neutrality

In international law, the attitude of impartiality during periods of war adopted by third states toward a belligerent and subsequently recognized by the belligerent, which creates rights and duties between the impartial states and the belligerent. (DOD Dict. 2017)

нейтралітет

У міжнародному праві – неупереджене ставлення під час ведення війни, яке приймають треті сторони по відношенню до воюючих сторін та в подальшому визнають воюючі сторони; встановлює права та обов'язки між неупередженими державами та воюючими.

neutralize

1. As pertains to military operations, to render ineffective or unusable.

2. To render enemy personnel or materiel incapable of interfering with a particular operation.

3. To render safe mines, bombs, missiles, and booby traps.

4. To make harmless anything contaminated with a chemical agent.

5. In InfoOps this means countering the source of information rather than the effect. For example, by denial of service, EW or physical action.

(DOD Dict. 2017)

нейтралізувати

1. По відношенню до воєнних операцій – перетворити їх на неефективні чи некорисні.

2. Зробити особовий склад ворога неспроможним втручатися в певну операцію.

3. Знешкодити міни, бомби, ракети та міни-пастки.

4. Зробити знову безпечним те, що було заражене хімічною речовиною.

5. В інформаційних операціях – протистоянням джерелам інформації, а не безпосередньо її впливу. Наприклад, цього можна досягти шляхом заборони діяльності певних служб, засобів електронної війни або фізичної сили.

nickname

Two short separate words which may be formally or informally assigned by any appropriate authority to an event, project, activity, place name, topographical feature or item of equipment for convenience of reference but not for the security of information. *(AAP-06, 2014)*

нікнейм, кодова назва

Два коротких окремих слова, які офіційно або неофіційно присвоюються події, проекту, діяльності, назві місця, місцевому орієнтиру або оснащенню для зручності посилання, але не з метою забезпечення безпеки інформації.

non-combatant evacuation operation (NEO)

An operation conducted to relocate designated non-combatants threatened in a foreign country to a place of safety. *(AAP-06, 2014)*

операція з евакуації мирних жителів

Операція з переміщення мирних жителів з іноземної країни, де вони знаходяться під загрозою, до безпечного місця.

nondestructive electronic warfare

Those electronic warfare actions, not including employment of wartime reserve modes, that deny, disrupt, or deceive rather than damage or destroy. *(DOD Dict. 2017)*

неруйнівна електронна війна

Засоби ведення електронної війни без застосування резервних режимів електронного обладнання, спрямовані на те, щоби заперечити, зірвати чи ввести в оману, а не зруйнувати чи зашкодити.

non-governmental organization (NGO)

A private, not for profit, voluntary organization with no governmental or intergovernmental affiliation, established for the purpose of fulfilling a range of activities, in particular development-related projects or the promotion of a specific cause, and organized at local, national, regional or international level. (*AAP-06, 2014*)

Notes:

1. A non-governmental organization does not necessarily have an official status or mandate for its existence or activities.
2. NATO may or may not support or cooperate with a given non-governmental organization.

неурядова організація

Приватна, неприбуткова, добровільна організація, яка не належить до урядових чи міжурядових органів та створена з метою виконання низки завдань, зокрема розвинення або підтримання певних проектів, організованих на місцевому, державному, регіональному або міжнародному рівні.

Примітки:

1. Неурядова організація необов'язково має офіційний статус чи повинна оголошувати про своє існування чи діяльність.
2. НАТО необов'язково підтримує чи співпрацює з певною неурядовою організацією.

non-record VI material

DoD-owned VI materials that do not meet the Federal statutory definition of records. Non-record VI materials include most digital copies of still images, video dub copies, extra motion film prints, photographic prints, dupe slides, production copy CD and DVD, and material copied from DoD imagery. (*DODI 5040.02*)

незадокументовані матеріали візуальної інформації

Матеріали візуальної інформації, які належать МО, але не підходять під визначення документації, що дається у федеральному законодавстві. Незадокументовані матеріали візуальної інформації включають більшість цифрових копій фотографій, відеокопій, фільмокопій, фотознімків, слайдів, копій CD та DVD дисків та матеріали, скопійовані з візуальної інформації МО.

nonlethal weapon

A weapon that is explicitly designed and primarily employed so as to incapacitate personnel or materiel, while minimizing fatalities, permanent injury to personnel, and undesired damage to property and the environment. (*DOD Dict. 2017*)

нелетальна зброя

Зброя, що розроблена та застосовується, переважно, щоби вивести з ладу особовий склад чи матеріально-технічні засоби, мінімізуючи втрати, важкі поранення й небажане пошкодження майна та навколишнього середовища.

no-strike list (NSL)

A list of objects or entities characterized as protected from the effects of military operations under international law and/or rules of engagement. (*DOD Dict. 2017*)

список об'єктів, що не піддаються удару

Список об'єктів чи суб'єктів, які захищені від наслідків воєнних операцій міжнародним правом та/або правилами ведення бойових дій.

nuclear warfare

Warfare involving the employment of nuclear weapons.

(GAO-10-1036R Hybrid Warfare)

ядерна війна

Бойові дії із застосуванням ядерної зброї.

O**objective**

1. The clearly defined, decisive, and attainable goal toward which an operation is directed.

2. The specific goal of the action taken which is essential to the commander's plan.

(DOD Dict. 2017)

мета

1. Чітко визначена та досяжна мета, на яку спрямована операція.

2. Конкретна мета дії, важлива для командирського плану.

observable

In military deception, the detectable result of the combination of an indicator within an adversary's conduit intended to cause action or inaction by the deception target. *(DOD Dict. 2017)*

той, що піддається спостереженню

У військовому маскуванні – виявлений результат засекречування розвідувальної ознаки в каналі противника, націлений на те, щоби викликати дію чи бездіяльність об'єкта введення в оману.

O

occupied territory

Territory under the authority and effective control of a belligerent armed force and not being administered pursuant to peace terms, treaty, or other agreement, express or implied, with the civil authority of the territory. *(DOD Dict. 2017)*

окупована територія

Територія під владою та контролем ворожих збройних сил, яка управляється цивільною владою території всупереч умовам встановлення миру, мирному договору чи іншій угоди.

offensive cyberspace operations (OCO)

Cyberspace operations intended to project power by the application of force in or through cyberspace. *(DOD Dict. 2017)*

наступальні операції в кіберпросторі

Операції в кіберпросторі, націлені на те, щоби продемонструвати міць із застосуванням військ в/або через кіберпростір.

official DoD imagery

All photographic and video images, regardless of the medium in which they are acquired, stored, or displayed, that are recorded or produced by persons acting for or on behalf of DoD activities, functions, or missions.

(DODI 5040.02)

офіційні дані візуальної інформації МО

Усі фото- та відеозображення, незалежно від середовища, в якому вони були отримані, зберігалися чи демонструвались, що були записані чи вироблені особами, які працюють на МО або від імені МО, виконуючи його завдання, функції чи місії.

on-call target

Planned target upon which fires or other actions are determined using deliberate targeting and triggered, when detected or located, using dynamic targeting. *(DOD Dict. 2017)*

запланована ціль/ціль, яка підлягає ураженню за сигналом

Запланована ціль, на яку вогонь або інші дії спрямовуються з використанням навмисного (спланованого) націлювання і здійснюються в разі виявлення чи визначення такої цілі з використанням динамічного націлювання.

open source intelligence (OSINT)

Intelligence derived from publicly available information, as well as other unclassified information that has limited public distribution or access.

(AAP-06, 2014)

розвідка на основі відкритих джерел

Розвідувальні дані, що отримуються із загальнодоступних джерел інформації, а також з інших джерел несекретної інформації, що має певні обмеження доступу або поширення серед громадськості.

open-source information

Information that any member of the public could lawfully obtain by request or observation as well as other unclassified information that has limited public distribution or access. *(DOD Dict. 2017)*

інформація з відкритих джерел

Інформація, яку будь-який представник громадськості може законно отримати через запит або огляд, а також інша нетаємна інформація, яка може поширюватися в обмежених колах і має обмеження на доступ до неї громадськості.

operation

A sequence of coordinated actions with a defined purpose. (*FM 3-0*)

Notes:

1. NATO operations are military.
2. NATO operations contribute to a wider approach including non-military actions. (*NATO term-NATO agreed*)

операція

Послідовність скоординованих дій, проведених заради досягнення певної мети.

Примітки:

1. Операції НАТО є воєнними.
2. Операції НАТО слугують подальшому проведеному ширшого спектру дій, включаючи невійськові.

operation order (OPORD)

A directive issued by a commander to subordinate commanders for the purpose of effecting the coordinated execution of an operation. (*DOD Dict. 2017*)

бойовий наказ, оперативна директива

Директива, видана командиром підлеглим командирам із метою забезпечення скоординованого проведення операції.

operational partner

A non-NATO country whose contribution of forces, capabilities or other support to a NATO-led operation, has been formally recognized by the North Atlantic Council. (*AAP-06, 2018*)

партнер по веденню операцій

Країна, що не є членом НАТО, але чий внесок військових сил, надання можливостей чи будь-якої підтримки операціям під керівництвом НАТО, офіційно визнано Північноатлантичною радою.

operation plan (OPLAN), campaign plan

1. A complete and detailed plan containing a full description of the concept of operations, all annexes applicable to the plan, and a time-phased force and deployment list. (*DOD Dict. 2017*)

2. A plan for a single or series of connected operations to be carried out simultaneously or in succession. It is usually based upon stated assumptions and is the form of directive employed by higher authority to permit subordinate commanders to prepare supporting plans and orders.

(*AAP-06, 2014*)

3. A joint operation plan for a series of related major operations aimed at achieving strategic or operational objectives within a given time and space. (*DOD Dict. 2017*)

оперативний план, план операції

1. Повний та детальний план, який вміщує повний опис концепції операцій, усі додатки до плану, а також графік поетапного розгортання та дислокації військ.

2. План одночасного або послідовного проведення операції чи серії поєднаних операцій. Зазвичай заснований на визнаних припущеннях та являє собою директиву вищого командування, на основі якої підлеглі командири готують допоміжні плани та накази.

3. План проведення об'єднаних або спільних операцій, що застосовується для проведення серії пов'язаних між собою дій, метою якого є досягнення стратегічних та оперативних цілей у певний час та в певному просторі.

**operational analysis (OA)/
operational research, operations
research**

The application of scientific methods to assist executive decision-makers.
(AAP-06, 2014)

**оперативний аналіз/оперативні
наукові дослідження**

Застосування наукових методів для підтримання рішень, які приймаються керівниками (особами, які виробляють рішення).

operational art

The cognitive approach by commanders and staffs-supported by their skill, knowledge, experience, creativity, and judgment – to develop strategies, campaigns, and operations to organize and employ military forces by integrating ends, ways, and means. . (DOD Dict. 2017)

оперативне мистецтво

Свідомий підхід командирів та представників штабів, який забезпечується їхніми навичками, знаннями, досвідом, творчістю та поглядами, із метою створення стратегій, проведення кампаній та операцій, залучення військових сил, шляхом інтеграції всіх засобів.

operational environment (OE)

A composite of the conditions, circumstances, and influences that affect the employment of capabilities and bear on the decisions of the commander. (CH for SCCS)

оперативна обстановка

Комбінація умов, обставин та впливів факторів, які зумовлюють застосування сил і засобів, а також рішення командира.

operational imagery

Imagery that supports planning, organizing, coordination, employment, and sustainment of forces.
(DODI 5040.02)

**оперативні дані візуальної
інформації**

Дані візуальної інформації, необхідні для планування, організації, координації, застосування та забезпечення військ.

operational intelligence

Intelligence that is required for planning and conducting campaigns and major operations to accomplish strategic objectives within theatres or operational areas. (DOD Dict. 2017)

оперативна розвідка

Розвідувальна діяльність, необхідна для планування та проведення кампаній і великомасштабних операцій із метою досягнення стратегічних цілей на театрах або у районах ведення бойових дій.

operational level of warfare

The level of warfare at which campaigns and major operations are planned, conducted, and sustained to achieve strategic objectives within theaters or other operational areas. (DOD Dict. 2017)

оперативний рівень воєнних дій

Рівень воєнних дій, на якому плануються, проводяться та підтримуються кампанії та великомасштабні операції з метою досягнення стратегічних цілей у театрах або районах бойових дій.

operations security

The process which gives a military operation or exercise appropriate security, using passive or active means, to deny the enemy knowledge of the dispositions, capabilities and intentions of friendly forces. (AAP-06)

забезпечення секретності операцій

Процес надання воєнній операції або навчанню належної секретності із застосуванням пасивних та активних заходів із метою не дозволити противнику дізнатися інформацію про місце їх проведення, задіяні сили та засоби, а також наміри дружніх сил.

organisational learning

Organisational learning requires tolerance of criticism (especially if it challenges routines, special interests and cultural norms), both internal and external. It involves codifying lessons into new or modified routines. Organisational learning should lead to adaptation and, if necessary, innovation. (JCN 1/17)

організаційна ерудиція

Організаційна ерудиція вимагає толерантності до критики (особливо, якщо вона спрямована проти заведеного порядку, особливих інтересів та культурних норм), як зовнішньої, так і внутрішньої. Вона включає систематизацію та утворення нового чи модифікованого порядку. Організаційна ерудиція повинна приводити до адаптації та, якщо необхідно, до інновації.

organizational strength

The number of trained personnel, facilities and the amount of materiel required to perform a unit's assigned mission. (AAP-06, 2014)

організаційний потенціал

Кількість підготовленого особового складу, об'єктів та матеріалів, необхідних для виконання підрозділом визначеного завдання.

outline plan

A preliminary plan which outlines the salient features or principles of a course of action prior to the initiation of detailed planning. (AAP-06, 2014)

схематичний план

Попередній план, який окреслює характерні риси та принципи послідовності дій перед початком детального планування.

overt operation

An operation conducted openly, without concealment. (AAP-06, 2014)

відкрита (нетаємна) операція

Операція, що проводиться відкрито, без приховування.

partisan warfare

Not to be used. See *guerrilla warfare*.
(GAO-10-1036R Hybrid Warfare)

партизанська війна

Не використовується. Див. *guerrilla warfare*.

passive public information policy

A policy which dictates that no attempts will be made to generate media/public interest in an issue or activity. However, when the passive policy is in effect, authorities must be prepared to respond to media queries about the issue or activity, or to make brief statements to avoid confusion, speculation, misunderstanding or false information that may prevail if media queries go unanswered. (AAP-06, 2014)

пасивна політика інформування громадськості

Інформаційна політика замовчування певного питання чи діяльності. Однак при цьому влада повинна бути готовою відповісти на запитання ЗМІ щодо певної проблеми чи діяльності або виступити з короткою заявою, щоби уникнути плутанини, спекуляцій, непорозумінь або неправдивого інформування, які можуть виникнути, якщо питання ЗМІ залишаться без відповіді.

peace building (PB)

Stability actions, predominately diplomatic and economic, that strengthen and rebuild governmental infrastructure and institutions in order to avoid a relapse into conflict.

(AAP-06, 2014)

миротворча діяльність

Стабілізуючі дії, переважно дипломатичного та економічного характеру, які сприяють укріпленню та реорганізації урядової інфраструктури та урядових установ із метою уникнення повторення конфлікту.

peace enforcement (PE)

1. Application of military force or the threat of its use, normally pursuant to international authorization, to compel compliance with resolutions or sanctions designed to maintain or restore peace and order. (DOD Dict. 2017)

2. A peace support operation conducted to maintain a ceasefire or peace agreement where the level of consent and compliance is uncertain and the threat of disruption is high. The peace support force must be capable of applying credible coercive force and must apply the provisions of the ceasefire or peace agreement impartially. (AAP-06, 2014)

примушення до миру

1. Застосування військової сили або загроза її застосування, зазвичай відповідно до міжнародних повноважень, із метою примушення до виконання вимог або санкцій, створених для підтримання або збереження миру та порядку.

2. Операція з підтримання миру, яка проводиться з метою підтримати припинення вогню або дотримання мирної угоди, якщо є велика загроза, що такі угоди можуть бути зірвані через їх недотримання сторонами. Миротворчі сили повинні бути здатними застосувати ефективні засоби примусу та неупереджено спостерігати за дотриманням режиму припинення вогню або мирної угоди.

peace operations (PO)/peace support operation (PSO)

1. A broad term that encompasses multiagency and multinational crisis response and limited contingency operations involving all instruments of national power with military missions to contain conflict, redress the peace, and shape the environment to support reconciliation and rebuilding and facilitate the transition to legitimate governance. (*DOD Dict. 2017*)

2. An operation that impartially makes use of diplomatic, civil and military means, normally in pursuit of United Nations Charter purposes and principles, to restore or maintain peace. Such operations may include conflict prevention, peace-making, peace enforcement, peacekeeping, peacebuilding and/or humanitarian operations. (*AAP-06, 2014*)

операції з підтримання миру

1. Загальний термін, який охоплює міжвідомче та міжнаціональне реагування на кризу й обмежені операції в особливих умовах, під час яких використовуються всі інструменти національної влади та воєнних місій для локалізації конфлікту, відновлення миру, формування середовища для забезпечення врегулювання, відновлення та сприяння переходу до законного управління.

2. Операція, під час якої неупереджено застосовуються дипломатичні, цивільні та військові засоби задля виконання положень Статуту ООН та принципів цієї організації з метою встановлення або підтримання миру. Такі операції можуть включати запобігання конфлікту, встановлення миру, примушення до миру, підтримання миру, миротворчу діяльність та/або гуманітарні операції.

peace support force (PSF)

A military force assigned to a peace support operation. (*AAP-06, 2014*)

миротворчі сили

Військові сили, виділені для проведення операцій із підтримання миру.

peacebuilding

A peace support operation employing complementary diplomatic, civil and – when necessary – military means, to address the underlying causes of conflict and the longer-term needs of the people. It requires a commitment to a long-term process and may run concurrently with other types of peace support operations. (*AAP-06, 2014*)

миротворча діяльність

Операція з підтримання миру, під час якої застосовуються дипломатичні, цивільні та, за необхідності, військові заходи з метою з'ясування справжніх причин конфлікту та спрямування сил на задоволення довготривалих потреб людей. Така операція проводиться протягом тривалого часу, часто паралельно з іншими видами операцій з підтримання миру.

peacekeeping (PK)

1. Military operations undertaken with the consent of all major parties to a dispute, designed to monitor and facilitate implementation of an agreement (cease fire, truce, or other such agreement) and support diplomatic efforts to reach a long-term political settlement. (*DOD Dict. 2017*)

2. A peace support operation following an agreement or ceasefire that has established a permissive environment where the level of consent and compliance is high, and the threat of disruption is low. The use of force by a peace support force is normally limited to self-defense. (*AAP-06, 2014*)

підтримання миру

1. Воєнні операції, які здійснюються за згодою всіх основних сторін конфлікту з метою контролю та виконання угоди (щодо припинення вогню, режиму тиші, а також інших подібних угод) і підтримання дипломатичних зусиль, спрямованих на досягнення довготривалого політичного врегулювання.

2. Операція з підтримання миру, яка проводиться після укладання угоди або встановлення режиму припинення вогню та створює сприятливу обстановку, коли загроза зриву такої угоди є низькою. Застосування сили миротворчим контингентом зазвичай обмежується легітимною самообороною.

peacemaking

1. The process of diplomacy, mediation, negotiation, or other forms of peaceful settlements that arranges an end to a dispute and resolves issues that led to it. (*DOD Dict. 2017*)

2. A peace support operation, conducted after the initiation of a conflict to secure a ceasefire or peaceful settlement, that involves primarily diplomatic action supported, when necessary, by direct or indirect use of military assets. (*AAP-06, 2014*)

встановлення миру

1. Процес дипломатії, втручання з метою примирення, переговори або інші форми мирного врегулювання, спрямовані на завершення конфлікту та вирішення питань, які до нього призвели.

2. Операція з підтримання миру, яка проводиться після розв'язання конфлікту з метою досягти припинення вогню або мирного врегулювання та включає, переважно дипломатичні дії, які підтримуються, за необхідності, військовими силами.

phase

In planning, a definitive stage of a campaign or operation during which a large portion of the forces and capabilities are involved in similar or mutually supporting activities for a common purpose. (*DOD Dict. 2017*)

фаза

У плануванні – певний етап кампанії або операції, під час якого значна частина сил та засобів залучається до подібних або взаємно підтримуючих дій для досягнення спільної мети.

photomechanical reproduction

An image printed from a photographic matrix. Examples include lithographs, photogravures, and the half-tone prints found in newspapers. (*DODI 5040.02*)

фотомеханічне відтворення

Зображення, надруковане з фотографічної матриці. Наприклад, це можуть бути літографії, фотогравюри та напівтонові знімки, які можна знайти в газетах.

physical dimension

This dimension is composed of the command and control systems and supporting infrastructure. It enables organizations to conduct operations across air, land, sea and space. It consists of physical platforms and networks and is the easiest to measure. Combat power is traditionally measured in this domain. *(PA&IO)*

фізичний вимір

Цей вимір складається із систем командування й управління та з інфраструктури підтримки. Він надає організаціям можливість проводити операції в повітрі, на землі, на морі та в космосі. Складається з фізичних платформ та мереж і є найпростішим для вимірювання. Боездатність традиційно вимірюється саме в цій сфері.

pre-position

To place military units, equipment, or supplies at or near the point of planned use or at a designated location to reduce reaction time, and to ensure timely support of a specific force during initial phases of an operation. *(DOD Dict. 2017)*

завчасне зайняття позицій

Розташування військових підрозділів, техніки та матеріально-технічних засобів на/біля пункту їх запланованого використання з метою скорочення часу реагування та забезпечення вчасної підтримки відповідних сил під час початкових етапів операції.

precedence

A designation assigned to a message by the originator to indicate to communication personnel the relative order of handling and to the addressee the order in which the message is to be noted. *(AAP-06, 2014)*

категорія терміновості

Категорія, яка присвоюється повідомленню відправником, щоби указати особовому складу, який відповідає за зв'язок, на черговість передачі повідомлення, а адресату повідомлення – на черговість його оброблення.

preservation

The processes involved in protecting and conserving VI. These include storage under environmentally protected conditions, conversion from obsolete to current formats, copying to more durable media, protecting from physical damage, cleaning, and securing against accidental or deliberate erasure, alteration, or loss. *(DODI 5040.02)*

зберігання

Процес захисту та зберігання візуальної інформації. Включає зберігання в умовах, захищених від впливу атмосферних явищ, переведення із старого формату в сучасніший, копіювання на надійніші носії, захист від фізичного пошкодження, чистку та захист від випадкового чи навмисного стирання, переробки чи втрати.

press information centre (PIC)

A facility established by national headquarters/organizations to provide the media with timely and accurate information on national and Allied issues, events and operations, and to provide other support, advice and assistance including escorts for war correspondents. *(AAP-06, 2014)*

прес-центр

Центр, встановлений національними штабами/організаціями для вчасного надання ЗМІ точної інформації щодо проблем, подій та операцій, пов'язаних із діяльністю НАТО, а також для надання іншої підтримки, порад та допомоги, включаючи супровід військових журналістів.

prevent

1. Keep from happening or arising. To make unable to do something.

2. In InfoOps terms this means persuading an actor not to undertake a particular course of action by convincing them that it will be unsuccessful. Unlike coercion it is less reliant on physical force. *(DOD Dict. 2017)*

попереджати, запобігати

1. Запобігати виникненню або перебігу чогось. Позбавляти можливості виконувати певні дії.

2. В інформаційних операціях – відмова об'єкта від виконання певних дій шляхом переконання його в їхній неефективності. На відміну від примусу, процес переконання меншою мірою передбачає застосування фізичної сили.

press information centre (PIC)

A facility established by national headquarters/organizations to provide the media with timely and accurate information on national and Allied issues, events and operations, and to provide other support, advice and assistance including escorts for war correspondents. *(AAP-06, 2014)*

прес-центр

Центр, встановлений національними штабами/організаціями для вчасного надання ЗМІ точної інформації щодо проблем, подій та операцій, пов'язаних із діяльністю НАТО, а також для надання іншої підтримки, порад та допомоги, включаючи супровід військових журналістів.

prevent

1. Keep from happening or arising. To make unable to do something.

2. In InfoOps terms this means persuading an actor not to undertake a particular course of action by convincing them that it will be unsuccessful. Unlike coercion it is less reliant on physical force. *(DOD Dict. 2017)*

попереджати, запобігати

1. Запобігати виникненню або перебігу чогось. Позбавляти можливості виконувати певні дії.

2. В інформаційних операціях – відмова об'єкта від виконання певних дій шляхом переконання його в їхній неефективності. На відміну від примусу, процес переконання меншою мірою передбачає застосування фізичної сили.

probe

1. Enquire into closely. (*COED*)
2. In InfoOps this means to examine closely, evaluate and test a system or entity (human or technological) to gain an understanding of its general layout and/or perception. (*DOD Dict. 2017*)

розслідувати; досліджувати

1. Проводити детальне дослідження.
2. В інформаційних операціях – ретельна перевірка, оцінювання та тестування системи або об'єкта (суспільного чи технологічного) із метою розуміння його загальних характеристик чи прийняття.

production

In VI, a complete, linear or non-linear presentation, sequenced according to a plan or script that is created from original or stock motion or still images, with or without sound, for the purpose of conveying information to, or communicating with, an individual or audience. (*DODI 5040.02*)

виробництво

У візуальній інформації – повна, лінійна та нелінійна презентація згідно з планом чи сценарієм, створена з оригінальних чи наявних кіно- чи фотознімків із звуком або без звуку з метою передачі інформації або комунікації з окремою особою чи аудиторією.

promote

1. Further the progress of; support or encourage. (*OED*)
2. In Info ops this means to advocate or advance positive awareness of an actor, organization and/or courses of action. (*DOD Dict. 2017*)

**сприяти; підтримувати;
заохочувати, стимулювати**

1. Забезпечувати прогрес у чомусь, надавати підтримку, заохочувати.
2. В інформаційних операціях – захист або сприяння позитивному мисленню об'єкта чи представників організації щодо певного курсу дій.

propaganda

Information, especially of a biased or misleading nature, used to promote a political cause or point of view. (*AAP-06, 2014*)

пропаганда

Упереджена та недостовірна інформація, яка використовується для підтримання певного політичного курсу чи точки зору.

protect

1. To keep safe from harm or injury. (*OED*)
2. In InfoOps this means protecting the joint force commander's freedom to operate in the information. (*FM 3-13 IO:DTTP*)

**захищати; запобігати;
охороняти; проводити політику
протекціонізму**

1. Оберігати від пошкоджень та отримання ушкоджень.
2. В інформаційних операціях – захист свободи дій командування об'єднаними силами в процесі роботи з інформацією.

psychological consolidation activities (PCA)

Planned psychological activities in crisis and war directed at the civilian population located in areas under friendly control in order to achieve a desired behaviour which supports the military objectives and the operational freedom of the supported commanders. *(AAP-06, 2014)*

пропаганда серед цивільного населення на окупованій противником території

Спланована психологічна діяльність під час кризи та війни, спрямована на цивільне населення, що проживає на підконтрольних дружнім військам територіях, із метою викликати бажану поведінку, яка б сприяла досягненню військових цілей та надавала командуванню свободу дій.

psychological effect

A statement of a measurable response that reflects the desired attitude or behavior change of a selected target audience as a result of psychological operations:

a) Initial PsyOps effects: The effects formulated during phase 2 of the operations planning process (Assessment of the Crisis). Initial effects are not fixed and can be modified while the overall operations plan is in the drafting process;

b) Final PSYOPS effects: The effects approved by the North Atlantic Council (NAC) as part of the overall approval of the strategic commander's operations plan for an assigned mission. Once these effects are approved, only the NAC can grant changes or modifications. *(AJP-3.10.1)*

вплив (ефект) психологічних операцій

Стан або вимірюваний ефект, який відображає бажане ставлення або зміну поведінки цільової аудиторії в результаті проведення психологічних операцій:

а) первинний вплив (ефект) психологічної операції: формується на етапі 2 планування операцій (у процесі оцінювання кризових наслідків). Первинний ефект неврегульований та може змінюватись, допоки загальний план дій перебуває в процесі розроблення;

б) вторинний (загальний) вплив (ефект) психологічних операцій: отримує схвалення Північноатлантичної Ради як частина загального плану оперативних дій стратегічного командування для певної визначеної місії. У разі схвалення таких дій (впливу, чинників) лише Північноатлантична Рада має право внести зміни та зробити поправки.

psychological media

The media, technical or nontechnical, which establish any kind of communication with a target audience. *(AAP-06, 2014)*

медіа, які використовуються для проведення психологічних операцій

Медіазасоби технічного чи нетехнічного характеру, метою яких є налагодження комунікативних зв'язків із цільовою аудиторією.

psychological operations (PsyOps)

1. Planned activities using methods of communication and other means directed at approved audiences in order to influence perceptions, attitudes and behaviour, affecting the achievement of political and military objectives. (*DOD Dict. 2017*)
2. Planned activities using methods of communication and other means directed at approved audiences in order to influence perceptions, attitudes and behaviour, affecting the achievement of political and military objectives. (*AAP-06, 2014*)

психологічні операції, операції психологічної війни

1. Спланована діяльність із застосуванням методів комунікації та інших засобів, націлена на певну аудиторію з метою впливу на її сприйняття, ставлення та поведінку, які б сприяли досягненню певних політичних та військових цілей.
2. Сплановані психологічні дії, які використовують комунікації та інші заходи, спрямовані на зміну сприйняття, ставлення до чогось та поведінку цільової аудиторії, що впливають на досягнення політичних або військових цілей.

public

In public affairs, a segment of the population with common attributes to which a military force can tailor its communication. See also *external audience*; *internal audience*. (*DOD Dict. 2017*)

громадськість

У зв'язках із громадськістю сегмент населення із спільними характеристиками, стосовно якого військові сили можуть адаптувати свої повідомлення (інформацію). Див. також *зовнішня аудиторія*, *внутрішня аудиторія*.

public affairs (PA)

Those public information, command information, and community relations activities directed toward both the external and internal publics with interest in the Department of Defense. (*CH for SCCS*)

зв'язки з громадськістю

Відкрита інформація, командна інформація та діяльність із зв'язків з громадськістю, спрямована як на зовнішню, так і внутрішню аудиторії, що є предметом зацікавленості МО.

public diplomacy

1. Those overt international public information activities of the United States Government designed to promote United States foreign policy objectives by seeking to understand, inform, and influence foreign audiences and opinion makers, and by broadening the dialogue between American citizens and institutions and their counterparts abroad. (*DOD Dict. 2017*)

публічна дипломатія

1. Відкрита (несекретна) міжнародна публічна інформаційна діяльність Уряду Сполучених Штатів Америки, метою якої є просування стратегій зовнішньої політики США через розуміння, інформування та вплив на іноземні аудиторії та лідерів думок, а також розширення діалогу між громадянами й інституціями США та аналогічними установами за кордоном.

2. In peace building, civilian agency efforts to promote an understanding of the reconstruction efforts, rule of law, and civic responsibility through public affairs and international public diplomacy operations. (AAP-06, 2014)

2. У миротворчій діяльності – дії цивільних агенцій, спрямовані на розуміння зусиль із відновлення, встановлення верховенства права та розвитку громадянської відповідальності через зв'язки з громадськістю та міжнародні операції у сфері публічної дипломатії.

public information (PI)

Information which is released or published for the primary purpose of keeping the public fully informed, thereby gaining their understanding and support. (AAP-06, 2014)

відкрита інформація, інформація для населення

Інформація, яка випускається або публікується, насамперед, із метою інформування громадськості, щоби таким чином отримати її розуміння та підтримку.

Q

quality of service

The collective effect of service performance which determines the degree of satisfaction of a user of the service.

Notes:

1. The quality of service is characterized by the combined aspects of service support performance, service operability performance, service ability performance, service integrity and other factors specific to each service.

2. ISO defines “quality” as the ability of a product or service to satisfy user’s needs. (IEC 50-191)

якість послуги/сервісу; рівень якості обслуговування

Сукупний ефект характеристик послуг чи сервісів мережевого рівня, який визначає ступінь задоволення користувача послуги/сервісу.

Примітки:

1. Якість послуги/сервісу характеризується сукупними аспектами ефективності служби підтримки, продуктивності послуги, якості надання послуги, цілісності послуги та іншими факторами, специфічними для кожної окремої послуги/сервісу.

2. Міжнародна організація з питань стандартизації визначає “якість” як здатність продукту чи послуги задовольняти потреби користувача.

quantum technologies

A quantum computer is one that makes use of the quantum states of subatomic particles to store information. (JCN 1/17)

квантові технології

Квантовий комп'ютер – це комп'ютер, що використовує квантовий стан субатомних часток для зберігання інформації.

quota post

An international post which particular nation has accepted to fill indefinitely. (AAP-06, 2014)

посада за квотою

Посада в міжнародній організації, яку певна країна може обіймати безстроково.

R

race

Each of the major divisions of humankind, having distinct physical characteristics. *(OED)*

раса

Одна з основних груп людства, що має відмінні фізичні ознаки.

racism

The belief that each race or ethnic group possesses specific characteristics, abilities, or qualities that distinguish it as inferior or superior to another such group. Also relating to discrimination against or antagonism towards other races or ethnic groups based on such a belief. *(OED)*

расизм

Віра в те, що кожна раса чи етнічна група має специфічні характеристики, здібності чи якості, які ставлять її вище чи нижче іншої такої ж самої групи. Також цей термін означає дискримінацію чи антагонізм по відношенню до інших рас чи етнічних груп, які засновані на такому віруванні.

radio direction finding

Radio location in which only the direction of a station is determined by means of its emissions. *(AAP-06, 2018)*

радіопеленгування

Радіолокація, у якій визначається напрям передачі сигналу станцією засобами створюваного випромінювання.

ratification

In NATO standardization, the formal declaration by which a NATO member nation confirms its consent, with or without reservation, to be committed to a NATO standardization agreement. *(AAP-06, 2014)*

ратифікація

У стандартах НАТО – формальна декларація, якою країна-член НАТО підтверджує свою згоду, із застереженнями чи беззастережно, бути відданою Угоді про стандартизацію НАТО.

reach back

1. Reach back is a mechanism where supplies and services held in the home base can be accessed and used by deployed forces.

базова підтримка іншими підрозділами (структурами)

1. Механізм використання іншими дислокованими підрозділами ресурсів та сервісів головної бази/підрозділу.

2. For PsyOps, it often refers to electronic connectivity with PSYOPS elements left at in home stations that provide PsyOps in the CJTF/AOO support with regard to research and analysis, product development and production. (AJP-3.10.1)

2. У психологічних операціях – можливості налагодження комунікативних зв'язків із підрозділами, які займаються їх проведенням та забезпечують радіоелектронний зв'язок з іншими елементами психологічних операцій на основному місці дислокації для підтримання Об'єднаних оперативно-тактичних груп у зоні проведення операцій у сфері досліджень та аналізу, розроблення та виготовлення продукції.

reassure

1. Allay the doubts and fears of. (OED)
2. In InfoOps this means restoring confidence and dispelling fear through coordinated use of capabilities (such as psychological operations) and techniques (such as key leader engagement and presence, posture and profile). (AAP-06, 2014)

**відновлювати довіру;
заспокоювати**

1. Відкидати сумніви та страхи стосовно чогось.
2. В інформаційних операціях – відновлення довіри та подолання страху шляхом узгодженого використання можливостей (психологічних операцій зокрема) і технік (таких як залучення командирів та їх безпосереднє дислокування поблизу, створення відповідних військово-стратегічних концепцій та характеристик).

receptivity

The vulnerability of a target audience to particular psychological operations media. (AAP-06, 2014)

рецептивність, сприйнятливість

Уразливість цільової аудиторії до певних медійних засобів ведення психологічних операцій.

reciprocity

The practice of exchanging things with others for mutual benefit. (OED)

взаємність, взаємний обмін

Обмін чимось з іншими задля взаємної вигоди.

reconnaissance

A mission undertaken to obtain, by visual observation or other detection methods, information about the activities and resources of an enemy or adversary, or to secure data concerning the meteorological, hydrographical, or geographic characteristics of a particular area. (AAP-06, 2014)

розвідка

Завдання, метою якого є отримання інформації про діяльність та ресурси ворога чи противника або даних щодо метеорологічних, гідрографічних чи географічних особливостей певної місцевості шляхом застосування візуального спостереження та інших методів виявлення.

recovery operations

Operations conducted to search for, locate, identify, recover, and return isolated personnel, human remains, sensitive equipment, or items critical to national security. (AAP-06, 2014)

забезпечення безпечного повернення

Операції, що проводяться з метою пошуку, локалізації, визначення та повернення ізольованого особового складу, людських останків, цінного обладнання або деталей, особливо важливих для національної безпеки.

refugee

1. A person who, owing to a well-founded fear of being persecuted for reasons of race, religion, nationality, membership of a particular social group, or political opinion, is outside the country of his or her nationality and is unable or, owing to such fear, is unwilling to avail himself or herself of the protection of that country.

(DOD Dict. 2017)

2. Any person who, owing to a well-founded fear of being persecuted for reasons of race, religion, nationality, membership of a particular social group or political opinion, is outside the country of his nationality and is unable, or owing to such fear, is unwilling to avail himself of the protection of that country; or who, not having a nationality and being outside the country of his former habitual residence as a result of such events, is unable or, owing to such fear, is unwilling to return to it. [UN] (AAP-06, 2014)

біженець

1. Людина, яка через обґрунтоване побоювання переслідування за ознаками належності до певної раси, віросповідання, національності, соціальної групи або через політичні погляди знаходиться за межами країни свого походження і неспроможна або через своє побоювання не має бажання знаходитись під захистом цієї країни.

2. Людина, яка через обґрунтоване побоювання переслідування за ознаками належності до певної раси, віросповідання, національності, соціальної групи або через політичні погляди знаходиться за межами країни свого походження і неспроможна або через своє побоювання не має бажання знаходитись під захистом цієї країни; також це може бути людина, яка знаходиться за межами країни свого колишнього проживання і не може або не хоче повертатись до неї через побоювання переслідування (ООН).

reinforce

1. Strengthen or support. Give added strength to. (OED)

2. In Info Ops this means using information to maintain and increase support for specific ideas, actors, organizations or activities. (DOD Dict. 2017)

підсилювати

1. Посилювати або надавати підтримку.

2. В інформаційних операціях – використання інформації з метою забезпечення підтримкою певних ідей, осіб, організації або діяльності.

reintegration

A process whereby former combatants or belligerents receive amnesty and they, together with refugees and internally-displaced persons, reenter civil society. (*AAP-06, 2014*)

реінтеграція

Процес, під час якого колишні бойовики або учасники бойових дій отримують амністію та разом із біженцями та внутрішньо переміщеними особами повертаються в цивільне (громадянське) суспільство.

reliability

The ability of an item to perform a required function under given conditions for a given time interval.

Notes:

1. It is generally assumed that the item is in a state to perform this required function at the beginning of the time interval.
2. The term *reliability* is also used as a measure of reliability performance. (*IEC 50-191*)

надійність

Здатність елемента (продукту/ послуги тощо) виконувати необхідну функцію за визначених умов у визначений проміжок часу.

Примітки:

1. Загальновизнаним є той факт, що будь-який елемент перебуває у стані готовності до виконання необхідної функції на початку часового інтервалу.
2. Термін *надійність* також використовується як показник функціональності (виробничої потужності).

religious advisement

The practice of informing the commander on the impact of religion on joint operations to include, but not limited to: worship, rituals, customs, and practices of US military personnel, international forces, and the indigenous population; as well as the impact of military operations on the religious and humanitarian dynamics in the operational area. (*DOD Dict. 2017*)

роз'яснення (попередження щодо) впливу релігії

Практика інформування командира щодо впливу релігії на спільні операції, яка включає (але не обмежується) таке: релігійні служби, ритуали, звичаї та вірування військового особового складу США, міжнародних військових сил та місцевого населення, а також вплив воєнних операцій на релігійну та гуманітарну динаміку в зоні проведення операції.

religious support (RS)

Chaplain-facilitated free exercise of religion through worship, religious and pastoral counselling services, ceremonial honours for the fallen, crisis intervention, and advice to the commander on ethical and moral issues, and morale as affected by religion. (*DOD Dict. 2017*)

забезпечення релігійних потреб

Свобода віросповідання, яку забезпечує капелан (військовий священник) завдяки релігійним службам, релігійному та пасторському консультуванню, церемоніальним почестям загиблим, кризовому втручанням та порадам командирів стосовно етичних та моральних питань, а також впливу релігії на бойовий та моральний дух.

remote and automated system

Remote and automated system is a collective term, not confined to a particular domain, used to describe the remotely operated and/or automated system. Examples include unmanned underwater vehicles, unmanned surface vehicles, unmanned aircraft systems and unmanned ground systems. (*JCN 1/17*)

дистанційна та автоматизована система

Це збірний термін, не обмежений певною сферою, використовується для визначення дистанційно працюючих та/або автоматизованих систем. Приклади таких систем – безпілотні підводні човни, безпілотні наземні транспортні засоби, безпілотні літальні засоби та сухопутні робототехнічні комплекси.

resilient

Able to withstand or recover quickly from difficult conditions. (*OED*)

Example of resilience taken from JDP 02. Ability of the community, services, areas or infrastructure to detect, prevent, and, if necessary to withstand, handle and recover from disruptive challenges. (*JCN 1/17*)

витривалий, стійкий

Здатний вистояти або швидко відновитись у важких умовах.

Приклад витривалості з Видання концепції спільних дій 02. Здатність спільноти, служб, територій чи інфраструктури виявити, попередити та, якщо необхідно, вистояти та відновитись після підірваних дій.

responsiveness

The ability of an entity to provide a valid response within the required time.

Note: The term timeliness is sometimes user incorrectly to mean responsiveness. (*AAP-31*)

швидкість реагування

Здатність об'єкта надавати припустиму відповідь у межах необхідного часу.

Примітка: термін “своєчасність реагування” інколи некоректно використовується для позначення швидкості реагування.

restraint

In the context of planning, a requirement placed on the command by a higher command that prohibits an action, thus restricting freedom of action.

(*DOD Dict. 2017*)

обмеження функцій

У контексті планування – вимога, яка висувається підлеглому командуванню вищим і забороняє дії, таким чином, обмежуючи свободу дій.

riot control agent

A chemical not listed in a schedule of the 1993 Chemical Weapons Convention, which can rapidly produce irritant or disabling physical effects that disappear shortly after termination of exposure. (*AAP-06, 2014*)

засіб протидії масовим заворушенням, поліцейський газ

Хімічна речовина, яка не внесена до списку Конвенції 1993 року з хімічної зброї та яка швидко викликає дратівливу й паралізуючу дію, що зникає через короткий проміжок часу після припинення дії цієї речовини на організм.

riot control means

Non-lethal means used to deter, prevent, contain or suppress riots and other violent civil disorders. (AAP-06, 2014)

отруйна речовина з протидії масовим заворушенням, поліцейський газ

Несмертельні засоби, які використовуються для запобігання, попередження, стримування та придушення повстань та інших масових заворушень.

risk management (RM)

The process of identifying, assessing, and controlling risk arising from operational factors, and making informed decisions that balance risk cost with mission benefits. (AAP-06, 2014)

система управління ризиками

Процес визначення, оцінювання та контролю ризиків, що зумовлені операційними факторами, та прийняття рішень щодо збалансування розміру втрат через ці ризики та вигоди від проведення операції.

ritual

A series of actions habitually and invariably followed by someone. (OED)

ритуал

Послідовність дій, якої хтось звично та незмінно додержується.

road block

A barrier or obstacle (usually covered by fire) used to block, or limit the movement of, hostile vehicles along a route. (AAP-06, 2014)

бар'єр, загородження

Загородження або перешкода, що використовується для заборони або обмеження руху ворожих транспортних засобів на маршруті слідування.

rules for the use of force (RUF)

Directives issued to guide United States forces on the use of force during various operations. These directives may take the form of execute orders, deployment orders, memoranda of agreement, or plans. (CH for SCCS)

правила застосування сили

Директиви, видані для керівництва Збройними Силами США щодо застосування сили при проведенні різних операцій. Ці директиви можуть мати вигляд наказів до виконання, на перегрупування, меморандумів про угоди або планів.

rules of engagement (ROE)

Directives issued by competent military authority which specify the circumstances and limitations under which forces will initiate and/or continue combat engagement with other forces encountered. (AAP-06, 2014)

правила ведення бойових дій/ правила стосовно сутичок

Директиви, видані компетентним військовим органом, в яких визначаються обставини та обмеження, за яких військові сили можуть ініціювати та/або продовжувати бойові дії проти інших сил.

ruses

A ruse is a cunning trick designed to deceive the adversary to obtain friendly advantage. It is characterized by deliberately exposing false or confusing information for collection and interpretation by the adversary. (PA&IO)

військова хитрість, оманний маневр

Хитросплетіння, створене з метою дезорієнтування противника та отримання переваги над ним. Вона характеризується навмисним наданням противнику фальсифікованої або оманливої інформації, що збирається та інтерпретується ним.

S**safe area**

In peace support operations, a secure area in which NATO or NATO-led forces protect designated persons and/or property. (AAP-06, 2014)

зона безпеки

Під час проведення операцій із підтримання миру – безпечна зона, в якій НАТО або сили НАТО захищають певних людей та/або власність.

scientific and technical intelligence (S&TI)

The product resulting from the collection, evaluation, analysis, and interpretation of foreign scientific and technical information that covers:

a) foreign developments in basic and applied research and in applied engineering techniques;

b) scientific and technical characteristics, capabilities, and limitations of all foreign military systems, weapons, weapon systems, and materiel; the research and development related thereto; and the production methods employed for their manufacture. (DOD Dict. 2017)

науково-технічні розвідувальні дані

Продукт, отриманий у результаті збирання, оцінювання, аналізу та тлумачення іноземної наукової та технічної інформації, яка охоплює: а) іноземні розробки у фундаментальних та прикладних дослідженнях, а також у прикладній інженерії; б) наукові й технічні характеристики, можливості та обмеження всіх іноземних військових систем, зброї, комплексів озброєння і пов'язані з ними розробки, а також технології виробництва, які застосовуються для їх виготовлення.

search and rescue (SAR)

The use of aircraft, surface craft, submarines, and specialized rescue teams and equipment to search for and rescue distressed persons on land or at sea in a permissive environment. (DOD Dict. 2017)

пошуково-рятувальна операція

Використання у сприятливому середовищі літаків, надводних кораблів, підводних човнів, спеціальних рятувальних загонів та оснащення для пошуку і рятування особового складу, що зазнав лиха на суходолі чи в морі.

S

secure area

A designated location or area within which NATO or NATO-led forces accept a specified degree of responsibility for persons or property and may impose restrictions on movement.

Note: The use of force may be authorized to establish and protect a secure area. (AAP-06, 2014)

безпечна зона, зона, що охороняється

Територія, в межах якої НАТО або сили НАТО беруть на себе певний ступінь відповідальності за людей або власність та можуть накладати обмеження щодо пересування.

Примітка: може бути дозволене використання сили для встановлення контролю та захисту такої зони.

security (Sy)

1. The condition achieved when designated information, materiel, personnel, activities and installations are protected against espionage, sabotage, subversion and terrorism, as well as against loss or unauthorized disclosure. (AAP-6)

2. The measures necessary to achieve this condition. (AAP-6)

3. The organizations responsible for protecting against espionage, sabotage, subversion and terrorism, as well as against loss or unauthorized disclosure.

(AAP-06, 2014)

4. Measures taken by a military unit, activity, or installation to protect itself against all acts designed to, or which may, impair its effectiveness. (JP 3-10)

5. A condition that results from the establishment and maintenance of protective measures that ensures a state of inviolability from hostile acts or influences. (JP 3-10)

6. With respect to classified matter, the condition that prevents unauthorized persons from having access to official information that is safeguarded in the interests of national security. (DOD Dict. 2017)

7. The measures necessary to achieve protection against espionage, sabotage, subversion and terrorism, as well as against loss or unauthorized disclosure.

(AAP-06, 2014)

безпека (конфіденційність, секретність)

1. Стан, який досягається за умови, якщо визначена інформація, матеріали, персонал, дії та обладнання захищені від впливу шпionажу, саботажу, диверсій та тероризму, а також від втрати або несанкціонованого розкриття.

2. Заходи, необхідні для досягнення певного стану/певних умов.

3. **(органи безпеки)** Організації, відповідальні за захист від шпionажу, саботажу, підривної діяльності та терористичних актів, а також від несанкціонованого розкриття.

4. Заходи, що вживаються військовою частиною, дії або заходи з метою свого захисту від усіх актів, які спрямовані або можуть вплинути на зменшення боєздатності. (JP 3-10)

5. Становище, яке забезпечується впровадженням та підтриманням захисних заходів, що гарантує стан недоторканності від ворожих дій чи впливів. (JP 3-10)

6. У галузі забезпечення секретності – стан, який унеможлиблює доступ неуповноважених осіб до офіційної інформації, яка захищається в інтересах національної безпеки.

7. Заходи, необхідні для досягнення належного рівня захищеності від шпionажу, саботажу, підривної діяльності та терористичних актів, а також від несанкціонованого розкриття.

security classification

A category or grade assigned to defense information or material to indicate the degree of danger to NATO/national security that would result from its unauthorized disclosure and the standard of protection required to guard against unauthorized disclosure.

(AAP-06, 2014)

категорія (гриф) секретності

Категорія або ступінь, які присвоюються певній інформації або матеріалам, щоби вказати на рівень загрози для безпеки НАТО або держави, яка може виникнути через їх несанкціоноване розкриття, та на те, який захист є необхідним для запобігання їх несанкціонованому розкриттю.

security clearance

An administrative determination by competent national authority that an individual is eligible, from a security standpoint, for access to classified information. (AAP-06, 2014)

допуск до секретної інформації

Адміністративне рішення, прийняте компетентним державним органом влади, про те, що особа з точки зору безпеки може бути допущена до роботи з секретною інформацією.

security intelligence

Intelligence on the identity, capabilities and intentions of hostile organizations or individuals who are or may be engaged in espionage, sabotage, subversion or terrorism. (AAP-06, 2014)

розвідка ризиків в галузі безпеки, контррозвідка

Розвідка належності, можливостей та намірів ворожих організацій або осіб, які можуть бути залучені до здійснення шпіонажу, саботажу, підривної діяльності та терористичних актів.

separation zone

An area between two adjacent horizontal or vertical areas into which units are not to proceed unless certain safety measures can be fulfilled.

(AAP-06, 2014)

зона розділення

Зона між двома прилеглими горизонтальними або вертикальними територіями, в яку не можуть заходити підрозділи без вживання спеціальних заходів безпеки.

server

A network device which provides service to the network users by managing shared resources. (AAP-31)

Notes:

1. The term is often used in the context of a client-server architecture for a local area network (LAN).

сервер

Мережевий пристрій, який забезпечує послугу для користувачів мережі, здійснюючи управління спільними ресурсами.

Примітки:

1. Термін часто використовується в контексті системи зв'язку між клієнтом та сервером для локальної мережі передачі даних.

2. Examples are a printer server (which provides hard copy printing service so that each terminal on the network need not have its own printer), file server (which provides storage and archival services to relieve storage capacity in terminals on the network), application server (which provides extensive application software services to terminals which use those applications infrequently).

2. Прикладами є сервер принтера (який забезпечує створення друкованих копій таким чином, що не виникає необхідність мати окремий принтер для кожного терміналу), файловий сервер (який забезпечує послуги зберігання та архівування для того, щоби збільшити ємність запам'ятовувальних пристроїв кожного терміналу в мережі), сервер додатків (який надає низку послуг із додаткового програмного забезпечення для терміналів, які нечасто використовують ці додатки).

shape

1. Develop in a particular way. (*COED*)

2. In Info Ops this means preparatory work focused on actor's behaviors to cause them to conform to a particular pattern, prior to subsequent activities conducted by NATO forces. (*AAP-06, 2014*)

створювати, формувати

1. Розвивати щось в особливий спосіб.

2. В інформаційних операціях

– підготовча діяльність, спрямована на моделювання поведінки суб'єкта з метою спонукання його поводитись відповідно до певної моделі, що передуює діяльності, яку проводять сили НАТО.

signals intelligence

1. A category of intelligence comprising either individually or in combination all communications intelligence, electronic intelligence, and foreign instrumentation signals intelligence, however transmitted.

2. Intelligence derived from communications, electronic, and foreign instrumentation signals. (*DOD Dict. 2017*)

радіоелектронна розвідка

1. Категорія розвідки, яка включає в себе комбінування та окреме використання розвідки засобами зв'язку, електронної розвідки, розвідки сигналів іноземної контрольно-вимірювальної апаратури, незалежно від передачі.

2. Розвіддані, отримані за допомогою засобів зв'язку, електронних сигналів або сигналів іноземної контрольно-вимірювальної апаратури.

situation report

A report giving the situation in the area of a reporting unit or formation. (*DOD Dict. 2017*)

оперативне зведення/звіт про оперативну ситуацію

Доповідь, в якій повідомляється про ситуацію в зоні дії підрозділу чи формування.

situational awareness

In intelligence usage, situational awareness is the ability to identify trends and linkages over time, and to relate these to what is happening and what is not happening. (*JDP 04*)

ситуаційна орієнтація, усвідомлення обстановки

У розвідці – здатність визначити напрями та зв'язки в довгостроковій перспективі та пов'язати їх із тим, що відбувається, і що не відбувається.

socio cultural analysis

The analysis of adversaries and other relevant actors that integrates concepts, knowledge, and understanding of societies, populations, and other groups of people, including their activities, relationships, and perspectives across time and space at varying scales.

(DOD Dict. 2017)

соціокультурний аналіз

Аналіз противника та інших відповідних об'єктів, який поєднує концепції, знання та розуміння суспільства, населення та груп людей, включаючи їхні діяльність, зв'язки та перспективи в часі та просторі у різних масштабах.

socio cultural factors

The social, cultural, and behavioural factors characterizing the relationships and activities of the population of a specific region or operational environment. *(DOD Dict. 2017)*

соціокультурні фактори

Соціальні, культурні та поведінкові фактори, які характеризують ставлення та діяльність населення конкретного регіону або оперативного середовища.

software development

The creation of new software to satisfy specified requirements. *(DOD Dict. 2017)*

розроблення програмного забезпечення

Створення нового програмного забезпечення для задоволення конкретних вимог.

software management

The activities to control the execution of planning, operation, maintenance, support and decommissioning of software. *(AAP-06, 2014)*

управління програмним забезпеченням

Дії, спрямовані на контроль за виконанням планування, експлуатації, обслуговування, підтримки та виведення з експлуатації програмного забезпечення.

source

1. A person, thing, or activity from which information is obtained.
2. In clandestine activities, a person (agent), normally a foreign national, in the employ of an intelligence activity for intelligence purposes.
3. In interrogation activities, any person who furnishes information, either with or without the knowledge that the information is being used for intelligence purposes. *(AAP-06, 2014)*

джерело

1. Людина, річ або діяльність, яка надає інформацію.
2. В агентурній розвідці – людина (агент), зазвичай іноземець, залучений до розвідувальної діяльності для виконання цілей розвідки.
3. У допитах – будь-яка особа, яка надає інформацію, усвідомлюючи чи не усвідомлюючи, що ця інформація буде використовуватись для виконання цілей розвідки.

special operations

Operations requiring unique modes of employment, tactical techniques, equipment and training often conducted in hostile, denied, or politically sensitive environments and characterized by one or more of the following: time sensitive, clandestine, low visibility, conducted with and/or through indigenous forces, requiring regional expertise, and/or a high degree of risk. (AAP-06, 2014)

спеціальні операції

Операції, які потребують унікальних способів дій, тактичних методів, обладнання та підготовки, які часто проводяться у ворожому, забороненому або політично чутливому середовищі й характеризуються однією або кількома такими ознаками: залежністю від часу, таємністю, низькою видимістю, проведенням із залученням національних військових формувань, необхідністю експертних знань регіону і/або високим рівнем ризику.

special purpose segment (SPS)

That part of the network domain, which offers a particular range of services to satisfy specific requirements for a selected community of users.

Notes:

1. It comprises communication resources with high survivability, high availability and relatively limited capacity.
2. It may provide communication services which are not operationally, technically or economically feasible for inclusion in the general purpose segment. (AAP-06, 2014)

сегмент спеціального призначення (СПП)

Та частина мережевого домену, яка пропонує певний діапазон послуг для забезпечення специфічних вимог обраної спільноти користувачів.

Примітки:

1. Він охоплює комунікаційні ресурси з високим рівнем невразливості, високою доступністю та відносно обмеженими можливостями.
2. Він може забезпечувати надання комунікаційних послуг, що є з погляду експлуатації технічно або економічно неприйнятними для їх включення в сегмент загального призначення.

stakeholder

In public affairs, an individual or group that is directly impacted by military operations, actions, and/or outcomes, and whose interests positively or negatively motivate them toward action. (AAP-06, 2014)

зацікавлена сторона

У службі зав'язків з громадськістю – особа чи група, на яку безпосередньо впливають воєнні операції, дії та/або наслідки і чий інтереси позитивно чи негативно мотивують їх до діяльності.

standard operating procedure

A set of instructions applicable to those features of operations that lend themselves to a definite or standardized procedure without loss of effectiveness. (AAP-06, 2014)

типовий порядок дій, стандартні оперативні процедури

Набір інструкцій, які застосовуються до тих функцій операцій, які піддаються визначеній або стандартизованій процедурі без втрати ефективності.

standardization

1. The development and implementation of concepts, doctrines, procedures and designs in order to achieve and maintain the compatibility, interchangeability or commonality which are necessary to attain the required level of interoperability, or to optimise the use of resources, in the fields of operations, materiel and administration.

(AAP-06, 2014)

2. The activity of establishing, with regard to actual or potential problems, provisions for common and repeated use, aimed at the achievement of the optimum degree of order in a given context. *(AAP-06, 2014)*

Notes:

1. In particular, the activity consists of the processes of formulating, issuing and implementing standards.
2. Important benefits of standardization are improvement of the suitability of products, processes and services for their intended purposes, prevention of barriers to trade and facilitation of technological cooperation.

standing operating procedures/ standard operating procedures (admitted) (SOP)

A set of instructions covering those features of operations which lend themselves to a definite or standardized procedure without loss of effectiveness. The procedure is applicable unless ordered otherwise.

(AAP-06, 2014)

strategic command (SC)

The command organization at the highest level of the NATO military command structure.

Note: There are two strategic commands, namely, Allied Command Operations and Allied Command Transformation. *(AAP-06, 2014)*

стандартизація

1. Розроблення та втілення концепцій, доктрин, процедур і планів із метою досягнення та підтримання сумісності, взаємозамінності або спільності, які необхідні для досягнення належного рівня взаємодії та оптимізації використання ресурсів у сфері проведення операцій, матеріально-технічного забезпечення та управління.

2. Діяльність, спрямована на встановлення з урахуванням актуальних або потенційних проблем технічного забезпечення для спільного та багаторазового використання, метою якої є досягнення оптимального ступеня впорядкованості в цьому контексті.

Примітки:

1. Зокрема діяльність, яка включає процеси підготовки, видання та впровадження стандартів.
2. Важливими перевагами стандартизації є підвищення рівня придатності продуктів, процесів та послуг для досягнення визначених ними цілей, запобігання виникненню перешкод у торгівлі та посиленні технологічної співпраці.

стандартна процедура виконання операції/стандартна оперативна процедура

Набір інструкцій, що включають ті особливості операцій, які підлягають певній стандартизованій процедурі без втрати ефективності. Процедура застосовується, якщо немає іншого наказу.

стратегічне командування

Командна організація на найвищому рівні структури військового командування НАТО.

Примітка: існує два стратегічних командування, а саме: Стратегічне командування операціями НАТО та Стратегічне командування НАТО із трансформації.

strategic communications (StratCom)

1. The coordinated and appropriate use of NATO information activities and capabilities – public diplomacy, public affairs (PA), military public affairs, information operations. (*AJP-3.10.1*)

2. In the NATO military context, the integration of communication capabilities and information staff function with other military activities, in order to understand and shape the information environment, in support of NATO strategic aims and objectives. (*AAP-06, 2018*)

стратегічні комунікації (стратком)

1. Скоординоване та налагоджене використання інформаційних заходів та можливостей НАТО – публічної дипломатії, зв'язків із громадськістю, військово-цивільного співробітництва, інформаційних операцій – із метою реалізації цілей діяльності НАТО.

2. У військовому контексті НАТО – інтегрування можливостей функціонування комунікації та інформаційних технологій з іншими військовими діями, з метою розуміння та формування інформаційного середовища на підтримання стратегічних цілей і завдань НАТО.

strategic concept

The course of action accepted as a result of the estimate of the strategic situation. It is a statement of what is to be done in broad terms sufficiently flexible to permit its use in framing the military, diplomatic, economic, psychological and other measures which stem from it. (*AAP-06, 2014*)

стратегічна концепція

Порядок дій, прийнятий у результаті оцінювання стратегічної ситуації. Визначення в загальних рисах достатньо гнучкого порядку дій, що дає змогу використовувати його для формування структури та змісту військових, дипломатичних, економічних, психологічних та інших відповідних заходів.

strategic imagery

Imagery depicting broad missions, coordinated programs, plans, themes, and messages to inform or engage key audiences. (*DODI 5040.02*)

стратегічна візуальна інформація

Візуальна інформація, що відтворює широкомасштабні місії, скоординовані програми, плани, теми та повідомлення задля інформування чи залучення ключової аудиторії.

strategic intelligence

Intelligence required for the formulation of policy, military planning and the provision of indications and warning, at the national and/or international levels. (*AAP-06, 2014*)

стратегічні розвідувальні дані

Розвідувальні дані, необхідні для формування політики, здійснення військового планування та попередження про небезпеку на національному та міжнародному рівнях.

strategic level

The level at which a nation or group of nations determines national or multinational security objectives and deploys national, including military, resources to achieve them. *(AAP-06, 2014)*

стратегічний рівень

Рівень, на якому країна або група країн визначають національні й багатонаціональні цілі з питань забезпечення безпеки, а також застосовують національні, зокрема й військові, ресурси для досягнення цих цілей.

strategic psychological activities (SPA)

Planned psychological activities in peace, crisis and war which pursue objectives to gain the support and cooperation of friendly and neutral countries and to reduce the will and the capacity of hostile or potentially hostile countries to wage war. *(AAP-06, 2014)*

стратегічні психологічні заходи

Заплановані психологічні заходи в мирний час, під час кризи та війни, основним завданням яких є забезпечення сприяння або співробітництва дружніх чи нейтральних країн, а також зменшення здатності ворожих або потенційно ворожих країн вести війну.

strategic warning

A notification that hostilities may be imminent. This notification may occur at any time prior to the initiation of hostilities. *(AAP-06, 2014)*

стратегічне попередження

Повідомлення про вірогідність негайного початку воєнних дій. Це повідомлення може бути отримане в будь-який час до початку ворожих дій.

strategy

A prudent idea or set of ideas for employing the instruments of national power in a synchronized and integrated fashion to achieve theatre, national, and/or multinational objectives. *(AAP-06, 2014)*

стратегія

Оптимальна ідея або низка ідей для залучення інструментів національної влади у синхронізованій та інтегрованій манері для досягнення цілей театру бойових дій, національних і/або мультинаціональних цілей.

structured message text

A message text composed of paragraphs ordered in a specified sequence, each paragraph characterized by an identifier and containing information in free form. It is designed to facilitate manual handling and processing. *(AAP-06, 2014)*

текст повідомлення структурованої форми

Текст повідомлення, що складається з абзаців, розташованих у певній послідовності; у кожному абзаці викладені код та інформація в довільній формі. Створюється для полегшення ручного оброблення інформації.

subculture

A cultural group within a larger culture, often having beliefs or interests at variance with those of the larger culture. (*OED*)

субкультура

Культурна група в межах більшої культурної групи, яка часто має відмінні від цієї більшої групи вірування та інтереси.

subversion

Action designed to weaken the military, economic or political strength of a nation by undermining the morale, loyalty or reliability of its citizens. (*AAP-06, 2014*)

диверсія, підривна діяльність

Дії, спрямовані на послаблення військового, економічного та політичного потенціалу країни шляхом підриву морального духу, вірності та відданості її громадян.

surface warfare

That portion of maritime warfare in which operations are conducted to destroy or neutralize enemy naval surface forces and merchant vessels. (*GAO-10-1036R Hybrid Warfare*)

бойові дії надводних сил

Частина дій ВМС, що включає операції, які проводяться з метою знищити або нейтралізувати надводні воєнно-морські сили противника або торговельні судна.

survivability

The ability of an entity to ensure the continuity of specified functions during and after exposure to abnormal conditions. (*AAP-06, 2014*)

Notes:

1. Abnormal conditions may be caused by an act of God or man-made hazards including sabotage, conventional or nuclear attack and electronic countermeasures.
2. The effects of abnormal conditions may be volatile or lasting; functional units could therefore be recoverable or repairable without being survivable.

невразливість

Здатність об'єкта гарантувати безперервне виконання визначених функцій під час та після виникнення аварійних умов.

Примітки:

1. Аварійні умови можуть виникнути під впливом стихійних лих або в результаті виникнення небезпеки, пов'язаної з діями людини, зокрема: саботажем, проведенням звичайних або ядерних атак, заходами електронної протидії.
2. Вплив аварійних умов може бути перемінним або тривалим, тому функціональні блоки/підрозділи мають бути такими, що відновлюються без втрати невразливості.

survival, evasion, resistance, and escape (SERE)

Actions performed by isolated personnel designed to ensure their health, mobility, safety, and honour in anticipation of or preparation for their return to friendly control. (*AAP-06, 2014*)

виживання, уникання бути захопленим у полон, протистояння та втеча з полону

Дії, які виконуються ізольованим особовим складом і спрямовані на збереження здоров'я, мобільності, безпеки та гідності в очікуванні або під час підготовки до повернення під контроль держави.

susceptibility

The vulnerability of a target audience to particular forms of psychological operations approach. *(AAP-06, 2014)*

сприйнятливість

Вразливість цільової аудиторії до певних форм проведення психологічних операцій.

switching

The process of temporarily associating functional units, transmission channels or telecommunication circuits for the purpose of providing a desired telecommunications facility.

(ACoMP-1/IEC-701)

Note: Examples of switching are circuit switching, message switching and packet switching.

переключення

Процес тимчасового зв'язку між функціональними блоками/ підрозділами, каналами передачі даних або телекомунікаційними лініями з метою надання бажаних телекомунікаційних послуг.

Примітка: прикладами переключення є комутація засобів (каналів), комутація повідомлень даних та комутація пакетів зв'язку.

synchronization

1. The arrangement of military actions in time, space, and purpose to produce maximum relative combat power at a decisive place and time.
2. In the intelligence context, application of intelligence sources and methods in concert with the operation plan to answer intelligence requirements in time to influence the decisions they support.

(AAP-06, 2014)

синхронізація

1. Узгодження воєнних дій у часі та просторі з метою досягнення максимальної боєздатності у визначеному місці та часі.
2. У контексті розвідки – узгоджене з планом операції застосування джерел та методів розвідки для вчасного виконання розвідувальних вимог із метою їх використання для прийняття відповідних рішень.

system

An assembly of doctrines, methods, personnel, procedures, equipment or facilities organized to accomplish specific functions.*(ADatP-02-01)*

система

Сукупність доктрин, методів, персоналу, обладнання та засобів, організованих для виконання конкретних функцій.

system control

A function of system management for monitoring the status of the system and directing corrective action. *(AAP-06, 2014)*

управління системою

Функція адміністрування системи для моніторингу стану системи та спрямування коригувальних дій.

system management

The planning, employment and control of system resources and their utilization to achieve and maintain optimal system operation.

(AAP-06, 2014)

Notes:

1. System management activities are grouped into five functional areas, i.e. fault management, (financial) accounting management, configuration management, performance management and security management.
2. The term *systems management* is related to the International Standards Organization (ISO) open systems interconnection (OSI) model; system(s) management when used in the context of a communication system or network is often called network management.

системне адміністрування/ управління системами/системне управління

Планування, застосування та контроль за використанням ресурсів системи, а також їх експлуатація для досягнення та підтримання оптимального рівня функціонування системи.

Примітки:

1. Діяльність із системного адміністрування включає п'ять напрямів, а саме: виявлення локалізації та усунення пошкоджень, локалізації та усунення несправностей; управління обліком мережевих ресурсів, управління конфігураціями, управління продуктивністю мережевого обладнання, а також систему безпеки.
2. Термін *системне адміністрування* пов'язаний із моделлю Міжнародної програми стандартизації у галузі обміну даними; *системне адміністрування* часто називається адмініструванням мережі, якщо використовується в контексті системи комунікацій або мережі.

system monitoring

Observing and recording selected activities within a system for analysis.

(AAP-06, 2014)

моніторинг системи

Встановлення та фіксація обраних дій у межах системи для аналізу.

T

systems interoperability

The ability of systems to provide information and services to and accept information and services from other systems and to use the information and services so exchanged. (AAP-06, 2014)

функціональна сумісність систем

Здатність систем забезпечувати надання інформації та послуг іншим системам, приймати інформацію та послуги від інших систем, а також використовувати інформацію та послуги, отримані таким чином.

T

tactical concept

A statement, in broad outline, which provides a common basis for future development of tactical doctrine.
(AAP-06, 2014)

тактична концепція

Доповідна записка, в якій концептуально представляється основа для подальшого розвитку тактичної доктрини.

tactical imagery

Imagery that fulfills single-requirement, immediate use missions.
(DODI 5040.02)

тактична візуальна інформація

Візуальна інформація, яка необхідна для виконання поточних і термінових завдань.

tactical intelligence

Intelligence required for the planning and conduct of tactical operations.
(DODI 5040.02)

тактична розвідка

Розвідка, необхідна для планування та проведення тактичних операцій.

tactical level of warfare

The level of warfare at which battles and engagements are planned and executed to achieve military objectives assigned to tactical units or task forces.
(AAP-06, 2014)

тактичний рівень воєнних дій

Рівень воєнних дій, на якому плануються та здійснюються бої та сутички з метою досягнення воєнних цілей, поставлених тактичним підрозділам або тактичним групам.

tactical range

A range in which realistic targets are in use and a certain freedom of manoeuvre is allowed. (AAP-06, 2014)

тактична дальність дій

Дальність дій, на якій містяться реалістичні цілі та існує можливість певної свободи маневрування.

tactics

The employment and ordered arrangement of forces in relation to each other.
(AAP-06, 2014)

тактика

Застосування та сплановане розташування сил стосовно одна до одної.

target 1/ objectiv 2

An area, structure, object, person or group of people against which lethal or non-lethal capability can be employed to create specific psychological or physical effects.

Note: The term 'person' also covers their mind set, thought processes, attitudes and behaviours. (AAP-06, 2018)

мета 1/об'єкт 2

Галузь, структура, об'єкт, особа або група людей, проти яких можуть бути застосовані засоби летального чи не летального характеру задля створення специфічних психологічних або фізичних впливів.

Примітка: термін "особа/людина" також охоплює її розумові здібності, процеси мислення, ставлення та поведінку.

target audience

An individual or group selected for influence or attack by means of psychological operations. (AAP-06, 2014)

цільова аудиторія

Особа або група осіб, відібрана з метою впливу або атаки на них методом психологічних операцій.

targeting

The process of selecting and prioritizing targets and matching the appropriate response to them, taking into account operational requirements and capabilities. (AAP-06, 2014)

визначення цілей

Процес вибору та визначення пріоритетних цілей, а також погодження відповідної дії щодо них з урахуванням оперативних вимог та можливостей.

tasking

The process of translating the allocation into orders, and passing these orders to the units involved. Each order normally contains sufficient detailed instructions to enable the executing agency to accomplish the mission successfully. (AAP-06, 2014)

постановка завдань

Процес трансформування завдань у накази та передачі цих наказів відповідним підрозділам. Кожен наказ зазвичай включає достатньо детальні інструкції, що дають змогу виконавцю успішно провести місію.

tasking authority 2 (TA)

In NATO operations, the authority of an organization or individual to task assets, resources or personnel. (AAP-06, 2014)

уповноважений із постановки завдань

Під час проведення операцій НАТО – організація чи особа, уповноважена розподіляти сили та засоби, ресурси або особовий склад.

telecommunication

1. Communication by wire, radio, optical or other electromagnetic systems. (AAP-06, 2014)
2. Any transmission, emission or reception of signals representing signs, writing, images and sounds or information of any nature by wire, radio, optical or other electromagnetic systems. (AAP-06, 2014)

телекомунікація, дистанційний зв'язок

1. Зв'язок через телеграфні, радіо-, оптичні та електромагнітні системи.
2. Передача, поширення та прийом сигналів у знаковій, письмовій, візуальній та звуковій формі або будь-якої інформації, що передається через телеграфні, радіо-, оптичні та електромагнітні системи.

telexistence

Fundamentally a concept named for the general technology that enables a human to have a real-time sensation of being at a place other than where he or she actually exists, and being able to interact with the remote environment, which may be real, virtual, or a combination of both. It also refers to an advanced type of teleoperation system that enables an operator at the control to perform remote tasks dexterously with the feeling of existing in a surrogate robot working in a remote environment. (JCN 1/17)

телеіснування

Концепція, названа так після появи загальної технології, яка дає змогу людині мати реальне відчуття перебування в іншому місці – не там, де він чи вона дійсно перебувають, а також мати можливість взаємодіяти з віддаленим середовищем, яке може бути реальним, віртуальним або поєднанням першого та другого. Також цей термін стосується прогресивної телеопераційної системи, яка дає можливість оператору на контролі вміло виконувати дистанційні завдання, відчуваючи себе сурогатним роботом, що працює у віддаленому середовищі.

temporary civilian personnel

Civilians engaged either to replace members of the staff who are temporarily absent or to undertake tasks, temporarily in excess of the national or international manpower ceiling. (AAP-06, 2014)

тимчасовий цивільний персонал

Цивільний особовий склад, що замінює штатних співробітників, які є тимчасово відсутніми або виконують завдання, що не можуть бути виконані наявним особовим складом національних та міжнародних організацій.

terminal

An input or output unit by which a user has access to a communication system or an information system. (AAP-06, 2014)

термінал

Вхідний або вихідний пристрій (блок), завдяки якому користувач має доступ до комунікаційної або інформаційної системи.

Note: The unit may interface with another such unit through a direct connection or through a network.

Примітка: пристрій (блок) може взаємодіяти з іншим подібним пристроєм (блоком) шляхом встановлення прямого зв'язку або через мережу.

terrorism

The unlawful use or threatened use of force or violence against individuals or property in an attempt to coerce or intimidate governments or societies to achieve political, religious or ideological objectives. (AAP-06, 2014)

тероризм

Незаконне використання або погроза використання сили чи насильства проти осіб, власності у спробі примусити чи залякати уряди, суспільство з метою досягнення політичних, релігійних чи ідеологічних цілей.

theme

The unifying subject or idea of a message or set of messages.
(IMSM-0129-2018)

тема

Загальний предмет чи ідея повідомлення або низки повідомлень.

time slot

Period of time during which certain activities are governed by specific regulations. (AAP-06, 2014)

проміжок часу

Період часу, протягом якого управління певними видами діяльності регламентується спеціальними інструкціями.

timeliness

The ability of an entity to come at the right time. (AAP-06, 2014)
Note: The term timeliness is sometimes user incorrectly to mean responsiveness.

своєчасність

Здатність елемента/об'єкта/групи тощо з'явитися в належний час.
Примітка: термін *своєчасність* інколи неправильно використовується для позначення швидкості реагування.

topology

The results of identifying generic communication and information system entities, their logical relationships and combining them into a logical structure to provide required capabilities. (AAP-31)

топология (конфігурація системи)

Результат ідентифікації спільних елементів інформаційних та комунікаційних систем, їхніх логічних зв'язків та поєднання в логічну структуру для виконання визначених умов.

transformation

A continuous and proactive process of developing and integrating innovative concepts, doctrines and capabilities in order to improve the effectiveness and interoperability of military forces.
(AAP-06, 2014)

трансформація

Постійний, упереджаючий процес розвитку та інтеграції інноваційних концепцій, доктрин та можливостей із метою покращання ефективності та взаємодії військових сил.

transmission

The transfer of information from one point to one or more other points by means of signals.

Notes:

1. Transmission can be effected directly or indirectly, with or without intermediate storage.
2. The use of the English word “transmission” in the sense of “emission” in radio communication is deprecated. (*AComP-1/IEC-701*)

передача даних

Передача інформації з однієї точки до іншої або до певної кількості інших точок за допомогою сигналів.

Примітки:

1. Передача даних може відбуватися безпосередньо або опосередковано, або без проміжного збереження.
2. Використання англійського слова “передача даних (transmission)” у значенні “емісія/розповсюдження” радіокомунікації є неприпустимим.

transportability

The ability of an entity to be moved by external means and to recover its availability at the new location.

(*AAP-06, 2014*)

здатність передавати інформацію

Здатність передати певний елемент із використанням зовнішніх засобів та відновлювати його в процесі нового розміщення.

tunable metamaterial structures

A metamaterial is a material engineered to have a property that is not found in naturally occurring materials. A tunable metamaterial has a variable response to an incident electromagnetic wave and so can be engineered to respond to electromagnetic radiation in ways not normally found in nature. (*JCN 1/17*)

структури метаматеріалу з регульованими характеристиками

Метаматеріал – це спеціально розроблений матеріал, що має властивості, непритаманні природним матеріалах. Метаматеріал із регульованими характеристиками має перемінну реакцію на випадкові електромагнітні промені, отже, може бути розроблений, щоби реагувати на електромагнітне випромінювання так, як не може реагувати природний матеріал.

U**unconventional warfare (UW)**

1. Military activities conducted through or with underground, auxiliary or guerrilla forces to enable a resistance movement or insurgency to coerce, disrupt, or overthrow a government or occupying power. (*AAP-06, 2014*)

неконвенційні (спеціальні) методи ведення війни

1. Военні дії, які ведуться за допомогою підпільних, допоміжних або партизанських сил для організації руху опору або повстання з метою скинути уряд або окупаційну владу чи змусити їх піти у відставку.

U

2. A broad spectrum of military and paramilitary operations, normally of long duration, predominantly conducted through, with, or by indigenous or surrogate forces who are organized, trained, equipped, supported, and directed in varying degrees by an external source. It includes, but is not limited to, guerrilla warfare, subversion, sabotage, intelligence activities, and unconventional assisted recovery. (*GAO-10-1036R Hybrid Warfare*)

2. Широкий спектр операцій військових та воєнізованих формувань, зазвичай тривалих, що проводяться переважно місцевими або під виглядом місцевих силами, які організовані, підготовлені, озброєні та підтримуються і спрямовуються зовнішнім джерелом. Включають, але не обмежуються тільки ними, партизанську війну, підривну діяльність, саботаж, розвідувальну діяльність та ліквідацію наслідків.

undersea warfare

Operations conducted to establish and maintain control of the underwater environment by denying an opposing force the effective use of underwater systems and weapons. It includes offensive and defensive submarine, antisubmarine, and mine warfare operations. (*GAO-10-1036R Hybrid Warfare*)

бойові дії під водою

Операції, що проводяться з метою встановити та утримувати контроль над підводним простором шляхом перешкодження використанню силами противника підводних систем та зброї. Включає наступальні та оборонні дії підводних човнів, проти підводних човнів та мінної війни.

understanding

In the military context, understanding is the perception and interpretation of a particular situation in order to provide the context, insight and foresight required for effective decision-making. (*JDP 04*)

розуміння, усвідомлення

У військовому контексті – усвідомлення та тлумачення певної ситуації з метою надати контекст, глибинну оцінку та передбачення, необхідні для прийняття ефективних рішень.

user

Any person or anything that uses the services of an organization.

Notes:

1. An organization, in the context of communication and information systems, may also be such a system or other entity such as those of the NATO Open Systems Environment reference model and the layers of the International Standards Organization (ISO) Open System Interconnection (OSI) reference model.
2. The term *vital user* is often used to refer to a user associated with high priority requirements. (*AAP-06, 2014*)

користувач

Будь-яка особа або об'єкт, що використовує послуги організації.

Примітки:

1. Організацією, у контексті комунікаційних та інформаційних систем, може також бути така система або інший об'єкт, як, наприклад, базова модель Середовища відкритих систем НАТО або різновиди базової моделі Міжнародної програми стандартизації обміну даними між системами різних виробників.
2. Термін *основний користувач* часто використовується для позначення користувача, пов'язаного з високою пріоритетністю поставлених вимог.

usurp

1. To take (a position of power or importance) illegally or by force. Supplant (someone) in power.
2. In Info Ops this means establishing a position of authority within the information environment that means our ideas and arguments supplant those of our adversaries. (*OED*)

узурпувати, незаконно захоплювати

1. Захопити (важливий пост чи владу) незаконно чи із застосуванням сили. Витіснити особу, яка перебуває при владі.
2. В інформаційних операціях – створення авторитарної позиції в умовах інформаційного середовища, яка передбачає, що свої ідеї та докази витісняють ті, що притаманні противнику.

V

validation

The confirmation of the capabilities and performance of organizations, individuals, materiel or systems to meet defined standards or criteria, through the provision of objective evidence.

Note: In the context of military forces, the hierarchical relationship in logical sequence is: assessment, analysis, evaluation, validation and certification. (*AAP-06, 2014*)

затвердження, визнання чинним

Підтвердження, що можливості та результати діяльності організацій, осіб, матеріально-технічних засобів чи систем відповідають визначеним стандартам або критеріям шляхом надання об'єктивних обґрунтувань.

Примітка: у контексті військових сил цей процес розподіляється на такі етапи: збирання даних, аналіз, оцінювання, затвердження, сертифікація.

validation

The assessment of an entity to determine to what extent it meets the requirements of the user.

Note: In evolutionary acquisition, validation may constitute a continual process throughout the system life cycle. (*AAP-31*)

перевірка достовірності/валідація

Оцінювання об'єкта для визначення рівня його відповідності вимогам користувача.

Примітка: у процесі постійного та тривалого збирання даних перевірка достовірності може являти собою безперервний процес протягом усього існування системи.

verification

An assessment of an entity to determine that it meets its specified requirements at a particular stage of its development.

Note: In evolutionary acquisition, verification may constitute a continual process throughout the system life cycle. (*AAP-31*)

здійснення контролю/верифікація

Оцінювання об'єкта для визначення його відповідності конкретним вимогам на певному етапі його розвитку.

Примітка: у процесі постійного та тривалого збирання даних перевірка повноважень може становити безперервний процес протягом усього існування системи.

V

VI activity profile

A DoD-wide information system used to identify authorized VI activities and the functions, products, and services they provide. (DODI 5040.02)

профіль діяльності в галузі візуальної інформації

Інформаційна система, що використовується в МО для ідентифікації санкціонованої діяльності в галузі візуальної інформації, а також функцій, продуктів та послуг, які вона надає.

VI functions

The individual VI processes such as production, documentation, reproduction, distribution, records preservation, presentation services, fabrication of training aids and displays, and provision of related technical services. (DODI 5040.02)

функції в галузі візуальної інформації

Окремі процеси в галузі візуальної інформації, наприклад, виробництво, документування, відтворення, розповсюдження, зберігання записів, презентація, виготовлення наочних матеріалів та ілюстрацій і надання відповідних технічних послуг.

VI management office

A DoD Component headquarters staff level office that typically prescribes VI policies and procedures and supervises or oversees VI functions. (DODI 5040.02)

відділ менеджменту візуальної інформації

Штабний відділ, що є компонентом МО, який зазвичай прописує програму дій і процедури, а також наглядає та контролює функції в галузі візуальної інформації.

VI product

A copy of a VI record, or a collection, compilation, or composite of such copies. (DODI 5040.02)

продукт в галузі візуальної інформації

Копія запису візуальної інформації або підбірка, монтаж чи сукупність таких копій.

VI program

The system of personnel, equipment, supplies, facilities, policies, procedures, training, and logistical support that enables the acquisition, recording, transmission, storage, production, and generation of VI records and VI products in support of DoD missions. (DODI 5040.02)

програма в галузі візуальної інформації

Система, що включає особовий склад, обладнання, матеріали, об'єкти, програми дій, процедури, підготовку та матеріально-технічну підтримку; надає можливість проводити збирання, запис, передачу, зберігання, виробництво та створення записів і продуктів візуальної інформації для підтримання місії МО.

VI record

VI with a related caption and identifying number designated as record material in accordance with the requirements of Federal law or Federal regulations. If a VI record resides on a physical medium (such as film, tape, drive, or disk), the record is the informational content as distinct from the medium on which it resides. VI records may include but are not limited to still and motion photography, audio recordings, multimedia, graphic art, broadcast recordings, posters, magazines and will include future visual media as they are developed.

(DODI 5040.02)

запис візуальної інформації

Візуальний продукт з відповідним підписом та ідентифікаційним номером, визначений як реєстраційний матеріал у відповідності до федерального законодавства та постанов. Якщо запис візуальної інформації міститься у фізичному носії (наприклад, на плівці, магнітній стрічці, драйвері чи диску), записом є інформативний зміст, на відміну від носія, на якому він розміщений. Записи візуальної інформації можуть включати кіно- та фотознімки, аудіозаписи, мультимедіа, графіку, записи трансляцій, плакати, журнали та інші наглядні засоби інформації, які можуть виникнути в майбутньому, але не обмежуються тільки ними.

VI records holdings

VI records holdings encompass media typically stored in digital format but may include physical or analog media (photographic film, video, print graphics) and made available pending their ultimate disposition. Such holdings are often usually located in facilities that have environmental controls and other features designed to efficiently house, preserve, and facilitate access to that media and related records.

(DODI 5040.02)

сховища записів візуальної інформації

Сховища записів візуальної інформації містять носії, які зазвичай зберігаються в цифровому форматі, але можуть включати фізичні чи аналогові носії (фотоплівку, відео-, друківані графічні зображення), якими можна скористатися, поки вони не будуть передані на утилізацію. Такі сховища зазвичай розміщуються в приміщеннях, які мають системи регулювання мікроклімату й інші засоби для ефективного зберігання та доступу до цих носіїв і відповідних записів.

VI services

Services that support the production, acquisition, storage, maintenance, loan, dissemination and presentation of VI imagery, productions, products or equipment. *(DODI 5040.02)*

служби в галузі візуальної інформації

Служби, які підтримують виробництво, збирання, зберігання, утримання, тимчасову передачу в користування, розповсюдження та презентацію інформації, продуктів чи обладнання для знімання (обробки, зберігання) візуальної інформації.

video

Motion imagery that is recorded or transmitted as either a digital or analog electromagnetic signal. (DODI 5040.02)

відео

Зображення образів, що рухаються, записане або передане через цифровий чи аналоговий сигнал.

VIDOC team

A team composed of personnel (military or civilian) not assigned to COMCAM forces or billets. (DODI 5040.02)

команда документування візуальної інформації

Команда, що складається з особового складу (військових та цивільних), який не включений у штат підрозділів фото-/відеозйомки.

visual information record identification number (VIRIN)

A DoD standard, alphanumeric designator assigned to a VI record. The life-cycle number used for managing VI records and ensuring:

- 1) VI content is permanently associated with the DoD professional or VI activity who created it;
- 2) the VI enterprise record system does not contain duplicate material;
- 3) when applicable, foreign nation owning rights to an image residing on common storage systems is identified in the optional fifth field. (DODI 5040.02)

реєстраційний номер документа візуальної інформації

Стандартний для всього МО абетко-цифровий номер (код), що присвоюється запису візуальної інформації. Експлуатаційний номер, що використовується для керування записами візуальної інформації та гарантує, що:

- 1) зміст візуальної інформації постійно асоціюється зі спеціалістом, який її створив;
- 2) система запису візуальної інформації не містить дублікатів;
- 3) коли необхідно, іноземна держава, що має права на інформацію, яка знаходиться в спільних системах зберігання, ідентифікується в необов'язковому "п'ятому полі".

visual information (VI)

Use of one or more of the various visual media with or without sound; generally, visual information includes still photography, motion picture photography, video or audio recording, graphic arts, visual aids, models, display, visual presentation services, and the support processes. (CH for SCCS)

візуальна інформація (ВІ)

Використання одного чи більше різних візуальних засобів із звуковим супроводом або без нього. Як правило, до візуальної інформації належать фотографія, кінокадр, відео- або аудіозапис, графіка, наочності, макети, зображення, візуальна презентація тощо.

vulnerability

An analysis of the weaknesses a particular target audience may have to psychological operations. (*AJP-3.10.1*)

вразливість, незахищений об'єкт, слабка сторона

Аналіз слабких сторін певної цільової аудиторії в процесі проведення психологічних операцій.

W**wealth**

A person's material assets, including income, land, and other types of property. It is the basis of economic and often social status. (*OED*)

добробут

Матеріальні активи людини, включаючи дохід, землю та інші види власності. Це є основою економічного та, часто, соціального статусу.

whole force approach

The integrated approach is underpinned by our people – regular and reserve service personnel, MOD civil servants, contractors and other civilians. Working together, these different groups form the 'whole force' which delivers Defense outputs. Under the Whole Force approach, Defense places human capability at the heart of its decision-making and ensures that Defense outputs are delivered by the right mix of capable and motivated people now and in the future, and that people are managed as a strategic resource. (*JCN 1/17*)

комплексне використання всіх видів збройних сил

Інтегрований підхід залучення особового складу регулярних сил та резерву, цивільних посадовців МО, військовослужбовців за контрактом і цивільних осіб. Співпрацюючи разом, ці різні групи людей утворюють "єдину силу", яка виконує завдання з оборони. Керуючись таким підходом, оборонні відомства ставлять людські можливості в центр процесу прийняття рішень та забезпечують те, що завдання з оборони виконують вмотивовані люди зараз та будуть виконувати в майбутньому, а також, що ці люди розглядаються як стратегічний ресурс.

X**xenophobia**

Intense or irrational dislike or fear of people from other countries. (*OED*)

ксенофобія

Сильне та нерациональне відчуття нелюбові до людей з інших країн або страху перед ними.

W
X

ЧАСТИНА II

**Базові поняття стратегічних комунікацій:
стандарти на основі документів НАТО
(українсько-англійський словник)**

А

**абсолютне домінування/
абсолютна перевага**

Кумулятивний ефект домінування в повітряній, наземній, морській та космічній сферах, електромагнітному спектрі та інформаційному середовищі (включаючи кіберпростір), що дає змогу проводити спільні операції, не піддаючись впливу ефективного протистояння або забороненого втручання.

full-spectrum superiority

The cumulative effect of dominance in the air, land, maritime, and space domains, electromagnetic spectrum, and information environment (which includes cyberspace) that permits the conduct of joint operations without effective opposition or prohibitive interference. (*DOD Dict. 2017*)

автентичний документ

Документ, на якому є підпис або печатка, що підтверджують його автентичність та законність. Якщо цей документ належить противнику, він може бути створений із метою навмисного введення в оману. Достовірність такого документа, навіть у разі встановлення його справжності, має підтверджуватися іншою інформацією, зокрема обставинами його перехоплення.

authentic document

A document bearing a signature or seal attesting that it is genuine and official. If it is an enemy document, it may have been prepared for purposes of deception and the accuracy of such document, even though authenticated, must be confirmed by other information, such as conditions of capture. (*AAP-06, 2014*)

агент

1. У сфері розвідки – завербована, підготовлена особа, діяльність якої контролюють і яку залучають до отримання та повідомлення інформації.
2. У сфері розвідки – завербована, підготовлена особа, діяльність якої контролюється та яку залучають до отримання інформації в процесі проведення розвідувальних і контррозвідувальних дій.

agent

1. In intelligence usage, one who is recruited, trained, controlled and employed to obtain and report information. (*AAP-06, 2014*)
2. In intelligence usage, one who is authorized or instructed to obtain or to assist in obtaining information for intelligence or counterintelligence purposes. (*DOD Dict. 2017*)

агентство, агенція

У сфері розвідки – організація або особа, що займаються збиранням та опрацюванням інформації.

agency

In intelligence usage, an organization or individual engaged in collecting and/or processing information.

(AAP-06, 2014)

агентурна розвідка

Категорія розвідки, що працює з інформацією, яку надали або зібтали агенти та особи, які становлять інтерес для розвідки, а також систематичне та контрольоване застосування цих агентів чи осіб через взаємодію з ними або спостереження за ними.

human intelligence (HUMINT)

A category of intelligence derived from information provided by, or collected on, human sources and individuals of intelligence interest, as well as systematic and controlled exploitation, by interaction with, or surveillance of, those sources or individuals. *(JDP 0-01.1)*

адаптивний підхід

Адаптивний підхід вимагає гнучкої та відкритої системи, в якій агенції працюють разом подібно до “імпровізації джазових музикантів на одну тему” з метою зосередити зусилля на необхідному.

adaptive approach

The adaptive approach requires a flexible and more open system, where agencies work together in a way that ‘resembles jazz musicians improvising on a theme’ to focus their efforts at a point of need. *(JDN 2/13)*

адміністративний контроль

Керування або здійснення повноважень стосовно підлеглих або інших організацій, що пов’язані з адміністративними питаннями, такими як управління персоналом, постачання, послуги, та іншими питаннями, що не входять до оперативних завдань підлеглих або інших організацій.

administrative control

to or exercise of authority over subordinate or other organizations in respect to administrative matters such as personnel management, supply, services, and other matters not included in the operational missions of the subordinate or other organizations. *(AAP-06, 2014)*

адміністрування, керування

Установлення та застосування настанов і процедур, пов’язаних з управлінням організацією, що спрямовані на виконання її місії.

administration

The provision and implementation of regulations and procedures related to the management of an organization in support of the accomplishment of its mission.

(AAP-06, 2014)

акустична підводна війна

Дії, що включають використання підводних джерел акустичної енергії для визначення, застосування, зменшення та запобігання використанню ворогом підводного акустичного спектру, а також дії, що сприяють використанню підводного акустичного спектру своїми та союзними силами.

acoustic warfare

Action involving the use of underwater acoustic energy to determine, exploit, reduce, or prevent hostile use of the underwater acoustic spectrum and actions which retain friendly use of the underwater acoustic spectrum. (*GAO-10-1036R Hybrid Warfare*)

акустична розвідка

Розвідка, що проводиться шляхом збирання та оброблення даних акустичного спостереження.

acoustic intelligence

Intelligence derived from the collection and processing of acoustic phenomena. Also called ACINT. (*DOD Dict. 2017*)

аналіз

1. Вивчення цілого шляхом дослідження його компонентів та зв'язків між ними. У контексті військових сил – ієрархія взаємозв'язків у логічній послідовності, що являє собою підрахунок, аналіз, оцінювання, обґрунтування та затвердження.
2. У сфері розвідки – окремий етап процесу оброблення інформації в розвідувальному циклі, на якому інформація підлягає перегляду з метою ідентифікації важливих фактів для подальшої інтерпретації.
3. Вивчення цілого шляхом дослідження його частин та взаємодії між ними.

Примітка: у контексті військових сил ієрархічні зв'язки у логічних послідовностях: розрахунок, аналіз, оцінювання, валідація і сертифікація.

analysis

1. The study of a whole by examining its parts and their interactions. In the context of military forces, the hierarchical relationship in logical sequence is: assessment, analysis, evaluation, validation and certification. (*AAP-06, 2014*)
2. In intelligence usage, a step in the processing phase of the intelligence cycle in which information is subjected to review in order to identify significant facts for subsequent interpretation. (*AAP-06, 2014*)
3. The study of a whole by examining its parts and their interactions.

Note: In the context of military forces, the hierarchical relationship in logical sequences: assessment, analysis, evaluation, validation and certification. (*AAP-06, 2018*)

аналіз та вироблення

У сфері розвідки – перехід обробленої інформації в розвідувальну шляхом інтеграції, оцінювання, аналізу та інтерпретації даних з усіх джерел та підготовка розвідувальних документів із метою надання підтримки відомим або ймовірним замовникам.

analysis and production

In intelligence usage, the conversion of processed information into intelligence through the integration, evaluation, analysis, and interpretation of all source data and the preparation of intelligence products in support of known or anticipated user requirements. (*DOD Dict. 2017*)

аналіз/оцінювання

1. Аналіз іноземної ситуації, розвитку або тенденції, що визначає основні елементи, інтерпретує значення, а також оцінює майбутні можливості та перспективні результати різних дій, які можуть бути здійснені.
2. Оцінювання можливостей, уразливості та потенційного плану/ курсу дій іноземної держави або групи держав у межах певного державного проекту, політичної ситуації, рішення або заздалегідь розробленого плану діяльності.
3. Аналіз поточних, таємних операцій або таких, що знаходяться у стані розроблення, з урахуванням обставин, за яких вони проводяться або можуть бути проведеними, щоби визначити та дати оцінку всім існуючим факторам, а також необхідним видаткам, потенційним перешкодам, здобуткам та наслідкам.
4. Процес логічних міркувань, під час якого командир зважає всі обставини, які потенційно мають вплив на військову ситуацію, та приймає рішення щодо подальших дій, яке має безпосередній вплив на результат виконання завдання.

estimate (of the situation)

1. An analysis of a foreign situation, development, or trend that identifies its major elements, interprets the significance, and appraises the future possibilities and the prospective results of the various actions that might be taken.
2. An appraisal of the capabilities, vulnerabilities, and potential courses of action of a foreign nation or combination of nations in consequence of a specific national plan, policy, decision, or contemplated course of action.
3. An analysis of an actual or contemplated clandestine operation in relation to the situation in which it is or would be conducted to identify and appraise such factors as available as well as needed assets and potential obstacles, accomplishments, and consequences. (*DOD Dict. 2017*)
4. A logical process of reasoning by which a commander considers all the circumstances affecting the military situation and arrives at a decision as to the course of action to be taken in order to accomplish his mission. (*AAP-06, 2014*)

антикризове управління, кризове врегулювання

Скоординовані дії, що проводяться з метою послаблення кризи, запобігання її ескалації до рівня збройного конфлікту, а також стримування воєнних дій у разі їхнього розгортання.

crisis management (CM)

The coordinated actions taken to defuse crises prevent their escalation into an armed conflict and contain hostilities if they should result. (*AAP-06, 2014*)

антитерористичні заходи

Усі оборонні та запобіжні заходи, які проводяться з метою зменшення уразливості військових сил, окремих осіб та власності від проявів тероризму.

Примітка: такі заходи включають заходи захисту та стримування, метою яких є запобігання атакам або зменшення їхнього впливу.

antiterrorism

All defensive and preventive measures taken to reduce the vulnerability of forces, individuals and property to terrorism.

Note: Such measures include protective and deterrent measures aimed at preventing an attack or reducing its effect(s). (*AAP-06, 2014*)

асиметрична загроза

Загроза, що походить від потенційного використання різномірних засобів та методів введення в оману або нейтралізації сил противника з метою використання його слабких місць для отримання диспропорційного результату.

asymmetric threat

A threat emanating from the potential use of dissimilar means or methods to circumvent or negate an opponent's strengths while exploiting his weaknesses to obtain a disproportionate result. (AAP-06, 2014)

асиметричний

У воєнних операціях – застосування різноманітних стратегій, тактик, можливостей та способів, щоби обійти чи знехтувати сильними сторонами опонента (ворога), використовуючи його слабкі сторони.

asymmetric

In military operations the application of dissimilar strategies, tactics, capabilities, and methods to circumvent or negate an opponent's strengths while exploiting his weaknesses. (DOD Dict. 2017)

атака на комп'ютерну мережу (кібератака)

Дія, спрямована на псування, заперечення, пошкодження та знищення інформації, яка міститься в комп'ютері та/чи комп'ютерній мережі, або комп'ютера та/чи мережі в цілому.

computer network attack (CAN)

Action taken to disrupt, deny, degrade or destroy information resident in a computer and/or computer network, or the computer and/or computer network itself. (AAP-06, 2014)

атомна війна

Див. *nuclear warfare* (ядерна війна).

atomic warfare

See *nuclear warfare*. (GAO-10-1036R Hybrid Warfare)

аудиторія

Особа або група осіб, що стали свідками події або передачі інформації із застосуванням відкритих для громадськості аудіовізуальних або друкованих медіаджерел:

audience

An individual or group that witnesses an event or information conveyed through social audiovisual or printed media. In communication terms these can be divided as follows:

Б

а) **основна**. Така, що безпосередньо або опосередковано пов'язана з певним продуктом або діяльністю, та вплинути на яку є метою Командування Об'єднаних сил;

б) **проміжна**. Аудиторія, яка не є цільовою і до якої не зверталися безпосередньо, але вона залучена до проведення операцій. Виконує роль посередника для основної аудиторії;

в) **непередбачувана (незапланована)**. Аудиторія, яку можна задіяти, однак до якої не звертаються безпосередньо; ця аудиторія не пов'язана з результатом діяльності чи власне діяльністю. Вона (може бути визначена Північноатлантичною радою) буде відсутньою в полі зору до моменту завершення операцій або необхідних заходів. Якщо така аудиторія не визначена, Північноатлантична рада має це зробити з метою проведення подальших заходів. Командування Об'єднаних сил повинно узгодити свої дії стосовно такої аудиторії аби запобігти виникненню проблемних питань у майбутньому.

а) **ultimate**. Those targeted, directly, or indirectly, by a product or activity. Those who the JFC wants to reach;

б) **intermediate**. Those reached but not directly addressed nor presumably targeted. Clearly used as conduit for the Ultimate target audience;

с) **unintended audience**. Those reached, but not addressed nor targeted by a product or activity. Such audiences (which could already be NAC approved) will not be apparent until after the action and subsequent MOE. If it is a non-approved audience NAC approval must be sought for any future actions or the JFC must modify his actions to avoid targeting it in the future. (*AJP-3.10.1*)

Б

багатонаціональний

Між двома та більше силами чи агенціями двох чи більше країн чи партнерів по коаліції.

multinational

Between two or more forces or agencies of two or more nations or coalition partners. (*DOD Dict. 2017*)

багатонаціональні воєнні дії

Воєнні дії, що проводяться силами двох чи більше держав, зазвичай у рамках коаліції чи союзу.

multinational warfare

Warfare conducted by forces of two or more nations, usually undertaken within the structure of a coalition or alliance. (*GAO-10-1036R Hybrid Warfare*)

багатонаціональні операції

Збиральний термін для позначення воєнних дій, що проводяться силами двох чи більше країн, зазвичай у рамках коаліції чи альянсу.

multinational operations

A collective term to describe military actions conducted by forces of two or more nations, usually undertaken within the structure of a coalition or alliance. (*DOD Dict. 2017*)

багатонаціональні сили

1. Сили, що складаються з військових компонентів країн, які утворили альянс чи коаліцію задля досягнення певної мети.
2. Сили, у складі яких є представники двох і більше країн.

multinational force (MNF), combined force

1. The force composed of military elements of nations who have formed an alliance or coalition for some specific purpose. (*DOD Dict. 2017*)
2. A force composed of elements of two or more nations. (*AAP-06, 2014*)

бажане сприйняття (погляди)

У процесі операцій, метою яких є введення противника в оману, – погляди об'єкта операції, його сприйняття ситуації, результатом яких є досягнення цілей такої операції.

desired perception

In military deception, what the deception target must believe for it to make the decision that will achieve the deception objective. (*FM 3-13 IO:DTTP*)

базова підтримка іншими підрозділами (структурами)

1. Механізм використання іншими дислокованими підрозділами ресурсів та сервісів головної бази/підрозділу.
2. У психологічних операціях – можливості налагодження комунікативних зв'язків із підрозділами, які займаються їх проведенням та забезпечують радіоелектронний зв'язок з іншими елементами психологічних операцій на основному місці дислокації для підтримання Об'єднаних оперативно-тактичних груп у зоні проведення операцій у сфері досліджень та аналізу, розроблення та виготовлення продукції.

reach back

1. Reach back is a mechanism where supplies and services held in the home base can be accessed and used by deployed forces.
2. For PsyOps, it often refers to electronic connectivity with PSYOPS elements left at in home stations that provide PsyOps in the CJTF/AOO support with regard to research and analysis, product development and production. (*AJP-3.10.1*)

бар'єр, загородження

Загородження або перешкода, що використовується для заборони або обмеження руху ворожих транспортних засобів на маршруті слідування.

road block

A barrier or obstacle (usually covered by fire) used to block, or limit the movement of, hostile vehicles along a route. (AAP-06, 2014)

безпека (конфіденційність, секретність)

1. Стан, який досягається за умови, якщо визначена інформація, матеріали, персонал, дії та обладнання захищені від впливу шпionажу, саботажу, диверсій та тероризму, а також від втрати або несанкціонованого розкриття.
2. Заходи, необхідні для досягнення певного стану/певних умов.
3. **(органи безпеки)** Організації, відповідальні за захист від шпionажу, саботажу, підривної діяльності та терористичних актів, а також від несанкціонованого розкриття.
4. Заходи, що вживаються військовою частиною, дії або заходи з метою свого захисту від усіх актів, які спрямовані або можуть вплинути на зменшення боєздатності. (JP 3-10)
5. Становище, яке забезпечується впровадженням та підтримкою захисних заходів, що гарантує стан недоторканності від ворожих дій чи впливів. (JP 3-10)
6. У галузі забезпечення секретності – стан, який унеможлиблює доступ неуповноважених осіб до офіційної інформації, яка захищається в інтересах національної безпеки.
7. Заходи, необхідні для досягнення належного рівня захищеності від шпionажу, саботажу, підривної діяльності та терористичних актів, а також від несанкціонованого розкриття.

security (Sy)

1. The condition achieved when designated information, materiel, personnel, activities and installations are protected against espionage, sabotage, subversion and terrorism, as well as against loss or unauthorized disclosure. (AAP-6)
2. The measures necessary to achieve this condition. (AAP-6)
3. The organizations responsible for protecting against espionage, sabotage, subversion and terrorism, as well as against loss or unauthorized disclosure. (AAP-06, 2014)
4. Measures taken by a military unit, activity, or installation to protect itself against all acts designed to, or which may, impair its effectiveness. (JP 3-10)
5. A condition that results from the establishment and maintenance of protective measures that ensures a state of inviolability from hostile acts or influences. (JP 3-10)
6. With respect to classified matter, the condition that prevents unauthorized persons from having access to official information that is safeguarded in the interests of national security. (DOD Dict. 2017)
7. The measures necessary to achieve protection against espionage, sabotage, subversion and terrorism, as well as against loss or unauthorized disclosure. (AAP-06, 2014)

**безпека зв'язку (комунікацій);
засоби забезпечення безпеки
зв'язку**

1. Застосування засобів безпеки в галузі телекомунікацій із метою перешкоджання поширенню цінної інформації з неправомірних джерел, що може виникнути в результаті заволодіння чи вивчення засобів зв'язку, або з метою забезпечення автентичності таких телекомунікацій.

Примітка: заходи безпеки включають у себе захист криптологічних даних, безпеку передачі та поширення інформації, а також процедурні, фізичні заходи й заходи, пов'язані зі штатом, веденням документації та використанням комп'ютерів.

2. Заходи із захисту інформації, які використовуються для того, щоби відмовити у доступі до інформації, яку можна отримати через засоби зв'язку, особам, які не мають на це право, або для того, щоби ввести таких осіб в оману щодо тлумачення такої інформації.

**communications security
(COMSEC)**

1. The application of security measures to telecommunications in order to deny unauthorized persons' information of value which might be derived from the possession and study of such telecommunications or to ensure the authenticity of such telecommunications.

Note: Such measures include crypto, transmission and emission security, and also include procedural, physical, personnel, document and computer security. (AAP-06, 2014)

2. The protection resulting from all measures designed to deny unauthorized persons' information of value that might be derived from the possession and study of telecommunications, or to mislead unauthorized persons in their interpretation of the results of such possession and study. (DOD Dict. 2017)

**безпека роботи радіоелектронних
засобів/безпека випромінювання**

Компонент безпеки зв'язку (комунікацій), який виникає внаслідок усіх вжитих заходів, спрямованих на те, щоби позбутись інформації з несанкціонованих джерел, яка може бути отримана шляхом перехоплення та аналізу демаскувального випромінювання з шифрувального обладнання та телекомунікаційних систем.

emission security

The component of communications security that results from all measures taken to deny unauthorized persons' information of value that might be derived from intercept and analysis of compromising emanations from crypto-equipment and telecommunications systems. (DOD Dict. 2017)

**безпечна зона; зона, що
охороняється**

Територія, в межах якої НАТО або сили НАТО беруть на себе певний ступінь відповідальності за людей або власність та можуть накладати обмеження щодо пересування.

Примітка: може бути дозволене використання сили для встановлення контролю та захисту такої зони.

secure area

A designated location or area within which NATO or NATO-led forces accept a specified degree of responsibility for persons or property and may impose restrictions on movement.

Note: The use of force may be authorized to establish and protect a secure area. (AAP-06, 2014)

битва наративів

Битва наративів – повномасштабна битва в когнітивному вимірі інформаційного середовища з метою успішного встановлення причин та потенційних наслідків конфлікту згідно з вашими зусиллями.

battle of the Narrative

The battle of the narrative is a full-blown battle in the cognitive dimension of the information environment to succeed in establishing the reasons for and potential outcomes of the conflict, on terms favorable to your efforts.
(CH for SCCS)

біженець

1. Людина, яка через обґрунтоване побоювання переслідування за ознаками належності до певної раси, віросповідання, національності, соціальної групи або через політичні погляди знаходиться за межами країни свого походження і неспроможна або через своє побоювання не має бажання знаходитись під захистом цієї країни.

2. Людина, яка через обґрунтоване побоювання переслідування за ознаками належності до певної раси, віросповідання, національності, соціальної групи або через політичні погляди, знаходиться за межами країни свого походження і неспроможна або через своє побоювання не має бажання знаходитись під захистом цієї країни; також це може бути людина, яка знаходиться за межами країни свого колишнього проживання і не може або не хоче повертатись до неї через побоювання переслідування (ООН).

refugee

1. A person who, owing to a well-founded fear of being persecuted for reasons of race, religion, nationality, membership of a particular social group, or political opinion, is outside the country of his or her nationality and is unable or, owing to such fear, is unwilling to avail himself or herself of the protection of that country.
(DOD Dict. 2017)

2. Any person who, owing to a well-founded fear of being persecuted for reasons of race, religion, nationality, membership of a particular social group or political opinion, is outside the country of his nationality and is unable, or owing to such fear, is unwilling to avail himself of the protection of that country; or who, not having a nationality and being outside the country of his former habitual residence as a result of such events, is unable or, owing to such fear, is unwilling to return to it.
[UN] (AAP-06, 2014)

біологічна війна

Застосування біологічних засобів із метою призвести до втрат особового складу чи загибелі тварин, або завдати шкоди рослинам чи матеріально-технічним ресурсам; також захист від такого застосування біологічних засобів.

biological warfare

Employment of biological agents to produce casualties in personnel or animals, or damage to plants or materiel; or defense against such employment.
(GAO-10-1036R Hybrid Warfare)

бойова інформація

Безпосередня інформація, зібрана та передана тактичному командуванню, яка, через свій швидкоплинний характер або критичність ситуації, не може бути оброблена та перетворена у тактичні розвіддані для задоволення тактико-розвідувальних потреб командування.

combat information

Unevaluated data, gathered by or provided directly to the tactical commander which, due to its highly perishable nature or the criticality of the situation, cannot be processed into tactical intelligence in time to satisfy the user's tactical intelligence requirements. (*DOD Dict. 2017*)

бойова камера; зйомки бойових епізодів безпосередніми учасниками

1. Збирання або використання знімків або рухомих кадрів для підтримання бойових, інформаційних, гуманітарних, спеціальних, розвідувальних, технічних, судових, громадських та інших операцій із залученням Збройних Сил.
2. Збирання або використання знімків або рухомих кадрів для підтримання оперативно-технічних вимог та вимог планування в межах воєнних операцій та під час спільних навчань.
3. Спеціально підготовлені експедиційні сили відповідних військових підрозділів, здатні забезпечити надання високоякісних візуальних даних під час воєнних операцій.

combat camera (COMCAM, Documenters)

1. The acquisition and utilization of still and motion imagery in support of combat, information, humanitarian, special forces, intelligence, reconnaissance, engineering, legal, public affairs, and other operations involving the Military Services. (*CH for SCCS*)
2. The acquisition and utilization of still and motion imagery in support of operational and planning requirements across the range of military operations and during joint exercises. (*JP 1-02. Source: JP 3-61*)
3. Specially-trained expeditionary forces from Service-designated units capable of providing high-quality directed visual information during military operations. (*DOD Dict. 2017*)

бойовий дух, побутове забезпечення та відпочинок

Злиття різноманітних непов'язаних дисциплін у програми покращання бойової готовності, фізичної підготовки, бойового духу та згуртованості підрозділу, якості життя та надання рекреаційних, соціальних та інших допоміжних послуг.

morale, welfare, and recreation (MWR)

The merging of multiple unconnected disciplines into programs that improve unit readiness, promote fitness, build unit morale and cohesion, enhance quality of life, and provide recreational, social, and other support services. (*DOD Dict. 2017*)

бойовий інформаційний пост

Пост на кораблі або літаку, забезпечений людьми та обладнанням, для збирання, оцінювання та поширення тактичної інформації, необхідної командувачу або певним органам контролю.

combat information center (CIC)

The agency in a ship or aircraft manned and equipped to collect, display, evaluate, and disseminate tactical information for the use of the embarked flag officer, commanding officer, and certain control agencies. (*DOD Dict. 2017*)

бойовий наказ, оперативна директива

Директива, видана командиром підлеглим командирам із метою забезпечення скоординованого проведення операції.

operation order (OPORD)

A directive issued by a commander to subordinate commanders for the purpose of effecting the coordinated execution of an operation.
(*DOD Dict. 2017*)

бойові дії в прибережних водах

Берегова охорона, захист гаваней та забезпечення безпеки портів, що проводяться як у прибережних водах за межами США з метою проведення державної політики, так і в межах США як частина заходів з оборони країни.

naval coastal warfare

Coastal sea control, harbor defense, and port security, executed both in coastal areas outside the United States in support of national policy and in the United States as part of this Nation's defense. (*GAO-10-1036R Hybrid Warfare*)

бойові дії надводних сил

Частина дій ВМС, що включає операції, які проводяться з метою знищити або нейтралізувати надводні воєнно-морські сили противника або торговельні судна.

surface warfare

That portion of maritime warfare in which operations are conducted to destroy or neutralize enemy naval surface forces and merchant vessels.
(*GAO-10-1036R Hybrid Warfare*)

бойові дії під водою

Операції, що проводяться з метою встановити та утримувати контроль над підводним простором шляхом перешкоджання використанню силами противника підводних систем та зброї. Включає наступальні та оборонні дії підводних човнів, проти підводних човнів та мінної війни.

undersea warfare

Operations conducted to establish and maintain control of the underwater environment by denying an opposing force the effective use of underwater systems and weapons. It includes offensive and defensive submarine, antisubmarine, and mine warfare operations.
(*GAO-10-1036R Hybrid Warfare*)

боротьба з наркобізнесом

Активні заходи з метою виявити, контролювати та протидіяти виробництву, контрабанді та використанню заборонених наркотиків.

counterdrug (CD)

Those active measures taken to detect, monitor, and counter the production, trafficking, and use of illegal drugs. (*DOD Dict. 2017*)

боротьба з повстанським рухом, протидія заколотам

1. Комплексні цивільні та військові дії, спрямовані на придушення та стримування повстанського руху та усунення його основних причин.
2. Цивільні та військові заходи, спрямовані на придушення повстання та подолання будь-яких проявів незадоволення.

counterinsurgency (COIN)

1. Comprehensive civilian and military efforts designed to simultaneously defeat and contain insurgency and address its root causes. (*DOD Dict. 2017*)
2. Comprehensive civilian and military efforts made to defeat an insurgency and to address any core grievances. (*AAP-06, 2014*)

боротьба зі шпіонажем

Складова контррозвідувальної діяльності, спрямована на виявлення, нейтралізацію, застосування чи запобігання шпигунській діяльності шляхом ідентифікації, проникнення, маніпулювання, введення в оману та стримування окремих осіб, груп чи організацій, які проводять чи підозрюються в проведенні шпигунської діяльності.

counterespionage

That aspect of counterintelligence designed to detect, destroy, neutralize, exploit, or prevent espionage activities through identification, penetration, manipulation, deception, and repression of individuals, groups, or organizations conducting or suspected of conducting espionage activities. (*DOD Dict. 2017*)

боротьба з підривною діяльністю

Дії з виявлення та протидії підривній діяльності.

counter-subversion

Action designed to detect and counteract subversion. (*AAP-06, 2014*)

буферна/проміжна зона

1. Територія, що перебуває під контролем мирно налаштованих військових сил, зі складу яких було виключено вороже налаштовані сили, які перебувають у стані конфліктів або війни. Також називається зоною розмежування конфліктуючих сторін у процесі проведення деяких операцій ООН.

buffer zone

1. A defined area controlled by a peace operations force from which disputing or belligerent forces have been excluded. Also called *area of separation* in some United Nations operations. (*JP 3-07.3*)

2. Визначена територія, яка використовується для забезпечення безпеки проведення воєнних операцій.

2. A designated area used for safety in military operations. (*DOD Dict. 2017*)

В

В

введення противника в оману

Дії, вчинені з метою умисного введення в оману противника, що приймає військові рішення, щодо дружніх військових можливостей, намірів і операцій, що приводить до того, що противник зробить або не зробить конкретні дії, які тим самим сприятимуть реалізації дружньої місії.

military deception (MILDEC)

Actions executed to deliberately mislead adversary military decision makers as to friendly military capabilities, intentions, and operations, thereby causing the adversary to take specific actions (or inactions) that will contribute to the accomplishment of the friendly mission. (*CH for SCCS*)

введення противника в оману засобами радіоелектронної боротьби

У системі засобів радіоелектронної боротьби – навмисне випромінювання, перевипромінювання, змінювання, поглинання або відбиття електромагнітної енергії з метою дезорієнтувати, відволікти або заманити в пастку противника чи його радіоелектронні системи.

electronic deception (ED)

In electronic countermeasures, the deliberate radiation, reradiation, alteration, absorption or reflection of electromagnetic energy in a manner intended to confuse, distract or seduce an enemy or his electronic systems. (*AAP-06, 2014*)

вводити в оману

1. Навмисно змушувати когось вірити в неправдивість певного явища, факту тощо.
2. В інформаційних операціях – введення осіб, які приймають рішення, в оману, маніпулюючи їхнім сприйняттям дійсності та переконуючи їх іти певним курсом.

deceive

1. Deliberately cause (someone) to believe something that is not true.
2. In InfoOps, deception seeks to mislead adversary decision-makers by manipulating their perception of reality and persuading them to adopt a particular course of action. (*OED*)

вводити в оману

Сприяти отриманню суб'єктом оманливого враження стосовно певного об'єкта тощо.

mislead

Cause to have a wrong impression about someone or something. *(OED)*

велика (воєнна) операція

Низка бойових дій (боїв, сутичок, ударів), проведених бойовими силами одного чи кількох родів військ, що скоординовані за часом та місцем із метою досягнення стратегічних та оперативних цілей у зоні операції. Ці дії відбуваються одночасно або послідовно згідно із загальним планом та контролюються єдиним командувачем. Для небойових операцій – посилення на відповідний масштаб воєнної операції.

major operation

A series of tactical actions (battles, engagements, strikes) conducted by combat forces of a single or several Services, coordinated in time and place, to achieve strategic or operational objectives in an operational area. These actions are conducted simultaneously or sequentially in accordance with a common plan and are controlled by a single commander. For noncombat operations, a reference to the relative size and scope of a military operation. *(CH for SCCS)*

взаємна допомога

Угоди на державному рівні між двома та більше країнами про надання взаємної допомоги.

mutual aid

Arrangements made at government level between one nation and one or more other nations to assist each other. *(AAP-06, 2014)*

взаємна підтримка

Підтримка, яку надають один одному підрозділи у боротьбі з противником з урахуванням своїх завдань, розташування по відношенню один до одного та до сил противника, ураховуючи свої можливості.

mutual support

That support which units render each other against an enemy, because of their assigned tasks, their position relative to each other and to the enemy, and their inherent capabilities. *(AAP-06, 2014)*

взаємність, взаємний обмін

Обмін чимось з іншими задля взаємної вигоди.

reciprocity

The practice of exchanging things with others for mutual benefit. *(OED)*

взаємодія, оперативна сумісність

1. Здатність діяти злагоджено, ефективно та досягати тактичних, оперативних і стратегічних цілей.

2. Стан, що досягається серед систем електронно-комунікаційних засобів зв'язку або елементів електронного обладнання зв'язку, коли інформація або послуги можуть бути обмінені безпосередньо і задовільно між ними та/або їхніми користувачами.

interoperability

1. The ability to act together coherently, effectively, and efficiently to achieve tactical, operational, and strategic objectives. (*JP 3-0; AAP-06, 2014*)

2. The condition achieved among communications-electronics systems or items of communications electronics equipment when information or services can be exchanged directly and satisfactorily between them and/or their users. (*DOD Dict. 2017*)

виживання, уникання бути захопленим у полон, протистояння та втеча з полону

Дії, які виконуються ізольованим особовим складом і спрямовані на збереження здоров'я, мобільності, безпеки та гідності в очікуванні або під час підготовки до повернення під контроль держави.

survival, evasion, resistance, and escape (SERE)

Actions performed by isolated personnel designed to ensure their health, mobility, safety, and honour in anticipation of or preparation for their return to friendly control. (*AAP-06, 2014*)

визначення днів та годин, пов'язаних із веденням воєнних операцій

Існують такі визначення днів та годин: День "D" – день, коли починається або має початись операція. Це може бути початком воєнних дій або інших операцій.

День "E" – день початку навчань НАТО.

День "G" – день, коли віддається наказ, зазвичай на державному рівні, на розгортання підрозділу.

День "M" – день, коли розпочинається або повинна розпочатись мобілізація.

Година "C" – визначений час, в який розпочинається або має розпочатись операція чи навчання.

designation of days and hours

The following designations have the meaning shown:

D-day – The day on which an operation commences or is due to commence. This may be the commencement of hostilities or any other operation.

E-day – The day on which a NATO exercises commences.

G-day – The day on which an order, normally national, is given to deploy a unit.

M-day – The day on which mobilization commences or is due to commence.

H-hour – The specific time at which an operation or exercise commences, or is due to commence. (*AAP-06, 2014*)

визначення цілей

Процес вибору та визначення пріоритетних цілей, а також погодження відповідної дії щодо них з урахуванням оперативних вимог та можливостей.

targeting

The process of selecting and prioritizing targets and matching the appropriate response to them, taking into account operational requirements and capabilities. (AAP-06, 2014)

викривати

1. Робити щось видимим (або відомим) шляхом викриття.
2. В інформаційних операціях – викриття інформації, яка є корисною для Альянсу.

expose

1. Make (something) visible by uncovering it.
2. In InfoOps this means revealing information that offers an advantage to the Alliance (OED)

викривлювати (інформацію, повідомлення тощо)

Призводити до недостовірності (документа тощо) через допущення помилок та внесення змін.

corrupt

Make unreliable by errors or alterations. (OED)

вимоги командира щодо надання критично важливої інформації (розвідданих)

Інформація, визначена командуванням як ключова для своєчасного прийняття важливих рішень.

commander's critical information requirement (CCIR)

An information requirement identified by the commander as being critical to facilitating timely decision making. (AAP-06, 2014)

вимоги щодо інформації/інформаційні вимоги

У сфері розвідки – дані, пов'язані зі стороною ворога та оперативним середовищем загалом, які необхідно зібрати та опрацювати з метою задоволення вимог командування щодо розвідувальної діяльності.

information requirements (IR)

In intelligence usage, those items of information regarding the adversary and other relevant aspects of the operational environment which need to be collected and processed in order to meet the intelligence requirements of a commander. (DOD Dict. 2017)

виробництво

У візуальній інформації – повна, лінійна та нелінійна презентація згідно з планом чи сценарієм, створена з оригінальних чи наявних кіно- чи фотознімків із звуком або без звуку з метою передачі інформації або комунікації з окремою особою чи аудиторією.

production

In VI, a complete, linear or non-linear presentation, sequenced according to a plan or script that is created from original or stock motion or still images, with or without sound, for the purpose of conveying information to, or communicating with, an individual or audience. (*DODI 5040.02*)

витривалий, стійкий

1. Здатний вистояти або швидко відновитись у важких умовах.
2. Приклад витривалості з Видання концепції спільних дій 02. Здатність спільноти, служб, територій чи інфраструктури виявити, попередити та, якщо необхідно, вистояти та відновитись після підірваних дій.

resilient

1. Able to withstand or recover quickly from difficult conditions. (*OED*)
2. Example of resilience taken from JDP 02. Ability of the community, services, areas or infrastructure to detect, prevent, and, if necessary to withstand, handle and recover from disruptive challenges. (*JCN 1/17*)

відео

Зображення образів, що рухаються, записане або передане через цифровий чи аналоговий сигнал.

video

Motion imagery that is recorded or transmitted as either a digital or analog electromagnetic signal. (*DODI 5040.02*)

відкривати, викривати, знаходити, виявляти, розслідувати

1. Виявляти чи викривати присутність або існування чогось.
2. В інформаційних операціях – вороже пропагування, суб'єктів соціальних медіа та втручання в інформаційні системи.

detect

1. To discover or identify the presence or existence of.
2. In Info Ops this includes adversary propaganda, entities on social media or intrusions into information systems. (*OED*)

відкрита (нетаємна) операція

Операція, що проводиться відкрито, без приховування.

overt operation

An operation conducted openly, without concealment. (*AAP-06, 2014*)

відкрита інформація, інформація для населення

Інформація, яка випускається або публікується, насамперед, із метою інформування громадськості, щоби таким чином отримати її розуміння та підтримку.

public information (PI)

Information which is released or published for the primary purpose of keeping the public fully informed, thereby gaining their understanding and support.

(AAP-06, 2014)

відмінність, різноманітність

Усвідомлення того, що кожен індивід є унікальним, та визнання індивідуальних розбіжностей у вимірах раси, етнічної належності, статі, сексуальної орієнтації, соціально-економічного статусу, віку, фізичних можливостей, релігійних вірувань, політичних поглядів чи інших ідеологій.

diversity

The understanding that each individual is unique, and recognising individual differences along the dimensions of race, ethnicity, gender, sexual orientation, socio-economic status, age, physical abilities, religious beliefs, political beliefs, or other ideologies.

(JDN 4/13)

відмова в обслуговуванні

Дія або дії, результатом яких є неспроможність автоматизованої інформаційної системи або її частини виконувати необхідну функцію, причиною чого є втрата або зниження функціональних можливостей.

denial of service

Action or actions that result in the inability of an automated information system or any essential part to perform its designated mission, either by loss or degradation of operational capability.

(FM 3-13 IO:DTTP)

відновлювати довіру; заспокоювати

1. Відкидати сумніви та страхи стосовно чогось.
2. В інформаційних операціях – відновлення довіри та подолання страху шляхом узгодженого використання можливостей (психологічних операцій зокрема) і технік (таких як залучення командирів та їх безпосереднє дислокування поблизу, створення відповідних військово-стратегічних концепцій та характеристик).

reassure

1. Allay the doubts and fears of. *(OED)*
2. In InfoOps this means restoring confidence and dispelling fear through coordinated use of capabilities (such as psychological operations) and techniques (such as key leader engagement and presence, posture and profile). *(AAP-06, 2014)*

відповідність/адекватність

Критерій оцінювання в процесі планування, метою якого є визначити, чи відповідають масштаб та концепція запланованих операцій поставленим завданням та керівним настановам.

adequacy

The plan review criterion for assessing whether the scope and concept of planned operations can accomplish the assigned mission and comply with the planning guidance provided. (*DOD Dict. 2017*)

візуальна інформація

Фото- або презентація будь-якого природного або штучного зображення чи пов'язаного з ним предмета або діяльності та координати або позиційна інформація, отримана водночас із фото або зображенням, що містить: дані національної космічної системи розвідки; фото та зображення, трансльовані супутником, повітряними платформами, безпілотними літальними апаратами або іншими подібними засобами (за винятком того, що цей термін не включає в себе фотографії, зроблені портативною камерою або таємним шляхом організаціями, що займаються агентурною розвідкою, або від їхнього імені).

imagery

A likeness or presentation of any natural or man-made feature or related object or activity, and the positional data acquired at the same time the likeness or representation was acquired, including: products produced by space-based national intelligence reconnaissance systems; and likeness and presentations produced by satellites, airborne platforms, unmanned aerial vehicles, or other similar means (except that such term does not include handheld or clandestine photography taken by or on behalf of human intelligence collection organizations). (*JP 1-02. Source: JP 2-03*)

візуальна інформація (VI)

Використання одного чи більше різних візуальних засобів із звуковим супроводом або без нього. Як правило, до візуальної інформації належать фотографія, кінокадр, відео- або аудіозапис, графіка, наочності, макети, зображення, візуальна презентація тощо.

visual information (VI)

Use of one or more of the various visual media with or without sound; generally, visual information includes still photography, motion picture photography, video or audio recording, graphic arts, visual aids, models, display, visual presentation services, and the support processes. (*CH for SCCS*)

візуальна інформація, надана підрозділами фото-, відеозйомки

Фото- та відеозображення воєнних операцій, обладнання та людей, отримані підрозділами фото-/відеозйомки, незалежно від середовища, в якому ці зображення були отримані, передані та показані.

COMCAM imagery

Still and motion images of military operations, equipment, and people acquired by COMCAM forces, regardless of the medium in which the images are acquired, transmitted, or displayed. (*DODI 5040.02*)

візуальна інформація спільної зацікавленості

1. Візуальна інформація, що зображує об'єкти відомої чи ймовірної зацікавленості для Офісу міністра оборони, голови Об'єднаного комітету начальників штабів або компонентів МО (більше ніж одного).
2. Уся візуальна інформація, знята бойовими підрозділами відео- та фотозйомки та документування візуальної інформації у спільному середовищі, вважається візуальною інформацією спільної зацікавленості.
3. Інша інформація від підрозділів відео- та фотозйомки та з інших джерел, наприклад, від фотожурналістів та відділу зв'язків з громадськістю, яка зображує об'єкти відомої чи ймовірної зацікавленості для Офісу міністра оборони, голови Об'єднаного комітету начальників штабів або компонентів МО (більше ніж одного), також є візуальною інформацією спільної зацікавленості.

joint-interest imagery

1. Imagery that depicts subjects of known or probable interest to the Office of the Secretary of Defense, the CJCS, or more than one DoD Component.
2. All COMCAM and VIDOC imagery shot in the joint environment is assumed to be joint-interest imagery.
3. Other imagery, from COMCAM sources and other-than-COMCAM sources, such as Public Affairs and photojournalists, that depicts subjects of known or probable interest to the OSD, the CJCS, or more than one DoD Component, is also joint-interest imagery. (*DODI 5040.02*)

війна із застосуванням енергетичної зброї

Воєнні дії із застосуванням енергетичної зброї та приладів направленої дії, а також контрзаходи з метою або спричинити безпосередню шкоду чи знищення обладнання ворога, його об'єктів та особового складу, або визначити, застосувати, зменшити чи запобігти використанню ворогом електромагнітного спектру шляхом знищення, руйнування чи перешкоджання. Також включає дії задля захисту свого обладнання, об'єктів та особового складу й створення умов для використання електромагнітного спектру своїми силами.

directed-energy warfare

Military action involving the use of directed-energy weapons, devices, and countermeasures to either cause direct damage or destruction of enemy equipment, facilities, and personnel, or to determine, exploit, reduce, or prevent hostile use of the electromagnetic spectrum through damage, destruction, and disruption. It also includes actions taken to protect friendly equipment, facilities, and personnel and retain friendly use of the electromagnetic spectrum. (*GAO-10-1036R Hybrid Warfare*)

війська під командуванням

NATO Війська, які країни передали під оперативне командування або оперативний контроль командувача НАТО.

NATO command forces

Forces in being which nations have placed under the operational command or operational control of a NATO commander. (*AAP-06, 2014*)

війська, призначені для передачі під оперативне командування НАТО

Сили та/або штаб-квартири, які країни погоджуються передати в майбутньому під оперативне командування або оперативний контроль командувача НАТО.

NATO earmarked forces

Forces and/or headquarters that nations agree to place under the operational command or the operational control of a NATO commander at some future time. (*AAP-06, 2014*)

військова адаптація

Військова адаптація включає поступові зміни в тактиці, техніці, процедурах, структурах та обладнанні з метою покращання показників.

military adaptation

Military adaptation involves incremental changes to tactics, techniques, procedures, structures and equipment to improve performance. (*JCN 1/17*)

військова дипломатія

Здатність підтримати діяльність та заходи, яких вживають американські військові лідери для залучення посадових осіб іншої країни у військовій, оборонній сфері та урядовців для просування політики і меседжів уряду США, а також для розбудови оборони та взаємовідносин у коаліції.

military diplomacy

The ability to support those activities and measures US military leaders take to engage military, defense and government officials of another country to communicate USG policies and messages and build defense and coalition relationships. (*CH for SCCS*)

військова підтримка публічної дипломатії

Діяльність та заходи, які застосовують підрозділи Міністерства оборони для підтримання та сприяння зусиллям уряду США щодо публічної дипломатії.

defense support to public diplomacy (DSPD)

Those activities and measures taken by the Department of Defense components to support and facilitate public diplomacy efforts of the United States Government. (*CH for SCCS*)

військова функція

Воєнні дії чи операції, що проводяться в рамках виконання завдання збройних сил.

Примітки:

1. Військова функція надає можливість детальнішого опису функціональних неполадок у діяльності чи діях, ніж основні військові вимоги, та повнішого їхнього аналізу, що дає змогу легшого визначення потрібних можливостей та недоліків.
2. Військова функція – це: командування та контроль, військова розвідка, спостереження та оцінювання цілей, розвідувальне забезпечення, навчання, підготовка, оборона, спеціальні операції, електронна війна, заборона дій, логістика, перекидання військ та засобів, багатонаціональні об'єднані операції, сухопутні операції, повітряні операції, морські операції.

military function

The military activities or operations performed in the execution of the mission of armed forces.

Notes:

1. A military function provides a more detailed operational breakdown of the activities or actions than principal military requirements, allowing comprehensive analysis which leads to easily identifiable required capabilities and shortfalls.
2. A military function can be: command and control, reconnaissance, surveillance and target assessment, intelligence support, education, training and exercises, defense, special operations, electronic warfare, interdiction, logistics, power projection, combined joint operations, land operations, air operations, maritime operations. (*DOD Dict. 2017*)

військова хитрість, оманний маневр

Хитросплетіння, створене з метою дезорієнтування противника та отримання переваги над ним. Вона характеризується навмисним наданням противнику фальсифікованої або оманливої інформації, що збирається та інтерпретується ним.

ruses

A ruse is a cunning trick designed to deceive the adversary to obtain friendly advantage. It is characterized by deliberately exposing false or confusing information for collection and interpretation by the adversary. (*PA&IO*)

військове втручання

Свідома дія країни чи групи країн із застосування її військових сил у процесі наявного конфлікту.

military intervention

The deliberate act of a nation or a group of nations to introduce its military forces into the course of an existing controversy. (*DOD Dict. 2017*)

військове навчання

Навчання за участю бойових сил та засобів.

live exercise (LIVEX)

An exercise using real forces and units. (*AAP-06, 2014*)

військові зв'язки з громадськістю

1. Налагодження зв'язків НАТО з громадськістю є функцією, що полягає в поширенні інформації щодо військових цілей Альянсу серед громадськості з метою поглиблення обізнаності аудиторії та розуміння нею військових аспектів діяльності Альянсу. Ця функція передбачає планування та здійснення зовнішньої і внутрішньої комунікації та встановлення зв'язків із цивільним населенням.

2. Військові зв'язки з громадськістю НАТО є функцією з підтримання військових цілей і завдань НАТО серед аудиторій із метою підвищення обізнаності громадськості, посилення її свідомості та розуміння військових аспектів діяльності Альянсу. Такі заходи передбачають планування, проведення внутрішніх та зовнішніх комунікацій, співробітництво з представниками цивільного населення. Військові зв'язки з громадськістю на кожному рівні безпосередньо підпорядковуються командуванню, а тому не можуть передавати свої функції чи переходити в інше підпорядкування.

military public affairs

1. NATO military public affairs is the function responsible to promote NATO's military aims and objectives to audiences in order to enhance awareness and understanding of military aspects of the Alliance. This includes planning and conducting external and internal communications, and community relations. *(MC 0457/2 NATO Military Policy on Public Affairs)*

2. NATO Military Public Affairs is the function responsible to promote NATO's military aims and objectives to audiences, in order to enhance awareness and understanding of military aspects of the Alliance. This includes planning and conducting external and internal communications, and community relations. Military PA at each level of command directly supports the commander and may not therefore further delegated or subordinated to other staff functions. *(AJP-3.10.1)*

воєнно-морські експедиційні бойові дії

Воєнні операції, що проводяться з моря, зазвичай у терміновому порядку, окремими воєнно-морськими силами передового базування або швидкого розгортання, які призначені для досягнення чітко визначеної мети.

naval expeditionary warfare

Military operations mounted from the sea, usually on short notice, consisting of forward deployed, or rapidly deployable, self-sustaining naval forces tailored to achieve a clearly stated objective. *(GAO-10-1036R Hybrid Warfare)*

військово-психологічні заходи

Заплановані психологічні заходи, які є інтегральною складовою бойових операцій та призначені для здійснення психологічного тиску на сили противника й цивільне населення в зоні бойових дій, підконтрольній противнику. Ці заходи проводяться з метою сприяння досягненню оперативно-тактичних цілей.

battlefield psychological activities (BPA)

Planned psychological activities conducted as an integral part of combat operations and designed to bring psychological pressure to bear on enemy forces and civilians under enemy control in the battle area, to assist in achievement of operational and tactical objectives. (AAP-06, 2014)

влада/керівництво/управління

Здатність держави задовольняти потреби громадян за допомогою правил, процесів та поведінки, відповідно до яких інтереси артикулюються, ресурси управляються, і влада здійснюється в суспільстві, включаючи процеси представницького прийняття рішень, які, зазвичай, гарантуються за умови дотримання конституційних повноважень.

governance

The state's ability to serve the citizens through the rules, processes, and behaviour by which interests are articulated, resources are managed, and power is exercised in a society, including the representative participatory decision-making processes typically guaranteed under inclusive, constitutional authority. (DOD Dict. 2017)

внутрішньо переміщена особа

Особа, яка є учасником масового переміщення та була змушена рятуватися втечею, раптово покинувши місце постійного проживання через військовий конфлікт, міжособну боротьбу, систематичні порушення прав людини, небезпеку таких порушень або через природну чи техногенну катастрофу, і яка не перетнула визнаний на міжнародному рівні державний кордон.

internally displaced person (IDP)

A person who, as part of a mass movement, has been forced to flee his or her home or place of habitual residence suddenly or unexpectedly as a result of armed conflict, internal strife, systematic violation of human rights, fear of such violation, or natural or manmade disasters, and who has not crossed an internationally recognized State border. (AAP-06, 2014)

воєнна стратегія

Складовою національної чи багатонаціональної стратегії, яка відображає шляхи розвитку та застосування військового потенціалу з метою досягнення національних цілей або цілей групи держав.

military strategy

That component of national or multinational strategy, presenting the manner in which military power should be developed and applied to achieve national objectives or those of a group of nations. (AAP-06, 2014)

вороже середовище

Операційне середовище, в якому урядові сили приймаючої сторони, чи то протиставлені або сприйнятливі до операцій, які підрозділ має намір проводити, не мають контролю над територією та населенням у передбачуваному оперативному районі.

hostile environment

Operational environment in which host government forces, whether opposed to or receptive to operations that a unit intends to conduct, do not have control of the territory and population in the intended operational area. (*DOD Dict. 2017*)

вплив

1. Здатність чинити вплив на властивості чи поведінку об'єкта або на власні якості.
2. В інформаційних операціях – вплив є результатом і стосується поведінки, ставлення чи сприйняття суб'єкта, зумовлених здійсненням певної інформаційної діяльності.
3. Здатність впливати на характер чи поведінку когось або чогось, або на сам результат.

influence

1. The capacity that has an effect on the character or behaviour of someone or something, or the effect upon itself.
2. In InfoOps, influence is an outcome and refers to the behaviour, attitudes and perceptions of an actor following the conduct of information activities. (*OED*)
3. The capacity to have an effect on the character or behaviour of someone or something, or the effect itself. (*JCN 1/17*)

вплив (ефект) психологічних операцій

Стан або вимірюваний ефект, який відображає бажане ставлення або зміну поведінки цільової аудиторії в результаті проведення психологічних операцій:

- a) первинний вплив (ефект) психологічної операції: формується на етапі 2 планування операцій (у процесі оцінювання кризових наслідків). Первинний ефект неврегульований та може змінюватись, допоки загальний план дій перебуває в процесі розроблення;
- b) вторинний (загальний) вплив (ефект) психологічних операцій: отримує схвалення Північноатлантичної Ради як частина загального плану оперативних дій стратегічного командування для певної визначеної місії. У разі схвалення таких дій (впливу, чинників) лише Північноатлантична Рада має право внести зміни та зробити поправки.

psychological effect

A statement of a measurable response that reflects the desired attitude or behavior change of a selected target audience as a result of psychological operations:

- a) Initial PsyOps effects: The effects formulated during phase 2 of the operations planning process (Assessment of the Crisis). Initial effects are not fixed and can be modified while the overall operations plan is in the drafting process;
- b) Final PSYOPS effects: The effects approved by the North Atlantic Council (NAC) as part of the overall approval of the strategic commander's operations plan for an assigned mission. Once these effects are approved, only the NAC can grant changes or modifications. (*AJP-3.10.1*)

вразливість, незахищений об'єкт, слабка сторона

Аналіз слабких сторін певної цільової аудиторії у процесі проведення психологічних операцій.

vulnerability

An analysis of the weaknesses a particular target audience may have to psychological operations. (*AJP-3.10.1*)

встановлення миру

1. Процес дипломатії, втручання з метою примирення, переговори або інші форми мирного врегулювання, спрямовані на завершення конфлікту та вирішення питань, які до нього призвели.
2. Операція з підтримання миру, яка проводиться після розв'язання конфлікту з метою досягти припинення вогню або мирного врегулювання та включає, переважно, дипломатичні дії, які підтримуються, за необхідності, військовими силами.

peacemaking

1. The process of diplomacy, mediation, negotiation, or other forms of peaceful settlements that arranges an end to a dispute and resolves issues that led to it. (*DOD Dict. 2017*)
2. A peace support operation, conducted after the initiation of a conflict to secure a ceasefire or peaceful settlement, that involves primarily diplomatic action supported, when necessary, by direct or indirect use of military assets. (*AAP-06, 2014*)

Г

“гаряча” точка/зона підвищеного радіоактивного забруднення чи опромінення

Певне місце у забрудненій зоні, рівень радіації (забруднення) якого є значно вищим у порівнянні з прилеглими територіями у цій же зоні.

hotspot/pointchaud

A specific location in a contaminated area, in which contamination is considerably elevated in comparison to neighbouring regions in the area. (*AAP-06, 2018*)

гібридна війна

Конфлікт, розв'язаний державою та/або недержавними суб'єктами з використанням різноманітних засобів ведення війни, включаючи традиційні методи та зброю, тактику дій нерегулярних військових формувань та незаконне порушення громадського порядку.

hybrid warfare

Conflict executed by either state and/or non-state threats that employs multiple modes of warfare to include conventional capabilities, irregular tactics, and criminal disorder.

(Об'єднане командування Збройних Сил США, нарада Об'єданого центру з питань оперативного аналізу, присвячена питанням пристосування до умов гібридної війни)

(U.S. Joint Forces Command, Joint Center for Operational Analysis briefing on “Joint Adaptation to Hybrid War”)
(GAO-10-1036R Hybrid Warfare)

гібридна загроза

1. Противник, який одночасно та адаптивно застосовує поєднання

(1) політичних, військових, економічних, соціальних та інформаційних засобів та

(2) традиційних, нетрадиційних, терористичних і незаконних/кримінальних методів ведення конфлікту. Може включати в себе поєднання державних та недержавних суб'єктів.

2. Загроза одночасного використання регулярних і нерегулярних формувань, включаючи терористичні та кримінальні елементи, із метою досягнення цілей із застосуванням традиційних і нетрадиційних тактик задля створення численних дилем.

hybrid threat

1. An adversary that simultaneously and adaptively employs some fused combination of

(1) political, military, economic, social and information means and

(2) conventional, irregular, terrorism and disruptive/criminal conflict methods. It may include a combination of state and non-state actors. (*Working definition derived by U.S. Joint Forces Command, Joint Irregular Warfare Center, 2008-2009*)

(GAO-10-1036R Hybrid Warfare)

2. A threat that simultaneously employs regular and irregular forces, including terrorist and criminal elements to achieve their objectives using an ever-changing variety of conventional and unconventional tactics to create multiple dilemmas. (*U.S. Army Training and Doctrine Command's Operational Environment, 2009-2025*)
(GAO-10-1036R Hybrid Warfare)

гібридні загрози

Загрози, що включають у себе цілу низку різних способів ведення війни, зокрема, традиційні засоби, нетрадиційні засоби та нерегулярні формування, терористичні акти, включаючи тотальне насильство та примушення, а також незаконне порушення громадського порядку, що проводиться як державами, так і недержавними суб'єктами.

hybrid threats

Threats that incorporate a full range of different modes of warfare including conventional capabilities, irregular tactics and formations, terrorist acts including indiscriminate violence and coercion, and criminal disorder, conducted by both states and a variety of non-state actors.
(GAO-10-1036R Hybrid Warfare)

глибока оборона, ешелонована оборона

В інформаційних операціях – інтегрування людських здібностей, оперативних технік і технологій у процесі ведення операцій із метою забезпечення всебічного масштабного захисту.

defense in depth

In information operations, the integration of the capabilities of people, operations, and technology to establish multi-layer, multidimensional protection. *(FM 3-13 IO: DITP)*

гнучкість

Здатність об'єкта з легкістю адаптуватися до вимог, що змінюються. *Примітка:* вимоги, що змінюються, можуть бути передбачуваними та непередбачуваними й впливати, наприклад, на конфігурацію, застосування, розміщення, використання чи оточення об'єкта.

flexibility

The ability of an entity to be easily adapted to changing requirements.

Note: Changing requirements may be foresee nor unforeseen and may affect for example the configuration, application, location, usage or environment of the entity. *(AAP-06, 2014)*

головний капелан

Старший капелан, призначений командиром штабу, командування чи підрозділу.

command chaplain

The senior chaplain assigned to or designated by a commander of a staff, command, or unit. *(DOD Dict. 2017)*

готовність цивільного населення до війни

Комплекс заходів, що здійснюється в мирний час державними органами та підрозділами союзників, спрямований на надання допомоги державі для протидії атакам противника й ефективнішого подолання наслідків воєнних дій.

civilian preparedness for war

All measures and means taken in peacetime, by national and Allied agencies, to enable a nation to survive an enemy attack and to contribute more effectively to the common war effort. *(AAP-06, 2014)*

гранична чисельність особового складу міжнародної організації

Загальна кількість міжнародних штатних посад – як військових, так і цивільних, затверджених для кожної міжнародної організації.

international manpower ceiling

The total number of international posts, military and civilian, which has been authorized for each international organization. *(AAP-06, 2014)*

**громадські заворушення;
громадський неспокій**

Групові акти насилля та заворушення, які є порушенням громадського порядку та вимог чинного законодавства.

civil disturbance

Group acts of violence and disorder prejudicial to public law and order. (AAP-06, 2014)

Д

громадськість

У зв'язках із громадськістю – сегмент населення із спільними характеристиками, стосовно якого військові сили можуть адаптувати свої повідомлення (інформацію).

public

In public affairs, a segment of the population with common attributes to which a military force can tailor its communication. (DOD Dict. 2017)

гуманітарна допомога

Ресурси, необхідні для негайного полегшення людських страждань.

humanitarian aid

The resources needed to directly alleviate human suffering. (AAP-06, 2014)

гуманітарна допомога (підтримка)

Як частина операції, використання наявних військових ресурсів для допомоги чи доповнення зусиль відповідальних цивільних виконавців у зоні проведення операцій або допомоги спеціалізованим цивільним гуманітарним організаціям, першочерговим завданням яких є полегшення людських страждань.

humanitarian assistance (HA)

As part of an operation, the use of available military resources to assist or complement the efforts of responsible civil actors in the operational area or specialized civil humanitarian organizations in fulfilling their primary responsibility to alleviate human suffering. (AAP-06, 2014)

гуманітарна операція

Операція, яка проводиться з метою полегшення людських страждань на території, де цивільні особи, відповідальні за виконання таких завдань, є неспроможними або не мають бажання надавати належну підтримку населенню.

humanitarian operation (HUMRO)

An operation specifically mounted to alleviate human suffering in an area where the civil actors normally responsible for so doing are unable or unwilling adequately to support a population. (AAP-06, 2014)

Д

дезінформація

Інформація, що, передусім, поширюється організаціями розвідки чи іншими спеціальними службами, завданнями яких є викривлення інформації, шахрайство або вплив на рішення, що приймаються відповідальними фахівцями США, представниками армії США, коаліційними силами, ключовими об'єктами або окремими особами, шляхом використання непрямих або нетрадиційних засобів.

disinformation

Information disseminated primarily by intelligence organizations or other covert agencies designed to distort information, or deceive or influence United States decision makers, United States forces, coalition allies, key actors, or individuals by indirect or unconventional means. *(FM 3-13 IO:DTTP)*

Д

дезорганізувати, підривати, руйнувати, зривати

1. Порушувати порядок чи рівновагу.
2. В інформаційних операціях – використання засобів летальних та нелетальних можливостей з метою призупинення інформаційного потоку (зривання сервісних атак, перешкодження веденню електронної війни та знищення засобів циркулярного зв'язку та/або позбавлення здатностей до управління та контролю).

disrupt

1. Disturb or interrupt.
2. In InfoOps this applies to using lethal and non-lethal capabilities to interrupt information flow (denial of service attacks, electronic warfare and destruction of broadcast facilities and/or command and control capability). *(OED)*

дезорієнтування; введення в оману

Заходи, вжиті для введення ворога в оману шляхом маніпулювання, викривлення або фальсифікування даних, із метою спонукати його до реагування у спосіб, що суперечить його інтересам.

deception

Those measures designed to mislead the enemy by manipulation, distortion, or falsification of evidence to induce him to react in a manner prejudicial to his interests. *(AAP-06, 2014)*

демлітаризована зона

Визначена зона, на якій забороняються розміщення та концентрація військових сил або встановлення та утримання будь-яких військових баз та об'єктів.

demilitarized zone (DMZ)

A defined area in which the stationing, or concentrating of military forces, or the retention or establishment of military installations of any description, is prohibited. *(AAP-06, 2014)*

демонстрація сили

Демонстрація – показ сили, який не передбачає пошуку рішення та будь-якого контакту із противником. Мета демонстрації – змусити противника обрати курс дій згідно з цілями США.

demonstrations

A demonstration is a show of force where a decision is not sought and no contact with the adversary is intended. A demonstration's intent is to cause the adversary to select a course of action favorable to U.S. goals. *(PA&IO)*

демонстрація хибних цілей, заходи введення противника в оману

В умовах введення противника в оману у процесі ведення воєнних дій – статичне зображення діяльності, сил та засобів, призначених для хибного візуального спостереження, яке проводить противник.

display

In military deception, a static portrayal of an activity, force, or equipment intended to deceive the adversary's visual observation. *(DOD Dict. 2017)*

джерело

1. Людина, річ або діяльність, яка надає інформацію.
2. В агентурній розвідці людина (агент), зазвичай іноземець, залучений до розвідувальної діяльності для виконання цілей розвідки.
3. У допитах будь-яка особа, яка надає інформацію, усвідомлюючи чи не усвідомлюючи, що ця інформація буде використовуватись для виконання цілей розвідки.

source

1. A person, thing, or activity from which information is obtained.
2. In clandestine activities, a person (agent), normally a foreign national, in the employ of an intelligence activity for intelligence purposes.
3. In interrogation activities, any person who furnishes information, either with or without the knowledge that the information is being used for intelligence purposes. *(AAP-06, 2014)*

джерело розвідувальної інформації

Засоби чи системи, що використовуються для отримання та запису інформації про умови, оточення та діяльність особи чи організації, які є об'єктами зацікавленості розвідки.

intelligence source

The means or system that can be used to observe and record information relating to the condition, situation, or activities of a targeted location, organization, or individual. *(DOD Dict. 2017)*

диверсія

1. Акт відволікання сил та уваги противника з метою проведення головної операції, атаки чи маневрів, що відволікають увагу.
2. Зміна визначеного маршруту з оперативних чи тактичних причин, що не впливає на досягнення кінцевого пункту призначення.
3. Переміщення вантажу або пасажирів до нового пункту переправлення чи місця призначення або використання способу транспортування до моменту прибуття в кінцевий пункт призначення.
4. У процесі ведення воєнних дій на морі – маршрут/канал, який обходить небезпечну зону шляхом об'єднання з іншим маршрутом (каналом) або в разі, якщо маршрут/канал відходить в іншому напрямі, а потім повертається, уникаючи небезпечної локації.

диверсія, підривна діяльність

Дії, спрямовані на послаблення військового, економічного та політичного потенціалу країни шляхом підриву морального духу, вірності та відданості її громадян.

дипломатичний дозвіл

Дозвіл на проліт над територією або посадку, отриманий на міжурядовому рівні та через дипломатичні канали.

**директорат візуальній інформації
МО США**

Директорат Управління інформаційної діяльності, відповідальний за розроблення, керування, контроль та підтримку програми візуальній інформації МО США.

diversion

1. The act of drawing the attention and forces of an enemy from the point of the principal operation; an attack, alarm, or feint that diverts attention.
2. A change made in a prescribed route for operational or tactical reasons that does not constitute a change of destination.
3. A rerouting of cargo or passengers to a new transshipment point or destination or on a different mode of transportation prior to arrival at ultimate destination.
4. In naval mine warfare, a route or channel bypassing a dangerous area by connecting one channel to another or it may branch from a channel and rejoin it on the other side of the danger.
(DOD Dict. 2017)

subversion

Action designed to weaken the military, economic or political strength of a nation by undermining the morale, loyalty or reliability of its citizens. *(AAP-06, 2014)*

diplomatic authorization

Authority for overflight or landing obtained at government-to-government level through diplomatic channels.
(AAP-06, 2014)

DVI Directorate

The DMA directorate responsible for policy development, management, oversight, and pronency of the DoD Visual Information program.
(DODI 5040.02)

дискримінація

Упереджене ставлення до людей.
Визнання та усвідомлення різниці між речами.

discrimination

The action of discriminating against people. Recognition and understanding of the difference between one thing and another. (*OED*)

дистанційна та автоматизована система

Це збірний термін, не обмежений певною сферою, використовується для визначення дистанційно працюючих та/або автоматизованих систем. Приклади таких систем – безпілотні підводні човни, безпілотні наземні транспортні засоби, безпілотні літальні засоби та сухопутні робототехнічні комплекси.

remote and automated system

Remote and automated system is a collective term, not confined to a particular domain, used to describe the remotely operated and/or automated system. Examples include unmanned underwater vehicles, unmanned surface vehicles, unmanned aircraft systems and unmanned ground systems. (*JCN 1/17*)

діаспора

Люди, які розселились або були вигнані за межі своєї батьківщини.

diaspora

People who have spread, or been dispersed from their homeland. (*OED*)

дії нерегулярних військових сил

Використання або загроза використання сили нерегулярними військами, групами, особами, зазвичай ідеологічно або кримінально вмотивованими, із метою змінити або запобігти зміні уряду або влади.

irregular activity

The use or threat of force by irregular forces, groups or individuals, frequently ideologically or criminally motivated, to effect or prevent change as a challenge to governance and authority. (*DOD Dict. 2017*)

діяльність/функція в інтересах цивільного населення

Діяльність або операції в інтересах цивільного населення з метою виконання завдань НАТО.

Примітки:

1. Діяльність/функція в інтересах цивільного населення може бути використана як підтримка, додатково до, або незалежно від проведення воєнних дій.
2. Діяльність в інтересах цивільного населення передбачає готовність уряду, готовність цивільних осіб, військово-цивільне співробітництво, життєво необхідні ресурси, транспортування, гуманітарну допомогу, засоби зв'язку та надання медичної допомоги.

civil function

The civil activities or operations performed in the execution of a NATO mission.

Notes:

1. A civil function can be employed either in support of, complementary to, or independent of a military function.
2. A civil function can be: government preparedness, civil preparedness, civil military cooperation, vital resources, transportation, humanitarian assistance, communications, medical. (*AAP-06, 2014*)

добробут

Матеріальні активи людини, включаючи дохід, землю та інші види власності. Це є основою економічного та, часто, соціального статусу.

wealth

A person's material assets, including income, land, and other types of property. It is the basis of economic and often social status. (*OED*)

договір/угода

Угода, досягнута в результаті переговорів, яка укладається між двома або більше сторонами і, як правило, є юридично обов'язковою для усіх сторін.

agreement/accord

A negotiated arrangement that is made between two or more parties and that is typically legally binding. (*AAP-06, 2018*)

доктрина

Фундаментальні принципи, якими керуються військові сили при виконанні відповідних завдань.

doctrine

Fundamental principles by which the military forces guide their actions in support of objectives. (*AAP-06, 2014*)

документація

Зображення реальних подій, дій, явищ, місць чи людей, записані переважно для того, щоби створити запис об'єкта зйомки.

documentation

Imagery depicting actual events, activities, phenomena, places, or people, recorded primarily to create a record of the subject matter. (*DODI 5040.02*)

допомога військ цивільному населенню

Програми та проекти, які керуються військовими силами США, але виконуються здебільшого місцевими військовими силами чи службами безпеки та сприяють економічному й соціальному розвитку цивільного суспільства країни, що приймає, та зміцнюють законність і соціальний статус уряду та військових сил країни, що приймає.

military civic action (MCA)

Programs and projects managed by United States forces but executed primarily by indigenous military or security forces that contribute to the economic and social development of a host nation civil society thereby enhancing the legitimacy and social standing of the host nation government and its military forces. (*DOD Dict. 2017*)

допомога з гуманітарного розмінування

Діяльність, пов'язана з наданням освітньої, підготовчої і технічної допомоги у сфері виявлення та ліквідації мін та інших вибухових пристроїв, які залишились після війни.

humanitarian demining assistance

The activities related to the furnishing of education, training, and technical assistance with respect to the detection and clearance of land mines and other explosive remnants of war. (*DOD Dict. 2017*)

допуск

Процедури, які застосовуються з метою визначення повноважень щодо випуску візуальних інформаційних продуктів або інформації, призначених для публічного розповсюдження. Це передбачає визначення наявності в продукті чи інформації класифікаційних, стратегічних, правових або авторських обмежень, які могли б унеможливити публічний доступ.

clearance

The procedures used to determine release authority for visual information products or information proposed for public dissemination. This involves determination the product or information has no classification, policy, legal, or copyright restrictions that would preclude public access. (*DOD Dict. 2017*)

допуск до секретної інформації

Адміністративне рішення, прийняте компетентним державним органом влади, про те, що особа з точки зору безпеки може бути допущена до роботи із секретною інформацією.

security clearance

An administrative determination by competent national authority that an individual is eligible, from a security standpoint, for access to classified information. (*AAP-06, 2014*)

E

евакуація

1. Переміщення пацієнта будь-яким видом транспорту з театру ведення бойових дій або між лікувальними закладами з метою запобігання подальшим захворюванням або травмам та забезпечення додаткового догляду або виписки з військового медичного закладу.
2. Процес переміщення особового складу, тварин або матеріальних цінностей із певної території.
3. Контрольований процес відбору, класифікації та перевезення непридатних чи непотрібних військових технічних засобів, які належать США чи іншій державі, до відповідних закладів із проведення дезактивації, технічного обслуговування, технічної експертизи чи утилізації.

evacuation

1. Removal of a patient by any of a variety of transport means from a theatre of military operation, or between health services capabilities, for the purpose of preventing further illness or injury, providing additional care, or providing disposition of patients from the military health care system. (*JP 4-02*)
2. The clearance of personnel, animals, or materiel from a given locality. (*JP 3-68*)
3. The controlled process of collecting, classifying, and shipping unserviceable or abandoned materiel, United States or foreign, to appropriate reclamation, maintenance, technical intelligence, or disposal facilities. (*JP 4-09*)

4. Санкціоноване перевезення цивільних осіб, які підлягають евакуації, з однієї території на іншу в тій самій або іншій країні, що здійснюється підрозділами Державного департаменту, Міністерства оборони або за наказом відповідного командування.

4. The ordered or authorized departure of non-combatant evacuees from a specific area to another in the same or different countries by Department of State, Department of Defense, or appropriate military commander. (*DOD Dict. 2017*)

економія сил

Розсудливе застосування та розподіл сил таким чином, щоби використовувати мінімально необхідну боєздатність на другорядні дії задля збереження максимального бойового потенціалу з метою виконання першочергових завдань.

economy of force

The judicious employment and distribution of forces so as to expend the minimum essential combat power on secondary efforts in order to allocate the maximum possible combat power on primary efforts. (*DOD Dict. 2017*)

експатріант, емігрант

Людина, яка живе за межами рідної країни.

expatriate

A person who lives outside their native country. (*OED*)

експлуатація (використання) комп'ютерних мереж

Створення можливостей для проведення операцій та збирання розвідувальних даних із метою отримання інформації з автоматизованих інформаційних систем та мереж об'єкта або противника.

computer network exploitation

Enabling operations and intelligence collection to gather data from target or adversary automated information systems or networks. (*AAP-06, 2014*)

експлуатація/використання

1. Використання всіх переваг для досягнення успіху у воєнних операціях, беручи до уваги всі початкові та закріплені досягнення.
2. Отримання всієї користі від будь-якої інформації, що надається для досягнення тактичних, оперативних або стратегічних цілей.
3. Наступальна операція, яка зазвичай розпочинається після успішно проведеного наступу й призначена для повної дезорганізації ворога.

exploitation

1. Taking full advantage of success in military operations, following up initial gains, and making permanent the temporary effects already created.
2. Taking full advantage of any information that has come to hand for tactical, operational, or strategic purposes.
3. An offensive operation that usually follows a successful attack and is designed to disorganize the enemy in depth. (*DOD Dict. 2017*)

електромагнітна сумісність

Здатність систем, обладнання та пристроїв, які використовують електромагнітний спектр для роботи в передбаченому для них середовищі, функціонувати, не викликаючи або не піддаючись впливу неприйнятної чи ненавмисного зниження ефективності через електромагнітне випромінювання або реакцію.

electromagnetic compatibility (EMC)

The ability of systems, equipment, and devices that use the electromagnetic spectrum to operate in their intended environments without causing or suffering unacceptable or unintentional degradation because of electromagnetic radiation or response. (*DOD Dict. 2017*)

електромагнітне середовище

Сукупність електромагнітних явищ, що існують у певній місцевості.

electromagnetic environment

The totality of electromagnetic phenomena existing at a given location. (*JCN 1/17*)

електромагнітний спектр

Повний та впорядкований розподіл електромагнітних хвиль залежно від їхніх частоти та довжини.

Примітка: електромагнітний спектр включає радіохвилі, мікрохвилі, теплову радіацію, видиме світло, ультрафіолетове випромінювання, рентгенівські промені, електромагнітні космічні промені та гамма-промені.

electromagnetic spectrum

The entire and orderly distribution of electromagnetic waves according to their frequency or wavelength.

Note: The electromagnetic spectrum includes radio waves, microwaves, heat radiation, visible light, ultraviolet radiation, x-rays, electromagnetic cosmic rays and gamma rays. (*JCN 1/17*)

електронна атака

Вид радіоелектронної боротьби, який передбачає ведення дій, пов'язаних із використанням електромагнітної енергії, енергії спрямованого руху або протирадіаційної зброї, які завдають шкоди співробітникам та обладнанню з метою погіршити, нейтралізувати чи підірвати ворожу боєздатність; вважається однією із форм зброї.

2. Використання електромагнітної енергії для наступальних цілей.

electronic attack (EA)

1. Division of electronic warfare involving the use of electromagnetic energy, directed energy, or antiradiation weapons to attack personnel, facilities, or equipment with the intent of degrading, neutralizing, or destroying enemy combat capability and is considered a form of fires. (*DOD Dict. 2017*)

2. Use of electromagnetic energy for offensive purposes. (*AAP-06, 2014*)

етнічна меншість

Підгрупа в межах спільноти, яка відрізняється від основного населення.

ethnic minority

A subgroup within a community which differs from the main population. (*OED*)

етнічний

Той, що належить до групи людей, які мають спільні національні та культурні традиції.

ethnic

Relating to a group of people having a common national or cultural tradition. (OED)

ефект/вплив

1. Фізичний чи поведінковий стан системи, що є результатом певної дії, низки дій чи іншого ефекту/впливу.
2. Результат чи наслідок дії.
3. Зміна стану, поведінки чи ступеня свободи.

effect

1. The physical or behavioural state of a system that results from an action, a set of actions, or another effect.
2. The result, outcome, or consequence of an action.
3. A change to a condition, behaviour, or degree of freedom. (DOD Dict. 2017)

ефективність

Здатність виробу задовольняти потребу в обслуговуванні заданих кількісних характеристик.

Примітка: ця здатність залежить від факторів продуктивності та забезпечення експлуатаційної готовності виробу.

effectiveness

The ability of an item to meet a service demand of given quantitative characteristics.

Note: This ability depends on the combined aspects of the capability and the availability performance of the item. (IEC 50-191)

ефективність (цільової аудиторії)

Можливість цільової аудиторії реалізувати бажану реакцію або поведінку свою чи інших у відповідь на психологічний вплив, на психологічну активність або повідомлення в процесі проведення психологічних операцій.

effectiveness (of target audience)

The ability of a target audience to effect the desired reaction or behavior in themselves or others in response to a psychological activity or PSYOPS message. (AJP-3.10.1)

3

забезпечення безпечного повернення

Операції, що проводяться з метою пошуку, локалізації, визначення та повернення ізольованого особового складу, людських останків, цінного обладнання або деталей, особливо важливих для національної безпеки.

recovery operations

Operations conducted to search for, locate, identify, recover, and return isolated personnel, human remains, sensitive equipment, or items critical to national security. (AAP-06, 2014)

забезпечення релігійних потреб

Свобода віросповідання, яку забезпечує капелан (військовий священник) завдяки релігійним службам, релігійному та пасторському консультуванню, церемоніальним почестям загиблим, кризовому втручанням та порадам командирів стосовно етичних та моральних питань, а також впливу релігії на бойовий та моральний дух.

religious support (RS)

Chaplain-facilitated free exercise of religion through worship, religious and pastoral counselling services, ceremonial honours for the fallen, crisis intervention, and advice to the commander on ethical and moral issues, and morale as affected by religion. (*DOD Dict. 2017*)

забезпечення секретності операцій

Процес надання військовій операції або навчанню належної секретності із застосуванням пасивних та активних заходів із метою не дозволити противнику дізнатися інформацію про місце їх проведення, задіяні сили та засоби, а також наміри дружніх сил.

operations security

The process which gives a military operation or exercise appropriate security, using passive or active means, to deny the enemy knowledge of the dispositions, capabilities and intentions of friendly forces. (*AAP-06*)

заборона

1. Дія, спрямована на те, щоби перенаправити, зірвати, відстрочити чи знищити наземні військові засоби противника до того, як він зможе використати їх проти дружніх сил. 2. Діяльність із підтримання правоохоронних органів, що проводиться для того, щоби перенаправити, зірвати, відстрочити, перехопити, затримати чи знищити законним шляхом судна, наземні транспортні засоби, літаки, людей, вантаж чи гроші.

interdiction

1. An action to divert, disrupt, delay, or destroy the enemy's military surface capability before it can be used effectively against friendly forces, or to achieve enemy objectives. 2. In support of law enforcement, activities conducted to divert, disrupt, delay, intercept, board, detain, or destroy, under lawful authority, vessels, vehicles, aircraft, people, cargo, and money. (*DOD Dict. 2017*)

забороняти, позбавляти можливості

1. Заважати стороні противника вдаватися до особливих дій. 2. В інформаційних операціях – позбавлення когось можливостей використання особливо важливої інформації, систем чи служб. Така заборона може бути тимчасовою чи постійною.

deny

1. Prevent enemy use of a specified thing. 2. In Info Ops this means preventing someone from accessing and using critical information, systems and services. Denial can be permanent or temporary. (*STANAG 2287*)

завчасне зайняття позицій

Розташування військових підрозділів, техніки та матеріально-технічних засобів на/біля пункту їх запланованого використання з метою скорочення часу реагування та забезпечення вчасної підтримки відповідних сил під час початкових етапів операції.

pre-position

To place military units, equipment, or supplies at or near the point of planned use or at a designated location to reduce reaction time, and to ensure timely support of a specific force during initial phases of an operation. *(DOD Dict. 2017)*

загальна картина тактичної обстановки

Точна та повна демонстрація відповідних тактичних даних, що об'єднує тактичну інформацію, отриману з різних каналів передачі тактичних даних, із мережі наземних засобів зв'язку, розвідувальної мережі та системи приладів виявлення.

common tactical picture (CTP)

An accurate and complete display of relevant tactical data that integrates tactical information from the multi-tactical data link network, ground network, intelligence network, and sensor networks. *(DOD Dict. 2017)*

загальна мобілізація

Поширення повноважень діючих Збройних Сил, що виникає і результаті рішення Конгресу або Президента щодо мобілізації на термін надзвичайної ситуації з додаванням піврічного терміну із залученням усіх резервних компонентів та осіб до діяльності в санкціонованих силових структурах, а також усіх військовослужбовців пенсійного віку та ресурсів, необхідних для їх підтримання, щоби задовольнити потреби країни, спричинені війною чи іншою надзвичайною ситуацією національного масштабу, що пов'язані із зовнішньою загрозою національній безпеці.

full mobilization

Expansion of the active Armed Forces resulting from action by Congress and the President to mobilize for the duration of the emergency plus six months all Reserve Component units and individuals in the existing approved force structure, as well as all retired military personnel, and the resources needed for their support to meet the requirements of a war or other national emergency involving an external threat to the national security. *(DOD Dict. 2017)*

загальна оперативна картина (ситуація)

1. Єдине висвітлення відповідної інформації, яка входить до сфери відповідальності командира. Загальна оперативна картина – це оперативна картина з урахуванням вимог користувача, яка базується на загальних даних та інформації, що розподілені між більш, ніж одним, командуванням.

2. Єдине ідентичне висвітлення відповідної інформації, яка розділена між більш, ніж одним, командуванням; загальна оперативна картина полегшує спільне планування та допомагає всім ешелонам зрозуміти сутність ситуації, що склалася.

common operational picture (COP)

1. A single display of relevant information within a commander's area of interest. A common operational picture is an operational picture tailored to the user's requirements, based on common data and information shared by more than one command. *(FM 3-0)*

2. A single identical display of relevant information shared by more than one command; a common operational picture facilitates collaborative planning and assists all echelons to achieve situational awareness. *(JP 1-02)*

залучення державних службовців до діяльності у збройних силах/ заміна військовослужбовців представниками цивільної служби

Передача відповідальності, функцій або посад військовослужбовців цивільному персоналу.

civilianization/civilisation

The transfer of responsibilities, functions or posts from military personnel to civilian staff. *(AAP-06, 2018)*

залучення оборонних засобів

Шляхи використання оборонних засобів та дій, крім бойових, для досягнення певного впливу.

defense engagement

The means by which we use our Defense assets and activities, short of combat operations, to achieve influence. *(JDP 04)*

залучення цивільних (цивільного населення)

Безпосередня взаємодія між підрозділом із збирання інформації, місцевим населенням та закладами в районі бойових дій, пов'язаних із програмами SWEATMSO (*Sewage, Water, Electricity, Academics, Trash, Medical, Safety and Other Considerations* – оцінка каналізаційних систем, систем водопостачання, електропостачання, освітніх закладів, служб переробки сміття, санітарних умов, вимог безпеки та інших аспектів),

civil engagement

Direct interaction between the collecting unit and the indigenous populations and institutions in the operating area relating to SWEATMSO, ASCOPE and PMESII and DSF. *(AAP-06, 2014)*

ASCOPE (*Areas, Structures, Capabilities, Organization, People, Events* – оцінка території, структури, можливостей, організації, людей, подій) та PMESII (*фактори, що впливають на проведення оперативної діяльності: політичний, економічний, соціальний, інформаційний та фактор розвитку інфраструктури*).

замінований район

Територія, небезпечна через наявність або підозру на наявність мін.

mined area

An area which is dangerous because of the presence or suspected presence of mines. (AAP-06, 2014)

заперечувати, спростовувати

1. Заперечувати чи робити щось неефективним.
2. В інформаційних операціях – вжиття відповідних заходів або завдання удару у відповідь на інформаційну діяльність противника чи власне на інформацію. Особливо це стосується протистояння ворожому пропагуванню чи забезпечення секретності операцій.

negate

1. Nullify or make ineffective. (OED)
2. In InfoOps this means countering the effects of adversary information activities or the information itself. It is particularly applicable to counter propaganda and operational security. (DOD Dict. 2017)

запис візуальної інформації

Візуальний продукт з відповідним підписом та ідентифікаційним номером, визначений як реєстраційний матеріал у відповідності до федерального законодавства та постанов. Якщо запис візуальної інформації міститься у фізичному носіїві (наприклад, на плівці, магнітній стрічці, драйвері чи диску), записом є інформативний зміст, на відміну від носія, на якому він розміщений. Записи візуальної інформації можуть включати кіно- та фотознімки, аудіозаписи, мультимедіа, графіку, записи трансляцій, плакати, журнали та інші наглядні засоби інформації, які можуть виникнути в майбутньому, але не обмежуються тільки ними.

VI record

VI with a related caption and identifying number designated as record material in accordance with the requirements of Federal law or Federal regulations. If a VI record resides on a physical medium (such as film, tape, drive, or disk), the record is the informational content as distinct from the medium on which it resides. VI records may include but are not limited to still and motion photography, audio recordings, multimedia, graphic art, broadcast recordings, posters, magazines and will include future visual media as they are developed. (DODI 5040.02)

запит на розвідувальну інформацію

Запит на отримання обробленої інформації про якийсь аспект ситуації, яка необхідна командирю для розуміння ситуації.

intelligence requirement

A requirement for assessed information about any aspect of a situation needed to develop a commander's understanding. (*JDP 2-00, 3rd edition*)

запланована ціль/ціль, яка підлягає ураженню за сигналом

Запланована ціль, на яку вогонь або інші дії спрямовуються з використанням навмисного (спланованого) націлювання і здійснюються в разі виявлення чи визначення такої цілі з використанням динамічного націлювання.

on-call target

Planned target upon which fires or other actions are determined using deliberate targeting and triggered, when detected or located, using dynamic targeting. (*DOD Dict. 2017*)

запобігання конфліктам

1. Операція, спрямована на підтримання миру, яка проводиться із залученням дипломатичних, цивільних та, за необхідності, військових засобів, метою якої є виявлення причин конфлікту, вживання своєчасних заходів для запобігання виникненню, ескалації та поновленню ворожих дій.

2. Миротворча операція з використанням додаткових дипломатичних, цивільних та, за необхідності, військових засобів із метою контролю та виявлення причин конфлікту, вчасного запобігання його початку, ескалації чи відновленню воєнних дій.

conflict prevention

1. A peace support operation employing complementary diplomatic, civil, and – when necessary – military means, to monitor and identify the causes of conflict, and take timely action to prevent the occurrence, escalation, or resumption of hostilities. (*AAP-06, 2014*)

2. A peace operation employing complementary diplomatic, civil, and, when necessary, military means, to monitor and identify the causes of conflict, and take timely action to prevent the occurrence, escalation, or resumption of hostilities. (*DOD Dict. 2017*)

засіб протидії масовим заворушенням, поліцейський газ

Хімічна речовина, яка не внесена до списку Конвенції 1993 року з хімічної зброї та яка швидко викликає дратівливу й паралізуючу дію, що зникає через короткий проміжок часу після припинення дії цієї речовини на організм.

riot control agent

A chemical not listed in a schedule of the 1993 Chemical Weapons Convention, which can rapidly produce irritant or disabling physical effects that disappear shortly after termination of exposure. (*AAP-06, 2014*)

засоби дезорієнтування, операції з введення противника в оману

Методи, ресурси й техніки, що застосовуються для передачі інформації з метою введення противника в оману.

Існують три категорії таких засобів:

а) **фізичні засоби** – дії та ресурси, що використовуються для передачі інформації представникам іноземної країни або її викривлення/заперечення;

б) **технічні засоби** – військові матеріально-технічні ресурси й пов'язані з ними оперативні методи та прийоми, що використовуються для передачі інформації представникам іноземної країни або її викривлення/заперечення, що включають: випромінювання, змінювання, поглинання або відображення енергії; розповсюдження або нівелювання хімічних чи біологічних запахів; поширення або поглинання ядерних частинок;

в) **адміністративні засоби** – ресурси, методи й техніки, які застосовуються з метою передачі або викривлення усних, документальних, наочних та фізичних доказів представникам іноземної країни.

deception means

Methods, resources, and techniques that can be used to convey information to the deception target. There are three categories of deception means:

a) **physical means** – activities and resources used to convey or deny selected information to a foreign power;

b) **technical means** – military materiel resources and their associated operating techniques used to convey or deny selected information to a foreign power through the deliberate radiation, alteration, absorption, or reflection of energy; the emission or suppression of chemical or biological odors; and the emission or suppression of nuclear particles;

c) **administrative means** – resources, methods, and techniques to convey or deny oral, pictorial, documentary, or other physical evidence to a foreign power.

(FM 3-13 IO:DTTP)

застосування інформації

Використання інформації з метою отримати перевагу та покращити усвідомлення ситуації для ефективного планування, прийняття рішень та координації діяльності, що необхідні для досягнення цілей.

information exploitation

The use of information to gain advantage and improve situational awareness to enable effective planning, decision-making, and coordination of those activities required to realise effects.

(JDN 2/13)

затвердження, визнання чинним

Підтвердження, що можливості та результати діяльності організацій, осіб, матеріально-технічних засобів чи систем відповідають визначеним стандартам або критеріям шляхом надання об'єктивних обґрунтувань.

Примітка: у контексті військових сил цей процес розподіляється на такі етапи: збирання даних, аналіз, оцінювання, затвердження, сертифікація.

validation

The confirmation of the capabilities and performance of organizations, individuals, materiel or systems to meet defined standards or criteria, through the provision of objective evidence.

Note: In the context of military forces, the hierarchical relationship in logical sequence is: assessment, analysis, evaluation, validation and certification. *(AAP-06, 2014)*

захист військ

Усі заходи та засоби, що спрямовуються на мінімізацію вразливості особового складу, об'єктів, військової техніки та оперативних дій до будь-яких загроз та в будь-яких ситуаціях із метою забезпечення свободи дій та оперативної ефективності військ.

force protection (FP)

All measures and means to minimize the vulnerability of personnel, facilities, equipment and operations to any threat and in all situations, to preserve freedom of action and the operational effectiveness of the force. *(AAP-06, 2014)*

захист комп'ютерних мереж

Заходи, спрямовані на захист даних, комп'ютерів, мереж від порушень, відхилення, змін у функціонуванні та знищення.

computer network defense

Defensive measures to protect and defend information, computers, and networks from disruption, denial, degradation, or destruction. *(AAP-06, 2014)*

захист систем командування та управління

Заходи, вжиті на підтримку дружнього командування та спроможностей контролю шляхом нейтралізації або використання дій противника у власних цілях, спрямовані на зниження ефективності противника, а також на створення відповідного впливу на нього або його знешкодження.

command and control protection (C2-P)

The measures taken to maintain friendly command and control capabilities by negating or exploiting the adversary's actions aimed at denying the effective use of these capabilities as well as influencing, degrading or destroying them. *(DOD Dict. 2017)*

захист цивільного населення

Заходи, які проводяться аварійно-рятувальними службами з метою захисту населення, власності, інфраструктури та навколишнього середовища від наслідків природних лих і техногенних аварій та інших надзвичайних ситуацій.

civil protection

Activities undertaken by emergency services to protect populations, properties, infrastructure and the environment from the consequences of natural and technological disasters and other emergencies. *(AAP-06, 2014)*

захищати; запобігати; охороняти; проводити політику протекціонізму

1. Оберігати від пошкоджень та отримання ушкоджень.
2. В інформаційних операціях – захист свободи дій командування об'єднаними силами в процесі роботи з інформацією.

protect

1. To keep safe from harm or injury. *(OED)*
2. In InfoOps this means protecting the joint force commander's freedom to operate in the information. *(FM 3-13 IO:DTTP)*

заходи із встановлення зв'язків між військовими та цивільними адміністраціями й населенням

Заходи, які здійснюються або забезпечуються службою зв'язків військових із цивільними адміністраціями та населенням, що мають на меті:

- 1) посилення зв'язків між військовими силами та цивільними органами влади в регіонах, де присутні військові сили, і
- 2) застосування спеціальних професійних навичок фахівців служби зв'язків військових із цивільними адміністраціями та населенням у сферах, які, зазвичай, перебувають у відповідальності цивільного уряду, із метою покращання проведення цивільно-військових операцій.

civil affairs activities

Activities performed or supported by civil affairs that

- 1) enhance the relationship between military forces and civil authorities in areas where military forces are present; and
- 2) involve application of civil affairs functional specialty skills, in areas normally the responsibility of civil government, to enhance conduct of civil-military operations. *(JP 1-02)*

заходи радіоелектронного захисту

Елемент радіоелектронної війни, що включає дії із забезпечення ефективного використання дружніми силами повного спектру радіоелектронного випромінювання, незважаючи на використання електромагнітної енергії противником. Існує два види заходів радіоелектронного захисту – активні та пасивні.

electronic protective measures (EPM)

That division of electronic warfare involving actions taken to ensure effective friendly use of the electromagnetic spectrum despite the enemy's use of electromagnetic energy. There are two subdivisions of electronic protective measures: active electronic protective measures and passive electronic protective measures.

(AAP-06, 2014)

зацікавлена сторона

У службі зв'язків з громадськістю – особа чи група, на яку безпосередньо впливають воєнні операції, дії та/або наслідки і чий інтереси позитивно чи негативно мотивують їх до діяльності.

stakeholder

In public affairs, an individual or group that is directly impacted by military operations, actions, and/or outcomes, and whose interests positively or negatively motivate them toward action. *(AAP-06, 2014)*

зберігання

Процес захисту та зберігання візуальній інформації. Включає зберігання в умовах, захищених від впливу атмосферних явищ, переведення із старого формату в більш сучасний, копіювання на надійніші носії, захист від фізичного пошкодження, чистку та захист від випадкового чи навмисного стирання, переробки чи втрати.

preservation

The processes involved in protecting and conserving VI. These include storage under environmentally protected conditions, conversion from obsolete to current formats, copying to more durable media, protecting from physical damage, cleaning, and securing against accidental or deliberate erasure, alteration, or loss. (*DODI 5040.02*)

збирання/отримання (інформації)

У сфері розвідки – отримання інформації та надання її до центрів обробки даних.

collection

In intelligence usage, the acquisition of information and the provision of this information to processing elements. (*DOD Dict. 2017*)

збирати

1. Систематично шукати та виявляти (певні об'єкти).
2. В інформаційних операціях – збирання інформації.

collect

1. Systematically seek and acquire (items of a particular kind).
2. In Info Ops this refers to the collection of information. (*OED*)

зв'язки з громадськістю

Відкрита інформація, командна інформація та діяльність із зв'язків з громадськістю, спрямована як на зовнішню, так і внутрішню аудиторію, що є предметом зацікавленості МО.

public affairs (PA)

Those public information, command information, and community relations activities directed toward both the external and internal publics with interest in the Department of Defense. (*CH for SCCS*)

здатність до підключення, з'єднання

Здатність об'єкта встановлювати зв'язок з іншими об'єктами.

connectivity

The ability of an entity to establish connections to other specified entities. (*ITU-T Rec. I.112, Q.9*)

звичайні збройні сили

1. Сили, які спроможні вести операції із застосуванням неядерної зброї.
2. Усі сили, крім сил спеціальних операцій.

conventional forces (CF)

1. Those forces capable of conducting operations using nonnuclear weapons.
2. Those forces other than designated special operations forces. (*DOD Dict. 2017*)

звільнена територія

Будь-яка територія, внутрішня, нейтральна або союзна, яка була окупована противником, але звільнена дружніми силами.

liberated territory

Any area, domestic, neutral or friendly, which, having been occupied by an enemy, is retaken by friendly forces.
(AAP-06, 2014)

зв'язок та взаємодія

Контакти та внутрішні комунікації, що підтримуються між підрозділами збройних сил із метою забезпечення взаєморозуміння та єдності мети і дій.

liaison

That contact or intercommunication maintained between elements of military forces to ensure mutual understanding and unity of purpose and action.
(AAP-06, 2014)

здатність військ до взаємодії, інтеперабельність

Спроможність збройних сил двох та більше країн проводити тренування, навчання та ефективно діяти разом під час виконання поставлених завдань.

force interoperability

The ability of the forces of two or more nations to train, exercise and operate effectively together in the execution of assigned missions and tasks.
(AAP-06, 2014)

здатність передавати інформацію

Здатність передати певний елемент із використанням зовнішніх засобів та відновлювати його в процесі нового розміщення.

transportability

The ability of an entity to be moved by external means and to recover its availability at the new location.
(AAP-06, 2014)

здійснення контролю/верифікація

Оцінювання об'єкта для визначення його відповідності конкретним вимогам на певному етапі його розвитку.

Примітка: у процесі постійного та тривалого збирання даних перевірка повноважень може становити безперервний процес протягом усього існування системи.

verification

An assessment of an entity to determine that it meets its specified requirements at a particular stage of its development.

Note: In evolutionary acquisition, verification may constitute a continual process throughout the system life cycle.
(AAP-31)

здобування (збирання, отримання)

Процес запису візуальної інформації за допомогою камери, створення її за допомогою підручних засобів, механічно або на комп'ютері або її отримання шляхом купівлі, дарування або захоплення.

acquisition

In visual information, the process of recording VI in a camera; creating it by hand, mechanically, or on a computer; or obtaining it by purchase, donation, or seizure. (*DODI 5040.02*)

злиття даних, спільна обробка**даних**

Процес оцінювання, кореляції та комбінування даних із різних джерел для встановлення заключної інформації.

data fusion

The process of evaluating, correlating and combining data from multiple sources to establish the most conclusive data. (*ADatP-02*)

зменшувати, послаблювати, знижувати

1. Робити меншим чи слабшим; зменшуватись, слабшати.
2. В інформаційних операціях – воля, розуміння чи бездатність певного суб'єкта чи сили.

diminish

1. Make or become less.
2. In Info Ops this includes the will, understanding, or capability of an actor. (*OED*)

змушувати, примушувати

Примушувати із залученням фізичної сили чи зобов'язувати когось щось робити.

compel

Force or oblige to do something. (*OED*)

знешкодження систем командування та управління ворога

Заходи, спрямовані на унеможливлення здійснювати ефективне командування та управління противником, а також створення впливу для його знешкодження.

counter command and control (C-C2)

The measures taken to deny an adversary the effective use of his command and control capabilities as well as to influence, degrade or destroy them. (*OED*)

знешкоджувати, винищувати, руйнувати

1. Знешкоджувати об'єкт або сили противника, щоби досягти стану їхньої непридатності для ворога, допоки їхня боєздатність буде відновленою.

2. В інформаційних операціях – підрив довіри та лояльності актора шляхом псування його репутації, заподіяння фізичної шкоди системі противника або окремому підрозділу з метою запобігання їхньому функціонуванню та задля створення психологічного впливу чи зменшення здатності до управління.

destroy

1. Damage an object or an enemy force so that it is rendered useless to the enemy until reconstituted.

2. In Info Ops this means to undermine an actor's trust, credibility and loyalty by damaging reputation, or physically damaging an enemy system, or entity, so badly that it cannot perform its function to create a psychological effect, or reduce adversary command and control capability. (STANAG 2287)

зображення А

Візуальна репрезентація людини, місця чи об'єкта, що записана чи зберігається в будь-якому форматі на електронному або фізичному носії.

imagery A

Visual representation of a person, place, or thing recorded and stored in any format, in electronic or in a physical medium. (DODI 5040.02)

зона безпеки

Під час проведення операцій із підтримання миру – безпечна зона, в якій НАТО або сили НАТО захищають певних людей та/або власність.

safe area

In peace support operations, a secure area in which NATO or NATO-led forces protect designated persons and/or property. (AAP-06, 2014)

зона відповідальності

Географічна зона, пов'язана з бойовим командуванням, у межах якої командувач цієї географічною зоною має повноваження планувати та проводити операції.

area of responsibility

The geographical area associated with a combatant command within which a geographic combatant commander has authority to plan and conduct operations. (CH for SCCS)

зона відповідальності служби розвідки

Сфера/область/територія, за яку командир несе відповідальність у питаннях надання розвідувальних даних з використанням існуючих засобів.

area of intelligence responsibility

The area for which a commander has the responsibility to provide intelligence with the means available. (AAP-06, 2018)

зона впливу

Географічна територія, на якій командир безпосередньо здатний впливати на проведення операцій, застосовуючи маневри, або систему вогневої підтримки, які, зазвичай, перебувають під його контролем.

area of influence

A geographical area wherein a commander is directly capable of influencing operations, by manoeuvre or fire support systems normally under his command or control. (AAP-06, 2018)

зона інтересів

1. Зона особливої уваги для командування, що пов'язана з поточними або запланованими операціями та включає зони впливу, зони проведення бойових дій, відповідальності та інші прилеглі території.

2. Для певного рівня командування зона, яка спричиняє його занепокоєння щодо цілей поточних або запланованих операцій і пов'язана із сферами впливу, проведення операцій або відповідальності командира та іншими суміжними зонами.

area of interest

1. The area of concern to a commander relative to the objectives of current or planned operations, including his areas of influence, operations and/or responsibility, and areas adjacent there to. (AAP-06, 2014)

2. For a given level of command, the area of concern to a commander relative to the objectives of current or planned operations, and which includes the commander's areas of influence, operations or responsibility, and areas adjacent thereto. (AAP-06, 2018)

зона проведення операцій

Географічна територія, визначена Командуванням Об'єднаних сил у межах його повноважень, на яку делегується його представник із метою проведення операцій.

area of operations (AOO)

A geographical area defined by the JFC commander within his area of responsibility in which a commander designated by him is delegated authority to conduct operations. (AJP-3.10.1)

зона розділення

Зона між двома прилеглими горизонтальними або вертикальними територіями, в яку не можуть заходити підрозділи без вживання спеціальних заходів безпеки.

separation zone

An area between two adjacent horizontal or vertical areas into which units are not to proceed unless certain safety measures can be fulfilled. (AAP-06, 2014)

зона створення угруповання сил для проведення операції

Зона (територія), у (на) якій командування готується до проведення воєнних дій.

assembly area

An area in which a command is assembled preparatory to further action. (AAP-06, 2018)

зрадник, перебіжчик

Особа, яка відмовляється від своєї держави, знаходячись за межами її юрисдикції або контролю.

defector

A person who repudiates his or her country when beyond its jurisdiction or control. (AAP-06, 2014)

I

імплементация

У процедурі стандартизації НАТО – виконання зобов'язання відповідно до угоди про стандартизацію НАТО.

implementation

In NATO standardization, the performance of an obligation laid down in a NATO standardization agreement. (AAP-06, 2014)

інвентаризация

Дії та процедури передачі записів на зберігання в реєстр, архіви чи інші сховища для зберігання документів.

accessioning

The acts and procedures by which records are taken into the physical custody of a record holdings activity, archival agency, or other record repository. (DODI 5040.02)

індикатор/показник

У розвідці – одиниця інформації про можливі наміри та можливості потенційного противника прийняти або відхилити певний порядок дій.

indicator

In intelligence usage, an item of information which reflects the intention or capability of a potential enemy to adopt or reject a course of action. (AAP-06)

інновація

Інновація піддає сумніву заведений порядок та системи, які стоять за основними компетенціями, що швидко погіршуються без постійного тренування, навчання та досвіду. Інновація може розглядатись як щось таке, що загрожує наявному потенціалу, в який військові зробили великі інвестиції та навколо якого розвинулися субкультури та культури. Однак організаційна інновація є надзвичайно важливою, якщо ми хочемо мати можливість передбачати та бути готовими до майбутніх умов конфлікту.

innovation

Innovation questions the routines and systems that underpin core competencies, which can deteriorate quickly without rigorous training, exercises and experience on operations. Innovation may be viewed as threatening existing capabilities in which militaries have made heavy investment and around which sub-community interests and cultures have developed. However, organisational innovation is crucial if we are to develop the capacity to anticipate and prepare for the future characteristics of conflict. (JCN 1/17)

I

інструментарій влади країни

Усі доступні уряду засоби, необхідні для виконання завдань національного масштабу. До них належать дипломатичні, економічні, інформаційні та військові засоби.

instruments of national power

All of the means available to the government in its pursuit of national objectives; they are expressed as diplomatic, economic, informational and military. (*CH for SCCS*)

інтерпретація

Частина етапу аналізу та виробництва в розвідувальному циклі, під час якого оцінюється важливість інформації по відношенню до наявних знань (даних).

interpretation

A part of the analysis and production phase in the intelligence process in which the significance of information is judged in relation to the current body of knowledge. (*DOD Dict. 2017*)

інформаційна безпека

Захист інформації (збереженої, опрацьованої та тієї, що перебуває в процесі передачі) та інформаційних систем приймаючої сторони від втрати конфіденційності, об'єктивності та доступності шляхом здійснення процесуального, технічного та адміністративного контролю.

information security

The protection of information (stored, processed, or transmitted), as well as the host systems, against a loss of confidentiality, integrity and availability through a variety of procedural, technical and administrative controls. (*DOD Dict. 2017*).

інформаційна впевненість

Впевненість у тому, що інформація в межах військової спільноти утримується надійно, точно, безпечно та є доступною в разі необхідності.

information assurance

The confidence that the information within the Defense community is maintained reliably, accurately, securely and is available when required. (*JDN 2/13*)

інформаційна діяльність

Дії, спрямовані на створення впливу на інформацію та інформаційні системи. Можуть виконуватись однією особою та включати засоби захисту.

information activities

An action designed to affect information and/or information systems. They can be performed by any actor and include protection measures. (*IMSM-0129-2018*)

інформаційна перевага

Інформаційна перевага – конкурентна перевага, отримана шляхом постійного, спрямованого та гнучкого застосування відповідних інформаційних принципів, можливостей та моделей поведінки.

information superiority

Information superiority is the competitive advantage gained through the continuous, directed and adaptive employment of relevant information principles, capabilities and behaviours. *(JDN 2/13)*

інформаційна система

Поєднання обладнання, методів, процедур та за необхідності особового складу, які призначені для виконання функцій оброблення інформації.

information system (IS)

An assembly of equipment, methods and procedures and, if necessary, personnel, organized to accomplish information processing functions. *(AAP-06, 2014)*

інформаційне середовище

1. Середовище, що складається з самої інформації; осіб, організацій та систем, які отримують, обробляють та передають інформацію; а також когнітивного, віртуального та фізичного простору, в якому це все відбувається.
2. Інформаційне середовище являє собою власне інформацію, осіб, організації та системи, що зберігають, обробляють і передають інформацію та отримані знання у віртуальній чи фізичній площині, де інформація виникає.

information environment

1. Is comprised of the information itself, the individuals, organizations and systems that receive process and convey the information, and the cognitive, virtual and physical space in which this occurs. *(IMSM-0129-2018)*
2. The information environment is comprised of the information itself, the individuals, organizations and systems that receive process and convey the information and the cognitive, virtual and physical space in which this occurs. *(AJP-3.10.1)*

інформаційний вимір (простір)

У межах цього виміру інформація підлягає збиранню, обробленню, збереженню, поширенню, висвітленню та захисту; командування та контроль сучасними збройними силами підтримуються і намір командира реалізується.

information dimension

Within this dimension, information is collected, processed, stored, disseminated, processed, displayed and protected; command and control of modern military forces is communicated and commander's intent is conveyed. *(PA&IO)*

**інформаційний вплив,
інформаційний ефект**

Бажані умови, створені у межах інформаційного середовища в результаті інформаційної діяльності. Інформаційний вплив повинен бути оціненим із метою забезпечення аналізу, планування та виконання суміжних дій і самого впливу відповідно. *(Новий термін; визначення буде доопрацьовуватися до отримання статусу погодженого з НАТО).*

information effect

A desired condition created in the information environment as a result of information activities. Information effects should be measurable in order to enable analysis, planning, execution and assessment of related activities and the effects them self. *(This is a new term; the definition will be processed for NATO Agreed status). (IMSM-0129-2018)*

інформаційні операції

1. Функція особового складу, яка полягає у здійсненні аналізу, планування, оцінювання та інтегрування інформаційної діяльності з метою створення бажаного ефекту на волевиявлення, розуміння та досягнення боєздатності противника, потенційного ворога та об'єктів впливу Ради Північноатлантичного Альянсу задля підтримання місії Альянсу.
2. Скоординовані операції, метою яких є створення впливу на дії командування зі сторони ворога для підтримання цілей Альянсу шляхом викривлення інформації, завдання шкоди інформаційним процесам і, водночас, безпечного використання та захисту своїх даних та процесів.
3. Інтегроване застосування під час воєнних операцій можливостей, пов'язаних з інформацією, у взаємодії з іншими оперативними лініями для впливу, зірвання, порушення або узурпування процесу прийняття рішень противником чи потенційними противниками для свого захисту.

**information operations (IO,
InfoOps)**

1. A staff function to analyze, plan, assess and integrate information activities to create desired effects on the will, understanding and capability of adversaries, potential adversaries and North Atlantic Council approved audiences in support of Alliance mission approved objectives. *(CH for SCCS)*
2. Operations coordinated to influence decision-making of adversaries in support of the Alliance overall objectives by affecting their information, information-based processes and systems while exploiting and protecting one's own. *(NATO term-NATO agreed)*
3. The integrated employment, during military operations, of information-related capabilities in concert with other lines of operation to influence, disrupt, corrupt, or usurp the decision-making of adversaries and potential adversaries while protecting our own. *(JP 1-02. Source: SecDef Memo 12401-10).*

4. Проведення інформаційних операцій – функція особового складу, що передбачає аналізування, планування, оцінювання та узагальнення продуктів інформаційної діяльності для досягнення бажаного ефекту впливу на волю, розуміння та продуктивність реального чи потенційного противника; Рада Північноатлантичного Альянсу затверджує цільову аудиторію для підтримання цілей місії Альянсу.

4. InfoOps is a staff function to analyze, plan, assess and integrate information activities to create desired effects on the will, understanding and capability of adversaries, potential adversaries and NAC approved audiences in support of Alliance mission objectives. (AJP-3.10.1)

інформаційні операції з підтримки воєнних дій

Заплановані операції з метою передачі відібраної інформації та показників закордонній аудиторії, щоби вплинути на її емоції, мотиви, об'єктивне міркування і зрештою на поведінку іноземних урядів, організацій, груп та окремих осіб у відповідності до мети ініціатора.

military information support operations

Planned operations to convey selected information and indicators to foreign audiences to influence their emotions, motives, objective reasoning, and ultimately the behavior of foreign governments, organizations, groups and individuals in a manner favorable to the originator's objectives. (PA&IO)

інформація

1. Розвідувальні дані чи знання, що можуть бути представлені у формах, придатних для комунікації, зберігання чи оброблення.

Примітки:

1. Інформація, може бути представлена, наприклад, знаками, символами, картинками чи звуками.
2. Дефініція “розвідка” (“розвідувальні дані”) повинна вживатися у ширшому значенні.
3. Інформація може існувати в людському мозку, документальній та електронній формі.

2. (В інформаційному процесі) Знання стосовно об'єктів, таких як факти, події, речі, процеси чи ідеї, включаючи концепції, які в певному контексті мають характерне значення.
3. Будь-які неопрацьовані дані, що можуть використовуватись у розвідувальній сфері.

information

1. The intelligence or knowledge capable of being represented in forms suitable for communication, storage or processing.

Notes:

1. Information may be represented for example by signs, symbols, pictures or sounds. (AcomP-1/IEC-701).
2. Definition “intelligence” should be taken in the broader meaning of the word
3. Information may exist in the human mind, in document form and in electronic form.

2. (In information processing) The knowledge concerning objects, such as facts, events, things, processes or ideas including concepts, that within a certain context has a particular meaning. (ADatP-02/ISO-01)
3. Unprocessed data of every description, which may be used in the production of intelligence. (AAP-06)

інформація з відкритих джерел

Інформація, яку будь-який представник громадськості може законно отримати через запит або огляд, а також інша нетаємна інформація, яка може поширюватися в обмежених колах і має обмеження на доступ до неї громадськості.

open-source information

Information that any member of the public could lawfully obtain by request or observation as well as other unclassified information that has limited public distribution or access. (*DOD Dict. 2017*)

К

кампанія, воєнна операція

Сукупність запланованих воєнних операцій, які ведуться для досягнення стратегічної мети.

campaign

A set of military operations planned and conducted to achieve a strategic objective. (*AAP-06, 2014*)

канали передачі хибної інформації

У системі оперативного маскування та введення в оману – інформаційні канали (об'єкти) розвідки фіктивної (удаваної) цілі, такі як суб'єкти зовнішньої розвідки, платформи для збирання розвідувальної інформації, розвідувальна інформація з відкритих джерел та закордонні і внутрішні ЗМІ.

conduits

Within military deception, information or intelligence gateways to the deception target, such as foreign intelligence entities, intelligence collection platforms, open source intelligence, and foreign and domestic news media. (*DOD Dict. 2017*)

капелан військового командування

Старший капелан, призначений у певний підрозділ військовим командуванням із метою надання консультацій із питань релігії, морально-етичних норм, психологічного клімату представникам особового складу, а також із метою координування діяльності релігійних підрозділів у зоні відповідальності командування.

combatant command chaplain

The senior chaplain assigned to the staff of, or designated by, the combatant commander to provide advice on religion, ethical, and moral issues, and morale of assigned personnel and to coordinate religious ministries within the combatant commander's area of responsibility. (*DOD Dict. 2017*)

катастрофічна подія/катастрофа

Будь-яка природна або антропогенна катастрофа, зокрема й тероризм, яка призводить до високого рівня людських жертв, ушкоджень, підриву діяльності, що негативно впливає на населення, інфраструктуру, навколишнє середовище, економіку, моральні цінності нації та/або функціонування уряду.

catastrophic event

Any natural or man-made incident, including terrorism, which results in extraordinary levels of mass casualties, damage, or disruption severely affecting the population, infrastructure, environment, economy, national morale, and/or government functions. *(DOD Dict. 2017)*

категорія (гриф) секретності

Категорія або ступінь, які присвоюються певній інформації або матеріалам, щоби вказати на рівень загрози для безпеки НАТО або держави, яка може виникнути через їх несанкціоноване розкриття, та на те, який захист є необхідним для запобігання їх несанкціонованому розкриттю.

security classification

A category or grade assigned to defense information or material to indicate the degree of danger to NATO/national security that would result from its unauthorized disclosure and the standard of protection required to guard against unauthorized disclosure. *(AAP-06, 2014)*

К

категорія терміновості

Категорія, яка присвоюється повідомленню відправником, щоби указати особовому складу, який відповідає за зв'язок, на черговість передачі повідомлення, а адресату повідомлення – на черговість його оброблення.

precedence

A designation assigned to a message by the originator to indicate to communication personnel the relative order of handling and to the addressee the order in which the message is to be noted. *(AAP-06, 2014)*

квантові технології

Квантовий комп'ютер – це комп'ютер, що використовує квантовий стан субатомних часток для зберігання інформації.

quantum technologies

A quantum computer is one that makes use of the quantum states of subatomic particles to store information. *(JCN 1/17)*

керівний військовий орган НАТО

Військовий комітет, Верховний головнокомандувач Збройних Сил НАТО в Європі або Командувач ОЗС НАТО з питань трансформації.

NATO military authority (NMA)

The Military Committee, the Supreme Allied Commander Europe or the Supreme Allied Commander Transformation. *(AAP-06, 2014)*

**керівні дані/настанови/
рекомендації**

guidelines
(*NTMS – NATO Agreed*)

керування інформацією

Структуризація та використання інформації таким чином, щоби вона могла ефективно зберігатися, архівуватися, розміщуватися та відновлюватися і при цьому зберігала свою цілісність.

information administration

The structuring and handling of information to enable it to be stored, archived, located and retrieved efficiently, whilst ensuring its integrity. (*JDN 2/13*)

кібербезпека

Запобігання шкоді, захист та відновлення комп'ютерів, систем і сервісів електронної комунікації, провідного та безпроводного зв'язку, включаючи інформацію, що передається, із метою забезпечення її доступності, цілісності, автентичності, конфіденційності, запобігання та унеможливлення її анулювання.

cyber security

Prevention of damage to, protection of, and restoration of computers, electronic communications systems, electronic communications services, wire communication, and electronic communication, including information contained therein, to ensure its availability, integrity, authentication, confidentiality, and no repudiation. (*AAP-06, 2014*)

кіберпростір (інтернет-простір)

Операційне середовище, що складається з незалежної мережі інфраструктур цифрових технологій (включаючи платформи, інтернет, телекомунікаційні системи, комп'ютерні системи, а також вбудовані процесори та контролери); інформація, що міститься в цій мережі та охоплює фізичний, віртуальний та когнітивний простори.

cyberspace

An operating environment consisting of the interdependent network of digital technology infrastructures (including platforms, the Internet, telecommunications networks, computer systems, as well as embedded processors and controllers), and the data therein spanning the physical, virtual and cognitive domains. (*JCN 1/17*)

кінцевий план

План, чернетки якого були попередньо узгоджені, схвалені та який був підписаний відповідним уповноваженим представником або особою, яка його заміщує.

final plan

A plan for which drafts have been coordinated and approved and which has been signed by or on behalf of a competent authority. (*AAP-06, 2014*)

кінцевий продукт

Візуальна інформація у формі кінцевого пакету даних, яка готова для негайного використання кінцевими споживачами.

end product

VI in the form of a finished deliverable immediately ready for its intended end users. (*DODI 5040.02*)

кінцевий стан, стан завершення

1. Політична та/чи воєнна ситуація, що склалася наприкінці проведення операції, яка вказує на той факт, що її мети було досягнуто.
2. Набір необхідних умов, що визначає досягнення командувачем мети.

end state

1. The political and/or military situation to be attained at the end of an operation, which indicates that the objective has been achieved. (*DOD Dict. 2017*)
2. The set of required conditions that defines achievement of the commander's objectives. (*CH for SCCS*)

ключовий символ (образ)

Під час проведення психологічних операцій – простий, сугестивний, повторюваний символ (ритм, знак, колір тощо), який має безпосередній вплив на цільову аудиторію та створює сприятливі умови для сприймання певної психологічної теми.

key symbol

In psychological operations, a simple, suggestive, repetitive element (rhythm, sign, colour, etc.) which has an immediate impact on a target audience and which creates a favourable environment for the acceptance of a psychological theme. (*AAP-06, 2014*)

когнітивний вимір

Цей вимір охоплює ментальну сферу особи, яка приймає рішення, та цільової аудиторії, у межах якої люди думають, сприймають, уявляють та вирішують.

cognitive dimension

This dimension encompasses the mind of the decision maker and the target audiences where people think, perceive, visualize and decide. (*PA&IO*)

команда документування візуальної інформації

Команда, що складається з особового складу (військових та цивільних), який не включений у штат підрозділів фото-/відеозйомки.

VIDOC team

A team composed of personnel (military or civilian) not assigned to COMCAM forces or billets. (*DODI 5040.02*)

командна інформація, інформація для особового складу

Комунікація військової організації, спрямована на внутрішню аудиторію (особовий склад), яка забезпечує усвідомлення цілей організації, інформує про події, важливі для організації, підвищує ефективність особового складу як представників організації та тримає їх у курсі того, що відбувається в організації.

command information

Communication by a military organization directed to the internal audience that creates an awareness of the organization's goals, informs them of significant developments affecting them and the organization, increases their effectiveness as ambassadors of the organization, and keeps them informed about what is going on in the organization. *(DOD Dict. 2017)*

командна структура, система керування

Організаційна ієрархія, через яку забезпечується адміністративне керування чи оперативні повноваження.

command structure

The organizational hierarchy through which administrative leadership or operational authority is exercised. *(DOD Dict. 2017)*

командування та управління

Функції з управління, відповідальність та діяльність військових командирів, спрямовані на координування дій військових сил та поширення наказів, пов'язаних із виконанням завдань.

command and control (C2)

The authority, responsibilities and activities of military commanders in the direction and co-ordination of military forces and in the implementation of orders related to the execution of operations. *(DOD Dict. 2017)*

командування; команда

1. Законні повноваження командира збройних сил по відношенню до підлеглих, надані йому званням чи посадою.
2. Наказ командира – воля командира задля виконання певної дії.
3. Підрозділ або підрозділи, організація чи територія під командуванням однієї особи.

command

1. The authority that a commander in the armed forces lawfully exercises over subordinates by virtue of rank or assignment.
2. An order given by a commander; that is, the will of the commander expressed for the purpose of bringing about a particular action.
3. A unit or units, an organization, or an area under the command of one individual. *(DOD Dict. 2017)*

командувач національними силами Командувач національними збройними силами, які приписані як окремі елементи командувань у складі Збройних Сил НАТО.

national force commander
Commander of national forces assigned as separate elements of subordinate Allied commands. (AAP-06, 2014)

відділ менеджменту візуальної інформації

Штабний відділ, що є компонентом МО, який зазвичай прописує програму дій і процедури, а також наглядає та контролює функції в галузі візуальної інформації.

VI management office

A DoD Component headquarters staff level office that typically prescribes VI policies and procedures and supervises or oversees VI functions.
(DODI 5040.02)

комп'ютерна безпека; безпека ЕОМ

Застосування засобів безпеки технічного забезпечення, вбудованих програм та програмного забезпечення загалом із метою захисту комп'ютерної системи або запобігання несанкціонованому розкриттю, маніпулюванню, змінам чи знищенню інформації або відмова в обслуговуванні.

computer security (COMPUSECE)

The application of hardware, firmware and software security features to a computer system in order to protect against, or prevent, the unauthorized disclosure, manipulation, modification or deletion of information or denial of service.
(ADatP-02)

комп'ютерна мережа

Мережа вузлів обробки даних, які взаємопов'язані між собою з метою передачі даних.

computer network

A network of data processing nodes that are interconnected for the purpose of data communication. (ADatP-02)

комп'ютерна наука

Галузь науки та технологія, пов'язана з обробленням інформації шляхом використання комп'ютерів.

computer science

The branch of science and technology that is concerned with information processing by means of computers. (ADatP-02)

комп'ютерні мережеві операції

Комп'ютерна мережева атака, захист комп'ютерних мереж або шляхи їх використання з метою проведення операцій.

computer network operations

Computer network attack, computer network defense, and related computer network exploitation enabling operations. (AAP-06, 2014)

комплекс сил та засобів

Сукупність активів та засобів технічного обслуговування національних та тих, які підтримує НАТО, та які у поєднанні створюють можливості для Командування НАТО виконувати особливі військові функції або забезпечувати певні потреби.

capability package

A combination of national and NATO-funded assets and support facilities which, together, will enable a Major NATO Command to fulfil a specific military function or requirement. *(AAP-06, 2014)*

комплексне використання всіх видів збройних сил

Інтегрований підхід залучення особового складу регулярних сил та резерву, цивільних посадовців МО, військовослужбовців за контрактом і цивільних осіб. Співпрацюючи разом, ці різні групи людей утворюють “єдину силу”, яка виконує завдання з оборони. Керуючись таким підходом, оборонні відомства ставлять людські можливості в центр процесу прийняття рішень та забезпечують те, що завдання з оборони виконують вмотивовані люди зараз та будуть виконувати в майбутньому, а також, що ці люди розглядаються як стратегічний ресурс.

whole force approach

The integrated approach is underpinned by our people – regular and reserve service personnel, MOD civil servants, contractors and other civilians. Working together, these different groups form the ‘whole force’ which delivers Defense outputs. Under the Whole Force approach, Defense places human capability at the heart of its decision-making and ensures that Defense outputs are delivered by the right mix of capable and motivated people now and in the future, and that people are managed as a strategic resource. *(JCN 1/17)*

комплексний підхід НАТО

Нова стратегічна концепція НАТО, прийнята на Лісабонському саміті в листопаді 2010 року; підкреслює, що уроки операцій НАТО показують, що ефективне врегулювання кризи потребує комплексного підходу, який включав би політичні, цивільні та військові інструменти. Військові засоби є важливими, але недостатніми, щоби вирішити багато складних завдань євроатлантичної та міжнародної безпеки. Лідери Альянсу погодились у Лісабоні збільшити внесок НАТО в комплексний підхід до врегулювання криз, що є частиною зусиль міжнародної спільноти, та підвищити спроможність НАТО робити внесок у процеси стабілізації та відбудови.

NATO comprehensive approach

NATO’s new Strategic Concept, adopted at the Lisbon Summit in November 2010, underlines that lessons learned from NATO operations show that effective crisis management calls for a comprehensive approach involving political, civilian and military instruments. Military means, although essential, are not enough on their own to meet the many complex challenges to Euro-Atlantic and international security. Allied leaders agreed at Lisbon to enhance NATO’s contribution to a comprehensive approach to crisis management as part of the international community’s effort and to improve NATO’s ability to contribute to stabilization and reconstruction. *(GAO-10-1036R Hybrid Warfare)*

комунікативна стратегія

Стратегія командувача Об'єднаних збройних сил для координації, синхронізації тем, повідомлень, фото та дій, щоби підтримати цілі, які забезпечують комунікативну стратегію, та відтворити єдність і послідовність тем і повідомлень на найнижчому тактичному рівні.

communication strategy

A joint force commander's strategy for coordinating and synchronizing themes, messages, images, and actions to support SC-related objectives and ensure the integrity and consistency of themes and messages to the lowest tactical level. (*CH for SCCS*)

комунікації

Наука та практика поширення інформації будь-якого виду від однієї особи іншій або з одного місця до іншого засобами, окрім безпосередньої бесіди чи листування.

communications

The science and practice of the conveyance of information of any kind from one person or place to another except by direct unassisted conversation or correspondence. (*ITU-T Rec. I.112, Q.9*)

комунікація, зв'язок

Процес передачі інформації відповідно до погоджених умов.

communication

An information transfer according to agreed conventions. (*OED*)

консультація, консьольтування

1. Обмін поглядами та проведення обговорень серед високопосадовців Альянсу та країн-учасниць, метою чого є узгодження позицій та вироблення рекомендацій щодо питань, які викликають загальне занепокоєння.
2. Відповідальність та діяльність політичних, військових і цивільних представників влади в межах консьольтування з питань політики, що включає управління кризовими ситуаціями, консьольтування в галузі ядерної зброї та планування використання цивільних служб у надзвичайних ситуаціях.

consultation

1. The exchange of views and the conduct of deliberations amongst the highest authorities of the Alliance and member nations aiming at harmonizing positions and formulating recommendations on issues of common concern. (*AAP-06, 2014*)
2. The responsibilities and activities of the political, military and civil authorities in political consultation, including crisis management *and* nuclear consultation, and civil emergency planning. (*DOD Dict. 2017*)

контрдезорієнтація

Дії, спрямовані на те, щоби нейтралізувати, зменшити вплив або отримати перевагу від операції з введення в оману, що проводиться іноземними спецслужбами (військами).

counterdeception

Efforts to negate, neutralize, diminish the effects of, or gain advantage from a foreign deception operation. (*DOD Dict. 2017*)

контроль

1. Повноваження, що можуть бути меншими, ніж повне командування, які реалізує командир стосовно частини діяльності підлеглих чи інших організацій.
2. У картографії та фотограмметрії – збиральне поняття, що використовується стосовно системи знаків (орієнтирів) та об'єктів на поверхні Землі чи на карті, чи на фотографії, чиє положення або висота над рівнем моря (або і одне, і друге) були або будуть визначені.
3. Фізичний чи психологічний тиск задля забезпечення того, що агент або група будуть виконувати накази.
4. У розвідці – показник розподілу та використання документів, інформації чи матеріалів.

control

1. Authority that may be less than full command exercised by a commander over part of the activities of subordinate or other organizations. (*JP 1*)
2. In mapping, charting, and photogrammetry, a collective term for a system of marks or objects on the Earth or on a map or a photograph, whose positions or elevations (or both) have been or will be determined. (*JP 2-03*)
3. Physical or psychological pressures exerted with the intent to assure that an agent or group will respond as directed. (*JP 3-0*)
4. In intelligence usage, an indicator governing the distribution and use of documents, information, or material. (*DOD Dict. 2017*)

контроль за електромагнітним випромінюванням

Вибірковий контроль електромагнітного або акустичного випромінювання. Метою такого контролю може бути:

- a) звести до мінімуму виявлення противником викидів та використання отриманої інформації;
- b) зменшити електромагнітні перешкоди, покращуючи таким чином функціонування вимірювальних приладів.

emission control (EMCON)

Selective control of emitted electromagnetic or acoustic energy. The aim may be twofold:

- a) to minimize the enemy's detection of emissions and exploitation of the information so gained;
- b) to reduce electromagnetic interference thereby improving friendly sensor performance. (*AAP-06, 2014*)

контроль за електромагнітним спектром

Координоване здійснення спільних з електромагнітним спектром операцій у поєднанні з іншими смертоносними та неletalними операціями, що забезпечують свободу дії в електромагнітному оперативному середовищі.

electromagnetic spectrum control (EMSC)

The coordinated execution of joint electromagnetic spectrum operations with other lethal and nonlethal operations that enable freedom of action in the electromagnetic operational environment. (*ITU-T Rec. I.112, Q.9*)

контроль за станом стресу особового складу на оперативному та тактичному рівнях

Розроблені програми та заходи, вжиті військовим керівництвом, що мають на меті: запобігання, виявлення та керування несприятливими бойовими та оперативними стресовими реакціями в підрозділах; оптимізацію діяльності місії, збереження бойового потенціалу; запобігання або мінімізацію несприятливих наслідків стресу, якому піддалися представники підрозділу під час військових та оперативних дій, його впливу на їхній фізичний, психологічний, інтелектуальний і соціальний стан; оперативне відновлення діяльності підрозділу або служби.

combat and operational stress control

Programs developed and actions taken by military leadership to prevent, identify, and manage adverse combat and operational stress reactions in units; optimize mission performance; conserve fighting strength; prevent or minimize adverse effects of combat and operational stress on members' physical, psychological, intellectual and social health; and to return the unit or Service member to duty expeditiously. (*DOD Dict. 2017*)

контрольована інформація

1. Інформація, що передається противнику під час проведення операції з введення противника в оману, щоби викликати бажану оцінку цієї інформації.
2. Інформація чи показники, які навмисно передаються іноземним об'єктам із метою викликати неправильні офіційні оцінки цієї інформації, що призводять до офіційних дій іноземних держав, які вигідні для інтересів та цілей США.

controlled information

1. Information conveyed to an adversary in a deception operation to evoke desired appreciations.
2. Information and indicators deliberately conveyed or denied to foreign targets to evoke invalid official estimates that result in foreign official actions advantageous to United States interests and objectives. (*DOD Dict. 2017*)

контррозвідка

Діяльність, спрямована на виявлення та протидію загрозам безпеці зі сторони ворожих розвідувальних служб або організацій чи окремих осіб, які здійснюють шпигунські дії, саботаж, підривну або терористичну діяльність.

counterintelligence (CI)

Those activities which are concerned with identifying and /acting the threat to security posed by hostile intelligence services or organizations or by individuals engaged in espionage, sabotage, subversion or terrorism. (*AAP-06, 2014*)

контррозвідка, контршпіонаж

Дія, спрямована на виявлення та протидію шпигунській діяльності.

counterespionage

Action designed to detect and counteract espionage. (AAP-06, 2014)

контртероризм, боротьба з тероризмом

1. Усі наступальні заходи, що застосовуються з метою нейтралізувати терористичну діяльність до та після завершення дій противника.
2. Усі профілактичні, оборонні та наступальні заходи, вжиті для зниження уразливості сил, окремих осіб та власності від терористичних загроз і/або дій та реагування на терористичні акти.

Примітка: у межах комплексного підходу НАТО ці заходи можуть поєднуватися або супроводжуватися іншими заходами, що дає змогу відновлення після терористичних актів.

counterterrorism (CT)

1. All offensive measures taken to neutralize terrorism before and after hostile acts are carried out. (AAP-06, 2014)
2. All preventive, defensive and offensive measures taken to reduce the vulnerability of forces, individuals and property against terrorist threats and/or acts, and to respond to terrorist acts.

Note: In the frame of the NATO Comprehensive Approach, these measures can be combined with or followed by measures enabling recovery after terrorist acts. (AAP-06, 2018)

конфіденційний; секретний

Гриф секретності, що застосовується до інформації, несанкціоноване розкриття якої може завдати шкоди національній безпеці, яку може виявити та описати орган, відповідальний за класифікацію інформації.

confidential

Security classification that shall be applied to information, the unauthorized disclosure of which reasonably could be expected to cause damage to the national security that the original classification authority is able to identify or describe. (DOD Dict. 2017)

концепт

Думка або ідея стосовно того, як можна виконати певну дію, що може привести до отримання прийнятного результату.

concept

A notion or statement of an idea, expressing how something might be done or accomplished, that may lead to an accepted procedure. (AAP-06, 2014)

концепція операцій

Словесне чи графічне формулювання, яке ясно та чітко виражає, що командир збирається виконати та як це буде зроблено з використанням доступних ресурсів.

concept of operations (CONOPS)

A verbal or graphic statement that clearly and concisely expresses what the commander intends to accomplish and how it will be done using available resources. (DOD Dict. 2017)

координування дій між різними представництвами (підрозділами)

У контексті залучення Міністерства оборони – координування дій, що відбувається між підрозділами Міністерства оборони та залученими агенціями уряду США для досягнення поставленої мети.

interagency coordination

Within the context of Department of Defense involvement, the coordination that occurs between elements of Department of Defense, and engaged US Government agencies for the purpose of achieving an objective. (*JP 1-02*)

користувач

Будь-яка особа або об'єкт, що використовує послуги організації.

Примітки:

1. Організацією, у контексті комунікаційних та інформаційних систем, може також бути така система або інший об'єкт, як, наприклад, базова модель Середовища відкритих систем НАТО або різновиди базової моделі Міжнародної програми стандартизації обміну даними між системами різних виробників.

2. Термін *основний користувач* часто використовується для позначення користувача, пов'язаного з високою пріоритетністю поставлених вимог.

user

Any person or anything that uses the services of an organization.

Notes:

1. An organization, in the context of communication and information systems, may also be such a system or other entity such as those of the NATO Open Systems Environment reference model and the layers of the International Standards Organization (ISO) Open System Interconnection (OSI) reference model.

2. The term *vital user* is often used to refer to a user associated with high priority requirements. (*AAP-06, 2014*)

корупція

У контексті лідерства – зловживання довіреною владою для отримання особистої вигоди.

corruption

In the context of leadership, abuse of entrusted power for private gain. (*OED*)

країна-координатор; країна, відповідальна за проведення операцій

Країна, яка бере на себе першочергову відповідальність за завершення завдань, призначених для багатонаціональних штабів та/або підрозділів. У психологічних операціях термін “країна-координатор” застосовується для опису сил психологічних операцій, які є частиною антикризових заходів, штабу Об'єднаних оперативно-тактичних сил у зоні проведення операцій.

framework nation

A nation accepting the primary responsibility for completing the tasks assigned to a multi-national headquarters groups and/or units. For PSYOPS, the term ‘framework nation’ is applicable when describing PSYOPS forces that are part of the crisis establishment (CE) of the CJTF/AOO-level headquarters.

У цьому контексті, термін “країна-координатор” використовується для опису країни, яка бере на себе відповідальність за підтримання командування і особового складу, які належать до Об’єднаної оперативно-тактичної групи з проведення психологічних операцій та підтримуючого підрозділу у проведенні психологічних операцій. Однак, оскільки дії в межах психологічних операцій підпорядковані штабу Об’єднаних оперативно-тактичних сил у зоні проведення операцій/штабу військового підрозділу реагування на кризові ситуації, фінансування психологічних операцій, розроблення і розповсюдження продукції та логістична підтримка є зобов’язаннями НАТО.

In this context, the term “framework nation” is used to describe a nation that takes on responsibility for providing the commander and core staff of the, CJPOTF, or PSE. However, because the PSYOPS activity is part of the CJTF/AOO-level HQ CE, funding for PSYOPS equipment, product production, dissemination, and logistical support is a NATO responsibility. (*AJP-3.10.1*)

критерій ефективності

Оцінка рівня застосування певних впливів.

measure of effectiveness

Assessment of the realisation of specified effects. (*DOD Dict. 2017*)

ксенофобія

Сильне та нерациональне відчуття нелюбові до людей з інших країн або страху перед ними.

xenophobia

Intense or irrational dislike or fear of people from other countries. (*OED*)

культура

Звичай, ідеї та соціальна поведінка певних людей чи групи.

culture

The customs, ideas and social behaviour of a particular people or group. (*OED*)

культурна сенситивність (сприйнятливість)

Необхідний компонент культурної компетенції, який означає, що ми робимо зусилля, аби усвідомити потенційні та дійсні культурні фактори, які впливають на наші взаємодії з іншими.

cultural sensitivity

A necessary component of cultural competence, meaning that we make an effort to be aware of the potential and actual cultural factors that affect our interactions with others. (*JDN 4/13*)

культурне усвідомлення

Усвідомлення поточних та історичних цінностей, норм і вірувань, які відображаються в різних соціальних структурах, зокрема в тому, як вони впливають на мотиви, наміри та поведінку суб'єкта дії.

cultural awareness

An awareness of the current and historic values, norms and beliefs reflected in different social structures and systems and in particular, how they contribute to an actor's motives, intents and behaviours. (JDP 2-00)

культурний потенціал

Використання військових спеціалістів з питань культури, які допомагають сформуванню правильного розуміння чогось.

cultural capability

Using military cultural specialists to aid understanding. (JDN 4/13)

культурні норми

Моделі поведінки, які є типовими для певних груп, що мають свої відмінні риси, засновані на культурі, мові, етнічній чи расовій належності, які відокремлюють ці групи від інших.

cultural norms

Behaviour patterns that are typical of specific groups, which have distinct identities, based on culture, language, ethnicity or race separating them from other groups. (JDN 4/13)

курс (план) дій

У процесі оцінювання чи аналізу, фактор, який сприяє завершенню місії чи виконанню завдання та є основою для розроблення деталізованого плану.

course of action

In the estimate process, an option that will accomplish or contribute to the accomplishment of a mission or task, and from which a detailed plan is developed. (AAP-06)

Л

**лаконічний, стислий вислів/
кодове слово/військовий код**

Слово або коротке словосполучення, яке складається з не більше ніж трьох окремих компонентів та має на меті скоротити або усунути двозначність повідомлень.

Примітка: так звані кодові слова чи вислови надають особливого значення певному фонетично відмінному слову або акроніму.

brevity word

A single word or short phrase of not more than three individual words that has the sole purpose of abbreviating and removing ambiguity from messages.

Note: Brevity words give a predefined specific meaning to a phonetically distinct word or acronym. (AAP-06, 2018)

легенда

Сценарій, що описує дії, спрямовані на те, щоби об'єкт воєнної операції, метою якої є введення противника в оману, сприйняв ситуацію передбачено.

deception story

A scenario that outlines the friendly actions that will be portrayed to cause the deception target to adopt the desired perception. *(FM 3-13 IO:DTTP)*

лінії комунікації

Сухопутні, водні та повітряні маршрути, які поєднують діючі військові сили з базами операцій; цими шляхами також транспортуються боєприпаси, оснащення та сили підкріплення.

lines of communications

All the land, water, and air routes that connect an operating military force with one or more bases of operations, and along which supplies and reinforcements move. *(DOD Dict. 2017)*

лінія зв'язку

Маршрут по суходолу, воді або в повітрі, який з'єднує діюче військово формування з основним районом опорних пунктів і лініями постачання та пересування військ.

line of communications (LOC)

A route, either land, water, and/or air, that connects an operating military force with a base of operations and along which supplies and military forces move. *(DOD Dict. 2017)*

літоральна зона

Приморські території та частина суходолу, яка доступна з моря.

littoral region

Coastal sea areas and that portion of the land which is susceptible to influence or support from the sea. *(JCN 1/17)*

“людська місцевість”

Характеристика культурної, антропологічної та етнографічної інформації про людську популяцію та взаємодію в межах зони проведення спільних операцій.

human terrain

Characterising cultural, anthropological, and ethnographic information about the human population and interactions within the joint operations area. *(JDN 4/13)*

людські фактори

Фізичні, культурні, психологічні та поведінкові характеристики окремої особи або групи осіб, які впливають на їхнє сприйняття, розуміння та взаємодію.

human factors

The physical, cultural, psychological, and behavioural attributes of an individual or group that influence perceptions, understanding, and interactions. *(DOD Dict. 2017)*

М

маневрений підхід

Скоординовані дії, необхідні для отримання вчасної переваги в ситуації, що виникає в часі й у фізичному або комп'ютерному просторі.

manoeuvrist approach

Co-ordinated activities necessary to gain advantage within a situation in time and physical or computer-generated space. (*JDN 2/13*)

маніпулювати, впливати

1. Вміло керувати чи контролювати.
2. В інформаційних операціях – здійснення впливу на суб'єкт із метою отримання переваги за допомогою переконання чи обманних дій.

manipulate

1. To handle or control with dexterity.
2. In Info Ops this means managing an actor to create friendly advantage often through persuasion, or deception. (*OED*)

маскувати, приховувати, прикривати

1. Приховувати з поля зору або робити невпізнаним.
2. В інформаційних операціях – захист інформації від окремих осіб чи груп осіб до певного моменту, сприятливого для її оприлюднення. Це стосується, насамперед, інформаційної безпеки та введення противника в оману.

mask

1. To conceal from view or disguise. (*OED*)
2. In Info Ops this means protecting information from individuals or groups until an appropriate moment for its release. This applies particularly to operations security and deception. (*AAP-06, 2014*)

медичні цивільно-військові операції

Усі військові заходи, пов'язані з охороною здоров'я, на підтримку командувача Об'єднаних сил, які встановлюють, зміцнюють, підтримують чи впливають на відносини між об'єднаними чи багатонаціональними силами та країною, що приймає, багатонаціональними урядовими та неурядовими цивільними організаціями та цивільним населенням задля сприяння проведенню воєнних операцій, досягнення оперативних цілей США та позитивного впливу на сектор охорони здоров'я.

medical civil-military operations (MCMO)

All military health-related activities in support of a joint force commander that establish, enhance, maintain or influence relations between the joint or multinational force and host nation, multinational governmental and nongovernmental civilian organizations and authorities, and the civilian populace in order to facilitate military operations, achieve United States operational objectives, and positively impact the health sector. (*DOD Dict. 2017*)

М

медіа, які використовуються для проведення психологічних операцій

Медіазасоби технічного чи нетехнічного характеру, метою яких є налагодження комунікативних зв'язків із цільовою аудиторією.

psychological media

The media, technical or nontechnical, which establish any kind of communication with a target audience. *(AAP-06, 2014)*

медіапул

Обмежена кількість інформаційних ЗМІ, які представляють більшу кількість організацій ЗМІ для збирання новин та обмінювання матеріалами під час певної діяльності.

media pool

A limited number of news media who represent a larger number of news media organizations for purposes of news gathering and sharing of material during a specified activity. *(DOD Dict. 2017)*

мережа

Система вузлів та взаємопов'язаних сегментів.

network

An arrangement of nodes and interconnecting branches. *(AAP-31)*

мережевий домен

Ресурси системи зв'язку, які сприяють наданню послуг для великої кількості користувачів і знаходяться під центральним контролем.

Примітки:

1. Він охоплює такі функції, як передача сигналів, комутація, передача даних, шлюзи та послуги, такі як телекомунікаційні послуги, послуги з перенесення інформації, а також адміністрування мережі та управління в межах мережевого домену.
2. Мережевий домен та користувацький домен – взаємовиключні поняття.

network domain

The communication systems resources which provide services to a number of users and which are under central control. *(AAP-31)*

Notes:

1. It comprises functions such as signalling, switching, transmission and gateway and services such as teleservices, bearer services and network management and control in the network domain.
2. Network domain and user domain are mutually exclusive terms.

меседж/повідомлення

Будь-яка думка або ідея, виражена зрозумілою мовою або зашифрована, підготовлена в належній формі для передачі з використанням будь-яких засобів комунікації.

message

Any thought or idea expressed briefly in plain, coded, or secret language, prepared in a suitable form for transmission by any means of communication. *(IMSM-0129-2018)*

мета / об'єкт

Галузь, структура, об'єкт, особа або група людей, проти яких можуть бути застосовані засоби летального чи не летального характеру задля створення специфічних психологічних або фізичних впливів.

Примітка: термін “особа/людина” також охоплює її розумові здібності, процеси мислення, ставлення та поведінку.

target 1/objectiv 2

An area, structure, object, person or group of people against which lethal or non-lethal capability can be employed to create specific psychological or physical effects.

Note: The term ‘person’ also covers their mind set, thought processes, attitudes and behaviours. (AAP-06, 2018)

мета обману, легенди, операції щодо введення противника в оману

Бажаний результат операції з введення противника в оману, що виражається в тому, що противник робить чи не повинен робити в критичний період та/або місці розташування (дислокації).

deception objective

The desired result of a deception operation expressed in terms of what the adversary is to do or not to do at the critical time and/or location.

(FM 3-13 IO:DTTP)

методи проведення психологічних операцій

Методи, які використовуються для того, щоби викликати бажану реакцію частини цільової аудиторії.

psychological operations approach

The technique adopted to induce a desired reaction on the part of the target audience.

(AAP-06, 2014)

миротворча діяльність

Стабілізуючі дії, переважно дипломатичного та економічного характеру, які сприяють укріпленню та реорганізації урядової інфраструктури та урядових установ із метою уникнення повторення конфлікту.

peace building (PB)

Stability actions, predominately diplomatic and economic, that strengthen and rebuild governmental infrastructure and institutions in order to avoid a relapse into conflict. (AAP-06, 2014)

миротворча діяльність

Операція з підтримання миру, під час якої застосовуються дипломатичні, цивільні та, за необхідності, військові заходи з метою з'ясування справжніх причин конфлікту та спрямування сил на задоволення довготривалих потреб людей. Така операція проводиться протягом тривалого часу, часто паралельно з іншими видами операцій з підтримання миру.

peacebuilding

A peace support operation employing complementary diplomatic, civil and – when necessary – military means, to address the underlying causes of conflict and the longer-term needs of the people. It requires a commitment to a long-term process and may run concurrently with other types of peace support operations.

(AAP-06, 2014)

миротворчі сили

Військові сили, виділені для проведення операцій із підтримання миру.

peace support force (PSF)

A military force assigned to a peace support operation. (AAP-06, 2014)

міждержавне сполучення

Фізичні засоби комунікацій, що забезпечують зв'язок між мережами двох держав.

cross border connection

The physical communication resources which provide interconnection between networks in two countries. (ITU-T Rec. I.112, Q.9)

міжнародна військова посада

Посада в міжнародній організації, яку обіймає військова особа, що отримує платню та утримання від своєї країни.

international military post

An international post authorized to be filled by a military person whose pay and allowances remain the responsibility of the parent nation. (AAP-06, 2014)

міжнародна організація

Міжурядова, регіональна або світова організація, яка керується міжнародним законодавством та започатковується групою держав, має статус міжнародної юридичної особи, наданий міжнародною угодою, та встановлює права й обов'язки з метою виконання визначених функцій та досягнення спільних цілей.

international organization (IO)

An intergovernmental, regional or global organization governed by international law and established by a group of states, with international juridical personality given by international agreement, however characterized, creating enforceable rights and obligations for the purpose of fulfilling a given function and pursuing common aims. (AAP-06, 2014)

міжнародна посада

Посада, ранг, місце роботи, прописані в організаційно-штатному розкладі мирного часу або на період надзвичайного стану, для яких визначені міжнародні посадові обов'язки; особа, яка обіймає цю посаду, звітує перед міжнародним органом влади.

international post

A post, position, job or billet, authorized in a peacetime establishment or emergency establishment which carries a specific international job description, whose incumbent is responsible to international authority. (AAP-06, 2014)

міжнародна фактична чисельність

Загальна кількість військового та цивільного персоналу, що на даний час обіймає міжнародні посади.

international actual strength

The total number of military and civilian personnel currently filling international posts. (AAP-06, 2014)

міжнародний військовий персонал
Військові особи, призначені або переведені на затверджені міжнародні військові посади.

international military personnel
Military persons assigned or appointed to authorized international military posts. (AAP-06, 2014)

міжнародний персонал
Військові та цивільні особи, призначені або переведені на затверджені міжнародні посади.

international personnel
Military and civilian persons assigned or appointed to authorized international posts. (AAP-06, 2014)

міжнародний цивільний посадовець НАТО
Цивільний посадовець із країни-члена НАТО, призначений на міжнародну цивільну посаду, чия заробітна плата та утримання встановлюються Північноатлантичною Радою та надаються з міжнародного бюджету.

NATO international civilian (NIC)
A civilian from an Alliance member nation, appointed to a NATO international civilian post, whose pay and allowances are established by the North Atlantic Council and provided from an international budget. (AAP-06, 2014)

міжнародні посадові обов'язки
Визначення конкретних обов'язків, відповідальності та кваліфікації, які повинні мати ті, хто обіймає міжнародні посади.

international job description
A delineation of the specific duties, responsibilities and qualification pertaining to a specific international post. (AAP-06, 2014)

міжурядова організація
Організація, створена на основі офіційної домовленості (наприклад, угоди) між двома або більше урядами. Вона може базуватися на всесвітній, регіональній або функціональній основі для широкомасштабних або вузько визначених цілей. Створена для захисту та розповсюдження національних інтересів, що є спільними для країн-партнерів. Прикладами можуть слугувати Організація Об'єднаних Націй, Організація Північноатлантичного Договору та Африканський союз.

intergovernmental organization (IGO)
An organization created by a formal agreement (e.g., a treaty) between two or more governments. It may be established on a global, regional, or functional basis for wide-ranging or narrowly defined purposes. Formed to protect and promote national interests shared by member states. Examples include the United Nations, North Atlantic Treaty Organization, and the African Union. (CH for SCCS)

мінімальна сила

Ті мінімальні дії, включаючи застосування збройних сил, які достатні для контролю ситуації або захисту від ворожої дії чи ворожого наміру, коли застосування вогнепальної зброї вважається винятковим заходом.

minimum force

Those minimum actions, including the use of armed force, sufficient to bring a situation under control or to defend against hostile act or hostile intent, where the firing of weapons is to be considered as a means of last resort. (AAP-06, 2014)

мінімальний час оповіщення про ядерну небезпеку

Сума часу реагування системи оповіщення та особового складу.

minimum nuclear warning time

The sum of system reaction time and personnel reaction time. (AAP-06, 2014)

мінна війна

1. Стратегічне та тактичне використання мін і засобів боротьби з ними.

2. Стратегічне, оперативне й тактичне використання мін та протимінного захисту. Мінна війна поділяється на два етапи: закладка мін задля зменшення здатності ворога вести воєнні дії на суші, у повітрі та на морі; та протидія закладеним ворогом мінам задля забезпечення маневрів своїх військ або використання визначених територій на суші чи на морі.

mine warfare (MW)

1. The strategic and tactical use of mines and their countermeasures. (AAP-06, 2014)

2. The strategic, operational, and tactical use of mines and mine countermeasures. Mine warfare is divided into two basic subdivisions: the laying of mines to degrade the enemy's capabilities to wage land, air, and maritime warfare; and the countering of enemy-laid mines to permit friendly maneuver or use of selected land or sea areas. (GAO-10-1036R Hybrid Warfare)

мінна війна на суші

Див. *mine warfare* (мінна війна).

land mine warfare

See *mine warfare*. (GAO-10-1036R Hybrid Warfare)

мінне поле

1. Під час війни на суходолі – територія чи ґрунт, які містять міни, розташовані впорядковано чи хаотично.

2. Під час війни на морі – територія чи води, які містять міни, розташовані впорядковано чи хаотично.

minefield

1. In land warfare, an area of ground containing mines emplaced with or without a pattern.

2. In naval warfare, an area of water containing mines emplaced with or without a pattern. (AAP-06, 2014)

місія, завдання

1. Завдання разом із метою, що чітко визначають дію, яку необхідно провести, та з яких причин.
2. Загальнозживане (особливо стосовно нижчих військових підрозділів) – завдання, поставлене особі чи підрозділу; завдання.
3. Відправлення одного чи більше літаків на виконання певного завдання.

mission

1. The task, together with the purpose, that clearly indicates the action to be taken and the reason therefore. (*JP 3-0*)
2. In common usage, especially when applied to lower military units, a duty assigned to an individual or unit; a task. (*JP 3-0*)
3. The dispatching of one or more aircraft to accomplish one particular task. (*DOD Dict. 2017*)

місцеве населення та установи

Соціальна основа оперативного середовища, яка включає громадян, легальних та нелегальних емігрантів, переміщене населення, а також урядові, плеємінні, етнічні, релігійні, комерційні та приватні організації та формування.

indigenous populations and institutions (IPI)

The societal framework of an operational environment including citizens, legal and illegal immigrants, dislocated civilians, and governmental, tribal, ethnic, religious, commercial, and private organizations and entities. (*JCIM TH 2011*)

мобілізація

1. Підготовка до війни або інших надзвичайних ситуацій шляхом збирання та організації національних ресурсів.
2. **(призов на військову службу)**
Процес приведення збройних сил або їхньої частини до стана готовності до війни чи іншої надзвичайної ситуації в країні. Включає збирання та організацію особового складу, матеріально-технічних засобів та матеріалів для активної військової служби.

mobilization

1. The act of preparing for war or other emergencies through assembling and organizing national resources. (*AAP-06, 2014*)
2. The process by which the armed forces or part of them are brought to a state of readiness for war or other national emergency. This includes assembling and organizing personnel, supplies, and material for active military service. (*AAP-06, 2014*)

мобільність

Здатність об'єкта перемішуватись самостійно, зберігаючи операційну готовність під час руху.

mobility

The ability of an entity to be moved by its associated means while retaining its availability during the move. (*DOD Dict. 2017*)

моніторинг

Прослуховування, спостереження та/або запис сигналів дружніх сил або сил Альянсу з метою підтримання та покращання стандартів і безпеки або надання необхідної інформації.

monitoring

The act of listening, carrying out surveillance on, and/or recording the emissions of one's own or Allied forces for the purpose of maintaining and improving procedural standards and security, or for reference, as applicable. (AAP-06, 2014)

моніторинг мережі

Встановлення та запис обраних дій у межах системи для аналізу.

network monitoring

Observing and recording selected activities within a system for analysis. (AAP-31)

Н

моніторинг системи

Встановлення та фіксація обраних дій у межах системи для аналізу.

system monitoring

Observing and recording selected activities within a system for analysis. (AAP-06, 2014)

мультимедіа

Поєднання текстової, аудіо-, фото- чи відеоінформації, графічних зображень та/або анімації в нелінійній продукції у відповідності до плану чи сценарію задля передачі інформації користувачу.

multimedia

The integration of text, audio, still or video imagery, graphics, and/or animation in a non-linear production according to a plan or script for the purpose of conveying information to a user. (DODI 5040.02)

мультимедійний ресурс

Ресурс, в якому інформація, якою обмінюються, буває різних типів, таких як текст, графічні зображення, звук, образ та відео.

multimedia service

A service in which the interchanged information consists of more than one type, such as text, graphics, sound, image and video. (DODI 5040.02)

Н

надзвичайні ситуації/ надзвичайний стан

Надзвичайний стан у сфері цивільної оборони, громадські заворушення, глобальні катастрофи чи стихійні лиха, що позначаються на суспільному добробуті, мають місце у Сполучених Штатах Америки та на підпорядкованих територіях.

domestic emergencies

Civil defense emergencies, civil disturbances, major disasters, or natural disasters affecting the public welfare and occurring within the United States and its territories. (*DOD Dict. 2017*)

надійність

Здатність елемента (продукту/ послуги тощо) виконувати необхідну функцію за визначених умов у визначений проміжок часу.

Примітки:

1. Загальновизнаним є той факт, що будь-який елемент перебуває у стані готовності до виконання необхідної функції на початку часового інтервалу.
2. Термін *надійність* також використовується як показник функціональності (виробничої потужності).

reliability

The ability of an item to perform a required function under given conditions for a given time interval.

Notes:

1. It is generally assumed that the item is in a state to perform this required function at the beginning of the time interval.
2. The term *reliability* is also used as a measure of reliability performance. (*IEC 50-191*)

надійність, достовірність

Збиральний термін, що використовується для описання забезпечення експлуатаційної готовності та її факторів впливу: показників надійності, ремонтпридатності та забезпеченості технічного обслуговування та ремонту.

Примітка: “надійність” використовується тільки для загального опису в термінах, що не виражені кількісно.

dependability

The collective term used to describe the availability performance and its influencing factors: reliability performance, maintainability performance and maintenance support performance.

Note: Dependability is used only for general descriptions in non-quantitative terms. (*IEC 50-191*)

намір командира

Ясне та чітке формулювання мети операції та бажаних воєнних умов завершення операції, яке підтримує управління виконанням завдання, надає орієнтири штабу, допомагає підлеглим та підтримує дії командирів щодо досягнення бажаних результатів без подальших наказів, навіть якщо операція не розгортається, як заплановано.

commander's intent

A clear and concise expression of the purpose of the operation and the desired military end state that supports mission command, provides focus to the staff, and helps subordinate and supporting commanders act to achieve the commander's desired results without further orders, even when the operation does not unfold as planned. (*DOD Dict. 2017*)

нанотехнології

Технології на атомному чи молекулярному рівні, що мають справу з розмірами менше 100 нанометрів.

nanotechnology

Technology on an atomic or molecular scale, concerned with dimensions of less than 100 nanometres. (*JCN 1/17*)

нарратив

1. Письмовий або усний виклад певних подій; історія.
2. Виклад думок або поглядів певної організації у формі фундаментальної та змістовної історії стосовно того, що собою являє ця організація, які основні принципи її діяльності та чого вона прагне досягти.

narrative

1. A spoken or written account of connected events; a story. (*COED*)
2. The translation of an organization's mandate and vision into a fundamental persistent story of who the organization is, what its guiding principles are, and what it aspires to achieve. (*AJP-3.10.1*)

наступальні операції в кіберпросторі

Операції в кіберпросторі, націлені на те, щоби продемонструвати міць із застосуванням військ в/або через кіберпростір.

offensive cyberspace operations (OCO)

Cyberspace operations intended to project power by the application of force in or through cyberspace. (*DOD Dict. 2017*)

науково-технічні розвідувальні дані

Продукт, отриманий у результаті збирання, оцінювання, аналізу та тлумачення іноземної наукової та технічної інформації, яка охоплює:

scientific and technical intelligence (S&TI)

The product resulting from the collection, evaluation, analysis, and interpretation of foreign scientific and technical information that covers:

а) іноземні розробки у фундаментальних та прикладних дослідженнях, а також у прикладній інженерії;
б) наукові й технічні характеристики, можливості та обмеження всіх іноземних військових систем, зброї, комплексів озброєння і пов'язані з ними розробки, а також технології виробництва, які застосовуються для їх виготовлення.

a) foreign developments in basic and applied research and in applied engineering techniques;
b) scientific and technical characteristics, capabilities, and limitations of all foreign military systems, weapons, weapon systems, and materiel; the research and development related thereto; and the production methods employed for their manufacture. (*DOD Dict. 2017*)

національна безпека

Збірний термін, що охоплює національну безпеку та міжнародні відносини США з метою отримання:

а) військових та оборонних переваг над іншою країною чи групою країн;
б) сприятливої позиції в міжнародних відносинах; чи
в) оборонної тактики, спрямованої на успішне протистояння ворожим чи деструктивним діям у країні та за її межами, відкритим чи прихованим.

national security

A collective term encompassing both national defense and foreign relations of the United States with the purpose of gaining:

a) A military or defense advantage over any foreign nation or group of nations;
b) A favorable foreign relations position; or
c) A defense posture capable of successfully resisting hostile or destructive action from within or without, overt or covert. (*DOD Dict. 2017*)

національна культура

Культурний досвід, вірування, вивчені моделі поведінки та цінності, що належать до певної нації або характерні для неї.

national culture

Cultural experiences, beliefs, learned behavior patterns, and values relating to, or characteristic of a nation. (*JDN 4/13*)

національне командування

Командування, яке організоване та функціонує під егідою певної країни. Воно може бути підпорядковане або не підпорядковане Командуванню НАТО.

national command

A command that is organized by, and functions under the authority of a specific nation. It may or may not be placed under a NATO commander. (*AAP-06, 2014*)

національний командувач

Територіальний або функціональний командувач національними військами, який зазвичай не входить до союзної системи командування.

national commander

A national commander, territorial or functional, who is normally not in the Allied chain of command. (*AAP-06, 2014*)

національний компонент

Національні військові сили, які належать до одного або більше видів збройних сил, що знаходяться під командуванням єдиного командувача національними силами та підпорядковані будь-якому командувачу НАТО.

national component

Any national forces of one or more services under the command of a single national commander, assigned to any NATO commander. (AAP-06, 2014)

національний орган військового управління

Урядова агенція, уповноважена приймати рішення стосовно військових питань від імені своєї країни.

national military authority (NMA)

The government agency empowered to make decisions on military matters on behalf of its country. (AAP-06, 2014)

національний територіальний командувач

Командувач національними збройними силами, винятково за виконання виключно національних функцій у визначеній географічній зоні. Він залишається національним територіальним командувачем незалежно від будь-якого статусу, наданого йому в Альянсі.

national territorial commander

A national commander who is responsible for the execution of purely national functions in a specific geographical area. He remains a national territorial commander regardless of any Allied status which may be assigned to him. (AAP-06, 2014)

національні збройні сили для захисту території НАТО

Сили, не виділені в підпорядкування командування НАТО, чия місія включає захист території в межах зони відповідальності НАТО.

national forces for the defense of the NATO area

Non-allocated forces whose mission involves the defense of an area within the NATO area of responsibility. (AAP-06, 2014)

нація

Велика група людей, які об'єднані спільною історією, культурою, мовою та проживають у певній державі чи на території.

nation

A large body of people united by common descent, culture, or language, inhabiting a particular state or territory. (OED)

невразливість

Здатність об'єкта гарантувати безперервне виконання визначених функцій під час та після виникнення аварійних умов.

Примітки:

1. Аварійні умови можуть виникнути під впливом стихійних лих або в результаті виникнення небезпеки, пов'язаної з діями людини, зокрема: саботажем, проведенням звичайних або ядерних атак, заходами електронної протидії.
2. Вплив аварійних умов може бути перемінним або тривалим, тому функціональні блоки/підрозділи мають бути такими, що відновлюються без втрати невразливості.

survivability

The ability of an entity to ensure the continuity of specified functions during and after exposure to abnormal conditions. (AAP-06, 2014)

Notes:

1. Abnormal conditions may be caused by an act of God or man-made hazards including sabotage, conventional or nuclear attack and electronic countermeasures.
2. The effects of abnormal conditions may be volatile or lasting; functional units could therefore be recoverable or repairable without being survivable.

незадокументовані матеріали візуальній інформації

Матеріали візуальній інформації, які належать МО, але не підходять під визначення документації, що дається у федеральному законодавстві. Незадокументовані матеріали візуальній інформації включають більшість цифрових копій фотографій, відеокопій, фільмокопій, фотознімків, слайдів, копій CD та DVD дисків та матеріали, скопійовані з візуальній інформації МО.

non-record VI material

DoD-owned VI materials that do not meet the Federal statutory definition of records. Non-record VI materials include most digital copies of still images, video dub copies, extra motion film prints, photographic prints, dupe slides, production copy CD and DVD, and material copied from DoD imagery. (DODI 5040.02)

нейтралізувати

1. По відношенню до воєнних операцій – перетворити їх на неефективні чи некорисні.
2. Зробити особовий склад ворога неспроможним втручатися в певну операцію.
3. Знешкодити міни, бомби, ракети та міни-пастки.
4. Зробити знову безпечним те, що було заражене хімічною речовиною.

neutralize

1. As pertains to military operations, to render ineffective or unusable.
2. To render enemy personnel or materiel incapable of interfering with a particular operation.
3. To render safe mines, bombs, missiles, and booby traps.
4. To make harmless anything contaminated with a chemical agent.

5. В інформаційних операціях – протистоянням джерелам інформації, а не безпосередньо її впливу. Наприклад, цього можна досягти шляхом заборони діяльності певних служб, засобів електронної війни або фізичної сили.

6. Приводити до тимчасової небоєздатності ворога до проведення операцій.

5. In InfoOps this means countering the source of information rather than the effect. For example, by denial of service, EW or physical action.
(DOD Dict. 2017)

6. Render an enemy element temporarily incapable of interfering with the operation
(AAP-06/STANAG 2287)

нейтралітет

У міжнародному праві – неупереджене ставлення під час ведення війни, яке приймають треті сторони по відношенню до воюючих сторін та в подальшому визнають воюючі сторони; встановлює права та обов'язки між неупередженими державами та воюючими.

neutrality

In international law, the attitude of impartiality during periods of war adopted by third states toward a belligerent and subsequently recognized by the belligerent, which creates rights and duties between the impartial states and the belligerent.
(DOD Dict. 2017)

нейтральний

При веденні воєнних дій чи операцій з бойового забезпечення – назва, що застосовується по відношенню до когось, чий поведінка, походження чи національність вказують на те, що він/ вона не підтримує і не протидіє дружнім силам.

neutral

In combat and combat support operations, an identity applied to a track whose characteristics, behavior, origin, or nationality indicate that it is neither supporting nor opposing friendly forces.
(DOD Dict. 2017)

нейтральний по відношенню до носія

Записана інформація, що була створена, використана, оцінена, передана на зберігання та знищена незалежно від носія (паперового та/або електронного), на якому вона представлена.

media neutral

Record information created, used, maintained, accessed, stored, retained or disposed of, regardless of the medium (paper and/or electronic) in which it is presented. (DODI 5040.02)

неконвенційні (спеціальні) методи ведення війни

1. Военні дії, які ведуться за допомогою підпільних, допоміжних або партизанських сил для організації руху опору або повстання з метою скинути уряд або окупаційну владу чи змусити їх піти у відставку.

2. Широкий спектр операцій військових та воєнізованих формувань, зазвичай тривалих, що проводяться переважно місцевими або місцевими або під виглядом місцевих силами, які організовані, підготовлені, озброєні та підтримуються і спрямовуються зовнішнім джерелом. Включають, але не обмежуються тільки ними, партизанську війну, підривну діяльність, саботаж, розвідувальну діяльність та ліквідацію наслідків.

unconventional warfare (UW)

1. Military activities conducted through or with underground, auxiliary or guerrilla forces to enable a resistance movement or insurgency to coerce, disrupt, or overthrow a government or occupying power. *(AAP-06, 2014)*

2. A broad spectrum of military and paramilitary operations, normally of long duration, predominantly conducted through, with, or by indigenous or surrogate forces who are organized, trained, equipped, supported, and directed in varying degrees by an external source. It includes, but is not limited to, guerrilla warfare, subversion, sabotage, intelligence activities, and unconventional assisted recovery. *(GAO-10-1036R Hybrid Warfare)*

нелетальна зброя

Зброя, що розроблена та застосовується, переважно, щоби вивести з ладу особовий склад чи матеріально-технічні засоби, мінімізуючи втрати, важкі поранення й небажане пошкодження майна та навколишнього середовища.

nonlethal weapon

A weapon that is explicitly designed and primarily employed so as to incapacitate personnel or materiel, while minimizing fatalities, permanent injury to personnel, and undesired damage to property and the environment. *(DOD Dict. 2017)*

неруйнівна електронна війна

Засоби ведення електронної війни без застосування резервних режимів електронного обладнання, спрямовані на те, щоби заперечити, зірвати чи ввести в оману, а не зруйнувати чи зашкодити.

nondestructive electronic warfare

Those electronic warfare actions, not including employment of wartime reserve modes, that deny, disrupt, or deceive rather than damage or destroy. *(DOD Dict. 2017)*

нетрадиційні (ірегулярні) воєнні дії

Жорстока боротьба між державними та недержавними суб'єктами за легітимність і вплив на відповідне населення. Ірегулярні методи ведення війни віддають перевагу непрямим та асиметричним підходам, хоча можуть застосовувати й повну низку військових та інших можливостей, щоби знищити силу, вплив та волю противника.

irregular warfare

A violent struggle among state and non-state actors for legitimacy and influence over the relevant population(s). Irregular warfare favors indirect and asymmetric approaches, though it may employ the full range of military and other capacities, in order to erode an adversary's power, influence, and will.
(*GAO-10-1036R Hybrid Warfare*)

неурядова організація

Приватна, неприбуткова, добровільна організація, яка не належить до урядових чи міжурядових органів та створена з метою виконання низки завдань, зокрема розвинення або підтримання певних проектів, організованих на місцевому, державному, регіональному або міжнародному рівні.

Примітки:

1. Неурядова організація необов'язково має офіційний статус чи повинна оголошувати про своє існування чи діяльність.
2. НАТО необов'язково підтримує чи співпрацює з певною неурядовою організацією.

non-governmental organization (NGO)

A private, not for profit, voluntary organization with no governmental or intergovernmental affiliation, established for the purpose of fulfilling a range of activities, in particular development-related projects or the promotion of a specific cause, and organized at local, national, regional or international level.
(*AAP-06, 2014*)

Notes:

1. A non-governmental organization does not necessarily have an official status or mandate for its existence or activities.
2. NATO may or may not support or cooperate with a given non-governmental organization.

нікнейм, кодова назва

Два коротких окремих слова, які офіційно або неофіційно присвоюються події, проекту, діяльності, назві місця, місцевому орієнтиру або оснащенню для зручності посилання, але не з метою забезпечення безпеки інформації.

nickname

Two short separate words which may be formally or informally assigned by any appropriate authority to an event, project, activity, place name, topographical feature or item of equipment for convenience of reference but not for the security of information. (*AAP-06, 2014*)

носії

У візуальній інформації – будь-який фізичний об'єкт, наприклад, папір, плівка, відеоплівка, драйвер або диск, який містить або може містити візуальну інформацію. Носії візуальній інформації зазвичай є транспортабельними, аби зробити можливим розповсюдження візуальній інформації, яка на них міститься.

medium

In VI, any physical object, such as drawing paper, film, videotape, drive, or disc, that contains or can contain VI. VI media are typically transportable, to facilitate dissemination of the VI they contain. (*DODI 5040.02*)

O**об'єднана (коаліційна) система аерогеодезичної розвідки**

Партнерство між п'ятьма країнами (Сполученими Штатами Америки та союзниками: Австралією, Канадою, Новою Зеландією та Великою Британією) для просування місії геопросторової розвідки в межах загальноаналітичного середовища для створення загальної картини геопросторової розвідки.

allied system for geospatial intelligence

A partnership between five nations (United States and allied partners Australia, Canada, New Zealand, and the United Kingdom) to advance the geospatial intelligence mission with a common analytic environment to provide a common geospatial intelligence picture. Also called ASG. (*DOD Dict. 2017*)

O**об'єднане угруповання**

Загальний термін, який стосується військ, що містять важливі складові, які належать до двох або більше військових відомств, та підпорядковані єдиному командуванню Об'єднаними силами.

joint force

A general term applied to a force composed of significant elements, assigned or attached, of two or more Military Departments operating under a single joint force commander. (*CH for SCCS*)

об'єднання/підрозділ/формування/ сили

1. Сукупність представників особового складу, систем озброєння, обладнання та необхідних матеріально-технічних засобів підтримки або їх поєднання.
2. Основний підрозділ ВМС.

force

1. An aggregation of military personnel, weapon systems, equipment, and necessary support, or combination thereof.
2. A major subdivision of a fleet. (*DOD Dict. 2017*)

об'єкт

У контексті планування воєнних дій (або оцінки ймовірного впливу засобів ураження) – об'єкти, організації, особи, обладнання чи віртуальні (нематеріальні) речі.

entity

Within the context of targeting, a term used to describe facilities, organizations, individuals, equipment, or virtual (non-tangible) things.
(*DOD Dict. 2017*)

об'єднана оперативно-тактична група

Об'єднане угруповання, створене за призначенням Міністра оборони, військового командувача, командувача підрозділу або командувача сформованої об'єднаної оперативно-тактичної групи.

joint task force

A joint force that is constituted and so designated by the Secretary of Defense, a combatant commander, a subunified commander, or an existing joint task force commander. (*CH for SCCS*)

об'єднана оперативно-тактична група з проведення цивільно-військових операцій

Об'єднана оперативно-тактична група, що складається з підрозділів проведення цивільно-військових операцій більше, ніж одного виду збройних сил.

joint civil-military operations task force (JCMOTF)

A joint task force composed of civil-military operations units from more than one Service. (*DOD Dict. 2017*)

об'єднана оперативно-тактична група

Об'єднане угруповання, створене за призначенням Міністра оборони, військового командувача, командувача підрозділу або командувача сформованої об'єднаної оперативно-тактичної групи.

joint task force

A joint force that is constituted and so designated by the Secretary of Defense, a combatant commander, a subunified commander, or an existing joint task force commander. (*CH for SCCS*)

об'єднана система зв'язку

Скупчення Об'єднаних багатоканальних систем транкінгу і комутацій та систем зв'язку командування і управління в театрі воєнних дій.

joint communications network (JCN)

The aggregation of the joint multichannel trunking and switching system and the joint command and control communications system(s) in a theater.
(*DOD Dict. 2017*)

об'єднаний елемент підтримки служби із зв'язків з громадськістю

Підрозділ швидкого розгортання призначений для надання допомоги командувачу Об'єднаних сил у розробці та підготовці сил зв'язків із громадськістю у спільному, міжвідомчому та багатонаціональному середовищі.

Joint Public Affairs Support Element (JPASE)

A deployable unit assigned to assist a joint force commander in developing and training public affairs forces in joint, interagency, and multinational environments. *(DOD Dict. 2017)*

об'єднаний, багатонаціональний

Термін, що позначає два або більше військових формувань чи органів управління двох або більше союзників, що діють разом.

combined

A term identifying two or more forces or agencies of two or more allies operating together. *(DOD Dict. 2017)*

обладнання візуальної інформації

Обладнання, яке записує, обробляє, виробляє, редагує, зберігає, показує чи презентує візуальну інформацію, або яке є частиною процесу виробництва кінцевого продукту візуальній інформації.

equipment of a VI nature

Equipment that records, processes, produces, edits, stores, displays, or presents VI, or which is integral to the VI end product production process. *(DODI 5040.02)*

обманний маневр; маневр із дезорієнтування

Обман, шахрайство, махінація, що застосовуються в певний час та в певному місці для проведення операції, метою якої є введення противника в оману.

deception event

A deception means executed at a specific time and location in support of a deception operation. *(FM 3-13 IO:DTTP)*

обмеження

Умови (пункти), визначені командиром, які обмежують сферу планування.
а) обмеження: заборонені дії;
б) умови: конкретні зобов'язання, які підлягають обов'язковому виконанню.

limitations

Items specified by the commander that limit the scope of planning.
а) Restraints: prohibited activities;
б) Constraints: specific obligations that must be met. *(AJP-3.10.1)*

обмеження та заборона доступу та маневру

До 2035 року багато наших потенційних противників буде мати можливість заборонити нам доступ до морського, повітряного, наземного, космічного та комп'ютерного/ електромагнітного простору. У сфері оборони необхідно буде вирішувати проблему обмеження й заборони доступу та маневрів, проводячи бойові дії з метою досягнення необхідного результату. Дальність, стійкість і здатність до виживання наших сил у кожному з цих середовищ стане важливим фактором підтримання доступу та свободи маневрів.

anti-access area denial (A2AD)

By 2035, many of our potential adversaries will have capabilities designed to prevent our access to the maritime, air, land, space and cyber/electromagnetic domains. Defense will need to overcome the challenges of anti-access area denial, potentially fighting through to deliver the required effect. The range, resilience and survivability of our capabilities in every environment will become critical factors in maintaining access and our freedom of manoeuvre. (*JCN 1/17*)

обмеження функцій

У контексті планування – вимога, яка висувається підлеглому командуванню вищим і забороняє дії, таким чином, обмежуючи свободу дій.

restraint

In the context of planning, a requirement placed on the command by a higher command that prohibits an action, thus restricting freedom of action. (*DOD Dict. 2017*)

оборонні інформаційні операції

Інтегрування та координування політичних засобів, процедур, оперативних технік, особового складу й технологій із метою захисту військової інформації та інформаційних систем.

defensive information operations

The integration and coordination of policies and procedures, operations, personnel and technology to protect and defend friendly information and information systems. (*FM 3-13 IO:DTTP*)

обсяг, (інформаційна) ємність; розрядність; пропускна здатність

Здатність/спроможність (відповідність, потужність, технічна можливість), що виражена в кількісних показниках.

capacity

A capability expressed in quantitative terms. (*AAP-06, 2014*)

окупована територія

Територія під владою та контролем ворожих збройних сил, яка управляється цивільною владою території всупереч умовам встановлення миру, мирному договору чи іншої угоди.

occupied territory

Territory under the authority and effective control of a belligerent armed force and not being administered pursuant to peace terms, treaty, or other agreement, express or implied, with the civil authority of the territory. (*DOD Dict. 2017*)

оперативна обстановка

Комбінація умов, обставин та впливів факторів, які зумовлюють застосування сил і засобів, а також рішення командира.

operational environment (OE)

A composite of the conditions, circumstances, and influences that affect the employment of capabilities and bear on the decisions of the commander. (*CH for SCCS*)

оперативна розвідка

Розвідувальна діяльність, необхідна для планування та проведення кампаній і великомасштабних операцій із метою досягнення стратегічних цілей на театрах або у районах ведення бойових дій.

operational intelligence

Intelligence that is required for planning and conducting campaigns and major operations to accomplish strategic objectives within theatres or operational areas. (*DOD Dict. 2017*)

оперативне зведення/звіт про оперативну ситуацію

Доповідь, в якій повідомляється про ситуацію в зоні дії підрозділу чи формування.

situation report

A report giving the situation in the area of a reporting unit or formation. (*DOD Dict. 2017*)

оперативне мистецтво

Свідомий підхід командирів та представників штабів, який забезпечується їхніми навичками, знаннями, досвідом, творчістю та поглядами, із метою створення стратегій, проведення кампаній та операцій, залучення військових сил, шляхом інтеграції всіх засобів.

operational art

The cognitive approach by commanders and staffs-supported by their skill, knowledge, experience, creativity, and judgment – to develop strategies, campaigns, and operations to organize and employ military forces by integrating ends, ways, and means. (*DOD Dict. 2017*)

оперативний аналіз/оперативні наукові дослідження

Застосування наукових методів для підтримання рішень, які приймаються керівниками (особами, які виробляють рішення).

operational analysis (OA)/ operational research, operations research

The application of scientific methods to assist executive decision-makers. (AAP-06, 2014)

оперативний план, план операції

1. Повний та детальний план, який вміщує повний опис концепції операцій, усі додатки до плану, а також графік поетапного розгортання та дислокації військ.

2. План одночасного або послідовного проведення операції чи серії поєднаних операцій. Зазвичай заснований на визнаних припущеннях та являє собою директиву вищого командування, на основі якої підлеглі командири готують допоміжні плани та накази.

3. План проведення об'єднаних або спільних операцій, що застосовується для проведення серії пов'язаних між собою дій, метою якого є досягнення стратегічних та оперативних цілей у певний час та в певному просторі.

operation plan (OPLAN), campaign plan

1. A complete and detailed plan containing a full description of the concept of operations, all annexes applicable to the plan, and a time-phased force and deployment list. (DOD Dict. 2017)

2. A plan for a single or series of connected operations to be carried out simultaneously or in succession. It is usually based upon stated assumptions and is the form of directive employed by higher authority to permit subordinate commanders to prepare supporting plans and orders.

(AAP-06, 2014)

3. A joint operation plan for a series of related major operations aimed at achieving strategic or operational objectives within a given time and space. (DOD Dict. 2017)

оперативний рівень воєнних дій

Рівень воєнних дій, на якому плануються, проводяться та підтримуються кампанії та великомасштабні операції з метою досягнення стратегічних цілей у театрах або районах бойових дій.

operational level of warfare

The level of warfare at which campaigns and major operations are planned, conducted, and sustained to achieve strategic objectives within theaters or other operational areas. (DOD Dict. 2017)

оперативний центр зв'язків зі ЗМІ

Пункт, встановлений командиром як координаційний центр взаємодії між військовими та ЗМІ під час проведення воєнних операцій.

media operations center (MOC)

A facility established by the commander to serve as the focal point for the interface between the military and the media during the conduct of military operations. (*DOD Dict. 2017*)

оперативні дані візуальній інформації

Дані візуальної інформації, необхідні для планування, організації, координації, застосування та забезпечення військ.

operational imagery

Imagery that supports planning, organizing, coordination, employment, and sustainment of forces. (*DODI 5040.02*)

операційна лінія

Лінія, що в процесі оперативного планування сполучає вирішальні точки у часі та просторі на шляху до досягнення центру ваги.

line of operation

In a campaign or operation, a line linking decisive points in time and space on the path to the centre of gravity. (*DOD Dict. 2017*)

операції з підтримання миру

1. Загальний термін, який охоплює міжвідомче та міжнаціональне реагування на кризу й обмежені операції в особливих умовах, під час яких використовуються всі інструменти національної влади та воєнних місій для локалізації конфлікту, відновлення миру, формування середовища для забезпечення врегулювання, відновлення та сприяння переходу до законного управління.

2. Операція, під час якої неупереджено застосовуються дипломатичні, цивільні та військові засоби задля виконання положень Статуту ООН та принципів цієї організації з метою встановлення або підтримання миру. Такі операції можуть включати запобігання конфлікту, встановлення миру, примушення до миру, підтримання миру, миротворчу діяльність та/або гуманітарні операції.

peace operations (PO)/ peace support operation (PSO)

1. A broad term that encompasses multiagency and multinational crisis response and limited contingency operations involving all instruments of national power with military missions to contain conflict, redress the peace, and shape the environment to support reconciliation and rebuilding and facilitate the transition to legitimate governance. (*DOD Dict. 2017*)

2. An operation that impartially makes use of diplomatic, civil and military means, normally in pursuit of United Nations Charter purposes and principles, to restore or maintain peace. Such operations may include conflict prevention, peacemaking, peace enforcement, peacekeeping, peacebuilding and/or humanitarian operations. (*AAP-06, 2014*)

операції реагування на масові злочини

Воєнні дії, спрямовані на запобігання чи зупинення масових злочинів.

mass atrocity response operations (MARO)

Military activities conducted to prevent or halt mass atrocities. (DOD Dict. 2017)

операції, спрямовані на встановлення зв'язків із цивільною адміністрацією та населенням

Заходи, які плануються, виконуються та оцінюються представниками служби зв'язків військових із цивільними адміністраціями та населенням і сприяють підвищенню обізнаності й управлінню взаємодією з цивільним компонентом оперативного середовища; виявляють та послаблюють основні причини нестабільності в межах громадянського суспільства; або пов'язані із застосуванням функціональних спеціальних умінь у сфері відповідальності державного управління.

civil affairs operations (CAO)

Actions planned, executed, and assessed by civil affairs forces that enhance awareness of and manage the interaction with the civil component of the operational environment; identify and mitigate underlying causes of instability within civil society; or involve the application of functional specialty skills normally the responsibility of civil government. (DOD Dict. 2017)

операція

Послідовність скоординованих дій, проведених заради досягнення певної мети.

Примітки:

1. Операції НАТО є воєнними.
2. Операції НАТО слугують подальшому проведеному ширшого спектру дій, включаючи не-військові.

operation

A sequence of coordinated actions with a defined purpose. (FM 3-0)

Notes:

1. NATO operations are military.
 2. NATO operations contribute to a wider approach including non-military actions. (NATO term-NATO agreed)
-

операція з евакуації мирних жителів

Операція з переміщення мирних жителів з іноземної країни, де вони знаходяться під загрозою, до безпечного місця.

non-combatant evacuation operation (NEO)

An operation conducted to relocate designated non-combatants threatened in a foreign country to a place of safety. (AAP-06, 2014)

операція з розмінування

Операція, метою якої є знешкодження та нейтралізація мін та інших перешкод на маршруті чи відповідній території.

clearing operation

An operation designed to clear or neutralize all mines and obstacles from a route or area. (DOD Dict. 2017)

операція по боротьбі з наркобізнесом

Цивільні або військові дії, що проводяться з метою зменшити або ліквідувати незаконний наркотрафік.

counterdrug operations

Civil or military actions taken to reduce or eliminate illicit drug trafficking. (*DOD Dict. 2017*)

орган/підрозділ/агенція НАТО

Цивільний чи військовий штаб, агенція або інша організаційна одиниця, яка створена відповідно до положень Північноатлантичного договору і повністю фінансується за рахунок міжнародних бюджетів.

NATO body/organisme OTAN

A civilian or military headquarters, agency or other organizational unit established pursuant to the North Atlantic Treaty and fully financed through international budgets. (*AAP-06, 2018*)

організаційна ерудиція

Організаційна ерудиція вимагає толерантності до критики (особливо, якщо вона спрямована проти заведеного порядку, особливих інтересів та культурних норм), як зовнішньої, так і внутрішньої. Вона включає систематизацію та утворення нового чи модифікованого порядку. Організаційна ерудиція повинна приводити до адаптації та, якщо необхідно, до інновації.

organisational learning

Organisational learning requires tolerance of criticism (especially if it challenges routines, special interests and cultural norms), both internal and external. It involves codifying lessons into new or modified routines. Organisational learning should lead to adaptation and, if necessary, innovation. (*JCN 1/17*)

організаційний потенціал

Кількість підготовленого особового складу, об'єктів та матеріалів, необхідних для виконання підрозділом визначеного завдання.

organizational strength

The number of trained personnel, facilities and the amount of materiel required to perform a unit's assigned mission. (*AAP-06, 2014*)

основна служба (основний сервіс)

Основна служба або сервіс, що найчастіше використовується в мережі телекомунікацій, створює основу для допоміжних служб (сервісів).

basic service

The fundamental type of service, or the most commonly provided service in a telecommunications network. It forms the basis upon which supplementary services may be added. (*ITU-T Rec. I.112, Q.9*)

основна ядерна держава

Країна, яка має ядерний потенціал, що може становити загрозу для інших країн.

major nuclear power

Any nation that possesses a nuclear striking force capable of posing a serious threat to every other nation. (AAP-06, 2014)

основні зусилля/головний удар

Концентрація сил та засобів на певній території в певний час, що дає змогу командирі прийняти рішення.

main effort/priority of effort

A concentration of forces or means in a particular area and at a particular time to enable a commander to bring about a decision. (AAP-06, 2014)

основні розвідувальні дані

Матеріали розвідки в будь-якій сфері, що можуть бути використані як довідковий матеріал для планування та основа для підготовки відповідної інформації або інших розвідданих.

basic intelligence

Intelligence, on any subject, which may be used as reference material for planning and as a basis for processing subsequent information or intelligence. (AJP-3.10.1)

оточувати, призупиняти

1. Контролювати чи стримувати.
2. В інформаційних операціях – термін, пов'язаний зі стримуванням поширення інформації, повідомлень чи впливу в медійних джерелах, у межах певної аудиторії чи інформаційної системи.

contain

1. To control or restrain.
2. In Info Ops this refers to restraining the spread of information, a message or an effect in a media or audience or on an information system. (OED)

отруйна речовина з протидії масовим заворушенням, поліцейський газ

Несмертельні засоби, які використовуються для запобігання, попередження, стримування та придушення повстань та інших масових заворушень.

riot control means

Non-lethal means used to deter, prevent, contain or suppress riots and other violent civil disorders. (AAP-06, 2014)

офіційні дані візуальній інформації МО

Усі фото- та відеозображення, незалежно від середовища, в якому вони були отримані, зберігалися чи демонструвались, що були записані чи вироблені особами, які працюють на МО або від імені МО, виконуючи його завдання, функції чи місії.

official DoD imagery

All photographic and video images, regardless of the medium in which they are acquired, stored, or displayed, that are recorded or produced by persons acting for or on behalf of DoD activities, functions, or missions. (DODI 5040.02)

оцінка командира

Первинна командирська оцінка, яка пропонує варіанти з точними формулюваннями, що визначають: ким, чим, коли, де, чому та як буде виконуватися певний порядок дій.

commander's estimate

The commander's initial assessment in which options are provided in a concise statement that defines who, what, when, where, why, and how the course of action will be implemented.

(DOD Dict. 2017)

оцінювання

1. У розвідувальному використанні – крок/ступінь в операційній фазі розвідувального циклу, що визначається як одиниця інформації з урахуванням надійності джерела та вірогідності інформації.

Схожий термін: розвідувальний цикл.

2. Детальне вивчення відповідним органом деяких чи всіх аспектів системи або системного елементу з використанням заздалегідь визначених критеріїв.

evaluation

1. In intelligence usage, a step in the processing phase of the intelligence cycle constituting appraisal of an item of information in respect of the reliability of the source, and the credibility of the information.

Related term(s): intelligence cycle. (AAP-06, 2014)

2. A detailed examination by an appropriate authority of some or all aspects of a system or system element, using pre-defined criteria. *(DOD Dict. 2017)*

оцінювання, процес оцінювання

Процес оцінювання спроможностей та діяльності організацій, окремих осіб, матеріально-технічного забезпечення та суміжних систем.

Примітка: у контексті військових сил – ієрархія взаємозв'язків у логічній послідовності, що являє собою підрахування, аналіз, оцінювання, обґрунтування та затвердження.

assessment

The process of estimating the capabilities and performance of organizations, individuals, materiel or systems.

Note: In the context of military forces, the hierarchical relationship in logical sequence is: assessment, analysis, evaluation, validation and certification. (AAP-06, 2014)

оцінювання розвідувальних даних

Письмове або усне оцінювання наявних розвідувальних даних щодо конкретної ситуації або обстановки з метою визначення ймовірного курсу дій, яким може йти противник чи потенційний ворог, та порядку вірогідності його прийняття.

intelligence estimate

The appraisal, expressed in writing or orally, of available intelligence relating to a specific situation or condition with a view to determining the courses of action open to the enemy or potential enemy and the order of probability of their adoption. *(AAP-06, 2014)*

оцінювати

Визначати чи робити висновки стосовно властивостей, цінності чи якості чогось.

assess

To evaluate or estimate the nature, value, or quality of something. *(OED)*

П

партнер по веденню операцій

Країна, що не є членом НАТО, але чий внесок військових сил, надання можливостей чи будь-якої підтримки операціям під керівництвом НАТО, офіційно визнано Північноатлантичною радою.

operational partner

A non-NATO country whose contribution of forces, capabilities or other support to a NATO-led operation, has been formally recognized by the North Atlantic Council. (AAP-06, 2018)

партизанська війна

Не використовується. Див. *guerrilla warfare*.

partisan warfare

Not to be used. See *guerrilla warfare*. (GAO-10-1036R Hybrid Warfare)

партизанська війна, герилья

Воєнні та диверсійні операції, які проводяться на ворожій території або території, підконтрольній противнику, нерегулярними силами, що переважно складаються з місцевого населення.

guerilla warfare

Military and paramilitary operations conducted in enemy held or hostile territory by irregular, predominantly indigenous forces. (AAP-06, 2014)

П

пасивна політика інформування громадськості

Інформаційна політика замовчування певного питання чи діяльності. Однак при цьому влада повинна бути готовою відповісти на запитання ЗМІ щодо певної проблеми чи діяльності або виступити з короткою заявою, щоби уникнути плутанини, спекуляцій, непорозумінь або неправдивого інформування, які можуть виникнути, якщо питання ЗМІ залишаться без відповіді.

passive public information policy

A policy which dictates that no attempts will be made to generate media/public interest in an issue or activity. However, when the passive policy is in effect, authorities must be prepared to respond to media queries about the issue or activity, or to make brief statements to avoid confusion, speculation, misunderstanding or false information that may prevail if media queries go unanswered. (AAP-06, 2014)

перевірка достовірності/валідація

Оцінювання об'єкта для визначення рівня його відповідності вимогам користувача.

Примітка: у процесі постійного та тривалого збирання даних перевірка достовірності може являти собою безперервний процес протягом усього існування системи.

validation

The assessment of an entity to determine to what extent it meets the requirements of the user.

Note: In evolutionary acquisition, validation may constitute a continual process throughout the system life cycle. (AAP-3i)

передача даних

Передача інформації з однієї точки до іншої або до певної кількості інших точок за допомогою сигналів.

Примітки:

1. Передача даних може відбуватися безпосередньо або опосередковано, або без проміжного збереження.
2. Використання англійського слова “передача даних (transmission)” у значенні “емісія/розповсюдження” радіокомунікації є неприпустимим.

transmission

The transfer of information from one point to one or more other points by means of signals.

Notes:

1. Transmission can be effected directly or indirectly, with or without intermediate storage.
2. The use of the English word “transmission” in the sense of “emission” in radio communication is deprecated. (AComP-1/IEC-701)

передача повідомлень

Процес передачі думки або ідеї від однієї особи іншій або з одного пристрою на інший, з використанням засобами комунікації, нарративу: стислого та вичерпного письмового повідомлення щодо діяльності певної організації та її мети, яке можна самостійно використовувати у межах контексту директив стратегічного планування або для створення індивідуальних культурно орієнтованих історій, спрямованих на цільову аудиторію та таких, що сприятимуть цілісності організації.

messaging

The transfer of any thought or idea from one person or device to another, by using any medium of communication, narrative: a concise but comprehensive written statement of an organization’s situation and purpose, which can stand on its own as the principle context to strategic planning directives or be used to support the creation of individual culturally attuned stories that will resonate with particular audiences and foster cohesion within the organization.

(IMSM-0129-2018)

переключення

Процес тимчасового зв’язку між функціональними блоками/ підрозділами, каналами передачі даних або телекомунікаційними лініями з метою надання бажаних телекомунікаційних послуг.

Примітка: прикладами переключення є комутація засобів (каналів), комутація повідомлень даних та комутація пакетів зв’язку.

switching

The process of temporarily associating functional units, transmission channels or telecommunication circuits for the purpose of providing a desired telecommunications facility.

(AComP-1/IEC-701)

Note: Examples of switching are circuit switching, message switching and packet switching.

переконувати

1. Змушувати когось беззаперечно вірити у правдивість певного факту. Примушувати когось вдаватися до певних дій.
2. В інформаційних операціях – подолання певних перешкод шляхом дискусії, примушування когось повірити в щось, погодження або створеного плану дій.

convince

1. Cause to believe firmly in the truth of something. Persuade to do something.
2. In InfoOps this refers to overcoming by argument, bringing to belief, consent, or a course of action. *(OED)*

перешкодження розповсюдженню наркотиків

Низка заходів, спрямованих на припинення нелегальної контрабанди наркотиків повітряним, водним та наземним шляхами.

drug interdiction

A continuum of events focused on interrupting illegal drugs smuggled by air, sea, or land. *(DOD Dict. 2017)*

піддавати сумніву; підривати довіру; дискредитувати, компрометувати

1. Завдати шкоди репутації. Вселяти думку про те, що щось (ідея, підрахунки) є фальсифікованим чи ненадійним.
2. В інформаційних операціях термін охоплює репутацію, довіру та/чи авторитет суб'єкта чи доказу.

discredit

1. Harm the good reputation of. Cause (an idea or account) to seem false or unreliable. *(OED)*
2. In InfoOps this includes the reputation, credibility and/or authority of an actor or argument. *(FM 3-13 IO:DTTP)*

підрив мережевих операцій

Смертоносні й нелетальні дії та операції, спрямовані на підрив діяльності мережі, що проводяться безперервно й одночасно на кількох рівнях (тактичному, оперативному та стратегічному) і призводять до уразливості ворога, підривають його діяльність, позбавляють його здатності діяти, а також забезпечують успіх своєї операції чи кампанії.

attack the network operations

Lethal and nonlethal actions and operations against networks conducted continuously and simultaneously at multiple levels (tactical, operational, and strategic) that capitalize on or create key vulnerabilities and disrupt activities to eliminate the enemy's ability to function in order to enable success of the operation or campaign. *(DOD Dict. 2017)*

**підрозділ диверсійних військ/
партизанські сили**

Неконтрольована група, створена, переважно, із місцевих осіб за військовими принципами, з метою проведення воєнних та збройних операцій на підконтрольній противнику стороні, ворожій або забороненій території.

guerrilla force

A group of irregular, predominantly indigenous personnel organized along military lines to conduct military and paramilitary operations in enemy-held, hostile, or denied territory. (*DOD Dict. 2017*)

підсилювати

1. Посилювати або надавати підтримку.
2. В інформаційних операціях – використання інформації з метою забезпечення підтримкою певних ідей, осіб, організації або діяльності.

reinforce

1. Strengthen or support. Give added strength to. (*OED*)
2. In Info Ops this means using information to maintain and increase support for specific ideas, actors, organizations or activities. (*DOD Dict. 2017*)

підтримання миру

1. Воєнні операції, які здійснюються за згодою всіх основних сторін конфлікту з метою контролю та виконання угоди (щодо припинення вогню, режиму тиші, а також інших подібних угод) і підтримання дипломатичних зусиль, спрямованих на досягнення довготривалого політичного врегулювання.
2. Операція з підтримання миру, яка проводиться після укладання угоди або встановлення режиму припинення вогню та створює сприятливу обстановку, коли загроза зриву такої угоди є низькою. Застосування сили миротворчим контингентом зазвичай обмежується легітимною самообороною.

peacekeeping (PK)

1. Military operations undertaken with the consent of all major parties to a dispute, designed to monitor and facilitate implementation of an agreement (cease fire, truce, or other such agreement) and support diplomatic efforts to reach a long-term political settlement. (*DOD Dict. 2017*)
2. A peace support operation following an agreement or ceasefire that has established a permissive environment where the level of consent and compliance is high, and the threat of disruption is low. The use of force by a peace support force is normally limited to self-defense. (*AAP-06, 2014*)

планування розвідки

Розвідувальний компонент системи адаптивного планування та виконання завдань, який координує та інтегрує всі можливі засоби військової розвідки задля виконання розвідувальних завдань командуючого військами.

intelligence planning (IP)

The intelligence component of the Adaptive Planning and Execution system, which coordinates and integrates all available Defense Intelligence Enterprise capabilities to meet intelligence requirements. (*DOD Dict. 2017*)

повітряна розвідка

Збирання розвідувальної інформації, що здійснюється шляхом повітряного візуального спостереження або використання авіаційних бортових приладів.

air reconnaissance (AR)

The collection of information of intelligence interest either by visual observation from the air or through the use of airborne sensors. *(DOD Dict. 2017)*

повітряне спостереження

Систематичне спостереження за повітряним простором за допомогою електронних, візуальних та інших засобів із метою виявлення літаків і ракет, дружніх та ворожих, у повітряній зоні спостереження.

air surveillance

The systematic observation of air space by electronic, visual or other means, primarily for the purpose of identifying and determining the movements of aircraft and missiles, friendly and enemy, in the air space under observation. *(DOD Dict. 2017)*

повнота, завершеність

Критерій оцінювання планів для визначення, чи включає план операції, основні операції та завдання, які треба виконати, та чи містить він інформацію про необхідні сили, концепт дислокування, концепт задіяності, концепт бойової стійкості, оцінку часу для досягнення цілей, опис умов завершення операції, критерії успішності місії та критерії завершення місії.

completeness

The plan review criterion for assessing whether operation plans incorporate major operations and tasks to be accomplished and to what degree they include forces required, deployment concept, employment concept, sustainment concept, time estimates for achieving objectives, description of the end state, mission success criteria, and mission termination criteria. *(DOD Dict. 2017)*

повстання

Дії організованої, часто ідеологічно вмотивованої, групи або руху з метою впливу або перешкодження політичним змінам або скидання уряду в країні чи регіоні; такі дії полягають у намаганнях впевнити або примусити до цього населення шляхом використання насилля та підривної діяльності.

insurgency

Actions of an organized, often ideologically motivated, group or movement that seeks to effect or prevent political change or to overthrow a governing authority within a country or a region, focused on persuading or coercing the population through the use of violence and subversion. *(AAP-06, 2014)*

погіршувати, послаблювати, знижувати, зменшувати

1. Погіршувати характеристики чи знижувати якість чогось.

2. В інформаційних операціях термін пов'язаний із системами командування, контролю та комунікації ворога, а також діями й засобами, спрямованими на отримання інформації. Метою інформаційних операцій є зниження моральних якостей, боєздатності противника, а також здійснення негативного впливу на його рішення та дії. Негативних наслідків зазнає підрозділ, який функціонує, однак, стає менш ефективним чи боєздатним.

degrade

1. To lower the character or quality of.

2. In Info Ops this refers to adversary command and control or communications systems, and information collection efforts or means. Info Ops also aims to degrade morale, reduce worth, or reduce the quality of adversary decisions and actions. Damage is done to the entity which still continues to operate but at a reduced effectiveness or efficiency. *(OED)*

подвійний агент

Агент, який контактує з двома конфронтуючими службами розвідки, з яких лише одна знає про існування такого подвійного контакту чи надання службі розвідки противника псевдоінформації.

double agent (DA)

Agent in contact with two opposing intelligence services, only one of which is aware of the double contact or quasi-intelligence services. *(DOD Dict. 2017)*

показники ефективності

Вимірювання або показники щодо досягнення мети психологічної операції. Такі показники, як правило, відображають збільшення або зменшення певної діяльності цільової аудиторії. Показники допомагають у процесі аналізу та демонстрації ефективності психологічних операцій.

measures of effectiveness (MOE)

Measurements or indicators regarding how a PSYOPS objective is accomplished. These measurements or indicators are normally expressed as an increase or decrease in a specified activity of a target audience. MOEs help in describing and portraying the effectiveness of PSYOPS efforts. *(AJP-3.10.1)*

політика активного інформування громадськості

Політика, спрямована на стимулювання зацікавленості громадськості та ЗМІ до події, або діяльності, що має на меті інформування громадськості. Цей інтерес може стимулюватися за допомогою прес-релізів, інформаційних бюлетенів, випусків новин, особистих контактів, прес-конференцій та інших видів публічної презентації.

active public information policy

A policy which dictates that attempts will be made to stimulate media/public interest about an issue or activity for the purpose of informing the public. Interest may be stimulated by press advisories, news releases, personal contacts, press conferences or other forms of public presentation. *(AAP-06, 2014)*

попереджати, запобігати

1. Запобігати виникненню або перебігу чогось. Позбавляти можливості виконувати певні дії.
2. В інформаційних операціях – відмова об'єкта від виконання певних дій шляхом переконання його в їхній неефективності. На відміну від примусу, процес переконання меншою мірою передбачає застосування фізичної сили.

prevent

1. Keep from happening or arising. To make unable to do something.
2. In InfoOps terms this means persuading an actor not to undertake a particular course of action by convincing them that it will be unsuccessful. Unlike coercion it is less reliant on physical force. (*DOD Dict. 2017*)

порушник

Людина, підрозділ, система озброєння або бойова машина, що знаходиться в зоні проведення операції чи навчань або навколо цієї зони та створює загрозу збиранню розвідувальної інформації чи може зірвати операцію.

intruder

An individual, unit, weapon system or tactical track in or near an operational or exercise area, which presents a threat of intelligence gathering or disruptive activity. (*AAP-06, 2014*)

посада для міжнародного цивільного персоналу НАТО

Постійна міжнародна посада в затвердженому штатному розкладі органу НАТО, яку обіймає міжнародний цивільний посадовець НАТО.

NATO international civilian post (NIC post)

A permanent international post on the approved establishment of a NATO body authorized to be filled by a NATO international civilian. (*AAP-06, 2014*)

посада за квотою

Посада в міжнародній організації, яку певна країна може обіймати безстроково.

quota post

An international post which particular nation has accepted to fill indefinitely. (*AAP-06, 2014*)

постановка завдань

Процес трансформування завдань у накази та передачі цих наказів відповідним підрозділам. Кожен наказ зазвичай включає достатньо детальні інструкції, що дають змогу виконавцю успішно провести місію.

tasking

The process of translating the allocation into orders, and passing these orders to the units involved. Each order normally contains sufficient detailed instructions to enable the executing agency to accomplish the mission successfully. (*AAP-06, 2014*)

поточні розвідувальні дані

Розвідувальна інформація, яка відображає поточну ситуацію на стратегічному або тактичному рівні.

current intelligence

Intelligence which reflects the current situation at either strategic or tactical level. (*AAP-06, 2014*)

пошук інформації

Допоміжне збирання інформації в інтернеті, неурядових організаціях та інших цивільних та військових партнерів.

information search

Secondary collection of data from the internet, non-governmental organizations or other civilian and military partners. (*DOD Dict. 2017*)

пошуково-рятувальна операція

Використання у сприятливому середовищі літаків, надводних кораблів, підводних човнів, спеціальних рятувальних загонів та оснащення для пошуку і рятування особового складу, що зазнав лиха на суходолі чи в морі.

search and rescue (SAR)

The use of aircraft, surface craft, submarines, and specialized rescue teams and equipment to search for and rescue distressed persons on land or at sea in a permissive environment. (*DOD Dict. 2017*)

пошуково-рятувальне забезпечення в умовах ведення бойових дій

Тактичні прийоми, методи та засоби, які використовують війська для рятування ізольованого особового складу під час ведення бойових дій.

combat search and rescue (CSAR)

The tactics, techniques, and procedures performed by forces to effect the recovery of isolated personnel during combat. (*DOD Dict. 2017*)

права людини

Права, які вважаються такими, що законно належать кожній людині.

human rights

A right which is believed to belong justifiably to every person. (*OED*)

**правила ведення бойових дій/
правила стосовно сутичок**

Директиви, видані компетентним військовим органом, в яких визначаються обставини та обмеження, за яких військові сили можуть ініціювати та/або продовжувати бойові дії проти інших сил.

rules of engagement (ROE)

Directives issued by competent military authority which specify the circumstances and limitations under which forces will initiate and/or continue combat engagement with other forces encountered. (*AAP-06, 2014*)

правила застосування сили

Директиви, видані для керівництва Збройними Силами США щодо застосування сили при проведенні різних операцій. Ці директиви можуть мати вигляд наказів до виконання, на перегруповання, меморандумів про угоди або планів.

rules for the use of force (RUF)

Directives issued to guide United States forces on the use of force during various operations. These directives may take the form of execute orders, deployment orders, memoranda of agreement, or plans. (*CH for SCCS*)

право війни

Частина міжнародного права, яка регулює ведення збройних конфліктів.

law of war

That part of international law that regulates the conduct of armed hostilities. *(DOD Dict. 2017)*

прес-центр

Центр, встановлений національними штабами/організаціями для вчасного надання ЗМІ точної інформації щодо проблем, подій та операцій, пов'язаних з діяльністю НАТО, а також для надання іншої підтримки, порад та допомоги, включаючи супровід військових журналістів.

press information centre / PIC

A facility established by national headquarters/organizations to provide the media with timely and accurate information on national and Allied issues, events and operations, and to provide other support, advice and assistance including escorts for war correspondents. *(AAP-06, 2014)*

прес-центр НАТО

Підрозділ, створений штабом зв'язків із громадськістю у підпорядкуванні військової штаб-квартири НАТО з метою забезпечення засобів масової інформації точними даними про діяльність НАТО, події та операції під егідою організації, а також надання іншої підтримки, консультацій та допомоги.

allied press information centre

A facility established by the public information staff of an Allied military headquarters to provide the media with timely and accurate information on allied issues, events and operations occurring within the command and to provide other support, advice and assistance. *(AAP-06, 2014)*

придатність; відповідність вимогам

Здатність певного об'єкта бути у стані, придатному для виконання необхідної функції, за відповідних обставин, у певний час або впродовж певного проміжку часу, припускаючи, що його забезпечено всіма необхідними допоміжними зовнішніми ресурсами.

availability

The ability of an item to be in a state to perform a required function under given conditions at a given instant of time or over a given time interval, assuming that the required external resources are provided. *(AAP-06, 2014)*

приймаюча країна

Країна, яка за згодою:
а) приймає війська та матеріально-технічне забезпечення НАТО та інших країн на своїй території або дозволяє їх транзитне транспортування через свою територію;

host nation

A nation which by agreement:
а) receives forces and materiel of NATO or other nations operating on/from or transiting through its territory;

б) дозволяє розмістити на своїй території матеріально-технічні ресурси та/або організації НАТО; та/або
в) забезпечує підтримку за зазначеними напрямками.

b) allows materiel and/or NATO organizations to be located on its territory;
c) provides support for these purposes. (AAP-06)

примус

В контексті планування – вимога до командування від вищого командування, яка диктує певні дії, таким чином, обмежуючи свободу дій.

constraint

In the context of planning, a requirement placed on the command by a higher command that dictates an action, thus restricting freedom of action. (DOD Dict. 2017)

примушення до миру

1. Застосування військової сили або загроза її застосування, зазвичай відповідно до міжнародних повноважень, із метою примушення до виконання вимог або санкцій, створених для підтримання або збереження миру та порядку.
2. Операція з підтримання миру, яка проводиться з метою підтримати припинення вогню або дотримання мирної угоди, якщо є велика загроза, що такі угоди можуть бути зірвані через їх недотримання сторонами. Миротворчі сили повинні бути здатними застосувати ефективні засоби примусу та неупереджено спостерігати за дотриманням режиму припинення вогню або мирної угоди.

peace enforcement (PE)

1. Application of military force or the threat of its use, normally pursuant to international authorization, to compel compliance with resolutions or sanctions designed to maintain or restore peace and order. (DOD Dict. 2017)
2. A peace support operation conducted to maintain a ceasefire or peace agreement where the level of consent and compliance is uncertain and the threat of disruption is high. The peace support force must be capable of applying credible coercive force and must apply the provisions of the ceasefire or peace agreement impartially. (AAP-06, 2014)

примушувати

Змушувати (особу, яка не має бажання чи наміру) до певних дій, використовуючи фізичну силу чи погрози.

coerce

Persuade (an unwilling person) to do something by using force or threats. (OED)

провідна держава, держава-координатор

1. Держава, яка бере на себе відповідальність за планування, контроль за дислокацією, переміщенням і забезпеченням та власне передислокуванням так само, як і за отриманням транспортних засобів для багатонаціональних штабних груп і/або підрозділів.

2. В психологічних операціях – за умов будь-якої запланованої чи запропонованої операції, за яких психологічні операції є частиною вимог, висунутих об'єднаною оперативно-тактичною групою, стратегічне командування повинно вимагати від однієї держави взяти на себе зобов'язання стати координатором діяльності Об'єднаних оперативно-тактичних груп із проведення психологічних операцій. Провідна держава бере на себе відповідальність за забезпечення особового складу у процесі психологічних операцій для штабу Об'єднаних оперативно-тактичних груп (за всі погодження інших держав щодо проведення психологічних операцій на цьому рівні відповідальність бере на себе саме провідна держава або держава-координатор), а саме: за засоби комунікації у процесі проведення психологічних операцій, результат цих операцій, створення та розповсюдження активів, а також надання необхідної логістичної підтримки для проведення психологічних операцій. Компенсація і/або відшкодування стають предметом домовленості між сторонами.

lead nation

1. A nation accepting the responsibility for planning and controlling the deployment, transportation for sustainment (re-supply) and redeployment as well as for obtaining transportation resources for multi-national headquarters groups and/or units

2. For PSYOPS, in any planned or proposed operation in which PSYOPS is part of the statement of requirements (SOR) of the CJTF, the SC should request one nation to act as the PSYOPS Lead Nation for the or CJPOTF. The PSYOPS lead nation takes on the responsibility for providing the bulk of the PSYOPS personnel for the CJTF (with any agreements for other nations to contribute to the PSYOPS element at this level is the responsibility of the lead nation), providing the PSYOPS communications, product development, production and dissemination assets, as well as responsibility for procuring and providing the necessary PSYOPS logistical support. Compensation and/or reimbursement will be subject to agreements between the parties involved. (*AJP-3.10.1*)

програма в галузі візуальної інформації

Система, що включає особовий склад, обладнання, матеріали, об'єкти, програми дій, процедури, підготовку та матеріально-технічну підтримку;

VI program

The system of personnel, equipment, supplies, facilities, policies, procedures, training, and logistical support that

надає можливість проводити збирання, запис, передачу, зберігання, виробництво та створення записів і продуктів візуальної інформації для підтримання місій МО.

enables the acquisition, recording, transmission, storage, production, and generation of VI records and VI products in support of DoD missions. (*DODI 5040.02*)

продукт в галузі візуальної інформації

Копія запису візуальної інформації або підбірка, монтаж чи сукупність таких копій.

VI product

A copy of a VI record, or a collection, compilation, or composite of such copies. (*DODI 5040.02*)

проміжок часу

Період часу, протягом якого управління певними видами діяльності регламентується спеціальними інструкціями.

time slot

Period of time during which certain activities are governed by specific regulations. (*AAP-06, 2014*)

пропаганда

Упереджена та недостовірна інформація, яка використовується для підтримання певного політичного курсу чи точки зору.

propaganda

Information, especially of a biased or misleading nature, used to promote a political cause or point of view. (*AAP-06, 2014*)

пропаганда серед цивільного населення на окупованій противником території

Спланована психологічна діяльність під час кризи та війни, спрямована на цивільне населення, що проживає на підконтрольних дружнім військам територіях, із метою викликати бажану поведінку, яка б сприяла досягненню військових цілей та надавала командуванню свободу дій.

psychological consolidation activities (PCA)

Planned psychological activities in crisis and war directed at the civilian population located in areas under friendly control in order to achieve a desired behaviour which supports the military objectives and the operational freedom of the supported commanders. (*AAP-06, 2014*)

противник, ворог

Сторона, що визнана потенційно ворожою щодо дружньої сторони та проти якої може бути застосовано силу.

adversary

A party acknowledged as potentially hostile to a friendly party and against which the use of force may be envisaged. (*AAP-06, 2014*)

проти́дія агресії

Етап у Системі превентивних заходів НАТО, під час якого відбувається перехід від стадії підготовки та готовності до стадії санкціонованого застосування сил НАТО проти країни або кількох країн, а також проти сил, які проводять або активно підтримують агресію проти території та/або сил НАТО.

counter-aggression (CA)

A stage of the NATO Precautionary System marking the transition from a condition of preparation and development of readiness to one of authorization for the employment of NATO forces against a nation, or nations, and against forces which are conducting or actively supporting aggression against NATO territory and/or forces. (*AAP-06, 2014*)

**проти́дія пропаганді;
контрпропаганда**

Проти́дія пропаганді або власне контрпропаганда – сукупність дій у межах проведення інформаційних операцій, спрямованих на аналіз інформаційної діяльності противника, змісту інформації, цільової аудиторії, підбір медіаджерел та ефективне виконання операцій.

counter propaganda

Counter propaganda is a multidiscipline effort lead and coordinated by info Ops function to analyze an adversary's information activities, its source content, intended audience, media selection and effectiveness. (*AJP-3.10.1*)

проти́партизанські операції

Операції та дії, що проводяться збройними силами, воєнізованими формуваннями чи невійськовими агенціями проти повстанців.

counterguerrilla operations

Operations and activities conducted by armed forces, paramilitary forces, or nonmilitary agencies against guerrillas. (*DOD Dict. 2017*)

**профі́ль діяльності в галузі
візуальної інформації**

Інформаційна система, що використовується в МО для ідентифікації санкціонованої діяльності в галузі візуальної інформації, а також функцій, продуктів та послуг, які вона надає.

VI activity profile

A DoD-wide information system used to identify authorized VI activities and the functions, products, and services they provide. (*DODI 5040.02*)

процес безперервного планування та виконання завдань

Міністерство оборони відповідає за процес втілення спільної політики, процесів, процедур та підзвітних структур, функціонування яких підтримується системами зв'язку та інформаційними технологіями, а його діяльність загалом охоплює фактори, які використовуються для моніторингу, планування та здійснення мобілізації, розгортання, використання, підтримання, перерозподілу, а також демобілізаційних заходів, пов'язаних із веденням об'єднаних воєнних операцій.

adaptive planning and execution

A Department of Defense enterprise of joint policies, processes, procedures, and reporting structures, supported by communications and information technology, that is used by the joint planning and execution community to monitor, plan, and execute mobilization, deployment, employment, sustainment, redeployment, and demobilization activities associated with joint operations. (*DOD Dict. 2017*)

психологічна обстановка

Емоційний стан, менталітет та інші поведінкові мотивації цільової аудиторії, які ґрунтуються, переважно, на національних, політичних, соціальних, економічних та психологічних особливостях, але при цьому на них також можуть впливати обставини та події.

psychological situation

The current emotional state, mental disposition or other behavioral motivation of a target audience, basically founded on its national, political, social, economic, and psychological peculiarities but also subject to the influence of circumstances and events. (*AAP-06, 2014*)

психологічна оперативна обстановка

Частина загальної оперативної ситуації, за якої рішення з планування та проведення психологічних операцій приймаються на рівні командування та підрозділів із психологічних операцій, які діють у межах своїх повноважень

psychological operations situation

That part of the overall operation situation in which PsyOps taken at command and unit level, as well as the commitment of PsyOps units, are planned and executed. (*AJP-3.10.1*)

психологічна тема

Ідея чи тема, на якій базується психологічна операція.

psychological theme

An idea or topic on which a psychological operation is based. (*AAP-06, 2014*)

психологічні операції, операції психологічної війни

1. Спланована діяльність із застосуванням методів комунікації та інших засобів, націлена на певну аудиторію з метою впливу на її сприйняття, ставлення та поведінку, які б сприяли досягненню певних політичних та військових цілей.
2. Сплановані психологічні дії, які використовують комунікації та інші заходи, спрямовані на зміну сприйняття, ставлення до чогось та поведінку цільової аудиторії, що впливають на досягнення політичних або військових цілей.

публічна дипломатія

1. Відкрита (несекретна) міжнародна публічна інформаційна діяльність Уряду Сполучених Штатів Америки, метою якої є просування стратегій зовнішньої політики США через розуміння, інформування та вплив на іноземні аудиторії та лідерів думок, а також розширення діалогу між громадянами й інституціями США та аналогічними установами за кордоном.
2. У миротворчій діяльності – дії цивільних агенцій, спрямовані на розуміння зусиль із відновлення, встановлення верховенства права та розвитку громадянської відповідальності через зв'язки з громадськістю та міжнародні операції у сфері публічної дипломатії.

пункт координації сил та засобів

Центральний або призначений пункт у МО США для координації візуальній інформації, що передається у сховища Операційний центр управління візуальною інформацією Міністерства оборони США.

psychological operations (PsyOps)

1. Planned activities using methods of communication and other means directed at approved audiences in order to influence perceptions, attitudes and behaviour, affecting the achievement of political and military objectives. (*DOD Dict. 2017*)
2. Planned activities using methods of communication and other means directed at approved audiences in order to influence perceptions, attitudes and behaviour, affecting the achievement of political and military objectives. (*AAP-06, 2014*)

public diplomacy

1. Those overt international public information activities of the United States Government designed to promote United States foreign policy objectives by seeking to understand, inform, and influence foreign audiences and opinion makers, and by broadening the dialogue between American citizens and institutions and their counterparts abroad. (*DOD Dict. 2017*)
2. In peace building, civilian agency efforts to promote an understanding of the reconstruction efforts, rule of law, and civic responsibility through public affairs and international public diplomacy operations. (*AAP-06, 2014*)

Component Coordinating Point (CCP)

A central or designated point in the DoD Components for the coordination of imagery for transmission to the DIMOC record holdings. (*DODI 5040.02*)

Р

радіоелектронна боротьба; засоби протидії радіоелектронним атакам

Складає радіоелектронної війни, що включає запобігання або зменшення ефективного використання противником повного спектру електромагнітного випромінювання шляхом застосування електромагнітної енергії. Існує три види засобів радіоелектронної боротьби: створення радіоелектронних перешкод, радіоелектронна дезорієнтація та радіоелектронна нейтралізація.

electronic countermeasures (ECM)

That division of electronic warfare involving actions taken to prevent or reduce an enemy's effective use of the electromagnetic spectrum through the use of electromagnetic energy. There are three subdivisions of electronic countermeasures: electronic jamming, electronic deception and electronic neutralization. *(AAP-06, 2014)*

радіоелектронна війна

1. Воєнні дії із застосуванням енергії електромагнітного випромінювання з метою досягнення ситуаційної інформованості для наступальних і оборонних цілей.
2. Воєнні дії із застосуванням електромагнітної та спрямованої енергії для контролю над електромагнітним спектром чи нападу на ворога. Електронна війна складається з трьох частин: електронний напад, електронний захист та забезпечення засобами радіоелектронної боротьби.

electronic warfare (EW)

1. Military action that exploits electromagnetic energy to provide situational awareness and achieve offensive and defensive effects. *(AAP-06, 2014)*
2. Military action involving the use of electromagnetic and directed energy to control the electromagnetic spectrum or to attack the enemy. Electronic warfare consists of three divisions: electronic attack, electronic protection, and electronic warfare support. *(GAO-10-1036R Hybrid Warfare)*

радіоелектронна оборона

Використання електромагнітної енергії для забезпечення захисту та безперешкодного використання дружніми силами повного спектру електромагнітного випромінювання.

electronic defense (ED)

Use of electromagnetic energy to provide protection and to ensure effective friendly use of the electromagnetic spectrum. *(AAP-06, 2014)*

Р

радіоелектронна розвідка

1. Категорія розвідки, яка включає в себе комбінування та окреме використання розвідки засобами зв'язку, електронної розвідки, розвідки сигналів іноземної контрольно-вимірювальної апаратури, незалежно від передачі.

2. Розвіддані, отримані за допомогою засобів зв'язку, електронних сигналів або сигналів іноземної контрольно-вимірювальної апаратури.

signals intelligence

1. A category of intelligence comprising either individually or in combination all communications intelligence, electronic intelligence, and foreign instrumentation signals intelligence, however transmitted.

2. Intelligence derived from communications, electronic, and foreign instrumentation signals.
(DOD Dict. 2017)

радіоелектронне маскування

Контрольоване випромінювання електромагнітної енергії на прийнятних (нешкідливих) частотах, призначене для захисту власних засобів комунікації та електронних систем від ворожих допоміжних засобів радіоелектронної війни у сфері розвідки без суттєвого зниження рівня роботи власних систем.

electronic masking

The controlled radiation of electromagnetic energy on friendly frequencies in a manner to protect the emissions of friendly communications and electronic systems against enemy electronic warfare support measures/signals intelligence without significantly degrading the operation of friendly systems. *(DOD Dict. 2017)*

радіоелектронний захист

Різновид радіоелектронної боротьби, який передбачає дії, спрямовані на захист співробітників, обладнання та оснащення від будь-яких посягань із дружньої та ворожої сторони на використання спектру електромагнітних хвиль, що спричиняє погіршення, нейтралізацію, зниження власної боєздатності.

electronic protection (EP)

Division of electronic warfare involving actions taken to protect personnel, facilities, and equipment from any effects of friendly or enemy use of the electromagnetic spectrum that degrade, neutralize, or destroy friendly combat capability.
(DOD Dict. 2017)

радіопеленгування

Радіолокація, у якій визначається напрям передачі сигналу станцією засобами створюваного випромінювання.

radio direction finding

Radio location in which only the direction of a station is determined by means of its emissions. *(AAP-06, 2018)*

радіотехнічна розвідка

Використання енергії електромагнітного випромінювання з метою отримання розвідувальних даних.

electronic surveillance (ES)

Use of electromagnetic energy to provide situational awareness and intelligence. *(AAP-06, 2014)*

радіотехнічна/радіоелектронна розвідка; розвідувальні дані, отримані засобами радіотехнічної розвідки

1. Технічні та геолокаційні розвідувальні дані, отримані за умови застосування безпроводного електромагнітного випромінювання (хвиль) іноземних держав, що з'являється в результаті ядерної детонації або використання радіоактивних джерел.
2. Розвідувальні дані, отримані з електромагнітних некомунікаційних передач інших невизначених адресатів або користувачів.

electronic intelligence (ELINT)

1. Technical and geolocation intelligence derived from foreign non-communications electromagnetic radiations emanating from other than nuclear detonations or radioactive sources. (*DOD Dict. 2017*)
2. Intelligence derived from electromagnetic non-communications transmissions by other than intended recipients or users. (*AAP-06, 2014*)

радіотехнічна/радіоелектронна розвідка

Виявлення місцезнаходження, ідентифікація та оцінювання рівня електромагнітного випромінювання.

electronic reconnaissance

The detection, location, identification, and evaluation of foreign electromagnetic radiations.
(*DOD Dict. 2017*)

раса

Одна з основних груп людства, що має відмінні фізичні ознаки.

race

Each of the major divisions of humankind, having distinct physical characteristics.
(*OED*)

расизм

Віра в те, що кожна раса чи етнічна група має специфічні характеристики, здібності чи якості, які ставлять її вище чи нижче іншої такої ж самої групи. Також цей термін означає дискримінацію чи антагонізм по відношенню до інших рас чи етнічних груп, які засновані на такому віруванні.

racism

The belief that each race or ethnic group possesses specific characteristics, abilities, or qualities that distinguish it as inferior or superior to another such group. Also relating to discrimination against or antagonism towards other races or ethnic groups based on such a belief. (*OED*)

ратифікація

У стандартах НАТО – формальна декларація, якою країна-член НАТО підтверджує свою згоду, із застереженнями чи беззастережно, бути відданою Угоді про стандартизацію НАТО.

ratification

In NATO standardization, the formal declaration by which a NATO member nation confirms its consent, with or without reservation, to be committed to a NATO standardization agreement. (*AAP-06, 2014*)

реєстраційний номер документа візуальної інформації

Стандартний для всього МО алфавітно-цифровий номер (код), що присвоюється запису візуальної інформації. Експлуатаційний номер, що використовується для керування записами візуальної інформації та гарантує, що:

- 1) зміст візуальної інформації постійно асоціюється зі спеціалістом, який її створив;
- 2) система запису візуальної інформації не містить дублікатів;
- 3) коли необхідно, іноземна держава, що має права на інформацію, яка знаходиться в спільних системах зберігання, ідентифікується в необов'язковому "п'ятому полі".

visual information record identification number (VIRIN)

A DoD standard, alphanumeric designator assigned to a VI record. The life-cycle number used for managing VI records and ensuring:

- 1) VI content is permanently associated with the DoD professional or VI activity who created it;
- 2) the VI enterprise record system does not contain duplicate material;
- 3) when applicable, foreign nation owning rights to an image residing on common storage systems is identified in the optional fifth field. (*DODI 5040.02*)

реінтеграція

Процес, під час якого колишні бойовики або учасники бойових дій отримують амністію та разом із біженцями та внутрішньо переміщеними особами повертаються в цивільне (громадянське) суспільство.

reintegration

A process whereby former combatants or belligerents receive amnesty and they, together with refugees and internally-displaced persons, reenter civil society. (*AAP-06, 2014*)

ремонтпридатність

Здатність об'єкта за визначених умов використання зберігатись чи відновлюватись до стану, в якому він може виконувати певну функцію, коли технічне обслуговування здійснюється за визначених умов та з використанням визначених процедур і ресурсів.

Примітки:

1. Термін "ремонтпридатність" також використовується як міра характеристики ремонтпридатності.
2. Ремонтпридатність зазвичай виражається в термінах вірогідності як M.

maintainability

The ability of an item under given conditions of use, to be retained in, or restored to, a state in which it can perform a required function, when maintenance is performed under given conditions and using stated procedures and resources.

Notes:

1. The term maintainability is also used as a measure of maintainability performance. (*IEC 50-191*).
2. Maintain ability is usually expressed in terms of probability as M (t₁,t₂). (*AAP-06, 2014*)

рецептивність, сприйнятливість

Уразливість цільової аудиторії до певних медійних засобів ведення психологічних операцій.

receptivity

The vulnerability of a target audience to particular psychological operations media. (*AAP-06, 2014*)

рівень стресу особового складу на оперативному та тактичному рівнях

Очікувані та передбачувані емоційні, інтелектуальні, фізичні та/або поведінкові реакції особи, яка зазнала стресових ситуацій під час воєнних операцій або операцій зі стабілізації ситуації.

combat and operational stress

The expected and predictable emotional, intellectual, physical, and/or behavioral reactions of an individual who has been exposed to stressful events in war or stability operations. (*DOD Dict. 2017*)

ритуал

Послідовність дій, якої хтось звично та незмінно додержується.

ritual

A series of actions habitually and invariably followed by someone. (*OED*)

робоча група з введення противника в оману

Група, завданням якої є об'єднання технічних умінь та навичок, необхідних для проведення операції, метою якої є введення противника в оману.

deception working group

A group tailored to bring together the special technical skills required to conduct a specific military deception operation. (*FM 3-13 IO:DTTP*)

роз'яснення (попередження щодо) впливу релігії

Практика інформування командира щодо впливу релігії на спільні операції, яка включає (але не обмежується) таке: релігійні служби, ритуали, звичаї та вірування військового особового складу США, міжнародних військових сил та місцевого населення, а також вплив воєнних операцій на релігійну та гуманітарну динаміку в зоні проведення операції.

religious advisement

The practice of informing the commander on the impact of religion on joint operations to include, but not limited to: worship, rituals, customs, and practices of US military personnel, international forces, and the indigenous population; as well as the impact of military operations on the religious and humanitarian dynamics in the operational area. (*DOD Dict. 2017*)

розвивати

1. Використовувати та отримувати користь від (певного ресурсу).
2. В інформаційних операціях – використання інформації з метою досягнення успіху або створення сприятливої ситуації з оперативно-тактичною та стратегічною цілями.

exploit

1. Make use and derive benefit from (a resource).
2. In InfoOps this means using information to take advantage of, or create a favourable situation for, tactical, operational or strategic purposes. (*OED*)

розвиток успіху після отримання інформації

Здобуття повної переваги з отриманням будь-якої інформації, що потрапила до рук, для тактичних чи стратегічних цілей.

exploitation/exploitation processing (admitted)

Taking full advantage of any information that has come to hand for tactical or strategic purposes (*AAP-06, 2014*)

розвідка 1

Спрямоване й скоординоване збирання та аналіз інформації про потенціал, наміри та можливості, що використовуються керівниками на всіх рівнях.

human intelligence

The directed and co-ordinated acquisition and analysis of information to assess capabilities, intent and opportunities for exploitation by leaders at all levels. (*JDP 2-00*)

розвідка 2

Завдання, метою якого є отримання інформації про діяльність та ресурси ворога чи противника або даних щодо метеорологічних, гідрографічних чи географічних особливостей певної місцевості шляхом застосування візуального спостереження та інших методів виявлення.

reconnaissance

A mission undertaken to obtain, by visual observation or other detection methods, information about the activities and resources of an enemy or adversary, or to secure data concerning the meteorological, hydrographical, or geographic characteristics of a particular area. (*AAP-06, 2014*)

розвідка з комунікаційних джерел

Технічна та розвідувальна інформація отримана, від іноземних комунікантів чи інших нецільових аудиторій.

communications intelligence (COMINT)

Technical information and intelligence derived from foreign communications by other than the intended recipients. (*DOD Dict. 2017*)

розвідка на основі відкритих джерел

Розвідувальні дані, що отримуються із загальнодоступних джерел інформації, а також з інших джерел несекретної інформації, що має певні обмеження доступу або поширення серед громадськості.

open source intelligence (OSINT)

Intelligence derived from publicly available information, as well as other unclassified information that has limited public distribution or access. (*AAP-06, 2014*)

розвідка, спостереження та рекогносцировка

Узгодження та інтегрування процесів планування та збирання інформації, включаючи її оброблення та доставляння кінцевого продукту.

intelligence, surveillance and reconnaissance (ISR)

The activities that synchronises and integrates the planning and operation of collection capabilities, including the processing and dissemination of the resulting product. (*JDP 2-00, 3rd edition*)

розвідувальна спільнота

Усі підрозділи або державні установи, що займаються розвідувальною діяльністю, а також відіграють наглядову, управлінську, підтримуючу роль або беруть участь у цьому процесі.

intelligence community (IC)

All departments or agencies of a government that are concerned with intelligence activity, either in an oversight, managerial, support, or participatory role. (*DOD Dict. 2017*)

розвідувальна справа; розвідка

Визначена сфера планування, збирання, оброблення, аналізу та використання розвідувальної інформації із застосуванням певних технічних або людських засобів.

intelligence discipline

A well-defined area of intelligence planning, collection, processing, exploitation, analysis, and reporting using a specific category of technical or human resources. (*DOD Dict. 2017*)

розвідувальний метод на основі аналізу дій

Аналітичний метод, який застосовується для оброблення структурованих даних, отриманих із різноманітних джерел, із метою виявлення об'єктів, зв'язків, способів поведінки в процесі проведення важливої діяльності.

activity-based intelligence

An analytic method applied to structured data from multiple sources, to discover objects, relationships, or behaviors by resolving significant activity. (*DOD Dict. 2017*)

розвідувальний процес

Процес, у ході якого інформація перетворюється на розвідувальні дані та надається користувачам; складається з шести взаємопов'язаних операцій: планування та керування; збирання; оброблення та застосування; аналізування та вироблення; розповсюдження, інтегрування, оцінювання та зворотного зв'язку.

intelligence process

The process by which information is converted into intelligence and made available to users, consisting of the six interrelated intelligence operations: planning and direction, collection, processing and exploitation, analysis and production, dissemination and integration, and evaluation and feedback. (*DOD Dict. 2017*)

розвідувальний цикл

Послідовність дій з отримання, збирання та оброблення інформації, яка перетворюється на розвідувальні дані та передається замовникам. Цей цикл включає такі чотири етапи:
а) *управління – визначення* розвідувальних вимог, планування процесу збирання інформації, видання наказів та замовлень агенціям, що здійснюють збирання інформації, а також тривала постійна перевірка продуктивності таких агенцій;
б) *збирання – використання* джерел агенціями, що здійснюють збирання інформації, та доставка отриманої інформації до відповідного підрозділу, що опікується її обробленням, для подальшого використання в розвідувальному процесі;

intelligence cycle

The sequence of activities whereby information is obtained, assembled, converted into intelligence and made available to users. This sequence comprises the following four phases:
а) *Direction – Determination* of intelligence requirements, planning the collection effort, issuance of orders and requests to collection agencies and maintenance of a continuous check on the productivity of such agencies;
б) *Collection – The exploitation* of sources by collection agencies and the delivery of the information obtained to the appropriate processing unit for use in the production of intelligence;

в) *оброблення – перетворення* інформації в розвідувальні дані шляхом її порівняння, оцінювання, аналізу, інтегрування та інтерпретування;
г) *розповсюдження – вчасне доставляння* розвідувальних даних у відповідній формі та ефективними засобами тим, хто їх потребує.

c) *Processing – The conversion of* information into intelligence through collation, evaluation, analysis, integration and interpretation;
d) *Dissemination – The timely conveyance* of intelligence, in an appropriate form and by any suitable means, to those who need it. (AAP-06, 2014)

розвідувальні дані

1. Продукт, отриманий у результаті оброблення інформації щодо іноземних країн, ворожих або потенційно ворожих сил чи елементів та територій проведення чи можливого проведення воєнних операцій. Цей термін також стосується діяльності, результатом якої є отримання розвідувальних даних, та організацій, які займаються цією діяльністю.

2. Продукт, отриманий у результаті збирання та оброблення інформації щодо оточення, боєздатності та намірів ворожих сил, із метою встановлення загроз і створення сприятливих умов та можливостей для використання керівниками.

intelligence (INTEL)

1. The product resulting from the processing of information concerning foreign nations, hostile or potentially hostile forces or elements, or areas of actual or potential operations. The term is also applied to the activity which results in the product and to the organizations engaged in such activity. (AAP-06, 2014)

2. The product resulting from the directed collection and processing of information regarding the environment and the capabilities and intentions of actors, in order to identify threats and offer opportunities for exploitation by decision-makers. (DOD Dict. 2017)

розвідувальні дані, отримані від агентів

Розвідувальна інформація, отримана безпосередньо від агентів та шляхом безпосереднього контактування з особами – джерелами інформації.

human intelligence

Intelligence derived from information collected by human operators and primarily provided by human sources. (DOD Dict. 2017)

розвідувальні операції

Різні розвідувальні та контррозвідувальні завдання, які виконують різні розвідувальні організації, а також діяльність у рамках проведення розвідувального процесу.

intelligence operations

The variety of intelligence and counterintelligence tasks that are carried out by various intelligence organizations and activities within the intelligence process. (DOD Dict. 2017)

розмінування

Процес зняття всіх мін на маршруті або в певній зоні.

mine clearance

The process of removing all mines from a route or area. (AAP-06, 2014)

розпізнавання/ідентифікація

1. Процес визначення дружнього або ворожого характеру невідомого виявленого контакту.
2. У сфері контролю над озброєннями – процес визначення того факту, яка країна несе відповідальність за виявлені порушення будь-яких заходів із контролю над озброєннями.
3. У процесі проведення бойових дій на суходолі – розпізнавання об'єктів, дружніх чи ворожих, або ідентифікація назви (імені) об'єкта як представника певного класу.

identification (ID)

1. The process of determining the friendly or hostile character of an unknown detected contact.
 2. In arms control, the process of determining which nation is responsible for the detected violations of any arms control measure.
 3. In ground combat operations, discrimination between recognizable objects as being friendly or enemy, or the name that belongs to the object as a member of a class. (DOD Dict. 2017)
-

розпізнавання (ідентифікація) у бойових умовах

Процес отримання точної характеристики виявлених об'єктів в оперативному середовищі, достатній для підтвердження рішення щодо початку військової взаємодії.

combat identification (CID)

The process of attaining an accurate characterization of detected objects in the operational environment sufficient to support an engagement decision. (DOD Dict. 2017)

розповсюдження, поширення

Спрямувати в певному напрямі/до конкретної цілі.

channel

Direct towards a particular end. (AAP-06, 2014)

розподіл

1. Розстановка війська для будь-якої мети, зокрема: проведення бою, маршу або маневрів.
2. Запланована схема поширення снарядів відносно певної координати.
3. Заплановане поширення вогню з метою охоплення певної території.
4. Офіційне повідомлення (наказів) або розповсюдження (запасів тощо).

distribution

1. The arrangement of troops for any purpose, such as a battle, march, or manoeuvre.
 2. A planned pattern of projectiles about a point.
 3. A planned spread of fire to cover a desired frontage or depth.
 4. An official delivery of anything, such as orders or supplies.
-

5. Оперативний процес синхронізації всіх елементів логістичної системи для доставки “необхідних речей” у “необхідне місце” з метою надання підтримки місцевому командуванню.
6. Процес залучення представників особового складу до заходів, пов'язаних із проведенням діяльності, перебуванням у підрозділах, казармах.

5. The operational process of synchronizing all elements of the logistic system to deliver the “right things” to the “right place” at the “right time” to support the geographic combatant commander.
6. The process of assigning military personnel to activities, units, or billets. (*DOD Dict. 2017*)

розроблення програмного забезпечення

Створення нового програмного забезпечення для задоволення конкретних вимог.

software development

The creation of new software to satisfy specified requirements. (*DOD Dict. 2017*)

розслідувати; досліджувати

1. Проводити детальне дослідження.
2. В інформаційних операціях – ретельна перевірка, оцінювання та тестування системи або об'єкта (суспільного чи технологічного) із метою розуміння його загальних характеристик чи сприйняття.

probe

1. Enquire into closely. (*COED*)
2. In InfoOps this means to examine closely, evaluate and test a system or entity (human or technological) to gain an understanding of its general layout and/or perception. (*DOD Dict. 2017*)

розуміння, усвідомлення

У військовому контексті – усвідомлення та тлумачення певної ситуації з метою надати контекст, глибинну оцінку та передбачення, необхідні для прийняття ефективних рішень.

understanding

In the military context, understanding is the perception and interpretation of a particular situation in order to provide the context, insight and foresight required for effective decision-making. (*JDP 04*)

C

саморобний вибуховий пристрій

Зброя, виготовлена нетрадиційним способом із використанням деструктивних, смертельно небезпечних, шкідливих, піротехнічних чи запальних хімічних речовин та призначена для вбивства, знищення, втрати працездатності, переслідування, відволікання або перешкодження переміщенню.

improvised explosive device (IED)

A weapon that is fabricated or emplaced in an unconventional manner incorporating destructive, lethal, noxious, pyrotechnic, or incendiary chemicals designed to kill, destroy, incapacitate, harass, deny mobility, or distract. (*DOD Dict. 2017*)

своєчасність

Здатність елемента/об'єкта/групи тощо з'являтися в належний час.

Примітка: термін *своєчасність* інколи неправильно використовується для позначення швидкості реагування.

timeliness

The ability of an entity to come at the right time. (AAP-06, 2014)

Note: The term *timeliness* is sometimes user incorrectly to mean responsiveness.

сегмент спеціального призначення (ССП)

Та частина мережевого домену, яка пропонує певний діапазон послуг для забезпечення специфічних вимог обраної спільноти користувачів.

Примітки:

1. Він охоплює комунікаційні ресурси з високим рівнем невразливості, високою доступністю та відносно обмеженими можливостями.
2. Він може забезпечувати надання комунікаційних послуг, що є з погляду експлуатації технічно або економічно неприйнятними для їх включення в сегмент загального призначення.

special purpose segment (SPS)

That part of the network domain, which offers a particular range of services to satisfy specific requirements for a selected community of users.

Notes:

1. It comprises communication resources with high survivability, high availability and relatively limited capacity.
2. It may provide communication services which are not operationally, technically or economically feasible for inclusion in the general purpose segment. (AAP-06, 2014)

сервер

Мережевий пристрій, який забезпечує послугу для користувачів мережі, здійснюючи управління спільними ресурсами.

Примітки:

1. Термін часто використовується в контексті системи зв'язку між клієнтом та сервером для локальної мережі передачі даних.
2. Прикладами є сервер принтера (який забезпечує створення друкованих копій таким чином, що не виникає необхідність мати окремий принтер для кожного терміналу), файловий сервер (який забезпечує послуги зберігання та архівування для того, щоби збільшити ємність запам'ятовувальних пристроїв кожного терміналу в мережі), сервер додатків (який надає низку послуг із додаткового програмного забезпечення для терміналів, які нечасто використовують ці додатки).

server

A network device which provides service to the network users by managing shared resources. (AAP-31)

Notes:

1. The term is often used in the context of client-server architecture for a local area network (LAN).
2. Examples are a printer server (which provides hard copy printing service so that each terminal on the network need not have its own printer), file server (which provides storage and archival services to relieve storage capacity in terminals on the network), application server (which provides extensive application software services to terminals which use those applications infrequently).

сили та засоби в межах системи зв'язку та інформації

Заздалегідь визначене та централізовано контрольоване обладнання для систем зв'язку та інформації, яке можна використати негайно.

communication and information systems contingency assets pool

A pre-identified and centrally controlled supply of communication and information systems equipment available for deployment at short notice. *(ITU-T Rec. I.112, Q.9)*

синхронізація

1. Узгодження воєнних дій у часі та просторі з метою досягнення максимальної боєздатності у визначеному місці та часі.
2. У контексті розвідки – узгоджене з планом операції застосування джерел та методів розвідки для вчасного виконання розвідувальних вимог із метою їх використання для прийняття відповідних рішень.

synchronization

1. The arrangement of military actions in time, space, and purpose to produce maximum relative combat power at a decisive place and time.
2. In the intelligence context, application of intelligence sources and methods in concert with the operation plan to answer intelligence requirements in time to influence the decisions they support. *(AAP-06, 2014)*

синхронізація командирської комунікації

Процес координації та синхронізації текстів, тем, повідомлень, зображень, операцій і дій для забезпечення їхньої цілісності та послідовності передання до найнижчого тактичного рівня через всі відповідні засоби зв'язку.

commander's communication synchronization (CCS)

A process to coordinate and synchronize narratives, themes, messages, images, operations, and actions to ensure their integrity and consistency to the lowest tactical level across all relevant communication activities. *(DOD Dict. 2017)*

система

Сукупність доктрин, методів, персоналу, обладнання та засобів, організованих для виконання конкретних функцій.

system

An assembly of doctrines, methods, personnel, procedures, equipment or facilities organized to accomplish specific functions. *(ADatP-02-01)*

система вірувань

Коллективна модель чи система способів сприймання та тлумачення чогось у певній культурі. Релігія є окремим видом системи вірувань. Інші приклади загальних форм систем вірування – ідеології, парадигми.

belief system

The way in which a culture collectively constructs a model or framework for how it thinks about something. A religion is a particular kind of belief system. Other examples of general forms of belief systems are ideologies, paradigms. *(AAP-06, 2014)*

система зв'язку

Мережа станцій, які можуть забезпечувати багатосторонній зв'язок, але необов'язково на одному каналі.

communications network (COMNET)

An organization of stations capable of intercommunications, but not necessarily on the same channel. *(DOD Dict. 2017)*

система комунікацій/зв'язку

Сукупність обладнання, методів, процедур та, у разі необхідності, співробітників або особового складу, сформована з метою здійснення функцій із передачі інформації.

communication system

An assembly of equipment, methods and procedures and, if necessary, personnel, organized to accomplish information transfer functions. *(ITU-T Rec. I.112, Q.9)*

система консультацій, командування та управління НАТО

Комунікаційні та інформаційні системи, сенсорні системи та прилади, які дають змогу органам управління та командувачам НАТО здійснювати консультації, командування та контроль.

NATO consultation, command and control systems (NC3S)

Communication and information systems, sensor systems and facilities which enable NATO authorities and commands to carry out consultation, command and control. *(AAP-06, 2014)*

система управління ризиками

Процес визначення, оцінювання та контролю ризиків, що зумовлені операційними факторами, та прийняття рішень щодо збалансування розміру втрат через ці ризики та вигоди від проведення операції.

risk management (RM)

The process of identifying, assessing, and controlling risk arising from operational factors, and making informed decisions that balance risk cost with mission benefits. *(AAP-06, 2014)*

системи зв'язку та інформації

Загальний термін, який застосовується для комунікаційних та інформаційних систем.

communication and information systems (CIS)

Collective term for communication systems and information systems.
(AAP-06, 2014)

системне адміністрування / управління системами/системне управління

Планування, застосування та контроль за використанням ресурсів системи, а також їх експлуатація для досягнення та підтримання оптимального рівня функціонування системи.

Примітки:

1. Діяльність із системного адміністрування включає п'ять напрямів, а саме: виявлення локалізації та усунення пошкоджень, локалізації та усунення несправностей; управління обліком мережевих ресурсів, управління конфігураціями, управління продуктивністю мережевого обладнання, а також систему безпеки.

2. Термін *системне адміністрування* пов'язаний із моделлю Міжнародної програми стандартизації у галузі обміну даними; *системне адміністрування* часто називається адмініструванням мережі, якщо використовується в контексті системи комунікацій або мережі.

system management

The planning, employment and control of system resources and their utilization to achieve and maintain optimal system operation.

(AAP-06, 2014)

Notes:

1. System management activities are grouped into five functional areas, i.e. fault management, (financial) accounting management, configuration management, performance management and security management.

2. The term *systems management* is related to the International Standards Organization (ISO) open systems interconnection (OSI) model; system(s) management when used in the context of a communication system or network is often called network management.

ситуаційна орієнтація, усвідомлення обстановки

У розвідці – здатність визначити напрями та зв'язки в довгостроковій перспективі та пов'язати їх із тим, що відбувається, і з тим, що не відбувається.

situational awareness

In intelligence usage, situational awareness is the ability to identify trends and linkages over time, and to relate these to what is happening and what is not happening.

(JDP 04)

“сканування горизонту” (пошук інформації з різних джерел)

У розвідці сканування – систематичний пошук у глобальному середовищі потенційних загроз, небезпек і можливостей.

horizon scanning

In intelligence usage, horizon scanning is the systematic search across the global environment for potential threats, hazards and opportunities. (JDP 04)

складна катастрофа

Будь-яка природна чи антропогенна катастрофа, зокрема й кібератака, аварія на електромережі та тероризм, що призводить до каскадних відключень складних, взаємозалежних, критично важливих об'єктів інфраструктур, що забезпечують життєдіяльність, а також до надзвичайно великих жертв, пошкоджень або руйнувань, що серйозно впливають на населення, навколишнє середовище, економіку, систему охорони здоров'я, національний моральний дух та/або функціонування уряду.

complex catastrophe

Any natural or man-made incident, including cyberspace attack, power grid failure, and terrorism, which results in cascading failures of multiple, interdependent, critical, life-sustaining infrastructure sectors and caused extraordinary levels of mass casualties, damage, or disruption severely affecting the population, environment, economy, public health, national morale, response efforts, and/or government functions. (*DOD Dict. 2017*)

служба (сервіс)-носії

Тип телекомунікаційної служби, що створює можливість для обміну сигналами між інтерфейсами мереж користувачів.

bearer service

A type of telecommunication service that provides the capability for the transmission of signals between user-network interfaces. (*ITU-T Rec. I.112, Q.9*)

служба загального користування (сервіс/служба для стандартного користувача)

Набір стандартних загальнодоступних функцій, які пропонує певна організація спільноті користувачів.

common user service

A set of general purpose functions offered to a large community of users by an organization. (*OED*)

служба зв'язків військових із цивільними адміністраціями та населенням

Створені діючі та резервні військові формування, організовані, треновані та оснащені спеціально для того, щоби вести діяльність по встановленню зв'язків військових з цивільними адміністраціями та населенням, й на підтримку цивільно-військових операцій.

civil affairs

Designated Active and Reserve component forces and units organized, trained, and equipped specifically to conduct civil affairs activities and to support civil-military operations. (*CH for SCCS*)

розвідка ризиків в галузі безпеки, контррозвідка

Розвідка належності, можливостей та намірів ворожих організацій або осіб, які можуть бути залучені до здійснення шпіонажу, саботажу, підривної діяльності та терористичних актів.

security intelligence

Intelligence on the identity, capabilities and intentions of hostile organizations or individuals who are or may be engaged in espionage, sabotage, subversion or terrorism. *(AAP-06, 2014)*

служби в галузі візуальної інформації

Служби, які підтримують виробництво, збирання, зберігання, утримання, тимчасову передачу в користування, розповсюдження та презентацію інформації, продуктів чи обладнання для знімання (обробки, зберігання) візуальної інформації.

VI services

Services that support the production, acquisition, storage, maintenance, loan, dissemination and presentation of VI imagery, productions, products or equipment. *(DODI 5040.02)*

соціокультурний аналіз

Аналіз противника та інших відповідних об'єктів, який поєднує концепції, знання та розуміння суспільства, населення та груп людей, включаючи їхні діяльність, зв'язки та перспективи в часі та просторі у різних масштабах.

socio cultural analysis

The analysis of adversaries and other relevant actors that integrates concepts, knowledge, and understanding of societies, populations, and other groups of people, including their activities, relationships, and perspectives across time and space at varying scales. *(DOD Dict. 2017)*

соціокультурні фактори

Соціальні, культурні та поведінкові фактори, які характеризують ставлення та діяльність населення конкретного регіону або оперативного середовища.

socio cultural factors

The social, cultural, and behavioural factors characterizing the relationships and activities of the population of a specific region or operational environment. *(DOD Dict. 2017)*

спеціальні операції

Операції, які потребують унікальних способів дій, тактичних методів, обладнання та підготовки, які часто проводяться у ворожому, забороненому або політично чутливому середовищі й характеризуються однією або кількома такими ознаками:

special operations

Operations requiring unique modes of employment, tactical techniques, equipment and training often conducted in hostile, denied, or politically sensitive environments and characterized by one or more of the following:

залежністю від часу, таємністю, низькою видимістю, проведенням із залученням національних військових формувань, необхідністю експертних знань регіону і/або високим рівнем ризику.

time sensitive, clandestine, low visibility, conducted with and/or through indigenous forces, requiring regional expertise, and/or a high degree of risk. *(AAP-06, 2014)*

спеціальні операції ВМС

Спеціальні сили ВМС, які проводять операції на прибережних, прирічних та морських територіях. Спеціальні операції ВМС проводяться невеликими, гнучкими та мобільними підрозділами, які діють із моря, на морі або під водою. Ці операції секретні, швидкі й точні.

naval special warfare

A designated naval warfare specialty that conducts operations in the coastal, riverine, and maritime environments. Naval special warfare emphasizes small, flexible, mobile units operating under, on, and from the sea. These operations are characterized by stealth, speed, and precise, violent application of force. *(GAO-10-1036R Hybrid Warfare)*

список об'єктів, що не піддаються удару

Список об'єктів чи суб'єктів, які захищені від наслідків воєнних операцій міжнародним правом та/або правилами ведення бойових дій.

no-strike list (NSL)

A list of objects or entities characterized as protected from the effects of military operations under international law and/or rules of engagement. *(DOD Dict. 2017)*

спільна група планування

Організація з планування, до складу якої входять призначені представники головного штабу та спеціальних штабних підрозділів Об'єднаних сил, підрозділів Об'єднаних сил (службових та/або функціональних) та інших допоміжних організацій або агенцій, які командувач об'єднаних військ вважає за потрібне.

joint planning group (JPG)

A planning organization consisting of designated representatives of the joint force HQ principal and special staff sections, joint force components (Service and/or functional), and other supporting organizations or agencies as deemed necessary by the joint force commander. *(CH for SCCS)*

спільне залучення

Діяльність по лінії зв'язків із громадськістю, що підтримує взаємовідносини між військовими та цивільними організаціями.

community engagement

Public affairs activities that support the relationship between military and civilian communities. *(DOD Dict. 2017)*

спільне міжнародне тилове забезпечення

Співробітництво та взаємна підтримка у сфері логістики через координування політики, планів, процедур, розвитку та спільного постачання й обміну товарами та послугами; таке співробітництво проводиться на основі двосторонніх та багатосторонніх угод, в яких передбачені відповідні відшкодування витрат.

international cooperative logistics

Cooperation and mutual support in the field of logistics through the coordination of policies, plans, procedures, development activities and the common supply and exchange of goods and services arranged on the basis of bilateral and multilateral agreements with appropriate cost reimbursement provisions. *(AAP-06, 2014)*

спільний центр операцій з управління візуальною інформацією

Під час проведення розгорнутих операцій Спільний центр операцій з управління візуальною інформацією знаходиться в театрі воєнних дій із метою координування дій, пов'язаних з отриманням візуальної інформації та її збереженням для театру воєнних дій.

JIMOC

During deployed operations a Joint Imagery Management Operations Center stands-up in theater to coordinate VI actions and store imagery for the theater. *(DOD Dict. 2017)*

спільні операції електромагнітного спектру

Заходи, що передбачають проведення електронної війни і спільних операцій з управління електромагнітним спектром та застосовуються для того, щоби використовувати, атакувати, захищати та здійснювати управління електромагнітним оперативним середовищем для досягнення цілей командира.

Joint Electromagnetic Spectrum Operations

Those activities consisting of electronic warfare and joint electromagnetic spectrum management operations used to exploit, attack, protect, and manage the electromagnetic operational environment to achieve the commander's objectives. *(PA&IO)*

споживач

Особа чи установа (агенція), яка використовує інформацію чи розвідувальні дані, надані їй штатом співробітників чи іншими агенціями.

consumer

A person or agency that uses information or intelligence produced by either its own staff or other agencies. *(DOD Dict. 2017)*

сприйнятливість

Вразливість цільової аудиторії до певних форм проведення психологічних операцій.

susceptibility

The vulnerability of a target audience to particular forms of psychological operations approach. (AAP-06, 2014)

**сприяти; підтримувати;
заохочувати, стимулювати**

1. Забезпечувати прогрес у чомусь, надавати підтримку, заохочувати.
2. В інформаційних операціях – захист або сприяння позитивному мисленню об'єкта чи представників організації щодо певного курсу дій.

promote

1. Further the progress of; support or encourage. (OED)
2. In Info ops this means to advocate or advance positive awareness of an actor, organization and/or courses of action. (DOD Dict. 2017)

**спроможність, потужність,
технічна можливість; максимальна
продуктивність**

Здатність об'єкта відповідати вимогам певної служби щодо певних кількісних характеристик та за відповідних умов.

Примітки:

1. Внутрішні чинники стосуються, наприклад, будь-якої комбінації несправних чи функціонуючих частин об'єкта.
2. У галузі телекомунікацій це явище називається здатністю до підтримання інформаційного обміну.

capability

The ability of an item to meet a service demand of given quantitative characteristics under given internal conditions.

Notes:

1. Internal conditions refer for example to any combination of faulty or not-faulty sub-items.
2. For telecommunication services this is called traffic ability performance. (IEC 50-191)

стандартизація

1. Розроблення та втілення концепцій, доктрин, процедур і планів із метою досягнення та підтримання сумісності, взаємозамінності або спільності, які необхідні для досягнення належного рівня взаємодії та оптимізації використання ресурсів у сфері проведення операцій, матеріально-технічного забезпечення та управління.

standardization

The development and implementation of concepts, doctrines, procedures and designs in order to achieve and maintain the compatibility, interchangeability or commonality which are necessary to attain the required level of interoperability, or to optimise the use of resources, in the fields of operations, materiel and administration. (AAP-06, 2014)

2. Діяльність, спрямована на встановлення з урахуванням актуальних або потенційних проблем технічного забезпечення для спільного та багаторазового використання, метою якої є досягнення оптимального ступеня впорядкованості в цьому контексті.

Примітки:

1. Зокрема діяльність, яка включає процеси підготовки, видання та впровадження стандартів.
2. Важливими перевагами стандартизації є підвищення рівня придатності продуктів, процесів та послуг для досягнення визначених ними цілей, запобігання виникненню перешкод у торгівлі та посиленні технологічної співпраці.

2. The activity of establishing, with regard to actual or potential problems, provisions for common and repeated use, aimed at the achievement of the optimum degree of order in a given context.

Notes:

1. In particular, the activity consists of the processes of formulating, issuing and implementing standards.
2. Important benefits of standardization are improvement of the suitability of products, processes and services for their intended purposes, prevention of barriers to trade and facilitation of technological cooperation. (AAP-06, 2014)

стандартна процедура виконання операції/стандартна оперативна процедура

Набір інструкцій, що включають ті особливості операцій, які підлягають певній стандартизованій процедурі без втрати ефективності. Процедура застосовується, якщо немає іншого наказу.

standing operating procedures/standard operating procedures (admitted) (SOP)

A set of instructions covering those features of operations which lend themselves to a definite or standardized procedure without loss of effectiveness. The procedure is applicable unless ordered otherwise. (AAP-06, 2014)

стандартний ідентифікаційний номер МО

У візуальній інформації – уніфікований для всього МО номер (код), що присвоюється запису візуальної інформації для ідентифікації, відстежування та/або контролю, називається ідентифікаційним номером запису візуальної інформації.

DoD standard identifying number

In VI, a DoD-wide uniform designator assigned to a VI record for identifying, tracking, and/or controlling inventory is the VIRIN (Visual Information Record Identification Number). (DODI 5040.02)

створення радіоелектронних перешкод

Навмисне випромінювання, перевипромінювання або відбиття електромагнітної енергії з метою зменшити ефективність електронних приладів, оснащення чи систем противника.

electronic jamming (EJ)

The deliberate radiation, reradiation or reflection of electromagnetic energy with the object of impairing the effectiveness of hostile electronic devices, equipment or systems. (AAP-06, 2014)

створювати, формувати

1. Розвивати щось в особливий спосіб.
2. В інформаційних операціях – підготовча діяльність, спрямована на моделювання поведінки суб'єкта з метою спонукання його поводитись відповідно до певної моделі, що передуює діяльності, яку проводять сили НАТО.

shape

1. Develop in a particular way. (COED)
2. In Info Ops this means preparatory work focused on actor's behaviors to cause them to conform to a particular pattern, prior to subsequent activities conducted by NATO forces. (AAP-06, 2014)

стратегічна візуальна інформація

Візуальна інформація, що відтворює широкомасштабні місії, скоординовані програми, плани, теми та повідомлення задля інформування чи залучення ключової аудиторії.

strategic imagery

Imagery depicting broad missions, coordinated programs, plans, themes, and messages to inform or engage key audiences. (DODI 5040.02)

стратегічна концепція

Порядок дій, прийнятий у результаті оцінювання стратегічної ситуації. Визначення в загальних рисах достатньо гнучкого порядку дій, що дає змогу використовувати його для формування структури та змісту військових, дипломатичних, економічних, психологічних та інших відповідних заходів.

strategic concept

The course of action accepted as a result of the estimate of the strategic situation. It is a statement of what is to be done in broad terms sufficiently flexible to permit its use in framing the military, diplomatic, economic, psychological and other measures which stem from it. (AAP-06, 2014)

стратегічне командування

Командна організація на найвищому рівні структури військового командування НАТО.

Примітка: існує два стратегічних командування, а саме: Стратегічне командування операціями НАТО та Стратегічне командування НАТО із трансформації.

strategic command (SC)

The command organization at the highest level of the NATO military command structure.

Note: There are two strategic commands, namely, Allied Command Operations and Allied Command Transformation. (AAP-06, 2014)

стратегічне попередження

Повідомлення про вірогідність негайного початку воєнних дій. Це повідомлення може бути отримане в будь-який час до початку ворожих дій.

strategic warning

A notification that hostilities may be imminent. This notification may occur at any time prior to the initiation of hostilities. (AAP-06, 2014)

стратегічний командувач НАТО

Командувач на найвищому рівні структури військового командування НАТО.

NATO strategic commander

A commander at the highest level of the NATO military command structure. (AAP-06, 2014)

стратегічний рівень

Рівень, на якому країна або група країн визначають національні й багатонаціональні цілі з питань забезпечення безпеки, а також застосовують національні, зокрема військові, ресурси для досягнення цих цілей.

strategic level

The level at which a nation or group of nations determines national or multinational security objectives and deploys national, including military, resources to achieve them. (AAP-06, 2014)

стратегічні комунікації (стратком)

1. Скоординоване та налагоджене використання інформаційних заходів та можливостей НАТО – публічної дипломатії, зв'язків із громадськістю, військово-цивільного співробітництва, інформаційних операцій – із метою реалізації цілей діяльності НАТО.

2. У військовому контексті НАТО інтегрування можливостей функціонування комунікації та інформаційних технологій з іншими військовими діями, з метою розуміння та формування інформаційного середовища, на підтримку стратегічних цілей і завдань НАТО.

strategic communications (StratCom)

1. The coordinated and appropriate use of NATO information activities and capabilities – public diplomacy, public affairs (PA), military public affairs, information operations. (AJP-3.10.1)

2. In the NATO military context, the integration of communication capabilities and information staff function with other military activities, in order to understand and shape the information environment, in support of NATO strategic aims and objectives. (AAP-06, 2018)

стратегічні психологічні заходи

Заплановані психологічні заходи в мирний час, під час кризи та війни, основним завданням яких є забезпечення сприяння або співробітництва дружніх чи нейтральних країн, а також зменшення здатності ворожих або потенційно ворожих країн вести війну.

strategic psychological activities (SPA)

Planned psychological activities in peace, crisis and war which pursue objectives to gain the support and cooperation of friendly and neutral countries and to reduce the will and the capacity of hostile or potentially hostile countries to wage war. (AAP-06, 2014)

стратегічні розвідувальні дані

Розвідувальні дані, необхідні для формування політики, здійснення військового планування та попередження про небезпеку на національному та міжнародному рівнях.

strategic intelligence

Intelligence required for the formulation of policy, military planning and the provision of indications and warning, at the national and/or international levels. (AAP-06, 2014)

стратегія

Оптимальна ідея або низка ідей для залучення інструментів національної влади у синхронізованій та інтегрованій манері для досягнення цілей театру бойових дій, національних і/або мультинаціональних цілей.

strategy

A prudent idea or set of ideas for employing the instruments of national power in a synchronized and integrated fashion to achieve theatre, national, and/or multinational objectives. (AAP-06, 2014)

стримування

Намагання запевнити потенційного агресора, що негативні наслідки застосування сили або воєнного конфлікту є більшими за потенційну вигоду. Це потребує підтримання належного військового потенціалу та стратегії з чіткою політичною волею діяти.

deterrence

The convincing of a potential aggressor that the consequences of coercion or armed conflict would outweigh the potential gains. This requires the maintenance of a credible military capability and strategy with the clear political will to act. (AAP-06, 2014)

стримувати

Знеохотити (когось) від чогось, викликаючи страх перед наслідками.

deter

Discourage (someone) from doing something by instilling fear of the consequences. (OED)

структури метаматеріалу з регульованими характеристиками

Метаматеріал – це спеціально розроблений матеріал, що має властивості, не притаманні природним матеріалах. Метаматеріал із регульованими характеристиками має перемінну реакцію на випадкові електромагнітні промені, отже, може бути розроблений, щоби реагувати на електромагнітне випромінювання так, як не може реагувати природний матеріал.

tunable metamaterial structures

A metamaterial is a material engineered to have a property that is not found in naturally occurring materials. A tunable metamaterial has a variable response to an incident electromagnetic wave and so can be engineered to respond to electromagnetic radiation in ways not normally found in nature. (JCN 1/17)

субкультура

Культурна група в межах більшої культурної групи, яка часто має відмінні від цієї більшої групи вірування та інтереси.

subculture

A cultural group within a larger culture, often having beliefs or interests at variance with those of the larger culture. (*OED*)

**сукупні розвідувальні дані;
розвідувальні дані з усіх джерел**

Розвідувальні дані, отримані з усіх можливих джерел інформації та агенцій.

all-source intelligence

Intelligence produced using all available sources and agencies.
(*AAP-06, 2014*)

**сукупність заходів із
демонстрування (показу)
фіктивних споруд та макетів**

Сукупність заходів із показу фіктивних споруд та макетів – моделювання, маскування і/або зображення неворожих об'єктів, підрозділів або можливостей у проекті легенди оперативного маскування. Їх може не бути в реальній дійсності, але вони представляються такими, що існують (моделювання).

displays

Displays are the simulation, disguising, and/or portrayal of friendly objects, units, or capabilities in the projection of the MILDEC story. Such capabilities may not exist, but are made to appear so (simulations). (*PA&IO*)

**супутній ризик/супутні
ушкодження/супутні втрати**

Ненавмисне чи випадкове завдання пошкоджень чи збитків особам або об'єктам, які не є військовими цілями в умовах існуючих обставин.

collateral damage

Unintentional or incidental injury or damage to persons or objects that would not be lawful military targets in the circumstances ruling at the time. (*DOD Dict. 2017*)

сфера, простір

Сфера інтересів та впливу, в якій діяльність, функції та операції проводяться з метою виконання місії та контролю над суперником для досягнення бажаного результату.

domain

The sphere of interest and influence in which activities, functions, and operations are undertaken to accomplish missions and exercise control over an opponent in order to achieve desired effects. (*JCN 1/17*)

схвалення/апробація

У сфері НАТО – формальна та остаточна домовленість/угода, схвалена певним компетентним органом влади без посилання на будь-який інший орган.

approval/approbation

In NATO, the formal and final agreement by a competent authority without reference to another authority. *(AAP-06, 2018)*

схема дій ворога

Модель, що заснована на відомих методах або тих, яким, як вважають, ворог надає перевагу, або методах, які характеризують місце дислокації та діяльність ворога, а також засоби, які він застосовує в процесі операцій, не обмежені впливом оперативного середовища.

adversary template

A model based on an adversary's known or postulated preferred methods of operation illustrating the disposition and activity of adversary forces and assets conducting a particular operation unconstrained by the impact of the operational environment. *(DOD Dict. 2017)*

схематичний план

Попередній план, який окреслює характерні риси та принципи послідовності перед початком детального планування.

outline plan

A preliminary plan which outlines the salient features or principles of a course of action prior to the initiation of detailed planning. *(AAP-06, 2014)*

T

сховища записів візуальної інформації

Сховища записів візуальної інформації містять носії, які зазвичай зберігаються в цифровому форматі, але можуть включати фізичні чи аналогові носії (фотоплівку, відео-, друківані графічні зображення), якими можна скористатися, поки вони не будуть передані на утилізацію. Такі сховища зазвичай розміщуються в приміщеннях, які мають системи регулювання мікроклімату й інші засоби для ефективного зберігання та доступу до цих носіїв і відповідних записів.

VI records holdings

VI records holdings encompass media typically stored in digital format but may include physical or analog media (photographic film, video, print graphics) and made available pending their ultimate disposition. Such holdings are often usually located in facilities that have environmental controls and other features designed to efficiently house, preserve, and facilitate access to that media and related records. *(DODI 5040.02)*

T

таємна інформація

Офіційна інформація, яка за своїм призначенням потребує захисту від несанкціонованого розкриття в інтересах національної безпеки.

classified information

Official information that has been determined to require, in the interests of national security, protection against unauthorized disclosure and which has been so designated. (*DOD Dict. 2017*)

таємна операція

1. Операція, яка планується та проводиться за умов обов'язкового дотримання таємності й прихованості.
2. Будь-яка операція, що фінансують та проводять державні департаменти чи установи з наміром забезпечити таємність і засекретити певну інформацію.

clandestine operation/discreet operation/covert operation

1. An operation planned or conducted in such a way as to assure its secrecy or concealment. (*AAP-06, 2014*)
2. An operation sponsored or conducted by governmental departments or agencies in such a way as to assure secrecy or concealment. See also. (*DOD Dict. 2017*)

таємний/секретний/нелегальний

Будь-яка діяльність або операція, що фінансують та здійснюють державні департаменти чи установи з наміром забезпечити таємність і засекретити певну інформацію.

clandestine

Any activity or operation sponsored or conducted by governmental departments or agencies with the intent to assure secrecy and concealment. (*DOD Dict. 2017*)

тактика

Застосування та сплановане розташування сил стосовно одна до одної.

tactics

The employment and ordered arrangement of forces in relation to each other. (*AAP-06, 2014*)

тактична дальність дій

Дальність дій, на якій містяться реалістичні цілі та існує можливість певної свободи маневрування.

tactical range

A range in which realistic targets are in use and a certain freedom of manoeuvre is allowed. (*AAP-06, 2014*)

тактична візуальна інформація

Візуальна інформація, яка необхідна для виконання поточних і термінових завдань.

tactical imagery

Imagery that fulfills single-requirement, immediate use missions. (*DODI 5040.02*)

T

тактична концепція

Доповідна записка, в якій концептуально представляється основа для подальшого розвитку тактичної доктрини.

tactical concept

A statement, in broad outline, which provides a common basis for future development of tactical doctrine. (AAP-06, 2014)

тактична розвідка

Розвідка, необхідна для планування та проведення тактичних операцій.

tactical intelligence

Intelligence required for the planning and conduct of tactical operations. (DODI 5040.02)

тактичний рівень воєнних дій

Рівень воєнних дій, на якому плануються та здійснюються бої та сутички з метою досягнення військових цілей, поставлених тактичним підрозділам або тактичним групам.

tactical level of warfare

The level of warfare at which battles and engagements are planned and executed to achieve military objectives assigned to tactical units or task forces. (AAP-06, 2014)

текст повідомлення структурованої форми

Текст повідомлення, що складається з абзаців, розташованих у певній послідовності; у кожному абзаці викладені код та інформація в довільній формі. Створюється для полегшення ручного оброблення інформації.

structured message text

A message text composed of paragraphs ordered in a specified sequence, each paragraph characterized by an identifier and containing information in free form. It is designed to facilitate manual handling and processing. (AAP-06, 2014)

телеіснування

Концепція, названа так після появи загальної технології, яка дає змогу людині мати реальне відчуття перебування в іншому місці – не там, де він чи вона дійсно перебувають, а також мати можливість взаємодіяти з віддаленим середовищем, яке може бути реальним, віртуальним або поєднанням першого та другого. Також цей термін стосується прогресивної телеопераційної системи, яка дає можливість оператору на контролі вміло виконувати дистанційні завдання, відчуваючи себе сурогатним роботом, що працює у віддаленому середовищі.

teleexistence

Fundamentally a concept named for the general technology that enables a human to have a real-time sensation of being at a place other than where he or she actually exists, and being able to interact with the remote environment, which may be real, virtual, or a combination of both. It also refers to an advanced type of teleoperation system that enables an operator at the control to perform remote tasks dexterously with the feeling of existing in a surrogate robot working in a remote environment. (JCN 1/17)

телекомунікація, дистанційна передача даних

1. Передача, поширення та прийом сигналів у знаковій, письмовій, візуальній та звуковій формі або будь-якої інформації, що передається через телеграфні, радіо-, оптичні та електромагнітні системи.
2. Зв'язок через телеграфні, радіо-, оптичні та електромагнітні системи.

telecommunication

1. Any transmission, emission or reception of signals representing signs, writing, images and sounds or information of any nature by wire, radio, optical or other electromagnetic systems. *(AAP-06, 2014)*
2. Communication by wire, radio, optical or other electromagnetic systems. *(AAP-06, 2014)*

тема

Загальний предмет чи ідея повідомлення або низки повідомлень.

theme

The unifying subject or idea of a message or set of messages. *(IMSM-0129-2018)*

термінал

Вхідний або вихідний пристрій (блок), завдяки якому користувач має доступ до комунікаційної або інформаційної системи.

Примітка: пристрій (блок) може взаємодіяти з іншим подібним пристроєм (блоком) шляхом встановлення прямого зв'язку або через мережу.

terminal

An input or output unit by which a user has access to a communication system or an information system. *(AAP-06, 2014)*

Note: The unit may interface with another such unit through a direct connection or through a network.

тероризм

Незаконне використання або погроза використання сили чи насильства проти осіб, власності у спробі примусити чи залякати уряди, суспільство з метою досягнення політичних, релігійних чи ідеологічних цілей.

terrorism

The unlawful use or threatened use of force or violence against individuals or property in an attempt to coerce or intimidate governments or societies to achieve political, religious or ideological objectives. *(AAP-06, 2014)*

тимчасовий цивільний персонал

Цивільний особовий склад, що замінює штатних співробітників, які є тимчасово відсутніми або виконують завдання, що не можуть бути виконані наявним особовим складом національних та міжнародних організацій.

temporary civilian personnel

Civilians engaged either to replace members of the staff who are temporarily absent or to undertake tasks, temporarily in excess of the national or international manpower ceiling. *(AAP-06, 2014)*

типовий порядок дій, стандартні оперативні процедури

Набір інструкцій, які застосовуються до тих функцій операцій, які піддаються визначеній або стандартизованій процедурі без втрати ефективності.

standard operating procedure

A set of instructions applicable to those features of operations that lend themselves to a definite or standardized procedure without loss of effectiveness. (AAP-06, 2014)

титр, підпис під зображенням

Короткий пояснювальний або описовий напис, що супроводжує зображення. Титр повинен дати відповіді стосовно зображення на запитання: “хто?”, “що?”, “коли?”, “де?”, “як?”, “скільки?” та “чому?”. Титри включаються як метадані в цифрову інформацію.

caption

Short explanatory or descriptive data accompanying imagery. A caption should answer who, what, when, where, how, how many, and why questions relative to the imagery. Captions are embedded as metadata in digital imagery. (DODI 5040.02)

той, що піддається спостереженню

У військовому маскуванні – виявлений результат засекречування розвідувальної ознаки в каналі противника, націлений на те, щоби викликати дію чи бездіяльність об'єкта введення в оману.

observable

In military deception, the detectable result of the combination of an indicator within an adversary's conduit intended to cause action or inaction by the deception target. (DOD Dict. 2017)

У

топология (конфігурація системи)

Результат ідентифікації спільних елементів інформаційних та комунікаційних систем, їхніх логічних зв'язків та поєднання в логічну структуру для виконання визначених умов.

topology

The results of identifying generic communication and information system entities, their logical relationships and combining them into a logical structure to provide required capabilities. (AAP-31)

традиційний підхід

Традиційний підхід має визначені межі відповідальності між відділами, які включають правила співпраці між агенціями. По своїй суті, це закрыта система.

conventional approach

The conventional approach has fixed lines and boundaries between departments that include rules for interagency cooperation. In effect it is a closed system. (JDN 2/13)

трансформація

Постійний, упереджаючий процес розвитку та інтеграції інноваційних концепцій, доктрин та можливостей із метою покращання ефективності та взаємодії військових сил.

transformation

A continuous and proactive process of developing and integrating innovative concepts, doctrines and capabilities in order to improve the effectiveness and interoperability of military forces.

(AAP-06, 2014)

У

угода про стандартизацію НАТО

Нормативний документ, що являє собою угоду між кількома або всіма країнами-членами НАТО, який був ратифікований на рівні урядів держав із метою втілення певних стандартів повністю або частково з поправками чи без них.

NATO standardization agreement (STANAG)

A normative document, recording an agreement among several or all NATO member nations, that has been ratified at the authorized national level, to implement a standard, in whole or in part, with or without reservation.

(AAP-06, 2014)

узгоджений проект плану

План, якому передувало створення узгодженого проекту із залученням інших країн. Може використовуватися для подальшого планування та виконання, а також застосовуватись в разі надзвичайної ситуації.

coordinated draft plan

A plan for which a draft plan has been coordinated with the nations involved. It may be used for future planning and exercises and may be implemented during an emergency. *(AAP-06, 2014)*

узурпувати, незаконно захоплювати

1. Захопити (важливий пост чи владу) незаконно чи із застосуванням сили. Витіснити особу, яка перебуває при владі.
2. В інформаційних операціях – створення авторитарної позиції в умовах інформаційного середовища, яка передбачає, що свої ідеї та докази витісняють ті, що притаманні противнику.

usurp

1. To take (a position of power or importance) illegally or by force. Supplant (someone) in power. *(OED)*
2. In InfoOps this means establishing a position of authority within the information environment that means our ideas and arguments supplant those of our adversaries.

У

умова

1. Змінні величини оперативної обстановки чи ситуації, в якій підрозділ, система чи окрема особа повинні діяти та, можливо, впливати на хід виконання операції.
2. Фізичний чи біхевіористський (пов'язаний із поведінкою) стан системи, необхідний для досягнення мети.

condition

1. Those variables of an operational environment or situation in which a unit, system, or individual is expected to operate and may affect performance.
2. A physical or behavioral state of a system that is required for the achievement of an objective.
(DOD Dict. 2017)

уповноважений із постановки завдань

Під час проведення операцій НАТО – організація чи особа, уповноважена розподіляти сили та засоби, ресурси або особовий склад.

tasking authority 2 (TA)

In NATO operations, the authority of an organization or individual to task assets, resources or personnel. *(AAP-06, 2014)*

уповноважувати

1. Наділяти повноваженнями або владою щось робити.
2. В інформаційних операціях – використання інформації з метою посилення довіри, авторитету, підзвітності та відповідальності зі сторони певної сили або груп(и).

empower

1. Give authority or power to.
2. In Info Ops this means using information to promote confidence, authority, accountability and responsibility in an actor or group(s). *(OED)*

управління виконанням завдання

Стиль командування, спрямований на передачу підлеглим намірів вищого командування та інформацію щодо їхнього місця в загальному плані, що дає їм змогу виконувати завдання з максимальною свободою дій та необхідними ресурсами.

mission command

A style of command that seeks to convey understanding to subordinates about the intentions of the higher commander and their place within his plan, enabling them to carry out missions with the maximum freedom of action and appropriate resources.
(JCN 1/17)

управління інформацією

1. Інтегровані процеси та послуги, які забезпечують необхідною інформацією вчасно в необхідному місці та форматі з метою надати максимальну свободу дій.

information management(IM)

1. Integrated management processes and services that provide exploitable information on time, in the right place and format, to maximise freedom of action.
(JDN 2/13)

2. Засоби, за допомогою яких організація доводить до максимуму ефективність свого планування, збирання, організації, контролю, поширення, використання і знищення інформації та гарантує, що фактична й потенційна цінність цієї інформації визначається та використовується повністю.

2. The means through which an organization maximizes the efficiency with which it plans, collects, organizes, controls, disseminates, uses and disposes of its information, and through which it ensures that the actual value and the potential value of that information is identified and exploited to the fullest extent. (*DOD Dict. 2017*)

управління кадрами (людськими ресурсами)

Діяльність із забезпечення найефективнішого та дбайливого використання людських ресурсів.

manpower management

The means of manpower control to ensure the most efficient and economical use of available manpower. (*AAP-06, 2014*)

управління мережею

Функція управління мережею для моніторингу її стану та спрямування коригувальних дій.

network control

A function of network management for monitoring the status of the network and directing corrective action. (*AAP-31*)

управління програмним забезпеченням

Дії, спрямовані на контроль за виконанням планування, експлуатації, обслуговування, підтримання та виведення з експлуатації програмного забезпечення.

software management

The activities to control the execution of planning, operation, maintenance, support and decommissioning of software. (*AAP-06, 2014*)

управління системою

Функція адміністрування системи для моніторингу стану системи та спрямування коригувальних дій.

system control

A function of system management for monitoring the status of the system and directing corrective action. (*AAP-06, 2014*)

фаза

У плануванні – певний етап кампанії або операції, під час якого значна частина сил та засобів залучається до подібних або взаємно підтримуючих дій для досягнення спільної мети.

phase

In planning, a definitive stage of a campaign or operation during which a large portion of the forces and capabilities are involved in similar or mutually supporting activities for a common purpose. (*DOD Dict. 2017*)

фізичний вимір

Цей вимір складається із систем командування й управління та з інфраструктури підтримки. Він надає організаціям можливість проводити операції в повітрі, на землі, на морі та в космосі. Складається з фізичних платформ та мереж і є найпростішим для вимірювання. Боездатність традиційно вимірюється саме в цій сфері.

physical dimension

This dimension is composed of the command and control systems and supporting infrastructure. It enables organizations to conduct operations across air, land, sea and space. It consists of physical platforms and networks and is the easiest to measure. Combat power is traditionally measured in this domain. (*PA&IO*)

фотомеханічне відтворення

Зображення, надруковане з фотографічної матриці. Наприклад, це можуть бути літографії, фотогравюри та напівтонові знімки, які можна знайти в газетах.

photomechanical reproduction

An image printed from a photographic matrix. Examples include lithographs, photogravures, and the half-tone prints found in newspapers. (*DODI 5040.02*)

функції в галузі візуальної інформації

Окремі процеси в галузі візуальної інформації, наприклад, виробництво, документування, відтворення, розповсюдження, зберігання записів, презентація, виготовлення наочних матеріалів та ілюстрацій і надання відповідних технічних послуг.

VI functions

The individual VI processes such as production, documentation, reproduction, distribution, records preservation, presentation services, fabrication of training aids and displays, and provision of related technical services. (*DODI 5040.02*)

функціональна зона

Зона відповідальності в організації, в якій виконуються конкретні оперативні, адміністративні чи технічні функції.

Примітка: приклади функціональних зон: кадрова робота, розвідка, операції, планування та навчання, матеріально-технічне забезпечення.

functional area

The area of responsibility within an organization where specific operational, administrative or technical functions are performed.

Note: Examples of a functional area are personnel, intelligence, operations, plans and training, and logistics. (*DOD Dict. 2017*)

функціональна сумісність систем

Здатність систем забезпечувати надання інформації та послуг іншим системам, приймати інформацію та послуги від інших систем, а також використовувати інформацію та послуги, отримані таким чином.

systems interoperability

The ability of systems to provide information and services to and accept information and services from other systems and to use the information and services so exchanged. (*AAP-06, 2014*)

функція

Всеосяжна, загальноприйнята та постійна роль, для виконання якої була створена, обладнана та підготовлена певна організація.

function

The broad, general, and enduring role for which an organization is designed, equipped, and trained. (*DOD Dict. 2017*)

Х

характерна риса; властивість; символ, атрибут

Властивість, властива риса певного об'єкта.

attribute

A named property of an entity. (*DOD Dict. 2017*)

Х Ц

Ц

центр ваги, основа бойового потенціалу

Сукупність характеристик, можливостей чи ділянок місцевості, виходячи з яких держава, альянс, військовий підрозділ або інше угруповання отримує свободу дій, фізичну спроможність або бажання розпочинати боротьбу.

centre of gravity

Characteristics, capabilities or localities from which a nation, an alliance, a military force or other grouping derives its freedom of action, physical strength or will to fight. (*CH for SCCS*)

центр зв'язку

Організація, відповідальна за управління комунікаційними потоками та їхній контроль, яка зазвичай складається з підрозділу передачі повідомлень, криптографічного підрозділу, а також станцій передачі та прийому.

communication centre/signal centre

An organization responsible for handling and controlling communications traffic, normally comprising a message centre, a cryptographic centre, and transmitting and receiving stations. (*AAP-06, 2014*)

цивільна адміністрація

Адміністрація, створена урядом іноземної держави на 1) дружній/мирній території за домовленістю з урядом відповідної території, з метою виконання певних повноважень, зокрема, функції місцевого самоврядування; або 2) на ворожій території, окупованій військами Сполучених Штатів Америки, на якій іноземний уряд здійснює виконавчі, законодавчі та судові повноваження до моменту створення уряду з власних цивільних представників.

civil administration (CA)

An administration established by a foreign government in
1) friendly territory, under an agreement with the government of the area concerned, to exercise certain authority normally the function of the local government; or
2) hostile territory, occupied by United States forces, where a foreign government exercises executive, legislative, and judicial authority until an indigenous civil government can be established. (*DOD Dict. 2017*)

цивільна розвідка

1. Безпосереднє спостереження та збирання даних щодо фізичного оточення, пов'язаного з програмами та заходами SWEATMSO (*Sewage, Water, Electricity, Academics, Trash, Medical, Safety and Other Considerations – оцінка каналізаційних систем, систем водопостачання, електропостачання, освітніх закладів, служб переробки сміття, санітарних умов, вимог безпеки та інших аспектів*), ASCOPE (*Areas, Structures, Capabilities, Organization, People, Events – оцінка території, структури, можливостей, організації, людей, події*) та PMESII (*фактори, що впливають на проведення оперативної діяльності: політичний, економічний, соціальний, інформаційний та фактор розвитку інфраструктури*).

civil reconnaissance (CR)

1. Direct observation and collection of data on the physical environment relating to SWEATMSO, ASCOPE and PMESII. (*JCIM TH 2011*)

2. Цілеспрямоване, сплановане та узгоджене спостереження і оцінювання певних аспектів середовища, що пов'язані з цивільним населенням, зокрема, окремих територій, структур, потенціалу, організацій, населення чи явищ.

2. A targeted, planned, and coordinated observation and evaluation of specific civil aspects of the environment such as areas, structures, capabilities, organizations, people, or events.
(DOD Dict. 2017)

цивільні потреби (вимоги)

Необхідне виробництво та розподіл усіх типів послуг, припасів і обладнання протягом періоду збройного конфлікту чи окупації з метою гарантування виробничої ефективності економіки та забезпечення цивільного населення лікуванням і захистом, на яке воно має право згідно з нормами звичаєвого та конвенційного міжнародного права.

civil requirements

The necessary production and distribution of all types of services, supplies, and equipment during periods of armed conflict or occupation to ensure the productive efficiency of the civilian economy and to provide civilians the treatment and protection to which they are entitled under customary and conventional international law. *(JP 1-02)*

цивільні пошуково-рятувальні операції (за умови відсутності воєнних дій)

Пошукові та/або рятувальні операції та діяльність відповідних громадських служб, пов'язаних із ними, метою яких є надання допомоги населенню в умовах потенційного чи існуючого неспокою та захист його майна в неворожому середовищі.

civil search and rescue (civil SAR)

Search and/or rescue operations and associated civilian services provided to assist persons in potential or actual distress and protect property in a nonhostile environment.
(DOD Dict. 2017)

цивільно-військова взаємодія

Комплекс дій, що базується на комунікаціях, плануванні та координуванні діяльності всіх підрозділів НАТО як під час проведення операцій, так і в процесі підготовки до них, що підвищує ефективність реагування в кризових ситуаціях.

civil-military interaction (CMI)

A group of activities, founded on communication, planning and coordination, that all NATO military bodies share and conduct with international and local non-military actors, both during NATO operations and in preparation for them, which mutually increases the effectiveness and efficiency of their respective actions in response to crisis.
(IMSM-0129-2018)

цивільно-військова команда/група

Тимчасова організація з представників цивільного населення та військових, створена для забезпечення оптимального поєднання можливостей та досвіду для виконання конкретних оперативних завдань і завдань із планування.

civil-military team

A temporary organization of civilian and military personnel task organized to provide an optimal mix of capabilities and expertise to accomplish specific operational and planning tasks. (*DOD Dict. 2017*)

цивільно-військова медицина

Дисципліна в рамках військово-оперативної медицини, яка охоплює охорону здоров'я та медичні питання, а саме: координування взаємозв'язку між цивільними та військовими (на національному та міжнародному рівнях), включаючи надання військової медичної допомоги представникам цивільної влади (на державному рівні), а також певні елементи медичної співпраці та проведення цивільно-військових операцій у галузі медицини.

civil-military medicine

A discipline within operational medicine comprising public health and medical issues that involve a civil-military interface (foreign or domestic), including military medical support to civil authorities (domestic), medical elements of cooperation activities, and medical civil-military operations. (*DOD Dict. 2017*)

цивільно-військове співробітництво (ЦВС)

1. Узгодженість дій та співпраця Командування НАТО з цивільним сектором під час операції, включаючи населення держави та місцеві органи влади, а також міжнародні, урядові/неурядові організації та органи.
2. Спільна функція, що передбачає сукупність необхідних дій, спрямованих на досягнення основних цілей і таких, що надають можливість Командуванню НАТО ефективно залучатися до широкого спектру діяльності в межах цивільно-військової взаємодії за участю цивільних представників.

civil-military cooperation (CIMIC)

1. The coordination and cooperation, in support of the mission, between the NATO Commander and civil actors, including the national population and local authorities, as well as international, national and nongovernmental organizations and agencies. (*AAP-06, 2014*)
2. A joint function comprising a set of capabilities integral to supporting the achievement of mission objectives and enabling NATO commands to participate effectively in a broad spectrum of CMI with diverse nonmilitary actors. (*IMSM-0129-2018*)

3. Спільна діяльність, яка передбачає використання різноманітних можливостей, спрямованих на створення підтримки у досягненні цілей місії НАТО, і дає змогу командуванню НАТО брати активну участь у різноплановій цивільно-військовій взаємодії із залученням невійськових представників.

3. A joint function comprising a set of capabilities integral to supporting the achievement of mission objectives and enabling NATO commands to participate effectively in a broad spectrum of civil-military interaction with diverse non-military actors. (AAP-06, 2018)

цивільно-військовий оперативний центр (ЦВОЦ)

Організація, яка, зазвичай, складається зі служби зв'язків військових із цивільними адміністраціями та населенням, створена з метою планування та посилення координації заходів Збройних Сил США з місцевим населенням та закладами, приватним сектором, міжурядовими організаціями, неурядовими організаціями, багатонаціональними силами та іншими урядовими агенціями для підтримання командири об'єднаних сил.

civil-military operations center (CMOC)

An organization normally comprised of civil affairs, established to plan and facilitate coordination of activities of the Armed Forces of the United States with indigenous populations and institutions, the private sector, intergovernmental organizations, nongovernmental organizations, multinational forces, and other governmental agencies in support of the joint force commander. (JP 1-02)

цивільно-військові операції (ЦВО)

Дії командири, спрямовані на встановлення, підтримання та використання зв'язків, а також вплив на зв'язки між військовими силами, урядовими та неурядовими цивільними організаціями й органами влади, цивільним населенням у дружньому, нейтральному або ворожому районі проведення воєнних дій із метою сприяння воєнним операціям, консолідації та досягнення оперативних цілей США.

civil-military operations (CMO)

The activities of a commander that establish, maintain, influence, or exploit relations between military forces, governmental and nongovernmental civilian organizations and authorities, and the civilian populace in a friendly, neutral, or hostile operational area in order to facilitate military operations, to consolidate and achieve operational US objectives.

Цивільно-військові операції можуть включати виконання військовими силами заходів та функцій, які, зазвичай, перебувають у відповідальності місцевого, регіонального або національного урядів. Ці заходи можуть відбуватися до, під час, а також після певних воєнних дій. Цивільно-військові операції можуть виконуватися спеціально призначеною службою зв'язків військових із цивільними адміністраціями та населенням, іншими військовими силами або об'єднанням служби зв'язків військових із цивільними адміністраціями та населенням з іншими силами.

Civil-military operations may include performance by military forces of activities and functions normally the responsibility of the local, regional, or national government. These activities may occur prior to, during, or subsequent to other military actions. They may also occur, if directed, in the absence of other military operations. Civil-military operations may be performed by designated civil affairs, by other military forces, or by a combination of civil affairs and other forces. (*JP 1-02*)

цілісність даних

Якість даних, що існує за умови відсутності випадкового чи навмисного знищення, зміни чи втрати даних.

data integrity

The data quality that exists as long as accidental or malicious destruction, alteration, or loss of data does not occur. (*ADatP-02*)

мета

1. Чітко визначена та досяжна мета, на яку спрямована операція.
2. Конкретна мета дії, важлива для командирського плану.

objective

1. The clearly defined, decisive, and attainable goal toward which an operation is directed.
2. The specific goal of the action taken which is essential to the commander's plan. (*DOD Dict. 2017*)

цільова аудиторія

Особа або група осіб, відібрана з метою впливу або атаки на них методом психологічних операцій.

target audience

An individual or group selected for influence or attack by means of psychological operations. (*AAP-06, 2014*)

Ч**Ч**

час оповіщення НАТО

Період часу між отриманням командувачем НАТО стратегічного рівня або вищим органом влади НАТО інформації про напад, що готується, та початком нападу.

NATO warning time

The time between recognition by a NATO strategic commander, or higher NATO authority that an attack is impending and the start of the attack. (*AAP-06, 2014*)

Ш

швидкість реагування

Здатність об'єкта надавати припустиму відповідь у межах необхідного часу.

Примітка: термін “своєчасність реагування” інколи некоректно використовується для позначення швидкості реагування.

responsiveness

The ability of an entity to provide a valid response within the required time.

Note: The term timeliness is sometimes user incorrectly to mean responsiveness. (AAP-31)

широкомасштабні навчання НАТО

Навчання, в яких беруть участь стратегічні командування НАТО та більшість підпорядкованих командувань і національних штабів оборони.

NATO-wide exercise

An exercise involving the NATO strategic commands and the majority of subordinate commands and national defense staffs. (AAP-06, 2014)

штучний розум

Виконання комп'ютерними системами завдань, які зазвичай потребують людського розуму, наприклад, перекладу на інші мови.

artificial intelligence

The performance by computer systems of tasks normally requiring human intelligence, such as translation between languages. (JCN 1/17)

Ю

юридичний кордон

Міжнародний або адміністративний кордон, існування та законність якого визнано.

de jure boundary

An international or administrative boundary whose existence and legality is recognized. (AAP-06, 2014)

Я

ядерна війна

Бойові дії із застосуванням ядерної зброї.

nuclear warfare

Warfare involving the employment of nuclear weapons. (GAO-10-1036R Hybrid Warfare)

Ш

Ю

Я

якість послуги/сервісу; рівень якості обслуговування

Сукупний ефект характеристик послуг чи сервісів мережевого рівня, який визначає ступінь задоволення користувача послуги/сервісу.

Примітки:

1. Якість послуги/сервісу характеризується сукупними аспектами ефективності служби підтримки, продуктивності послуги, якості надання послуги, цілісності послуги та іншими факторами, специфічними для кожної окремої послуги/сервісу.
2. Міжнародна організація з питань стандартизації визначає "якість" як здатність продукту чи послуги задовольняти потреби користувача.

quality of service

The collective effect of service performance which determines the degree of satisfaction of a user of the service.

Notes:

1. The quality of service is characterized by the combined aspects of service support performance, service operability performance, service ability performance, service integrity and other factors specific to each service.
2. ISO defines "quality" as the ability of product or service to satisfy user's needs. (IEC 50-191)

ЧАСТИНА III Абревіатури

A	
A2AD Nit-Access and Area Denial (<i>JCN 1/17</i>)	обмеження та заборона доступу та маневру
A5O Article 5 Operations(<i>AJP-3.10.1</i>)	операції в межах статті 5
AAP Allied Administrative Publication (<i>AJP-3.10.1</i>)	видання ОЗС НАТО з адміністративних питань
ACT Allied Command Transformation (<i>AJP-3.10.1</i>)	Командування ОЗС НАТО з питань трансформації
ACTORD Activation Order (<i>AJP-3.10.1</i>)	наказ про активацію/ наказ про введення в дію
ACTWARN Activation Warning (<i>AJP-3.10.1</i>)	сповіщення про введення в дію
AJOD Allied Joint Doctrine (<i>AJP-3.10.1</i>)	спільна доктрина НАТО
AJP Allied Joint Publication (<i>AJP-3.10.1</i>)	спільна публікація НАТО
AJF Allied Joint Force (<i>AJP-3.10.1</i>)	Коаліційні сили Альянсу
AOO Area of Operations (<i>AJP-3.10.1</i>)	зона проведення операцій, зона бойових дій
AOR Area of Responsibility (<i>AJP-3.10.1</i>)	зона відповідальності
ATP Allied Tactical Publication	видання НАТО з питань тактики

В**BPA**

Battlefield Psychological Activities
(*AJP-3.10.1*)

психологічна діяльність у зоні ведення бойових дій

С**C2**

Command and Control (*AJP-3.10.1*)

командування та контроль

C4

Command, Control, Communication and Computers (*AJP-3.10.1*)

командування, контроль, комунікації та комп'ютерний зв'язок

C4ISR

Command, Control, Communication, Computers, Intelligence, Surveillance and Reconnaissance (*JDN 2/13*)

багатофункціональна інформаційно-керуюча система (система управління, командування, зв'язку, комп'ютерних систем, розвідки, спостереження та рекогносцировки)

CA

Combat Assessment (*AJP-3.10.1*)

усвідомлення отриманого завдання та оцінка обстановки

CAPSTONE

Capstone Concept for Joint Operations
(*CH for SCCS*)

наріжна концепція спільних операцій

CASD

Continuous at Sea Deterrent (*JCN 1/17*)

підтримка ядерного стримування на морі

CCIR

Commander's Critical Information Requirement (*AJP-3.10.1*)

вимоги командира щодо критично необхідної інформації

CE

Crisis Establishment (*AJP-3.10.1*)

військові формування/сили/підрозділи реагування на кризові ситуації

CEMA

Cyber and Electromagnetic Activities
(*JCN 1/17*)

дії в комп'ютерному та електромагнітному просторі

CIMIC

Civil-Military Cooperation (*AJP-3.10.1*)

ЦВС

цивільно-військове співробітництво

CIS

Communications Information Systems
(*AJP-3.10.1*)

інформаційно-комунікаційні системи

CJPOCC Combined Joint Force Psychological Operations Component Command <i>(AJP-3.10.1)</i>	Об'єднане міжвидове командування сил психологічних операцій
CJPOTF Combined Joint Psychological Operations Task Force <i>(AJP-3.10.1)</i>	Об'єднане міжвидове угруповання сил психологічних операцій
CJSOR Combined Joint Statement of Requirements <i>(AJP-3.10.1)</i>	заявка щодо потреб об'єднаних сил
CJTF Combined Joint Task Force <i>(AJP-3.10.1)</i>	Об'єднане міжвидове угруповання сил
CMO Civil-Military Operations <i>(CH for SCCS)</i>	ЦВО цивільно-військові операції
COA Course of action <i>(AJP-3.10.1)</i>	послідовність дій <i>(термін застосовується в оперативному плануванні)</i>
COIN Counter-Insurgency	стратегія боротьби з повстанським рухом
COG Centre of Gravity	центр тяжіння, центр сили тяжіння; основа бойового потенціалу
CONOPS Concept of Operations <i>(AJP-3.10.1)</i>	концепція/замисел операції
CONPLAN Contingency Plan <i>(AJP-3.10.1)</i>	план дій в екстремальних ситуаціях
COP Common Operational Picture	загальна оперативна ситуація (картина)
COS Chief of Staff <i>(CH for SCCS)</i>	НШ начальник штабу
COMSEC Communications Security <i>(AAP-06, 2014)</i>	безпека комунікацій, безпека зв'язку, захист комунікацій
CPT – Cyberspace Protection Team <i>(AAP-06, 2014)</i>	група (формування, підрозділ) із захисту кіберпростору

CRO Crisis Response Operations (<i>AJP-3.10.1</i>)	операції з реагування на кризи
CS Communications Strategy (<i>CH for SCCS</i>)	комунікативна стратегія
CSA Current Situation Assessment (<i>AJP-3.10.1</i>)	оцінка поточних (наявних) умов/ існуючої ситуації
D	
DIMOC Defense Imagery Management Operations Center The DoD's central VI enterprise level activity for collection, management, storage, and distribution of classified and unclassified strategic, operational, tactical, and joint-interest still and motion imagery, VI end products and records. (<i>DODI 5040.02</i>)	Операційний центр управління візуальною інформацією Міністерства оборони США Центральний орган управління візуальною інформацією Міністерства оборони, що займається збиранням, керуванням, зберіганням та розповсюдженням секретної та несекретної стратегічної, оперативної, тактичної фото- та відеоінформації, кінцевих продуктів візуальної інформації та записів (документів)
DINFOS Defense Information School (<i>DODI 5040.02</i>)	школа інформаційної служби Міністерства оборони
DMA Defense Media Activity (<i>DODI 5040.02</i>)	Управління інформаційної діяльності Міністерства оборони США
DOD Department of Defense (<i>CH for SCCS</i>)	МО Міністерство оборони
DOS Department of State (<i>CH for SCCS</i>)	МЗС Міністерство закордонних справ
DSB Defense Science Board (<i>CH for SCCS</i>)	Науковий комітет/ рада Міністерства оборони США

<p>DSPD Defense Support to Public Diplomacy (<i>CH for SCCS</i>)</p>	<p>військові заходи сприяння публічній дипломатії</p>
<p>DVI Defense Visual Information (<i>DODI 5040.02</i>)</p>	<p>візуальна інформація МО США</p>
<p>DVIAN (Defense Visual Information Activity Number) A unique identifier assigned to each DoD VI activity. (<i>DODI 5040.02</i>)</p>	<p>номер об'єкта візуальної інформації МО Унікальний ідентифікаційний номер, що присвоюється кожному об'єкту візуальної інформації МО.</p>
<p>DVIDS (Defense Video and Imagery Distribution System) A DoD digital imagery system providing uplink, transmission, reception, distribution, and usage tracking in support of the DoD, OGA, allied, and coalition partners. (<i>DODI 5040.02</i>)</p>	<p>система розповсюдження відео-та візуальної інформації МО Цифрова система отримання візуальної інформації МО, що забезпечує канал зв'язку, передачу, прийом, розповсюдження її та стеження за використанням на підтримку МО, інших урядових агенцій, партнерів по альянсу та коаліції.</p>
E	
<p>EME Electromagnetic Environment (<i>JCN 1/17</i>)</p>	<p>електромагнітне середовище</p>
<p>EW Electronic Warfare (<i>CH for SCCS</i>)</p>	<p>електронна війна</p>
<p>EU European Union (<i>AJP-3.10.1</i>)</p>	<p>ЕС Європейський Союз</p>
F	
<p>FBIS Foreign Broadcast Intercept Service (<i>CH for SCCS</i>)</p>	<p>служба спостереження за іноземним мовленням</p>

FFC Future Force Concept (<i>JCN 1/17</i>)	концепція розвитку збройних сил
FOE Future Operating Environment (<i>JCN 1/17</i>)	майбутня оперативна обстановка
FORCEPREP Force Preparation (<i>AJP-3.10.1</i>)	повідомлення (дані) щодо готовності військ
G	
GEC Global Engagement Center (<i>CH for SCCS</i>)	Центр глобальної взаємодії щодо боротьби з пропагандою та дезінформацією (<i>США</i>)
GED General Education Development (<i>CH for SCCS</i>)	розвиток загальної культури знань
GPS Global Positioning System (<i>JCN 1/17</i>)	глобальна система позиціонування (<i>система GPS</i>)
GST Global Strategic Trends (<i>JCN 1/17</i>)	світові стратегічні тенденції
H	
HUMINT Human Intelligence	агентурно-оперативна розвідка; розвідувальні дані, отримані від агентів; розвідка, що здійснюється шляхом безпосереднього контактування з джерелами інформації
HN Host Nation (<i>AJP-3.10.1</i>)	приймаюча сторона; держава, на території якої дислоковані війська союзників; країна розміщення військових підрозділів союзників
HQ Head Quarters (<i>AJP-3.10.1</i>)	штаб, штаб-квартира
I	
IACB Information Activities Coordination Board (<i>AJP-3.10.1</i>)	Координаційна рада з інформаційної діяльності

IE Information Environment (<i>IMSM-0129-2018</i>)	інформаційне середовище
IED Improvised Explosive Device	саморобний підіривний пристрій; саморобна вибухівка
IP International Information Programs (<i>CH for SCCS</i>)	міжнародні інформаційні програми
IMS International Military Staff (<i>AJP-3.10.1</i>)	Міжнародний військовий штаб
InfoOps Information Operations (<i>AJP-3.10.1</i>)	інформаційні операції
IO International Organization (<i>AJP-3.10.1</i>)	міжнародна організація
IPC Interagency Policy Committee (<i>CH for SCCS</i>)	Комітет міжвідомчої політики
ISAF International Security Assistance Force (<i>CH for SCCS</i>)	Командування міжнародними силами сприяння безпеці в Афганістані
ISR Intelligence, Surveillance and Reconnaissance (<i>JCN 1/17</i>)	розвідка, нагляд та спостереження
J	
JCF Joint Chiefs of Staff (<i>CH for SCCS</i>)	Об'єднаний комітет начальників штабів США
JFC Joint Forces Command (<i>AJP-3.10.1</i>)	Командування Об'єднаних сил

<p>JIMOC (Joint Imagery Management Operations Cell) A deployable imagery management capability to integrate and coordinate within joint forces headquarters and provide JTF commanders with oversight of imagery operations and access to all VI products produced in the area of operations. <i>(DODI 5040.02)</i></p>	<p>операційний підрозділ управління візуальною інформацією Готовий до швидкого розгортання підрозділ управління візуальною інформацією, що проводить інтеграцію та координацію дій у рамках штабу об'єднаних сил, а також контроль над операціями з візуальною інформацією для командирів об'єднаного оперативного з'єднання та доступ до всіх продуктів візуальної інформації в зоні проведення операцій</p>
<p>JMEI Joining, Membership and Exist Instruction <i>(JDN 2/13)</i></p>	<p>інструкція з правил вступу, членства та існування</p>
<p>JOA Joint Operations Area <i>(AJP-3.10.1)</i></p>	<p>зона проведення спільних операцій</p>
<p>JOPP Joint Operation Planning Process <i>(CH for SCCS)</i></p>	<p>процес планування об'єднаних операцій</p>
<p>JP Joint Publication <i>(CH for SCCS)</i></p>	<p>спільне видання</p>
<p>JSP Joint Service Publication <i>(JDN 2/13)</i></p>	<p>видання об'єднаних видів збройних сил</p>
<p>JTTP Joint, Tactics, Techniques and Procedures <i>(JDN 2/13)</i></p>	<p>спільні дії, тактика, методи та процедури</p>
К	
<p>KLE Key Leader Engagement <i>(CH for SCCS)</i></p>	<p>залучення ключових лідерів</p>

КТА Key Task Accomplishment (<i>AJP-3.10.1</i>)	виконання головного завдання
M	
MC Military Committee (<i>AJP-3.10.1</i>)	Військовий комітет
MCJSB Military Committee Joint Standardization Board (<i>AJP-3.10.1</i>)	Об'єднана рада з питань стандартизації у складі Військового комітету
MD Military Diplomacy (<i>CH for SCCS</i>)	військова дипломатія
MILDEC Military Deception (<i>CH for SCCS</i>)	введення противника в оману
МОС Media Operations Center (<i>CH for SCCS</i>)	центр медіаоперацій
МОЕ Measure of Effectiveness (<i>AJP-3.10.1</i>)	критерії успіху (операції)
N	
NAC North Atlantic Council (<i>AJP-3.10.1</i>)	Північноатлантична Рада
NATO North Atlantic Treaty Organization (<i>AJP-3.10.1</i>)	НАТО Організація Північноатлантичного Альянсу
NCRS NATO Crisis Response System (<i>AJP-3.10.1</i>)	система НАТО реагування на кризи
NCTC National Counterterrorism Center (<i>CH for SCCS</i>)	Національний центр боротьби з тероризмом (<i>США</i>)
NGO Nongovernmental Organization (<i>AJP-3.10.1</i>)	НУО неурядова організація
NMA National Military Authority (<i>AJP-3.10.1</i>)	керівний військовий орган держави, військове керівництво

NPECol NATO PSYOPS Enhanced Community of Interest (<i>IMSM-0129-2018</i>)	група з обміну досвідом у галузі психологічних операцій НАТО
NSS National Security Strategy (<i>CH for SCCS</i>)	Національна стратегія безпеки
O	
OODA Observe-Orient-Decide-Act (<i>CH for SCCS</i>)	СОРД (спостереження, орієнтація, рішення, дія) Концепція, розроблена Дж. Бойдом у 1995 році, також відома як “петля Бойда”
OPCON Operational Control (<i>AJP-3.10.1</i>)	оперативний контроль
OPLAN Operation Plan (<i>AJP-3.10.1</i>)	оперативний план, план дій (<i>термін застосовується в оперативному плануванні</i>)
OPP Operations Planning Process (<i>AJP-3.10.1</i>)	процес оперативного планування
OPSEC Operations Security (<i>AJP-3.10.1</i>)	операції із забезпечення безпеки
ORSA Operational Research and Systems Analysis (<i>CH for SCCS</i>)	дослідження операцій та системний аналіз
OSC Open Source Center (<i>CH for SCCS</i>)	центр розвідки з відкритих джерел
OSD Office of the Secretary of Defense (<i>CH for SCCS</i>)	канцелярія Міністра оборони
P	
PA Public Affairs (Military Public Affairs) (<i>AJP-3.10.1</i>)	зв'язки з громадськістю (військові зв'язки з громадськістю)

PAO Public Affairs Officer (<i>CH for SCCS</i>)	офіцер, відповідальний за зв'язки з громадськістю
PDC Product Development Centre (<i>AJP-3.10.1</i>)	центр розробки медіапродукції (<i>термін використовується в галузі психологічних та інформаційних операцій</i>)
PMESII Political, Military, Economic, Social, Information, and Infrastructure (<i>CH for SCCS</i>)	фактори, що впливають на проведення оперативної діяльності: політичний, економічний, соціальний, інформаційний та фактор розвитку інфраструктури
PNT Position, Navigation and Timing (<i>JCN 1/17</i>)	розрахування, навігація та регулювання часу
PPP Presence, Posture and Profile (<i>AJP-3.10.1</i>)	присутність, наявний стан, бачення майбутнього
PSE Psychological Operations Supportelement (<i>AJP-3.10.1</i>)	забезпечення психологічних операцій
PsyOps (PSYOP) Psychological Operations (<i>AJP-3.10.1</i>)	психологічні операції
Q	
QDR Quadrennial Defense Review (<i>CH for SCCS</i>)	чотирирічний оборонний огляд
R	
RRU Rapid Response Unit (<i>CH for SCCS</i>)	підрозділ швидкого реагування
S	
SC Strategic Commander (<i>AJP-3.10.1</i>)	стратегічний командувач

SMAC Social, Mobility, Analytics and Cloud (<i>JCN 1/17</i>)	концепція поєднання чотирьох основних сучасних технологій – соціальних мереж, мобільних технологій, аналітики та “хмарних” комп’ютерних технологій
SOF Special Operations Forces	сили спеціального призначення (<i>для проведення спеціальних операцій</i>)
SOP Standing Operating Procedures (<i>AJP-3.10.1</i>)	стандартні оперативні процедури
SSD Shape, Secure & Develop	стратегія ведення оперативних дій, основою якої є такі складові: формування, безпека та розвиток
SSR Security Sector Reform	реформування сектору безпеки
StratCom Strategic Communications (<i>CH for SCCS</i>)	стратком стратегічні комунікації
SUPLAN Supporting Plan (<i>AJP-3.10.1</i>)	допоміжний план
T	
TA Target Audience (<i>AJP-3.10.1</i>)	ЦА цільова аудиторія
TCN Troop Contributing Nation (<i>AJP-3.10.1</i>)	держава, яка забезпечує військовим контингентом
TOA Transfer of Authority (<i>AJP-3.10.1</i>)	передача влади (від військових – цивільним структурам)
TPT Tactical Psychological Operations Team (<i>AJP-3.10.1</i>)	підрозділ з ведення тактичних психологічних операцій
TTP Tactics, Techniques, and Procedures	тактика, методи та способи ведення бойових дій

TV Television (<i>AJP-3.10.1</i>)	телебачення
U	
UAS Unmanned Aircraft Systems (<i>JCN 1/17</i>)	безпілотна авіаційна система
UN United Nations	ООН Організація Об'єднаних Націй
USAID United States Agency for International Development (<i>CH for SCCS</i>)	Агентство США з міжнародного розвитку
USG United States Government (<i>CH for SCCS</i>)	Уряд США
USJFCOM United States Joint Forces Command (<i>CH for SCCS</i>)	Міжвидове командування Збройними Силами США
V	
VI Visual Information (<i>CH for SCCS</i>)	візуальна інформація
VIDOC (visual information documentation) Motion, still, and audio recording of technical and non-technical events that is made while occurring, and not usually under, the production control of the recording element. VI documentation includes documentation by COMCAM forces. (<i>DODI 5040.02</i>)	документування візуальної інформації Кіно-, фото- та аудіозапис спеціальних та загальних подій, який проводиться в процесі того, як ці події відбуваються, та зазвичай не контролюється реєстраційним підрозділом. Документування візуальної інформації включає документування військими фото-/відеозйомки.
VIRIN Visual Information Record Identification Number (<i>DODI 5040.02</i>)	реєстраційний номер документу візуальної інформації
W	
WG Working Group (<i>AJP-3.10.1</i>)	робоча група

